05
F 63.

FLACARA

No. 2 IUNIE 1952

Ei stau de strajă muncii noastre pașnice

Pe prima pagină a copertei: Stahanovistul Nicolae Vasu, inițiatorul acțiunii complexe pentru deplina folosire a tehnicii.
Pe ultima pagină a copertei: In munți, la cules de flori.

38767

1954

Proletari din toate ţările, uniţi-vă!

FLACĂRA Nr. 2 IUNIE 1952 ANUL I

REVISTĂ LUNARĂ SOCIAL—POLITICĂ ŞI LITERAR—ARTISTICĂ

85207

P

Să apărăm copiii, speranţa omenirii, întărind pacea!

Pe tribuna Mausoleului, în ziua demonstrației de 1 Mai 1952. Vera Kondakova, elevă în clasa I-a dela școala No.612 din Moscova, îl îmbrățișează cu căldură pe Iosif Vissarionovici Stalin, după ce i-a înmânat un buchet de flori. In foto: G. M. Malenkov, I. V. Stalin, Vera Kondakova și N. A. Bulganin.

1 MAI LA MOSCOVA

In această dimineață aurită de primele raze ale soarelui de primăvară, privirile pline de dragoste și recunoștință ale poporului nostru și ale popoarelor din celelalte țări de democrație populară, privirile pline de nădejde ale popoarelor din lumea întreagă, dornice de pace și libertate, se îndreaptă spre Moscova. Capitala Țării Sovietice arată deosebit de frumoasă și de măreață: de pe toate clădirile bogat împodobite fâlfâie nenumărate steaguri, străzile și parcurile sunt străbătute de sunetele orchestrelor, iar oamenii muncii în haine de sărbătoare, se îndreaptă în coloane impunătoare spre bătrâna și veșnic tânăra Piață Roșie.

Acolo, la 1 Mai, ziua solidarității oamenilor muncii din lumea întreagă, poporul sovietic se întâlnește cu iubitul său conducător și învățător, tovarășul Stalin, cu conducătorii partidului și guvernului, în fața cărora raportează noile succese obținute în munca pașnică creatoare, exprimându-și devotamentul și încrederea în politica de pace a marii sale Patrii.

Piața Roșie e străbătută de ovații entuziaste și aplauze nesfârșite la apariția în tribuna mausoleului, a tovarășului Stalin, a tovarășilor V. M. Molotov, G. M. Malenkov, L. P. Beria, K. E. Voroșilov, A. I. Mikoian, N. A. Bulganin, L. M. Kaganovici, A. A. Andreev, N. S. Hrusciov, A. N. Kosâghin, N. M. Șvernik, M. A. Suslov, A. K. Ponomarenko, M. F. Șkiriatov.

După trecerea în revistă a trupelor garnizoanei Moscova, Mareșalul Uniunii Sovietice L. A. Govorov rostește o cuvântare, felicitând ostașii, ofițerii și generalii cu prilejul măreței sărbători.

Prin fața tribunelor trec apoi eroicele unități ale Armatei Sovietice. Participanții întâmpină cu aplauze puternice armata invincibilă care stă de strajă muncii pașnice creatoare a poporului sovietic, de strajă păcii în întreaga lume.

După parada militară, Piața este străbătută de coloane de oameni ai muncii, pionieri, sportivi, care, prin zecile de mii de lozinci și placarde, raportează asupra victoriilor repurtate în muncă. Constructori activi ai comunismului în țara lor, ei își manifestă totodată dragostea și solidaritatea cu oamenii muncii din lumea întreagă, salută cu căldură toate popoarele luptătoare pentru pace, înfierează pe atâțătorii imperialiști la un nou război.

Deosebit de emoționant este momentul când pe treptele mausoleului se urcă Vera Kondakova, elevă în clasa întâia a școlii No. 612 și înmânează tovarășului Stalin un buchet de flori, exprimând prin aceasta dragostea și recunoștința față de marele și înțeleptul apărător al copiilor, al viitorului întregii omeniri.

Parada și demonstrația de 1 Mai dela Moscova s'au întipărit în conștiința oamenilor muncii din toate țările ca o strălucită manifestare a hotărîrii poporului sovietic de a lupta cu fermitate în fruntea lagărului păcii, condus de tovarășul Stalin, pentru o pace trainică în întreaga lume.

Aspect dela măreața paradă militară din Piața Roșie, care a demonstrat odată mai mult forța invincibilă a Armatei Sovietice, apărătoarea păcii în întreaga lume.

← « Pace lumii », proclamă fericiții părinți și copii sovietici, oamenii Țării Socialismului victorios.

1 MAI LA BUCUREŞTI

Mii de piepturi strigă: « Slavă lui Stalin » şi, ca un ecou, urarea revine cu fiecare coloană ce trece prin faţa tribunelor.

Capitala patriei noastre îşi scaldă straele de sărbătoare în lumina jucăuşe a primei dimineţi de Mai. Miile de drapele, roşii, tricolore, ca petalele unei flori, inundă casele, străzile. Deasupra oraşului, ploaia de raze se răsfrânge din panourile multicolore — peste tot: şi acolo unde se înalţă blocurile muncitoreşti din Ferentari, şi acolo unde coşurile cărămizii spintecă înălţimile.

Deosebit de frumos este împodobită piaţa ce poartă numele celui mai bun prieten al poporului nostru, învăţătorul oamenilor muncii din toată lumea, tovarăşul Stalin. Tribuna oficială e ornată în roşu; sute de buchete de flori de toate culorile împodobesc liniile lungi ale ghirlandelor. Deasupra tribunei, efigia cu chipurile marilor dascăli ai proletariatului mondial: Marx, Engels, Lenin, Stalin, — este încadrată de drapele roşii. In jurul pieţii, stau panourile cu portretele conducătorilor iubiţi ai poporului.

Statuia tovarăşului Stalin, aurită de razele dimineţii, domină piaţa.

Un val nesfârşit de oameni se revarsă din toate cele opt raioane ale Capitalei; freamătul cuprinde străzile, oraşul. De acest freamăt este cuprinsă întreaga patrie: cetatea oţelului—Reşiţa, Valea Jiului, Oraşul Stalin, Iaşul, Timişoara, toate oraşele, toate satele. Şi, ca un singur gând, gândul patriei se îndreaptă spre Moscova. Acolo, măreaţa Piaţă Roşie, neînchipuit de frumoasă, găzduieşte defilarea constructorilor comunismului în faţa iubitului conducător şi învăţător, tovarăşul Stalin.

In tribuna oficială iau loc: membri ai C. C. al P. M. R. în frunte cu tovarăşul Gh. Gheorghiu-Dej, membri ai guvernului şi ai Prezidiului Marii Adunări Naţionale. Au participat S. I. Kavtaradze, ambasadorul Uniunii Sovietice, şi alţi membri ai Corpului Diplomatic precum şi delegaţi ai oamenilor muncii din alte ţări în frunte cu şeful delegaţiei sovietice, E. Cerednicenko. A fost de faţă M. B. Mitin, membru al Academiei de Ştiinţe a U.R.S.S.

Participanţii la demonstraţie ascultă cu atenţie cuvântarea tov. Gheorghe Apostol, membru al Biroului Politic al C.C. al P.M.R., care, în numele Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român, felicită pe oamenii muncii din patria noastră pentru succesele obţinute în toate domeniile de activitate. Propunerea de a trimite o telegramă de salut tovarăşului Stalin produce un entuziasm de nedescris. Mii de piepturi strigă: « SLAVĂ LUI STALIN » şi, ca un ecou, urarea revine cu fiecare coloană ce trece prin faţa tribunelor.

Primele pătrund în piaţă gărzile patriotice muncitoreşti înarmate. In urma lor îşi fac apariţia primele coloane de pionieri. O delegaţie oferă flori conducătorilor partidului şi guvernului, precum şi oaspeţilor. După elevii şi elevele şcolilor Rezervelor de Muncă apar coloanele compacte ale muncitorilor dela uzinele «23 August», « Vulcan», « Griviţa Roşie» şi din celelalte uzine şi fabrici ale Capitalei.

In faţa tribunelor trece tractorul de 120 CP, noua victorie a industriei noastre socialiste. Simbol al alianţei de nesdruncinat a clasei muncitoare cu ţărănimea muncitoare, trece coloana muncitorilor dela S.M.T. şi G.A.S. urmată de ţărani muncitori, colectivişti şi întovărăşiţi din regiunea Bucureşti. Intr'o aliniere desăvârşită trec sportivii. Piramidele lor sunt viu aplaudate. Ecoul lozincilor flutură deasupra coloanelor.

Măreaţa demonstraţie de 1 Mai s'a încheiat cu imnul clasei muncitoare. « Internaţionala » răsună în Piaţa Stalin ca o chemare la luptă împotriva aţâţătorilor la război americani şi englezi, pentru pace şi libertate în lumea întreagă.

Demonstraţia de 1 Mai a oamenilor muncii a afirmat cu vigoare devotamentul întregului popor muncitor faţă de patria populară şi faţă de Partidul Muncitoresc Român. Ea a dovedit încă odată înaltul spirit internaţionalist al poporului nostru, solidaritatea sa cu oamenii muncii din întreaga lume, care luptă cu hotărîre împotriva aţâţătorilor la război, precum şi dragostea sa nemărginită faţă de cauza păcii, faţă de Uniunea Sovietică şi de marele stegar al păcii, învăţător şi conducător al întregii omeniri muncitoare, tovarăşul STALIN.

★

Zâmbind soarelui şi minunatei lor copilării, trec pionierii. Braţele lor tinere poartă portretul iubitului lor sfătuitor şi prieten, conducătorul partidului şi al poporului nostru muncitor, tovarăşul Gh. Gheorghiu-Dej.

★

Sportivii execută în fața tribunelor o grea, dar spectaculoasă figură.

Vin pionierii, aclamând îndelung pe iubiții conducători ai poporului nostru.

De puterea și de vigilența clasei muncitoare, condusă de partid, se vor izbi și vor fi nimicite orice uneltiri ale dușmanului.

Defilează pionierii, cu un splendid car alegoric.

*

O nouă victorie a industriei noastre socialiste: tractorul «23 August», de 120 CP.

Trec sportivii, purtând o adevărată pădure de steaguri.

Din tradiționalele tulnice răsună azi bucuria poporului stăpân pe soarta sa.

Stahanoviștii raportează cu mândrie rezultatele muncii lor. Purtătorul drapelului este vestitul stahanovist Nicolae Iuteș.

«Pentru iubiții noștri conducători, pentru prietenii de peste hotare! Uraa!»

In rânduri compacte defilează elevii școlilor Rezervelor de Muncă, schimbul de mâine al industriei noastre socialiste.

Fericiți, strâns uniți în marea familie a poporului nostru muncitor, aclamând îndelung pe conducătorii partidului și guvernului, trec oamenii muncii aparținând minorităților naționale.

1 MAI IN ȚARĂ

La Rucăr, în inima munților, țăranii muncitori serbează cu voioșie 1 Mai, sub semnul întăririi alianței cu clasa muncitoare.

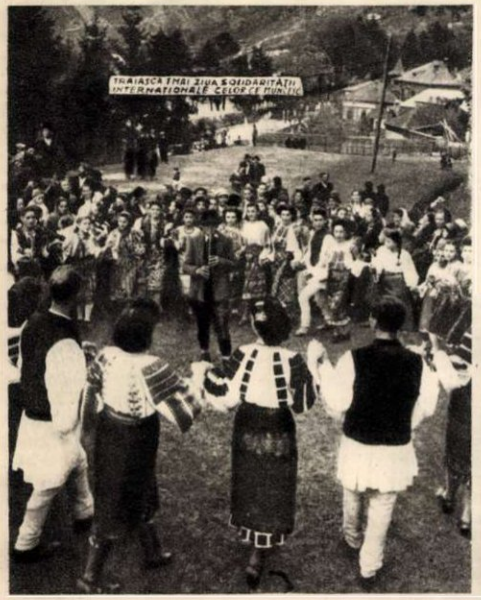

In întreaga țară oamenii muncii au defilat în același pas cu manifestanții din Piața I. V. Stalin. In foto: aspect dela demonstrația de 1 Mai din Orașul Stalin.

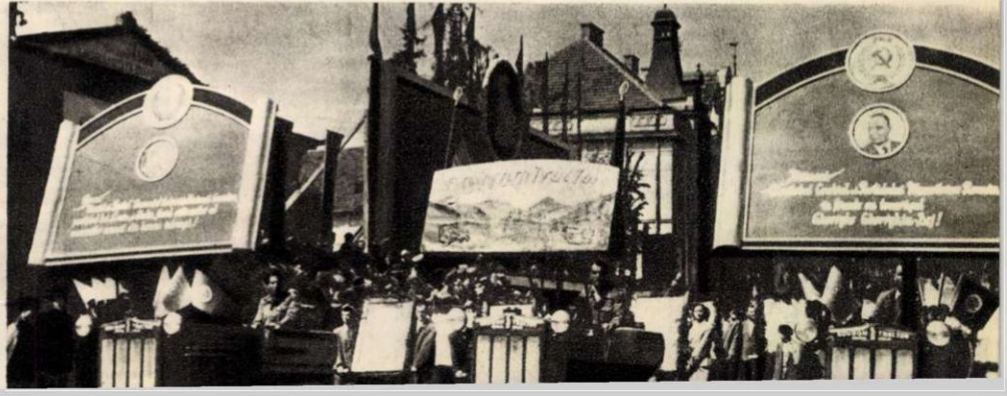

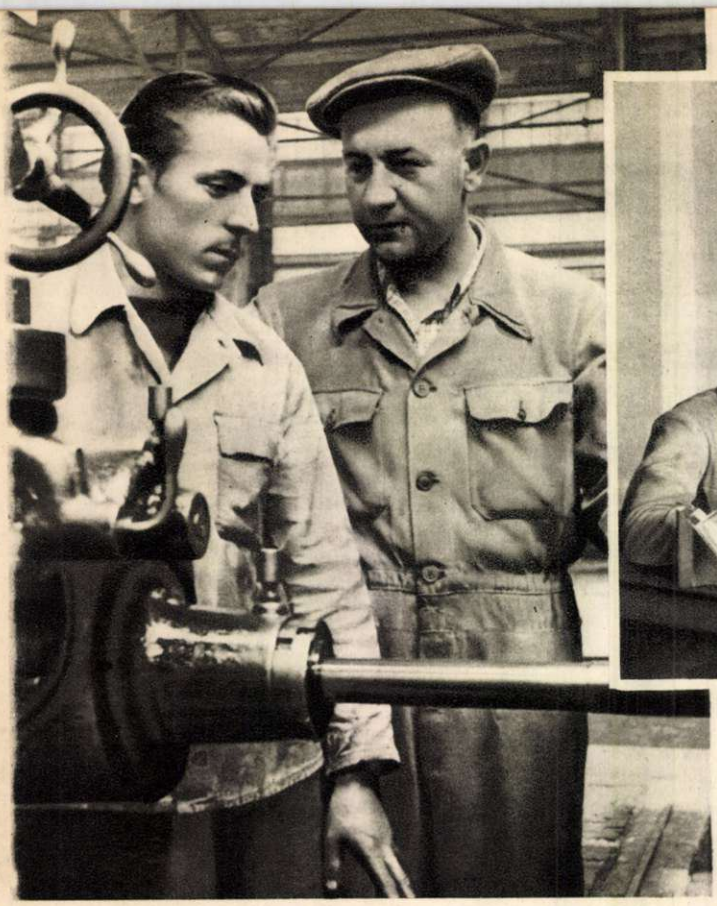

Nu-i greu să înveți meseria când te îndrumă maistrul Crenian!

— «Tovarășe secretar, gândul ăsta mi-a încolțit în minte la consfătuirea de producție a secției noastre...»

SCHIMBUL DE MAINE

Necobosit la masa de studiu, maistrul Crenian caută noi metode de muncă.

Pe tăblița unei uși văzu scris: «Comitetulde partid al uzinelor «Sovrommetal-Reșița». Se opri o clipă, apoi deschizând hotărît ușa, trecu pragul încăperii.

— E aici tovarășul secretar?

— Da... intră la el. Te așteaptă.

Ion Șchiopu vorbea la telefon. Zărindu-l pe Francisc Crenian intrând, zâmbi și — dând din cap, ca răspuns la salut — îl pofti cu un gest să se așeze.

— Ei, am terminat... Acum, povestește.

Scoțând un carnet cu scoarțe groase, Crenian începu a vorbi cu glas domol:

— Gândul ăsta mi-a încolțit în minte la consfătuirea de producție a secției noastre, pe care am ținut-o încă la începutul lunii Ianuarie...

*

... Consfătuirea de producție a secției de montaj locomotive se terminase. Intrând în biroul maiștrilor, Francisc Crenian se așeză pe un scaun și se apucă să răsfoiască niște hârtii. Dar imediat se ridică și începu să facă pași mari prin încăpere. Cei din jur îl priviră mirați: încă nu se întâmplase ca maistrul șef să se ridice dela birou înainte de a fi semnat bonurile de comandă.

Citind nedumerirea din ochii tovarășilor săi, Francisc Crenian renunță să se mai plimbe dintr'un colț în celălalt al biroului. Se așeză iar, semnă bonurile... Când se văzu singur, începu să se gândească din nou la consfătuirea de producție.

... Da, vin mereu mașini noi, care cer oamenilor cunoștințe din ce în ce mai numeroase. Oamenii... Cât de mult iubea Francisc Crenian pe oamenii aceștia cu care lucra, pe oamenii care pun în mișcare mașinile și fac ca schițele și calculele să se întrupeze în piese mari și mici, în piese gingașe și strălucitoare, care — toate împreună — devin o locomotivă uriașă și sprintenă, puternică și supusă...

Oamenii! Și dintr'odată, Francisc Crenian văzu limpede ce are de făcut. Cât era de simplu! Pentru realizarea planului, era nevoie de noi cadre calificate. Sigur, aceste cadre calificate nu pică din cer. Ele trebue și pot fi crescute în uzină! Dar cine mai bine decât maistrul — organizatorul secției — poate cunoaște locurile unde se simte mai multă nevoie de muncitori calificați? Și cine altul poate cunoaște mai bine oamenii decât maistrul? Și atunci? Hotărît lucru: de calificarea oamenilor la locul de muncă, trebue să se îngrijească în primul rând maiștrii!

... Când Francisc Crenian termină de vorbit, secretarul comitetului de partid nu se grăbi să-i pună întrebări. Chibzui în tăcere.

Intr'un târziu, se ridică dela birou și privi la fereastră... In depărtare se zăreau coșurile înalte ale furnalelor, care scoteau rotogoale groase de fum violet. Puțin mai încolo, Dealul Crucii... De pe acest deal, cu un sfert de secol în urmă, în anul acela de șomaj și foamete, zeci de muncitori se aruncaseră împreună cu familiile în prăpastia din fața lor. Câtă mizerie și suferință trebue să fi îndurat oamenii aceia care — necunoscând adevăratul drum spre desrobire — și-au curmat singuri viața! Viața! Da — azi ea merită să fie trăită. Și planul lui Crenian este tocmai un plan al vieții.

... Intorcându-se brusc, îi spuse:

— Te vom sprijini, tovarășe Crenian!

— Și atunci?

— Atunci? Hai să mai stăm de vorbă... să revedem planul.

... Când Francisc Crenian părăsi sediul comitetului de partid, pe străzi începeau să se aprindă luminile.

*

Intrând pe poarta atelierelor «Griviția Roșie», Constantin Stoian, maistrul secției a III-a vagoane-fierărie se opri și întrebă pe portar:

— A venit ziarul?

— Cum să nu? Imediat!

— Mulțumesc.

Intrând în atelier, își scoase paltonul și cum mai avea o jumătate de oră până la începerea lucrului — se așeză să se uite prin «Scânteia». Îi sări în ochi titlul unei știri de pe prima pagină: «Inițiativa patriotică a maistrului stahanovist Francisc Crenian». O citi dintr'o răsuflare. «Da, asta e o treabă frumoasă!» Stoian se gândi ce mari foloase ar avea atelierul său, dacă s'ar aplica inițiativa aceasta. «Avem nevoie de oameni calificați la for-

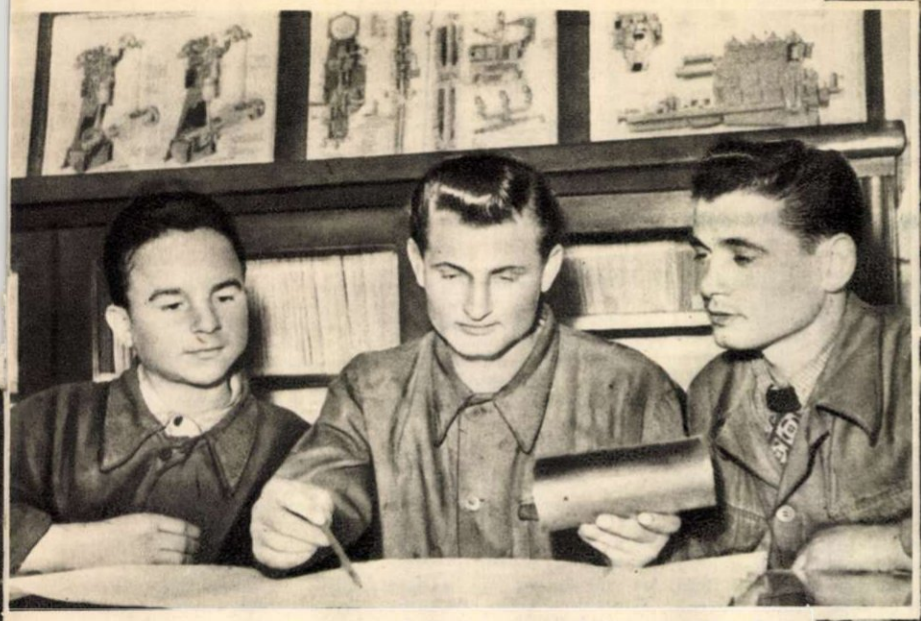

Inițiativa maistrului Crenian ia avânt în întreaga țară. In foto: Vasile Niculae, strungar fruntaș la uzinele «Matyas Rákosi» predă lecții teoretice lui Puiu Gh. și Lăzărescu Constantin pe care-i califică la locul de producție.

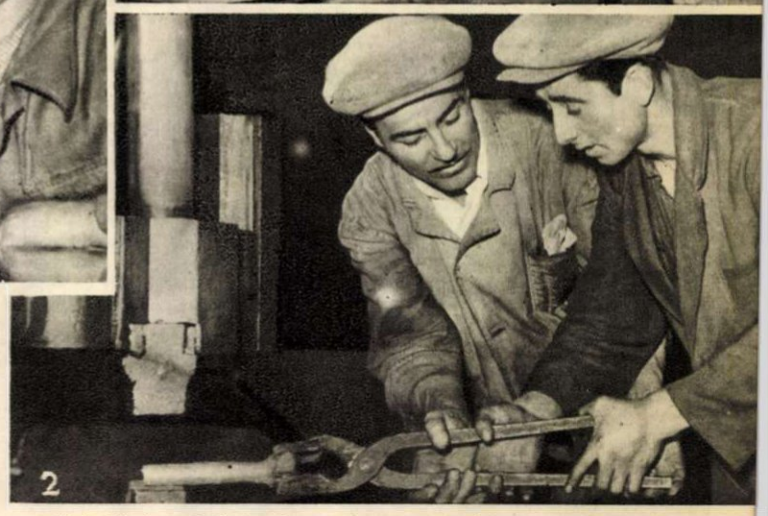

1. Și la Sinaia a înflorit minunata inițiativă. In foto: maistrul Rohan Zah... dela uzinele «I. C. Frimu» și elevii săi Răceanu Dumitra și Neagu Nicu...

2. Maistrul stahanovist Stoian Constantin dela «Griviția Roșie» va da în curâ... patriei prima sa «promoție»: 13 muncitori calific...

jă... și chiar la arcuri». In atelier, începură să vină muncitorii. Se ridică, împături încetișor ziarul, și-l puse în buzunarul halatului...

Pe la ora zece, țârâi telefonul. Stoian ridică receptorul:

— Allo! Da, eu sunt. Cine? A! Noroc, tovarășe secretar... Da, am citit. Da, să mă mai lămuresc puțin. Da, desigur... Cred că în două-trei zile, încep și eu... Bine, vin după lucru la dumneata.

A doua zi, în fața ciocanului pneumatic, la care lucra ca muncitor necalificat tânărul Oniț Moisă, Constantin Stoian se opri mai multă vreme. Privi cu atenție cum lucrează, își notă ceva în carnețel, apoi trecu mai departe. La sfârșitul schimbului, avea trecut în carnetul său, numele a treisprezece tineri. Când sirena sună încetarea lucrului, Stoian îi adună pe aceștia în biroul său.

— Ascultați, tovarăși... vreau să vă propun ceva...

•

Pe la sfârșitul lunii Ianuarie, ostașul Ilie Neagu primi o carte poștală dela soția sa, Dumitra, care lucra ca femeie de serviciu la cantina rafinăriei «Sovrompetrol» Nr. 2 din Ploești: «Dragul meu, află despre mine că sunt sănătoasă, ceeace doresc să aflu și dela tine. Sunt foarte tulburată, nici nu știu ce să-ți spun mai întâi. Dar făgăduiește-mi că n'ai să te superi... să știi că nu o să fac nimic până nu aflu răspunsul tău. Ții minte că îndată după ce ne-am căsătorit, eu am vrut să trec dela cantină la rafinărie, ca să mă fac sudor? Tu ai râs de mine și apoi te-ai supărat... Spuneai că — după ce-ai să faci armata — ai să mă scoți și dela cantină... să stau mai bine acasă, că tu poți câștiga pentru amândoi. Acum, ce să vezi? Maistrul atelierului mecanic, tovarășul ăla bătrân, Dumitru Popa — îl știi tu care — umblă să-și adune elevi pentru o școală de calificare la locul de muncă... Și m'a întrebat dacă nu vreau să mă fac sudor... Pe semne că știa de dorința mea; când m'a văzut cum mă fâstâcesc, a început să râdă... Mi-a spus să-ți scriu, să-ți cer părerea... Ce mă sfătuești să fac?»

In ziua de 1 Februarie, pe la vremea prânzului, Dumitra Neagu intră sfioasă în biroul maistrului Dumitru Popa.

Bătrânul își ridică ochii de pe hârtiile ce le avea în față și, privind pe deasupra ochelarilor obrajii ei îmbujorați, înțelese totul.

— Ți-a venit răspuns?

— Venit... Imi dă voie... Mi-a scris că abia acum, în armată, i s'a luminat mintea...

•

In dimineața zilei de 27 Aprilie, crainicul postului de radioamplificare Reșița transmitea o știre:

— «Incepând de astăzi, școala de calificare a maistrului stahanovist Francisc Crenian — inițiată după metoda stahanovistei sovietice Kotlear — a intrat în cea de a treia etapă a sa...»

... Trecuseră mai bine de trei luni din ziua aceea, când Francisc Crenian discutase cu secretarul comitetului de partid planul său de calificare la locul de muncă. Intre timp, inițiativa sa se întindea în întreaga țară. La București, Moisă Oniț unul dintre elevii maistrului stahanovist Constantin Stoian — mânuia singur uriașul ciocan pneumatic. La Ploești, la rafinăria «Sovrompetrol» Nr. 2, Dumitra Neagu era lăsată să sudeze, fără supraveghere. Peste tot — în Orașul Stalin și la Hunedoara, la Petroșani și la Bacău — școlile de calificare la locul de muncă începeau să-și arate roadele.

•

Cand Crenian se apropie de ea, Apolonia Karlicek tocmai termina de întărit niște buloane. In mâna ei micuță, uriașa cheie franceză părea și mai mare. Dar probabil că mâna aceea era învățată să stăpânească unelte și mai grele; nu tremura câtuși de puțin.

In urmă cu șapte ani, când îi murise soțul, Apolonia Karlicek își zisese că, la vârsta de treizeci și șase de ani, s'a sfârșit cu ea. Vroia să lupte însă pentru a crește cei doi copii ai ei — Ernestina și Francisc — pentru ca ei să aibă parte de viața fericită, pe care ea n'o avusese. Intră muncitoare în uzină, la secția montaj locomotive, la lăcătușerie... Anii au trecut. Apolonia era socotită muncitoare destoinică, dar puținele încercări care s'au făcut pentru a o îndruma spre cursurile de calificare s'au izbit de un refuz categoric. «Sunt acum femeie bătrână, ce să mă mai apuc de carte?»

Pe la mijlocul lunii Ianuarie, Crenian o întrebă dacă nu vrea să se califice la școala lui. La început se gândi să-l refuze, dar apoi își spuse: «Dece nu vrei să recunoști că-ți place meseria de lăcătuș, Apolonia? Fata ți-e acum mare, e bursieră la școala de impiegați de mișcare din București... băiatul e elev în clasa 5-a elementară... prea multe nevoi nu mai ai acum... ai putea să părăsești uzina... dar, nu vrei! Și dacă-ți place lăcătușeria, dece nu te califici?»

— Tovarășă Karlicek, îi strigă Francisc Crenian, nu uita: azi avem lecție!

Ea făcu un semn voios cu mâna: «Știu, știu!»

•

De cum deschise el portița, micuța Melita, fetița lui, ieși din casă și sări să-l întâmpine.

— Tăticule, a înflorit liliacul nostru!

Francisc Crenian zâmbi:

— Ei, bravo, fetița tatei...

Soarele era gata să apună. Razele rubinii loveau acum pieziș acoperișul casei, făcându-l să strălucească. Crenian se aplecă și — strângând fetița lângă el — privi rămurica plăpândă de liliac, pe care o altoise de curând. Făcuse frunzulițe, micuțe și verzi... Și deși părea atât de firav, puiul acesta de liliac avea rădăcinile bine înfipte în pământ... Va crește puiul acesta, va crește mare...

N. HOLBAN

— «Tăticule, a înflorit!...»

DOUA LUMI

Marcel BRESLAŞU

In « raiul american » milioane de copii se scofâlcesc de foame şi trăesc îngrămădiţi în cocioabe mizerabile.

.. Şi altă faţă a « raiului capitalist » pentru copii: şcoala urii şi a crimei (Germania Occidentală).

In privirea acestei mame îndurerate se citeşte toată tragedia celor aproape 3.500.000 copii italieni, lipsiţi de hrană, de locuinţă şi de orice asistenţă medicală.

Ori de câte ori răsună dela tribunele internaţionale glasul conştiinţei umanităţii, se înalţă tema majoră a vieţii copilului, a primejdiei care ameninţă în chipul cel mai direct şi mai concret însuşi viitorul spiţei omeneşti. « Copilul are nevoie de pace, aşa cum are floarea nevoie de lumină».

Sub această lozincă s'a desfăşurat conferinţa internaţională pentru apărarea copilului, ţinută la Viena acum câteva săptămâni. In Viena aceasta, aşezată pe hotarul a două lumi, s'au conturat şi mai puternic pentru noi toţi două portrete violent contrastante: chipul senin, străluminat de zâmbetul unei copilării fericite, care se desvoltă armonios sub soarele păcii, al micuţilor din Ţara Socialismului şi din celelalte ţări iubitoare de pace — şi acela bătrânicios, supt de mizerie, răvăşit de spaime şi obsesii, al copiilor cari « cresc» chirciţi sub cerul înegurat al lumii exploatării şi a războiului. Şi în chipurile lor, în ochii limpezi ca şi în cei înlăcrimaţi, în cei bucuroşi ca şi în cei rugători, în ochii tuturor copiilor lumii, am cetit marele comandament al nostru, al celor vârstnici: să consacrăm toate puterile noastre, să unim toate eforturile noastre pentru a păstra netulburată primăvara copiilor noştri, pentru a restitui şi copiilor din ţările înlănţuite, dreptul lor cel mai sacru: acela de a merge la şcoală şi nu în mină dela nouă ani, de a se duce în munţi pentru joacă şi odihnă şi nu fugind din faţa cotropitorilor sângeroşi, de a ridica ochii spre cer, mândri că oamenii au inventat avionul şi nu ingroziţi că neoamenii folosesc bomba atomică şi cea bacteriologică.

Ce se petrece în sufletele şi în minţile acestea fragede, ne-au arătat-o, mai mult poate decât analizele savante ale specialiştilor în psihologie, decât mărturiile patetice ale mamelor venite din colonii sau din metropolele imperialismului, cele două expoziţii de desene ale copiilor cari împodobeau zidurile unei încăperi din clădirea în care s'a ţinut conferinţa. Ele ne vorbeau nemijlocit despre viaţa unora şi a celorlalţi: copiii Austriei şi copiii Republicii noastre. Noi am ales, pentru a fi trimise la Viena, cele mai bune desene ale pionierilor şi şcolarilor noştri, din cele peste patru sute de mii de participanţi la concursul organizat în iarna aceasta pe tot cuprinsul ţării. Lucrările micilor austrieci de vârstă şcolară (dar din care mulţi nu merg la şcoală...) răspundeau la concursul propus de revista vieneză « Glasul Femeii» cu tema — foarte discutabilă din punct de vedere pedagogic! — « Dacă aş fi vrăjitor . . . » Copiii Austriei erau invitaţi să-şi închipue că, printr'o minune, ei înşişi pot face minuni şi să arate într'un desen, cu legenda respectivă, cum ar folosi ei aceasta putere supranaturală! Gândiţi poate că micii vrăjitori vor să călătorească spre lună sau, mai modeşti, să facă înconjurul lumii, să înalţe palate de cleştar, ori să dea ochi cu zâna zânelor? Nicidecum. Copiii visează — cu ajutorul baghetei magice: « să găsească tata de lucru », « să fie mâncare în fiecare zi », să doarmă o noapte întreagă « fără să ne răfuim cinci copii pentru un colţ de plapumă », să « topească » geamul galantarului . . . ca să poată lua trotineta din magazinul cu jucării . . . , « să aibă odată o haină cu adevărat nouă », să vrăjească un doctor care să vie gratis şi să vindece pe « surioara mea care e atât de bolnavă şi nu poate să umble. Dacă s'ar ridica şi ar începe să alerge, asta ar fi cea mai mare minune . . . » — ultimul citat, din scrisoarea Angelicăi Güllern din Salzburg, care a împlinit, cum ne spune chiar ea, opt ani . . . Altele sunt deadreptul cutremurătoare. Un băieţaş ar vrea să folosească virtuţile lui de magician ca să-l « vrăjească înapoi » pe tatăl lui căzut în război şi pe care el nu l-a cunoscut. «Atunci am avea şi o casă şi o grădină cu pomi şi poate cu flori . . . »

« Aş vrăji puţin soare în bucătăria noastră, scrie o altă fetiţă, Rosemarie Heidl . . . «sau, ştiţi ceva! mai bine mă prefac chiar eu într'o rază de soare şi merg din pivniţă în pivniţă şi din mansardă în mansardă unde locuesc copiii. Hei, cum s'ar bucura şi ar întinde mâna să mă prindă! Ori, când trece trenul, eu, ca o rază de soare, m'aş strecura printre uşile vagoanelor, să văd dacă ne aduc ouă şi peşte ori nu cumva sunt iarăşi pline cu muniţii primejdioase şi cu puşti care omoară. . .»

Liselette a trimes un desen în care arată cum ar transforma ea lumea în calitate de vrăjitoare (Liselette e în clasa a patra primară): Un soldat american e prefăcut . . . în copac şi fetiţa notează dublul avantaj de a scăpa de « cei cari vor iar război » şi de a avea cu ce să se încălzească la iarnă; o bombă (pe care stă scris 5000!) ar goli-o şi ar pune înăuntru făină, zahăr, orez şi cacao!

Sau, în sfârşit, acest mărgăritar de candoare: « dacă aş fi vrăjitor aş face ca oamenii să uite cuvântul « război» şi nu l-ar mai spune niciodată şi am avea toţi linişte!»

Cum v'am strâns la piept pe voi toţi, copiii ţării mele, pe Dorina, pe Ionel, pe Silviu, pe Doina, pe Doru, pe Anuţa, pe ceilalţi pictori de o şchioapă, iscăliţi în colţul desenelor din expoziţia noastră . . . şi pe ceilalţi câţi mai sunt până la patrusute de mii şi până la milioane şi milioane! Cum clocoteşte viaţa voastră cu adevărat minunată în această naivă frescă a zilelor şi anilor voştri, a tot ceeace am făcut şi facem pentru voi, dela Palatul Pionierilor până la şcoala dintr'un cătun îndepărtat al ţării Moţilor, dela tabăra din munţi la preventoriul de pe malul mării, dela măreţele construcţii ale socialismului, la măruntele poveşti din revistele voastre!

Ca într'un strop de rouă se oglindesc astea toate. Şi câte mai sunt de făcut ori de desăvârşit . . . Desenele voastre au arătat prietenilor noştri (şi duşmanilor, de se vor fi strecurat pe-acolo) cum se îngrijeşte clasa muncitoare şi partidul ei de copilăria voastră, cum ne ajută Uniunea Sovietică şi cum ştiţi voi să răsplătiţi această dragoste, această grijă. Şi nouă, celor cari răspundem de viaţa voastră, de creşterea voastră ca cetăţeni şi ca oameni, desenele voastre ne-au vorbit despre cuceririle atât de scump plătite ale poporului nostru, despre lupta şi munca lui pentru a le păzi, a le păstra, a le duce mai departe.

Cu aceste simţăminte am întâmpinat ziua de 1 Iunie, ziua internaţională a copilului — puternică manifestare pentru pace, pentru înfrăţire între toate popoarele lumii.

Să nu ne culcăm pe o ureche. Imperialiştii ucid copiii Coreei şi ai Chinei, ai Vietnamului şi ai Indoneziei . . . Să stăm uniţi în jurul steagului păcii şi al marelui său purtător, tovarăşul Stalin, părintele şi prietenul cel mai bun al copiilor din lumea întreagă.

In dosul sârmei ghimpate — iată locul rezervat copiilor francezi de ocupanţii americani, care au mutat cu forţa numeroase familii în fostele lagăre de concentrare hitleriste, pentru a încartirui în locuinţele lor unităţi militare.

Copilărie fericită, al tău e viitorul!

In curtea minunatului Palat al Pionierilor, unul din grupurile coreografice, a pornit să exerseze un dans al florilor.

SĂRBĂTOAREA INDEPENDENȚEI

Ziua de 9 Mai a fost o îndoită sărbătoare pentru poporul nostru, în această zi împlinindu-se 75 de ani dela proclamarea independenței de Stat a României și 7 ani dela victoria Uniunii Sovietice asupra fascismului.

În întreaga țară, oamenii muncii au sărbătorit neuitatul eveniment al eliberării de sub jugul turcesc, amintindu-și cu dragoste și recunoștință de frăția de arme româno-rusă și de ajutorul frățesc dat de poporul rus în cucerirea independenței noastre de Stat.

Sărbătorirea a fost organizată de către comitetul jubiliar din care au făcut parte conducători ai partidului și guvernului, conducători ai organizațiilor de massă și ai armatei, muncitori stahanoviști și fruntași, țărani muncitori, academicieni, scriitori, ziariști, profesori, precum și veterani ai războiului dela 1877.

In numele Guvernului R.P.R., al Comitetului Central al P.M.R. și al întregului nostru popor s'a trimis un fierbinte salut tovarășului Stalin. S'au trimis, deasemenea, saluturi președintelui Prezidiului Sovietului Suprem al U.R.S.S., N. M. Șvernik și ministrului afacerilor externe al U.R.S.S., A. I. Vișinski.

Unor veterani din războiul dela 1877 li s'a acordat înaltul ordin «Apărarea Patriei» iar ministrul Forțelor Armate ale R.P.R., general de armată Emil Bodnăraș, a dat un ordin pe armată.

In ziua de 9 Mai a avut loc la Ateneul R.P.R. adunarea festivă cu prilejul aniversării proclamării independenței de Stat a României. Au participat membri ai C.C. al P.M.R. în frunte cu tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, membri ai Prezidiului Marii Adunări Naționale și ai guvernului, S. I. Kavtaradze, ambasadorul Uniunii Sovietice și alți membri ai corpului diplomatic precum și o delegație guvernamentală a R.P.Bulgaria. Ca președinte de onoare a fost ales, în uralele nesfârșite ale adunării, stegarul păcii și independenței popoarelor, cel mai bun prieten al poporului nostru, tovarășul Stalin.

Tovarășii dr. Petru Groza și general de armată Emil Bodnăraș, au rostit cuvântările festive după care tovarășul Gh. Apostol, a anunțat primirea următoarei telegrame din partea tovarășului Stalin:

Rog Guvernul Republicii Populare Române, Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român și pe Dumneavoastră personal, să primiți mulțumirile mele pentru salutul prietenesc cu prilejul celei de a 75-a aniversări a proclamării independenței de Stat a României. Urez poporului român, Guvernului Republicii Populare Române și Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român noi succese în construirea României noi, libere, popular-democratice.

I. Stalin

Citirea acestei telegrame a prilejuit o vie și caldă manifestație de dragoste și recunoștință pentru Uniunea Sovietică — eliberatoarea și sprijinitoarea țării noastre — și pentru marele Stalin.

In aceeași zi, în întreaga țară, în centrele industriale și culturale, ca și în cele mai îndepărtate comune, în universități, teatre, școli ca și în toate căminele culturale dela sate s'au ținut adunări festive, în care s'a sărbătorit ziua independenței.

La București s'a inaugurat, într'un cadru sărbătoresc, expoziția permanentă «Relațiile militare româno-ruse dealungul veacurilor».

La Monumentul Eroilor Sovietici din Capitală și la mormintele eroilor sovietici și români s'au depus coroane pentru a se cinsti memoria ostașilor care s'au jertfit la 1877 și 1944 pentru eliberarea poporului nostru, mai întâi de sub jugul feudalismului otoman, apoi de sub cel al fascismului hitlerist.

Ziarele și revistele au publicat un mare număr de articole, au reprodus documente și imagini privind evenimentele dela 1877 și 1944, au retipărit din scrierile clasicilor care au descris vitejiile eroilor dela 1877 și au reprodus din operele pictorilor care au însoțit armatele pe front. Academia R.P.R. a publicat un cuprinzător volum «Documente privind Istoria României, Războiul pentru Independență, Vol. II—1 Ianuarie 1877—9 Mai 1877», ce va fi urmat de alte tipărituri. Editura de Stat pentru Literatură și Artă are sub tipar volumul «Lupta poporului român pentru independență, oglindită în artele plastice».

Academia R.P.R. a cinstit într'o ședință solemnă măreața aniversare. Cu acest prilej au fost prezentate comunicări științifice pe temele: «Situația internațională în ajunul războiului pentru independență», «Despre ajutorul primit de poporul român din partea poporului rus dealungul veacurilor», «Ajutorul poporului rus în cucerirea independenței de Stat a României în 1877—1878», «Eliberarea patriei noastre de sub jugul fascist de către glorioasa Armată Sovietică» și «Eroismul poporului în lupta pentru independență».

Ziua de 9 Mai a însemnat o măreață sărbătorire a vechii frății de arme româno-ruse care ne-a adus independența de Stat și a prieteniei româno-sovietice care garantează deplina independență a țării noastre.

Această sărbătorire a fost o dovadă a hotărîrii poporului român de a-și apăra independența națională împotriva oricăror uneltiri ale imperialiștilor americano-englezi, dușmani ai libertății popoarelor.

In toate manifestările prilejuite de jubileu, poporul nostru — stăpân pe soarta sa, datorită eliberării sale de către Armata Sovietică — și-a manifestat dragostea nețărmurită față de genialul apărător al popoarelor mari și mici, stegarul luptei pentru pace, tovarășul Stalin.

Veteranii Butureanu Mihai și Ignea Năstase, membri ai Comitetului jubiliar și decorați de Prezidiul Marii Adunări Naționale a R.P.R.

DELA EXPOZIȚIA PERMANENTĂ A RELAȚIILOR MILITARE ROMÂNO-RUSE:

1. Macheta cetății Suceava (reconstituită de sculptorul T. Popescu), din care se vede că vechea cetate a fost construită de moldoveni după modelul cetăților rusești.

2. Un tablou reprezentând luptele din 1574, când Ion-Vodă, Domnul Moldovei, ajutat de cazacii dela Nipru, s'a ridicat împotriva asupririi otomane.

NOUA LINIE A METROULUI DIN MOSCOVA

I. ŞAMAEV
Director adjunct al Metrostroiului

In luna Ianuarie a acestui an, la Moscova, s'a terminat construcţia şi a început circulaţia trenurilor pe sectorul al doilea al Marii Centuri a Metropolitanului. S'au deschis porţile a patru noi şi minunate palate-staţii subterane: « Komsomolskaia—Kolţevaia », « Grădina Botanică », «Novoslobodskaia» şi «Beloruskaia — Kolţevaia ».

Construcţia metropolitanului din Moscova, începută în urmă cu douăzeci de ani, din iniţiativa lui I. V. Stalin, a însemnat o manifestare a marii griji a Partidului Comunist şi a Guvernului Sovietic pentru satisfacerea cerinţelor culturale şi de trai ale masselor largi muncitoare. Prima linie a metroului din Moscova a fost pusă în circulaţie în Mai 1935. De atunci metroul din Moscova se extinde neîncetat.

Primul sector al Marii Centuri, cu staţiile: « Parcul Central de Cultură şi Odihnă Gorki », « Kalujskaia », « Serpuhovskaia », « Paveletkaia », « Taganskaia » şi « Kurskaia-Kolţevaia », au fost date în exploatare la 1 Ianuarie 1950. Al doilea sector al Marii Centuri este o continuare a acestei linii. După o scurtă oprire la « Kurskaia-Kolţevaia », trenurile trec prin staţiile « Komsomolskaia-Kolţevaia », « Grădina Botanică », « Novoslobodskaia », până la staţia «Beloruskaia-Kolţevaia». Intreaga cursă dela «Parcul Central de Cultură şi Odihnă Gorki » până la «Beloruskaia-Kolţevaia » se efectuează în 20 minute.

Colectivul de două ori decorat al Metrostroiului a depus o muncă uriaşă pe linia curentă. Au fost săpaţi aproape un milion de metri cubi de pământ, au fost turnaţi 150.000 metri cubi de beton, 150.000 tone tubinguri de fontă, 14 kilometri cale ferată, mii de metri pătraţi de marmoră şi granit, s'au montat 27 escalatoare, un număr de substaţii electrice de tracţiune şi de reducţie, după cum au fost efectuate o mulţime de alte lucrări complicate.

Al doilea sector al Marii Centuri s'a clădit pe baza celei mai noi tehnici. Industria socialistă a creat zeci de sisteme de scuturi pentru săpături, maşini puternice pentru încărcarea sterilului, uzini electrice, chei pneumatice pentru legarea inelelor de tubing şi multe alte mecanisme cu care sunt înarmaţi constructorii metroului. Faţă de construcţia primei părţi a Metropolitanului, productivitatea muncii s'a mărit de patru ori.

La construirea celui de-al doilea sector al Marii Centuri, săpătorii, finisorii şi montatorii au obţinut ind'ci-record pentru Metrostroi, pe tot timpul cât au durat lucrările. Multe brigăzi au săpat peste o sută metri de tunel de trecere într'o lună. Iar colectivul sectorului stahanovist al lui Lukianov a realizat pe frontul de abataj dintre staţiile « Novoslobodskaia » — « Beloruskaia-Kolţevaia » o viteză de 150 metri pe lună.

Muncitorii de pe sectorul lui Muşcenko au construit tunelul de escalatoare dela staţia « Beloruskaia-Kolţevaia » în 47 zile. Săpătorii staţiei « Novoslobodskaia » au clădit tunele de acces la staţii cu o viteză de 45-50 metri pe lună. Nenumărate sunt aceste exemple de muncă pline de eroism.

Al doilea sector al Marii Centuri constitue un pas înainte în desvoltarea construcţiei sovietice de metroturi. Aici au fost create staţii, noduri de transbordare, tunele de escalatoare şi alte instalaţii de tipuri noi, mai desăvârşite. Acest lucru se poate vedea la «Komsomolskaia-Kolţevaia». Volumul acestei staţii depăşeşte de două ori volumul staţiilor obişnuite de metro de mare adâncime. Astăzi, staţia are cinci tuneluri principale înclinate şi de transbordare. In viitor va mai avea încă două. Asemenea tuneluri au fost construite pentru prima oară. Lucrările s'au făcut cu ajutorul unor instalaţii speciale. Staţia « Komsomolskaia-Kolţevaia », întinsă pe un raion cuprinzând trei gări, e capabilă să deservească până la o sută de mii de pasageri într'o oră.

Noua linie de metro e mai desăvârşită şi prin instalaţiile sale electromecanice, alimentarea electrică, blocările automate şi legături. Colectivul fabricii de construcţii de maşini din Perov, în colaborare cu inginerii dela Metrostroi şi Metropolitan, a creat un nou tip de scară mobilă. Ea are un aspect mai frumos, un coeficient de utilitate mai mare, funcţionează lin şi fără sgomot. Au fost larg aplicate automatizarea şi telemecanizarea care asigură o funcţionare precisă şi neîntreruptă a căilor ferate subterane, precum şi securitatea circulaţiei trenurilor.

Staţiile Metropolitanului din Moscova reprezintă minunate opere de arhitectură şi artă, reflectând măreţia epocii staliniste. Al doilea sector al Marii Centuri zugrăveşte nemaipomenita înflorire a tehnicii, culturii şi artei din U.R.S.S., ţara unde s'a construit socialismul şi se construeşte cu paşi siguri comunismul.

Şaizeci şi opt de coloane, îmbrăcate în marmoră de culoare deschisă cu nuanţe gingaşe, încoronate cu diverse capiteluri, susţin marea boltă a sălii centrale a staţiei « Komsomolskaia-Kolţevaia ». Nouă lămpi uriaşe de cristal cu câte 80 de becuri ce redau lumina zilei, luminează deosebit de frumos panourile de mozaic, basoreliefurile modelate, marmora de pe pereţi şi coloane, granitul lustruit ca oglinda. Tema decorării staţiei o constitue măreţele fapte de luptă ale poporului rus care a apărat independenţa patriei sale în luptele cu cotropitorii străini. Oamenii sovietici păstrează cu sfinţenie în inimile lor

Basoreliefuri, alb cu aur, din ceramică, împodobesc

Un grup de stahanovişti constructori ai staţiei « Novoslobodskaia ».

Escalatoare fără sgomot, transportă pasagerii în sala subterană a staţiei « Komsomolskaia-Kolţevaia ».

Detalii în mozaic, ale decoraţiei tavanului din sala centrală a staţiei « Beloruskaia-Kolţevaia ».

Sala subterană centrală a staţiei de metro « Grădina Botanică ». Decorarea ei arhitecturală este închinată marelui plan stalinist de transformare a naturii. Pereţii staţiei sunt acoperiţi cu marmoră colorată de Ural.

cuvintele lui I. V. Stalin, rostite la 7 Noembrie 1941, în Piaţa Roşie, în faţa ostaşilor care se duceau să apere pământul patriei : «Fie ca în acest război să vă însufleţească figurile pline de bărbăţie ale marilor noştri strămoşi — Alexandru Nevski, Dimitri Donskoi, Kuzma Minin, Dimitri Pojarski, Alexandru Suvorov, Mihail Kutuzov ! » Tocmai chipurile acestor strămoşi sunt întipărite pe cinci uriaşe panouri de mozaic, alcătuite din sute de mii de bucăţele de sticlă colorată, marmoră şi pietre preţioase colorate. Trei panouri : « Jurământul », « Luarea Berlinului » şi « Parada Victoriei » sunt închinate Marelui Război pentru Apărarea Patriei, din 1941-1945.

O impresie de neuitat lasă decorarea arhitectonică-artistică a staţiilor « Grădina Botanică », « Novoslobodskaia » şi « Beloruskaia-Kolţevaia ». Ele uimesc prin bogăţia şi originalitatea lor.

Decorarea staţiei «Grădina Botanică» este închinată marelui plan stalinist de transformare a naturii. Cea mai frumoasă parte a staţiei «Novoslobodskaia» o constitue vitraliile : 32 tablouri de sticlă de culori diferite fixate pe piloane, folosite pentru prima oară în decorarea staţiilor de metro din Moscova. Tema tablourilor o constitue măreţele fapte de muncă ale poporului sovietic, dragostea sa fierbinte de patrie.

In decorarea arhitectonică şi artistică a staţiei « Beloruskaia-Kolţevaia » şi-au găsit întruchiparea eroica luptă a partizanilor beloruşi din zilele Marelui Război pentru Apărarea Patriei, puternica înflorire a economiei şi culturii Belorusiei Sovietice.

Noile staţii de metro sunt o podoabă demnă de capitala Uniunii Sovietice — Moscova.

sala centrală a staţiei «Grădina Botanică».

Sediul Gospodăriei Agricole Colective « Viață Nouă» din comuna Sântana.

Sedința consiliului de conducere al gospodăriei colective.

VIAȚĂ NOUĂ

Intinse sunt ogoarele gospodăriei! Dealungul șoselei mărginite de duzi cu trunchiurile văruite, vara văluresc până departe holdele de aur. Acum pe pământul negru și gras, răscolit adânc de plugurile tractoarelor, crește sfecla și porumbul în șiruri drepte, semănate cu mașina.

— Ce svârcoală a fost atunci! spune, zâmbind, Gheorghe Goina, președintele gospodăriei colective « Viață Nouă » din Sântana-Arad. Și'ncepe să povestească cum s'a înfiripat gospodăria. Povestirea lui reînvie fapte și oameni: parcă văd cum seara, pe burniță, trec veseli și sgomotoși tinerii tractoriști. Unul câte unul se rupe din grup, intrând în câte-o casă. Discuția se prinde, ochii sclipesc, întrebările se întretaie. Și oamenii rămân gânditori. Au mai rămas multe nelămuriri... Mâine agitatorul o să vină iarăși...

... Noaptea, fleșcăind prin noroaiele ulițelor lăturalnice, chiaburii băteau în geamuri, amenințau ori tâlmăceau biblia și apocalipsul, trimeteau scrisori în care făgăduiau răzbunare cumplită.

— Să facem gospodărie aparte pentru nemți! — sbierau unii în piață. Fiecare natie de o parte!

In aceste clipe de grea cumpănă, a venit ajutorul partidului care le-a luminat calea: prin întovărășire, spre gospodăria colectivă. Și s'au apucat din nou de treabă cu mai multă îndârjire. In Octombrie s'a născut întovărășirea; 46 de familii de români, germani și maghiari, cu 230 de hectare. Tractoarele au trecut peste haturi, ștergând aceste semne ale desbinării.

— Am învățat școală bună la întovărășire, spune președintele. După ce am făcut acest pas, cel dintâi, în Februarie 1950 l-am făcut pe al doilea, pasul cel mare.

★

Astăzi gospodăria colectivă « Viață Nouă» din Sântana, numără 234 de familii cu 813 hectare de pământ. Ea are o crescătorie de porci de rasă, 15 vaci cu lapte, crescătorie de păsări, stupină, cai, mânji, viței, o turmă de câteva sute de oi, ateliere de fierărie, rotărie, tâmplărie. Numai atelierul de fabricat mături a adus până acum un venit de 40.000 lei noi, o mașină de urluit, un camion... Biblioteca are și ea peste o mie de volume.

★

Am ieșit să vizităm gospodăria. Pentru o clipă gândurile îmi fugiră înapoi la viața grea a acestui bihorean venit pe aceste meleaguri. Astăzi Gheorghe Goina e președintele gospodăriei, membru în Comitetul Regional Arad al Partidului și deputat în Sfatul Popular regional, decorat cu Medalia Muncii. E un om scund, cu bărbia ascuțită și cu părul negru tuns scurt.

In grajdul încăpător, pardosit cu cărămidă roșie « domnește» tovarășul Gheorghe Marcu cu nevasta. Imbrăcați în halate albe, ca medicii, tocmai se pregătesc de muls. Bucuroși de oaspeți, ne lămuresc:

— Noi acuma lucrăm după învățătura cărții, tovarășe. Ne-au folosit cărțile pe care ni le-au adus muncitorii. Iaca, de pildă — și-mi arată un registru — aici însemnăm cât lapte dă fiecare vacă. Așa putem băga de seamă cum stăm cu « producția». Spune cu mândrie acest cuvânt, întinzând mâna spre vacile bine țesălate, cu ugerele doldora de lapte. « Vezi roșcata ceea din margine? Dă 25 de litri zilnic. Săptămâna viitoare ne așteptăm la mai mult».

Deschidem ușa crescătoriei de pui. Prin încăperea special amenajată alergă încoace și 'ncolo 700 de ghemotoace aurii. Ce cor de piuituri! Ne întâmpină Sofia Ghergar, absolventă a școlii de avicultură și Sava Luiza.

— Câți au murit până acum?

— Niciunul! îmi răspunde tovarășa Luiza. Da' noi ce păzim aici?

Aflu că mai vor să pună la clocitoare o mie de ouă: « la vară om duce pe piața Aradului găini grase, pentru muncitorii dela « 30 Decembrie » și din alte părți ».

Viitorii brigadieri și agronomi iau masa în aer liber, în grădina căminului.

Brigada lui Pavel Păsărilă în timpul prășitului.

Nu e o bucătărie dietetică din Capitală. E bucătăria căminului de zi al Gospodăriei Agricole Colective « Viață Nouă».

Încă un izvor de belşug: stupina.

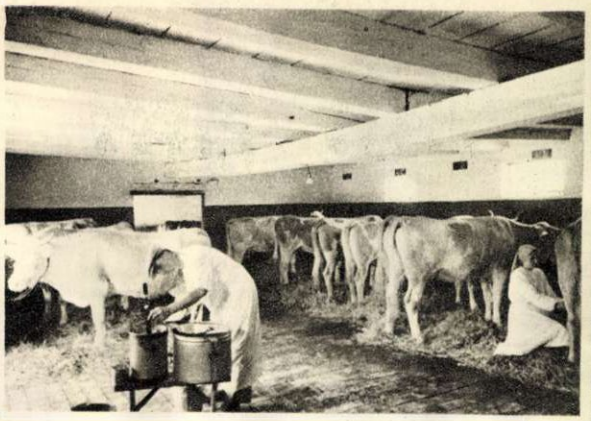

Încăpător e grajdul colectivei. Soţii Marcu par medici ai ingrijitori.

LA SÂNTANA

Pe Todoruţ Maria am găsit-o ducând o găleată plină cu urluială. S'a oprit bucuroasă:

— Doară n'aţi venit să vedeţi purceii mei?

— Ba da . . . tocmai pentru asta am venit.

Ne-a arătat coteţele văruite, albe ca laptele, cu pardoseala de cărămizi bine spălată. Peste tot curăţenie şi lumină. Coteţe făcute după modele colhoznice.

— Şi de câţi porci îngrijeşti dumneata?

— Păi, să vedeţi. Aici sânt numai o parte. Mai avem afară la Secţie. Aici sânt 12 scroafe, 2 vieri, 2 porci mari puşi la îngrăşat pentru grădiniţă şi 109 purcei.

— Şi nu oboseşti să le cari atâta hrană?

— Drept să vă spun, uneori mă cam dor mâinile, dar când mă uit la ei cât îs de frumoşi şi cât de iute cresc, îmi piere şi oboseala şi tot. Şi apoi nu trudesc pentru noi cei dela oraş, de ne trimit maşini şi câte altele? Om trudi şi noi, să-i ajutăm.

Deodată se roşi. Rămase cu privirile plecate: poate a vorbit prea mult. I-am strâns mâna în tăcere. Mai târziu când preşedintele mi-a povestit întâmplarea din Februarie, aş fi vrut s'o mai văd, să-i mai strâng mâna. Pe un ger de crăpau pietrele, femeia asta mărunţică a stat de veghe două săptămâni la rând la coteţe. Fătau scroafele. Zi şi noapte, Todoruţ Maria a priveghiat. De multe ori nici n'a mâncat. In răstimpuri fugea să mai ceară o pătură dela grajdul cailor, să înfăşure purceii, să-i ferească de ger. Şi din 109 purcei nu s'a prăpădit niciunul. Fiul ei vrea să se facă medic veterinar. Şi are s'ajungă de bună seamă.

★

Pe vremuri, pe imaşurile satului meu poposise o turmă de oi. Ciobanii îşi muiau cămăşile în zăr, şi-apoi nu le mai spălau tot anul; se făceau tari ca talpa de nu răzbătea prin ele ploaia. Pătrundeau totuşi păduchii şi bolile.

In mijlocul păşunilor verzi ale Sântanei se înalţă acum un saivan pentru o mie de oi. Alături se construeşte o casă: locuinţa ciobanilor. Fiecare va avea câte un apartament cu două camere, cămară pentru alimente şi baie . . .

★

Brigada lui Pavel Păsărilă e pe isprăvite cu prăşitul. Mâini repezi taie buruienile dintre rândurile de ceapă. Fiecare om are în primire câteva rânduri de care răspunde.

— Ai văzut cum e locul săpat de Petre Brădiceanu?

— Ca 'n palmă! Vezi să fie şi al tău aşa! îi răspunde Păsărilă celui ce întrebase.

— Aşa o să fie, că n'am poftă să mă văd iara desenat la gazetă. Râd cu toţii alunecându-şi privirile de-a-lungul rândurilor de ceapă de un verde-albăstrui.

— Tovarăşe Păsărilă, noi gătăm aici până mâne la prânz.

— Ce-om face apoi? întreabă o femeie.

— Eu i-am spus asară preşedintelui, intră în vorbă alta. Nouă nu ne vine la îndemână să stăm cu mâinile în sân. Să ne caute de lucru . . .

— Fiţi liniştite! — le răspunde Păsărilă vesel. Indată ce isprăvim aici mergem cu toate brigăzile la gostatul «Scânteia».

— Aşa-i bine! — sar mai mulţi. Putem da o mână de ajutor până se va mai ridica oleacă porumbul nostru.

Aseară brigadierul fruntaş Pavel Păsărilă mi-a povestit cât de greu i-a fost la început. Unii trăgeau hăis, alţii cea. Pe la mijlocul tarlalei un om se plimbă printre rânduri căutând parcă ceva.

— Ce face acolo? — îl întreb eu pe brigadier.

— Inspectează munca vecinului, râde Păsărilă. Sunt în întrecere . . .

★

Curtea e mare, dar trebue să calci atent în «ţara puilor». «Nici câmpul înflorit nu e mai frumos», spune îngrijitoarea Sofia Ghergar, absolventa Şcolii de Avicultură.

Păşeam alături de tovarăşul Goina spre gară.

— Nu uita că sântem la început. In vara asta om ridica o fabrică de cărămidă. Pentru ars avem paie şi coceni. Acolo — întinse el mâna spre o sprânceană de pământ — acolo vor fi pătulele pentru porumb, lângă ele grajdurile cele noi. Iar la anul vom începe să clădim magazii cu încărcare şi aerisire mecanică. Astea le gătăm pentru vremea când vom secera cu combainele.

— Şi la toamnă vă mai sporiţi forţele?

— Cel puţin de două ori, — zâmbi preşedintele. Intovărăşirea are 138 de familii. Astea abia aşteaptă să vie la noi. Şi-apoi mai avem o mulţime de cereri. Dacă o să dai pe la noi peste un an-doi vei găsi o singură gospodărie cu 7.500 de hectare . . .

Se opri gânditor. Privea cu ochii mari deschişi luminile satului peste care se boltea acoperişul strălucitor al cerului.

— Aşa o să fie la noi şi în ţara toată!

Silviu PODINĂ

Fanfara gospodăriei repetă noi cântece

E ora prânzului... Brigadiera Todoruţ Maria hrăneşte purceii la timp.

O secţie anexă: atelierul de mături.

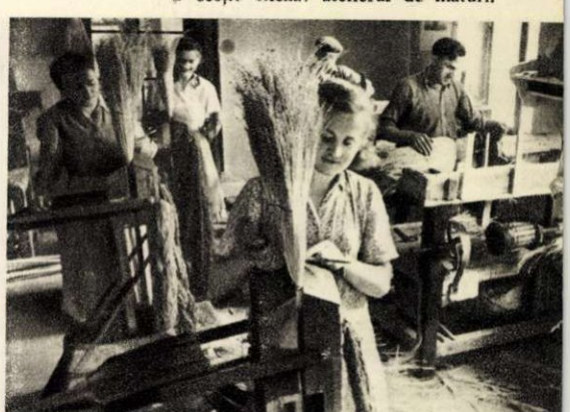

Tovarășul GH. GHEORGHIU-DEJ, președintele Consiliului de Miniștri al R.P.R.

SESIUNEA ISTORICĂ A MARII ADUNĂRI NAȚIONALE

In ziua de 2 Iunie s'au desfășurat lucrările celei de a 12-a sesiuni a Marii Adunări Naționale. Deputații și numeroșii invitați au primit cu îndelungate aplauze intrarea în sala de ședințe a membrilor Prezidiului și Guvernului.

Au asistat S. I. Kavtaradze, ambasadorul Uniunii Sovietice, și alți membri ai corpului diplomatic, precum și numeroși reprezentanți ai presei române și străine.

După alegerea tov. deputat Gh. Stoica ca președinte al Biroului Marii Adunări Naționale și după alegerea vicepreședinților și secretarilor, au fost depuse spre examinare de către Marea Adunare Națională proectele de lege: pentru organizarea judecătorească, pentru înființarea și organizarea Procuraturii Republicii Populare Române, pentru organizarea instanțelor și procuraturilor militare și pentru ratificarea unor decrete emise de Prezidiu în intervalul dintre 5 Aprilie și 1 Iunie 1952.

După discuții, la care au participat numeroși deputați, proectele de lege depuse au fost votate în unanimitate de Marea Adunare Națională, prin vot secret.

S'a hotărît scoaterea din Comisia pentru pregătirea proectului noii Constituții a R.P.R., a deputaților Vasile Luca și Teohari Georgescu, pentru abaterile săvârșite de aceștia.

Marea Adunare Națională a votat o moțiune de protest adresată guvernului Pinay împotriva arestării samavolnice a lui Jacques Duclos și o moțiune împotriva atrocităților americane în Coreea.

In urma cererii tovarășului acad. prof. C. I. Parhon de a fi eliberat din funcția de președinte al Prezidiului Marii Adunări Naționale — pentru a se putea dedica cercetărilor științifice și multiplelor sale îndatoriri obștești — Marea Adunare Națională a ales cu însuflețire pe tovarășul dr. Petru Groza ca președinte al Prezidiului Marii Adunări Naționale.

Prezidiul Marii Adunări Naționale a propus drept candidat în funcția de președinte al Consiliului de Miniștri pe cel mai bun fiu al poporului nostru, conducătorul iubit al clasei muncitoare și al întregului popor muncitor, secretarul general al C.C. al P.M.R., tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej. Deputații au votat în unanimitate o Hotărîre prin care Marea Adunare Națională eliberează pe tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej din funcția de prim vicepreședinte al Consiliului de Miniștri și-l numește în funcția de președinte al Consiliului de Miniștri.

In momentul în care tov. Gh. Stoica a declarat ales ca președinte al Consiliului de Miniștri pe tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, deputații și nu-

SUB LUMINILE GRAFICULUI-ORAR

Ai îndeplinit angajamentul orar — becul licărește cu prietenie; nu l-ai îndeplinit — în dreptul orei respective graficul rămâne întunecat. Metoda stahanovistei sovietice Valentina Hrisanova dă roade minunate în întreaga țară. In foto: brigada utemistului Ion Pătrașcu de la uzinele Dinamo, inițiatoarea extinderii în țara noastră a metodei graficului-orar.

«LIBERTATE LUI JACQUES DUCLOS!»

Această lozincă a fost rostită cu energie de sute de mii de oameni cinstiți, iubitori de pace din țara noastră. Incă din primele ore după arestarea lui Jacques Duclos, secretar al Partidului Comunist Francez, eminent luptător pentru independența patriei sale — poporul nostru și-a manifestat solidaritatea cu lupta curajoasă a poporului francez împotriva fascismului, împotriva ocupanților americani.

Poporul român vede în curajoasa rezistență a patrioților francezi o contribuție eroică

Tovarășul acad. prof. C. I. PARHON

Tovarășul dr. PETRU GROZA
președintele Prezidiului Marii Adunări Naționale

merosul public ce se afla în balcoane au izbucnit în urale puternice care au durat minute în șir.

După ce a depus jurământul, tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej a adresat Marii Adunări Naționale o emoționantă cuvântare, spunând printre altele:

«Voi munci cu fermitate și cu tot elanul pentru realizarea politicii partidului și guvernului, de construire a socialismului, de întărire a statului democrației populare și de propășire economică și culturală a poporului nostru, de întărire continuă a prieteniei veșnice și colaborării frățești între poporul român și marele popor sovietic, între Republica Populară Română și Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste, condusă de marele învățător al oamenilor muncii din lumea întreagă — tovarășul Stalin!».

«Vă asigur că îmi voi îndeplini cu fermitate îndatoririle în fruntea guvernului, pentru ridicarea la o treaptă mai înaltă a vigilenței revoluționare a poporului nostru și că nu mă voi abate nicio clipă dela principiile de care este călăuzit Partidul Muncitoresc Român — forța conducătoare în statul de democrație populară — dela principiile marxist-leniniste».

Sesiunea a 12-a a Marii Adunări Naționale a fost o sesiune istorică, ale cărei hotărîri constitue evenimente de o deosebită însemnătate în viața poporului nostru.

Sub conducerea partidului și a iubitului nostru conducător, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, poporul nostru muncitor va obține noi și mărețe succese pe drumul construirii socialismului și al apărării păcii.

APARAT RÖNTGEN FABRICAT ÎN ȚARĂ

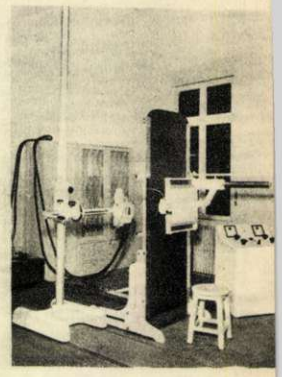

La Petroșani, Lonea, Botoșani, Pucioasa, Râmnicu-Vâlcea, Hunedoara și în alte părți ale țării, noile aparate RECAS mari — model 1951 — fac examenele radioscopice și radiografice, asigurând un control eficace al sănătății oamenilor muncii și un diagnostic sigur.

Meritul realizării noului aparat aparține colectivului secției de radiologie a fabricii RECAS. Inginerii I. Cricorian și I. Tenenbaum s'au remarcat prin propunerile de inovații și raționalizări.

Specialiștii au constatat că aparatele Röntgen fabricate în țară sunt de foarte bună calitate.

Cu ele industria noastră se poate mândri.

MESAJUL «SOCIALISTULUI»

Acum 75 de ani, în timpul războiului pentru independență a apărut ziarul «SOCIALISTUL», editat de cercul socialist din București. El exprima cea mai scumpă năzuință a tuturor oamenilor cinstiți: pacea.

«SOCIALISTUL» arăta că vinovații războaielor sunt «spoliatorii cei mai puternici, care au spoliat pe cei slabi». Dar «SOCIALISTUL» arăta că există și războaie drepte, și anume războaiele îndreptate împotriva forțelor contrarevoluționare și care au ca scop apărarea independenței naționale.

SOCIALISTUL

RESBELUL

POLITICA EXTERNĂ

Facsimil din ziarul «Socialistul» 25 Mai, 1877. (bibl. Academiei R.P.R.)

Exprimând adâncul și înflăcăratul patriotism al clasei muncitoare, «SOCIALISTUL» a sprijinit războiul pentru independență împotriva imperiului otoman.

Foile îngălbenite de vreme ale ziarului sunt o mărturie a vechii năzuințe a poporului nostru — transformată azi în realitate — aceea de a trăi liber și de a-și făuri viața fericită la care are dreptul.

SUB SEMNUL PRIETENIEI

In zilele Decadei R. S. S. Ucrainiene (24 Mai — 2 Iunie crt.) organizată în întreaga țară, poporul nostru muncitor a sărbătorit cu dragoste marile realizări ale poporului ucrainian, membru al familiei popoarelor sovietice care construesc comunismul. Expoziții deschise în întreaga țară au înfățișat Ucraina Sovietică înfloritoare, eroismul poporului ei care a apărat țara de cotropitorii fasciști, impresionanta reconstrucție a Ucrainei Sovietice după alungarea hoardelor hitleriste. Mii de oameni ai muncii, elevi și studenți, oameni ai științei, artei și culturii s'au apropiat și mai mult de mărețele aspecte ale construirii comunismului în Ucraina Sovietică, precum și de marile personalități ale culturii ucrainiene care au militat fără excepție pentru libertatea poporului, pentru frăția cu marele popor rus, pentru progres și pace. Nenumărate conferințe, symposioane, articole și studii au făcut și mai cunoscute la noi viața și opera unor scriitori ca A. Korneiciuk, P. Tâcina, M. Râlski, O. Goncear, a unor savanți ca Bogomoleț, Palladin, Filatov, a nenumărați Eroi ai Muncii Socialiste, eroi ai Marelui Război de Apărare a Patriei — cu toții oameni minunați ai Ucrainei Sovietice, ai întregii Țări a Socialismului victorios.

Aspect din minunatul program artistic prezentat în țara noastră de Corul Popular Ucrainian de Stat, condus de G. Veriovka

Delegația de oameni de cultură și fruntași în producția industrială și agricolă din R.S.S. Ucraineană, la sosirea în București

O mare bucurie a produs sosirea unei delegații de oameni de cultură și fruntași în producția industrială și agricolă din R. S. S. Ucraineană, delegație condusă de cunoscutul compozitor A. I. Ștogarenko, laureat al Premiului Stalin. Numeroase manifestări au arătat reprezentanților poporului prieten sentimentele de recunoștință și dragoste pe care le nutrește poporul nostru pentru marea Uniune Sovietică. In adunarea festivă dela Ateneul R.P.R., tovarășul Mihail Roșianu, membru supleant al C.C. al P.M.R., președinte al Comitetului de Radio, și A. I. Ștogarenko, conducătorul delegației ucrainiene, au exprimat în cuvinte calde prietenia de veacuri care leagă cele două popoare.

Decada R. S. S. Ucrainiene a îmbogățit și mai mult posibilitățile însușirii experienței sovietice de către poporul nostru, înfățișând cu strălucire superioritatea

Prin expoziția economică a R. P. CHINEZE

La această oră a după amiezii e greu să circuli pe partea stângă a bulevardului Magheru, căci trotuarul este blocat de lume. Un puhoi de oameni se îndreaptă spre intrarea Expoziției Economice a R. P. Chineze.

Printre cei 40.000 de vizitatori ce se perindă în această zi prin expoziție sunt reprezentate sute de profesii, toate vârstele. Lucru ușor de văzut și în cartea cea mare a expoziției, unde zeci de pagini acoperite cu slovele vizitatorilor exprimă admirație și prietenie pentru munca pașnică a poporului chinez.

Prima sală a expoziției introduce direct pe vizitator în cadrul specific Chinei. În fund se zărește o clădire în stil arhitectural chinez. Deasupra ei fâlfâie steagurile roșii și totul dă iluzia unei construcții adevărate. În față, panouri impunătoare oglindesc în fotografii evenimentul dela care a început o nouă epocă a istoriei Chinei: constituirea Republicii Populare. Mult sânge au vărsat eroii Armatei Populare — și în primul rând comuniștii chinezi — pentru a se putea ajunge la eliberarea țării, la jerbele de artificii, parăzile entuziaste, muzicile și dansul avântat din ziua victoriei!

Evocarea datei de 1 Octombrie 1949 pregătește pe vizitatorul expoziției să înțeleagă marile succese ale poporului chinez, după terminarea războiului.

Noi panouri redau filmul realizărilor pașnice. De aici mai departe, fotografiile cedează locul dovezilor și mai vii, mai convingătoare: începe prezentarea produselor economiei chineze.

Industria grea chineză este o realitate. Zincul rafinat, produsele refractare, utilajul electric vorbesc dela sine. Vitrinele cu produse ale industriei ușoare ocupă și ele o mare parte a expoziției. Se înșiruesc rând pe rând stilourile de fabricație chineză, obiectele casnice de aluminiu, ventilatoarele, mătăsurile, stofele, blănurile, produsele alimentare conservate și câte altele!

Calitatea excepțională a mărfurilor chineze se desprinde la prima vedere. Găsești nimerită și aplicabilă la toate sectoarele economiei imensei țări, aprecierea înscrisă deasupra unei vitrine cu utilaj electric: « Porțelanul industrial chinez este la înălțimea reputației celui de artă ».

Într'adevăr, muncitorii chinezi folosind tehnica înaintată, dovedesc totodată că au moștenit priceperea renumită de veacuri a meșteșugarilor chinezi, artiști neîntrecuți.

*

Într'o corabie chinezească de proporții grandioase, baloturi de țesături din care fiecare centimetru este o operă de artă, se desfășoară ca niște limbi de foc multicolore. Nu trebue să fii țesător de meserie ca să înțelegi că autorul țesăturilor este un artist desăvârșit. Textiliștii chinezi, în ciuda imenselor distrugeri pricinuite de cotropirea niponă, de gomindaniști, de sabotajul imperialist, au depășit producția din anul 1936, considerat an record.

Întreaga muncitorime chineză, condusă de gloriosul Partid Comunist Chinez, participă la refacerea și industrializarea țării — și sălile expoziției sunt parcă străbătute de atmosfera acestei măreț opere înoitoare.

*

O parte a expoziției ar putea fi intitulată: « Ce-au pierdut imperialiștii în China ».

Harta desfășurată trasează în contururi largi bogățiile nemărginitei Chine. Aur și lână, fier și orez, ceai și cherestea, wolfram și bumbac, mii de bogății de tot felul căptușesc pe toate părțile pământul chinez. China produce 40% din producția mondială de tungsten, 70% din întreg antimoniul lumii, iar unele zăcăminte miniere sunt socotite practic inepuizabile. În trecut poporul chinez era dintre cele mai sărace popoare, trăind într'una din cele mai bogate țări. Azi, sub conducerea Partidului Comunist Chinez și a lui Mao-Tzedun, cu ajutorul Uniunii Sovietice, el își clădește o patrie puternică și se străduește să smulgă naturii mereu mai mult.

...În marile bogății ale Chinei pierdute de ei pentru totdeauna stau rădăcinile urii adânci nutrite de imperialiștii americani față de poporul chinez. Dar dacă — așa cum aflăm din catalogul expoziției — 3 milioane de chinezi muncesc pentru îndiguirea fluviului Huai și izbutesc să înfrâneze urmările nefaste ale revărsării sale, 475 milioane de chinezi ce și-au căpătat după milenii de asuprire patria lor în mâinile lor, formează un dig de nesdruncinat în calea poftelor hrăpărețe ale aliaților ciumei și holerei.

Forța pașnică a Chinei populare, aliată a marii Uniuni Sovietice și a țărilor de democrație populară respiră din fiecare aspect al expoziției deschise la București.

S. GEORGESCU

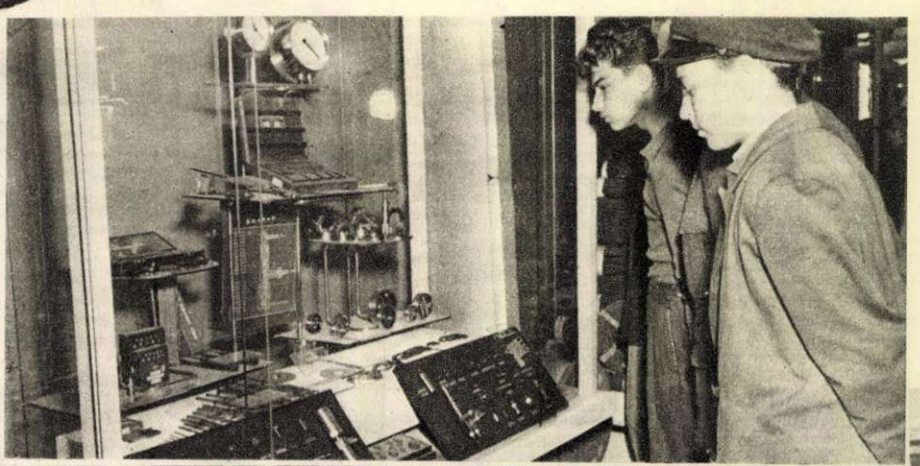

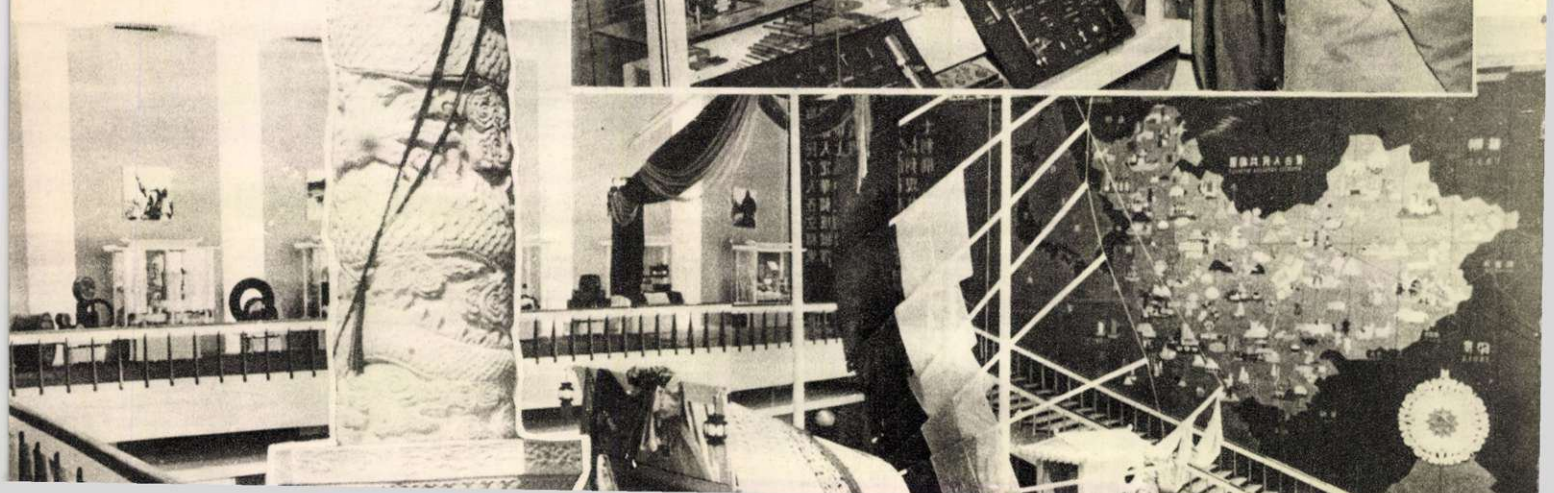

Aspect din sala principală a expoziției. În fund: harta sugestivă a bogățiilor Republicii Populare Chineze. În mijloc: macheta unei corăbii încărcate cu minunate țesături chineze. Dreapta sus: doi tineri vizitatori ai expoziției admiră instrumente de precizie și alte produse remarcabile ale industriei chineze.

Ioana Nicola în rolul titular din opera «Rusalka»

Zenaida Palli în rolul kneaghinei

Un aport deosebit de important la succesul spectacolului l-a adus pictorul E. K. Kovalenko (Moscova). Decorurile sale pline de efect și de o reală valoare artistică, au marcat acea îmbinare de realitate și fantezie, caracteristică operei lui Dargomîjski. Bogăția de culoare și măestria artistului s'au evidențiat în peisagiul poetic al morii de pe malul Niprului, în somptuosul palat al kneazului și în feericul tablou al fundului fermecat al apelor Niprului. Costumele strălucitoare, colorate, au întregit minunat partea vizuală a spectacolului.

O contribuție directă a înaltei și îndelungatei experiențe sovietice a constituit-o și ajutorul prețios pe care l-a dat în realizarea operei regisorul V. G. Ciukov, dela Teatrul Mare din Moscova. Ea a însemnat o îndelungată muncă, temeinică și plină de migală, care a constituit o pildă de conștiință artistică pentru întregul colectiv al Operei de Stat.

Bazată pe tradiția lui Stanislavski, punerea în scenă a pornit înaintea repetițiilor, la o analiză amănunțită, făcută în ședințe cu întregul colectiv al Operei, a caracterului personagiilor, a diferitelor momente din desfășurarea acțiunii, etc. Prin aceasta, cântăreții și-au însușit temeinic conținutul adânc al lucrării și al gândirii autorului. Repetițiile au fost făcute timp îndelungat, astfel ca fiecare viitor personagiu să posede perfect textul și partițiunea muzicală respectivă.

Succesul înregistrat de « Rusalka « subliniază odată mai mult posibilitățile reale ale artiștilor noștri, îndrumați pe calea artei realiste, a artei destinate poporului.

Mihail Ştirbei (kneazul) și Ana Tălmăceanu (Natașa)

„RUSALKA"
LA OPERA DE STAT DIN BUCUREȘTI

Prezentarea pentru întâia dată, pe scena Operei de Stat, a operei « Rusalka » de A. S. Dargomîjski a constituit un moment de seamă în viață noastră muzicală.

Alexandr Sergheevici Dargomîjski (1813-1869), unul dintre marii clasici ruși, s'a format în tradiția lui Glinka și în atmosfera revoluționară din jurul anului 1840. Opera sa se caracterizează prin realismul ei, prin expresia dramatică și prin profunda ei bază folklorică.

« Rusalka », cea mai cunoscută operă a lui Dargomîjski, a fost scrisă pe un libret extras dintr'un poem de Puşkin, inspirat dintr'o veche legendă populară. In acest poem ne este arătată o fată din popor, care, înșelată în dragostea ei de către un kneaz, se aruncă în apele Niprului și devenind zâna apelor (Rusalka) îl atrage acolo, în fundul apei. Astfel, dorul de răzbunare al poporului impilat de veacuri este redat, în imaginația populară prin elementul fantastic, în care forțele naturii răzbună ticăloșiile celor bogați.

« Rusalka » a constituit un mare succes al întregului colectiv artistic al Operei de Stat care, sub conducerea regisorului sovietic V. G. Ciukov, a înfăptuit un spectacol minunat. Personagiile, interpretate de unii dintre cei mai buni artiști ai noștri, s'au integrat firesc în compoziția organică a lucrării.

N. Secăreanu, Ioana Nicola, Zenaida Palli, M. Ştirbei, P. Ștefănescu-Goangă, Cornelia Gavrilescu, precum și Ana Tălmăceanu-Dinescu, Dora Massini și M. Buciu au realizat adevărate creații, care marchează un remarcabil progres al teatrului de operă românesc.

Dansurile și corurile au constituit deasemeni un prețios aport la reușita spectacolului, încadrându-se firesc în compoziția scenelor respective.

Orchestra, condusă de Egizio Massini, s'a prezentat într'un perfect echilibru cu elementul vocal și a corespuns momentelor dramatice ale specta-

Scenă din actul IV

Scenă din actul III

Mihail Ştirbei în rolul knezului

POVESTE ADEVĂRATĂ

Petru DUMITRIU

Munceam, un colectiv întreg de tehnicieni, ca să găsim o metodă... N'are rost să vă povestesc amănunte; era vorba de turnarea unor oţeluri speciale, de care are nevoie industria noastră de tractoare. Tractoarele nu puteau să aştepte; astfel că noi lucram zi şi noapte; unii nici nu mai treceau pe acasă decât la două-trei zile.

După câteva săptămâni ajunsesem să nu mai pot dormi. Începuseră să-mi joace nişte pete albe înaintea ochilor. Când mă aşezam la masa de lucru, mi se părea că hârtiile, schiţele, planurile, se mişcă. M'am dus la doctor şi i-am spus că îmi trebue ochelari. Doctorul m'a cercetat, m'a întrebat, apoi s'a uitat lung la mine. Mi-a spus cu o anumită asprime:

— Să faci bine să te duci la odihnă! Nu ajuţi pe nimeni dacă te îmbolnăveşti!

Şi m'am dus: aer curat, cer albastru, copaci cu frunza tânără şi înfloriţi. Oboseala mi-a trecut; dar grija, nu. Mi-era grijă: vom izbuti? Trebuia să izbutim! Pentru toţi cei din colectivul nostru de muncă, asta era sigur ca pământul pe care stăm: era nevoie să izbutim. Dar mie mi-era grijă. Nu mă îndoiam; nu: mi-era grijă. Era o slăbiciune. Astăzi am trecut peste ea. Era ceva rău, ceva bolnăvicios; dar s'a terminat. Scriu asta numai ca să vă spun cum s'a terminat. Căci am înfrânt grija. Nu singur. M'au ajutat mulţi. Unii nici nu ştiu că m'au ajutat. Uite, cel dintâi, poate nici acum nu ştie. Dacă din întâmplare însă citeşte ce scriu eu aci, va şti.

Da, mi-era tare grijă. Mai târziu, mi-am dat seama că greşeam. Stai la odihnă? Odihneşte-te. Eşti la muncă? Munceşte. Vrei să munceşti şi la sanatoriu? Gândeşte-te, fă proecte, schiţe, devizuri — dacă te lasă doctorul şi nu-ţi ia hârtia şi cărţile şi nu-ţi stinge lumina la opt seara, ca mie... Dar grija bolnavă — grija care roade, care e primul pas spre descurajare, spre neîncredere, — la ce e bună? Şi mie, mi-era grijă, tocmai grijă din aceea otrăvită.

In seara când m'am dus la gară să iau trenul spre casă, grija pusese stăpânire pe mine.

M'am suit în compartiment: gol. Foarte bine. Vreau să fiu liniştit, îmi ziceam eu. Acuma ştiu ce vroiam de fapt. Vroiam să fiu singur, să mă gândesc. Să mă frământ, — singur cu grija.

Am încercat să citesc. V'am spus: n'avusesem voie să citesc la sanatoriu. Parcă nu mai eram obişnuit. Trebuia să-mi încordez atenţia mai mult ca altădată. Numai de n'ar intra nimeni în compartimentul ăsta, să-mi strice «liniştea», îmi ziceam. N'aveam nici un chef să văd oameni. Şi acesta era un semn prost, dar nu-mi dădeam seama. Aşteptam să plece trenul: n'o să intre nimeni, şi-o să fiu «liniştit».

A şuerat locomotiva şi s'a urnit trenul. Când să mă rezăm de canapea — tranc! uşa de perete.

— Veniţi încoace! E liber un compartiment întreg! Nu-i aşa că e liber, tovarăşe? Bună seara. Daţi-mi voie să trec. Valiza încoace! Tu şezi la fereastră; tu aici; eu dincolo... Unde mi-e mantaua?

Parcă erau o sută. Erau numai trei: doi ofiţeri tineri şi o fată. Dar vorbeau tare, erau veseli, se bucurau că se întorc şi ei acasă. Eu, prostul de mine, mă supărasem. Mă gândeam, acru: «Pe mine mă frământă lucruri importante, care-o să se traducă în procente, la anul, în raportul asupra împlinirii Planului, iar ei se ţin de glume seci, râd, vorbesc fără rost şi-mi turbură «liniştea».

— Nu vreţi să gustaţi ceva? Nu beţi un pahar de vin cu noi?

Poftim! Nu le-ajunge că m'au luat dela grijile mele. Acuma să mai şi beau, să mănânc! De astami arde mie? Nu, mulţumesc. Nu, nu; mulţumesc.

M'au lăsat în pace, şi şi-au văzut de-ale lor. Dar ce de sgomot! Vorbeşte, şi râzi, şi iar cu o glumă, şi iar râzi! Am pus cartea jos.

— Il deranjăm pe tovarăşul nostru dela studiu, a spus cel mai sgomotos, un locotenent-major subţire şi scund.

— Nu, nu mă deranjaţi deloc, am zis eu cu un zâmbet silit şi-am căutat să citesc mai departe. Nu izbuteam. Mai ales flăcăul acela parcă avea praf de puşcă în el. Subţirel, ager, neastâmpărat, avea o faţă brăzdată, cu obrajii scobiţi, cu ochii cufundaţi sub sprâncene. Din întunericul de sub sprâncene, îi sclipeau ochii ca unui drac, şi râdea cu nişte dinţi albi, hoho, haha! Ce să vă mai spun? Mi-era ciudă pe ei. Ceilalţi doi, ofiţerul şi fata, erau logodiţi; se ţineau de mână şi şedeau cuminţi. Negricosul făcea gălăgie şi pentru ei. M'a atacat iar:

— Vă deranjăm cu sgomotul...

— Nu, nu. (Lăsasem cartea pe genunchi. Nu mai puteam citi! Imi părea rău că luasem trenul ăsta. Proastă întoarcere la muncă!)

— Ce citiţi? Pot să mă uit şi eu ? Ahaa.

Deodată devenise serios. Căpătase un fel de respect pentru mine.

— Sunteţi profesor? Predaţi materia asta?

— Nu... Citesc pentru o problemă de producţie..

— Unde lucraţi?

I-am spus. A sărit de pe scaun şi mi-a strâns mâna. S'a întors la celălalt:

— Auzi unde lucrează tovarăşul ăsta!

Şi celălalt s'a bucurat. Dar negricosul luase foc:

— Oamenii din colectivul dumneavoastră sunt prietenii noştri cei mai buni!

Am rămas cu gura căscată. Ei au isbucnit în râs:

— Acuma învăţăm la Academia Politică a Armatei — dar am plecat amândoi dela T r a c t o r u l R o ş u!

Cred că m'am luminat şi eu la faţă. Erau amândoi foşti muncitori metalurgişti. Au început să mă întrebe, să mă descoasă, să-mi povestească. Le-am spus câte ceva din greutăţile noastre.

— Păi dacă dumneavoastră nu deslegaţi problema asta, — ce ne facem cu producţia de tractoare? m'a întrebat negricosul. Eu nu i-am răspuns. Mi-era grijă, tare grijă... Grija aceea nesănătoasă — primul pas spre descurajare, unde începe drumul în jos, drumul alunecos... Dar n'am mai avut vreme nici să suflu. V'am spus că locotenentul-major cel negricios luase foc; nu fusese nimic! Abia acum a luat foc:

— Trebue să ajutaţi producţia de tractoare! E datoria dumneavoastră! Şi o să puteţi! O să puteţi! S'au făcut lucruri şi mai grele în istoria asta! Ştiţi cum a fost cu primul nostru tractor? Nu ăsta noul, pe şenile, după modelul sovietic. Nu! Primul!

— Ştiu... aşa, câte ceva, am mai auzit...

— Ah, de-aţi fi fost printre noi, să vedeţi ce poveste a fost, măi tovarăşe... Ah, ce poveste!

A început în 1944. Uzina dărâmată, bombardată, arsă. Secţiile erau răspândite pe la ţară. Eram cu toţii prin sate cu familiile; lucram cu chiu cu vai, la câteva zeci de kilometri unii de alţii. Şi atunci, partidul ne-a spus: ţara noastră va avea o agricultură socialistă. Va fi nevoie de tractoare. Voi să faceţi tractoare!

Oamenii patronilor ţeseau la intrigi; luau câte un muncitor la o parte:

— Cum să faceţi voi tractoare? Voi aţi făcut avioane! Asta-i o înjosire!

Trandafir—Trandafir era secretarul organizaţiei de partid — a adunat meetinguri şi le-a spus oamenilor pe faţă ce vrea partidul.

— Vreţi şi voi?

— Vrem şi noi! strigau oamenii. Iţi închipui cum luam noi foc la ideea asta! In 44, când încă nici nu se împărţiseră moşiile, noi ascultam chemarea partidului, pentru agricultura socialistă! De atunci, totul a mers după plan, ca la război: bătălie după bătălie, poziţie după poziţie! Dar noi eram înainte cu câţiva ani! Trebuia să ne adunăm secţiile răspândite, să strângem la un loc oamenii, maşinile. Ne trebuiau sute de trenuri să cărăm secţiile uzinei îndărăt în oraşul nostru.

La ministere, şedeau încă burghezi bogaţi, mari capitalişti. Se înţeleseseră şi cu unii con-

ducători ai uzinei, care voiau să-şi împarta secţiile între ei. Noi trimeteam delegaţii peste tot:

— Daţi-ne vagoane. Ne trebuesc o mie de vagoane! Vrem să ne adunăm secţiile, şi să facem uzina la loc!

Ei se văicăreau dulceag:

— N'avem vagoane, domnilor... Toate vagoanele le dăm pentru front... pentru Armata Roşie...

Înţelegi? Voiau să dea vina pe front şi pe Armata Roşie! Era vremea când uruiau trenurile cu trupe şi material, zi şi noapte — spre Vest! Spre Vest!

Trandafir şi cu ceilalţi delegaţi s'au dus la tovarăşul Gheorghiu-Dej. Tovarăşul Gheorghiu-Dej conducea mişcarea aceea uriaşă a materialului feroviar — spre Vest, pentru front.

I-a întrebat pe oamenii noştri:

— Câte vagoane vă trebuesc? În ce direcţie?

— O mie de vagoane, spre Est! Din fundul Ardealului spre oraşul nostru.

— Vă dau două mii de vagoane — din cele care vin dinspre front ca să fie încărcate iar! În loc să meargă goale spre Est, vă vor aduce pe voi!

Înţelegi? Uite, pentru lucruri de astea — o mie şi-o mie de lucruri de astea — îl iubim noi pe tovarăşul Gheorghiu-Dej. Când s'au întors delegaţii, erau parcă alţi oameni! Şi-au început să soseaască vagoanele. În fiecare zi, aveam patruzeci, cincizeci de vagoane la rampă! Şi trebuiau încărcate imediat; frontul nu putea să aştepte. Să ne vezi pe noi, în ploaie, în noroaie, încărcând — niciodată n'o să uit — strunguri, raboteze, freze, maşini mari, pe care curge ploaia de toamnă, şiroaie... şi cerul era întunecos, şi era sărăcie, şi frig, şi gările arse şi bombardate — dar vagoanele mergeau mereu, cu maşinile noastre, cu noi, cu nevestele, cu părinţii, cu copiii, cu boarfele, taca-taca, taca-taca, zi şi noapte, zeci şi zeci, sute, o mie, două mii de vagoane—şi ne-am mutat!

Pe urmă, a fost altă poveste. Uzina. Era o îngrămădeală de mormane de cărămizi înegrite, de fiare strâmbe, de lemne făcute cărbune. Cine era s'o dreagă? Trandafir ne-a spus:

— Tovarăşi, partidul ne-a poruncit să dăm tractoare!

Ei, şi s'au apucat mecanicii de înaltă calificare, strungarii, sudorii, trasatorii, inginerii, maiştrii, oameni care ştiau să fabrice avioane, — şi s'au făcut zidari, salahori, dulgheri, fierari în beton! Eu eram copilandru, ucenic: îmi aduc aminte cum îi vedeam şi nu-mi venea să cred. Noi, tineretul care-i admiram pe muncitorii mai bătrâni, când am văzut aşa, ne-am luat după ei şi sapă, şi cară, şi zideşte! Uite, în curând o să trecem cu trenul pe lângă uzină, să te uiţi. Aşa cum e, noi am făcut-o. Şi apoi a început lupta pentru modelul de tractor, şi-au asudat proectanţii, şi-au încercat prototipurile şi le-am schimbat, şi iar am încercat, alte modele, şi iar le-am schimbat. Veneau consilieri sovietici să ne ajute, să ne arate cum să muncim; vezi bine, şi în ce priveşte tractoarele, experienţa lor n'are pereche în lume. Nici nu se terminase războiul şi ei veneau să ne arate cum să facem tractoare! Noi ascultam, şi încercam şi greşeam, şi iar încercam... Parcă-l văd pe Vichentie Ivanovici cum râdea de frate-meu şi de mine — frate-meu e şi el ofiţer acuma, e maior:

— N i e t a k, t o v a r i ş c i, t a k n i e h a r a ş o! Şi ne explica: nu se lucrează la un tractor ca la un avion, altele sunt cerinţele, altele sunt problemele. Noi înţelegeam, ne frământam, ne luptam. ... Ii turnam, se răceau, şi crăpau la prima probă! Unul, doi, cincisprezece! Ce-i asta? Până am văzut ce e: nisip în oţel. Am plecat câţiva în delegaţie cu Trandafir în cap, la Reşiţa:

— Tovarăşi, aveţi la voi duşmani care sabotează oţelul!

I-au prins, şi n'au mai crăpat arborii. Şi apoi, ceas cu ceas, piesă cu piesă, am terminat primul tractor. Era o duminică de iarnă. Nici pe-asta n'o s'o uit niciodată! Era senin, cerul de un albastru tare, soarele orbitor, şi zăpadă şi frig. S'au adunat în ziua aceea, măcar că era duminică, cinci mii de oameni, să-l vadă ieşind pe poartă. Era negru de oameni locul. Tăcere. Aşteptam toţi. Nu mai răsuflam... Deodată s'a deschis poarta. Şi a ieşit: du-du-du-du, cu botul înainte, ca un mistreţ. Uraa! Au început oamenii să se îmbrăţişeze, să strige, să-şi strângă mâinile. Uraa! Uraa! Unul a făcut un bulgăre de zăpadă, şi zvârr! în tractorist. S'au luat după el tinerii, copiii, zvârlind cu bulgări, şi să vezi obraji roşii, şi ochi strălucitori, şi râsete, şi veselie! Iar tractorul mergea voiniceşte înainte, — şi nu s'a mai oprit!

După aceea, am primit vizite. Oho, vizite mari, vizite simandicoase: domni dela legaţii, eleganţi, nu ca Vichentie Ivanovici, care umbla îmbrăcat simplu, nici ca noi, care eram mânjiţi de valvolină ca dracii. Domni eleganţi, care vorbeau englezeşte pe nas, şi nasul îl purtau sus, iar pe nas, ochelari cu ramă groasă de nylon. Erau roz la faţă, bine hrăniţi, ieşiţi din baie, şi se uitau de sus la noi: «Ce-au mai fost în stare să facă fără noi sălbaticii ăştia! Ia te uită, ia te uită...»

Domnii vorbeau pe nas, interpretul traducea, iar noi cu Trandafir în mijloc, tăceam şi ascultam, cu mâinile în şolduri. Noi, ăştia mai tinerii, rânjeam la boierii ăia, când îi auzeam lătrând pe nas.

— Yes, yes, all right... foarte frumos ce-aţi făcut dumneavoastră... Dar dece? N'aveţi nevoie... Uite, ţara dumneavoastră produce mazăre; noi avem nevoie de mazăre; e criză; unele firme mari de export-import au trebuit să-şi reducă profiturile. Daţi-ne mazăre; pentru două vagoane de mazăre, vă vindem un tractor!

Ai noştri s'au uitat unul la altul şi au început să zâmbească batjocoritor. Iar Trandafir a hotărît, cu pumnii în şolduri:

— Nu! Tractoarele le facem noi, iar mazărea o mâncăm tot noi!

Şi s'a pornit râs, măi frate, furtună! Râdeau gros strungarii, turnătorii, montatorii, râdeau ăi mai bătrâni, râdeau tinerii, să moară, nu altceva! Iar domnii cei eleganţi s'au roşit până în vârful urechilor, până în ochelarii cu ramă de nylon; s'au uitat la noi nemulţumiţi, s'au învârtit în călcâie, şi du-te! Şi duşi au rămas!

Locotenentul-major cel negricios râdea şi el, povestind, de-i dădeau lacrimile în ochi; râdeam şi eu şi flăcăul celălalt şi logodnica lui. Deodată negriciosul a sărit la geam:

— Uite-o! Uite uzina noastră!

Trenul a trecut vâjâind pe lângă un şir nesfârşit de lumini: ferestrele înalte, prin care străbătea flacăra roşie, scânteile aparatelor de sudură, văpaia forjei. Sus, plutind în întuneric, o stea roşie; sub ea, trei cuvinte în litere luminoase: S L A V Ă L U I S T A L I N, apăreau şi dispăreau în beznă la intervale regulate, ca lumina unui far.

— Am ajuns la ai mei: am o soră aici, măritată cu un stahanovist; o să stau la ei: am concediu o săptămână, după examene, spuse pe nerăsuflate locotenentul-major. Îşi adună geanta, şapca, mantaua de ploaie, ne strânse mâna, deschise uşa şi în uşă se opri:

— Asta a fost! Acum, cred că o să ne ajutaţi! Şi-o să izbândiţi! Nu se poate altfel! Noroc!

Trenul fluieră, frânele suflau aer comprimat. Tânărul cel negricios a sărit din vagon şi a mai venit pe peron sub fereastra noastră, să-i strângă mâna celuilalt şi fetei; mi-a mai dat mâna şi mie.

— Mulţumesc! i-am spus eu.

— Dece? V'am pisat la cap cu poveştile mele! A trecut timpul mai repede! Nu-i uitaţi pe ai noştri, care fac tractoare! Trebue să-i ajutaţi! Noroc! Succes! Gândiţi-vă la ei!

Trenul s'a urnit, a pornit, alunecând tot mai repede pe linie. Am stat la fereastră şi m'am uitat după flăcăul acela. Peste o clipă l-am pierdut în mulţimea de pe peron. După un minut, gara nu se mai vedea. Se mai zăreau luminile uzinei şi steaua ei roşie.

CARAVANA — LIBRĂRIE

O maşină mare, albastră, goneşte pe drumurile pietruite ale regiunii Buzău, lăsând în urmă dealurile înverzite şi pământul proaspăt arat.

În zare, încep să se vadă casele scunde ale unui sat. Florian Dumitrescu, conducătorul caravanei-librărie, priveşte harta regiunii Buzău. Alături de el, se află îndrumătorul Vasile Vlădescu.

— Aici ne oprim. Cândeşti îi zice satului. In apropiere, vedeţi acolo, e gospodăria agricolă de stat.

... După câteva ore, în faţa Sfatului Popular, un grup de oameni, în majoritate ţărani muncitori, discută cu aprindere.

— Trebue neapărat să cumpărăm din tot fondul cărţi agrotehnice.

— Eu nu-s de aceeaşi părere, spune un bărbat mic de statură, cu privire vioaie. Avem nevoie şi de cărţi ştiinţifice, nu zic nu, dar romanele şi broşurile nu ne sunt şi ele de folos?

Cei dimprejur aprobă spusele directorului căminului cultural al satului.

Două eleve dela şcoala tehnică agricolă din Mizil cercetează materialul didactic agrotehnic, adus de automobilul-librărie.

In spatele lor, dulgherul satului răsfoieşte romanul «Departe de Moscova». A auzit despre el, şi vrea să-l citească:

— Pe ăsta-l cumpăr.

La Glodeanu, comună din raionul Pogoanele, s'a urcat, printre alţii, şi moş Andrei Şerban, în vârstă de şaptezeci şi patru de ani. Inalt, cu mustăţile ca două fuioare, bărânul umblă cu privirea după o carte care să-i meargă la inimă.

— Vreau una bună, prieten să-mi fie.

— Uite aici, moşule — şi Constantin Educu, consăteanul său, îi arată o carte frumoasă, cu copertă groasă şi litere aurii. Asta-i carte de preţ — îs poezii pentru Stalin.

Bătrânul ia cartea în mână, se uită prin ea, începe să citească o strofă-două. Mai roagă pe Educu să-i spună din ea.

— Bine zici. O iau să-mi fie prieten bun în multe seri.

*

Caravanele-librării ale Centrului de difuzare a cărţii cutreeră toate regiunile ţării. Ele duc lumina cărţii în satele şi cătunele cele mai îndepărtate.

A sosit caravana-librărie în comuna Stâlpul, raionul Buzău.

Ţăranii muncitori Constantin Educu şi Andrei Şerban din comuna Glodeanu, raionul Pogoanele, răsfoiesc cărţile librăriei-auto.

Cronica vieții zilelor noastre

Vuetul înfundat al ciocanului pneumatic își prelungește ecourile, dominând sala forjei. Dar alături de el, o ureche ageră deosebește alt sgomot, ce se strecoară sfios — zumzetul aparatului de filmat. Astăzi, neîntrecuții forjari reșițeni au primit oaspeți a căror vizită o așteaptă cu voie bună, ori de câte ori în viața uzinei se petrece un eveniment însemnat: operatorii studioului de filme documentare și jurnale de actualități «Alexandru Sahia».

Muncitorii își urmează neturburați lucrul, deși fâșiile puternice de lumină ale reflectoarelor stăruie asupra lor.

In curând milioane de spectatori vor lua parte alături de ei la clocotul întrecerii în cinstea lui 1 Mai, privind pe ecran primul film colorat de lung metraj turnat la noi în țară «1 Mai 1952». Poate că în aceeași clipă, monteurii dela Sovromtractor ori ceferiștii dela Grivița Roșie încearcă aceeași emoție, de a fi personagiile filmului închinat măreței sărbători. Doar, ei sunt eroii filmelor noastre documentare; pentru a oglindi munca lor de constructori avântați, străbat țara întreagă, din hotar în hotar, neobosiții vânători de imagini, operatorii. Și colectivul studioului «Al. Sahia» se străduie să cuprindă în tematica sa tot ce merită mai mult să fie scos la lumină din viața bogată a patriei.

Iată, la stațiunea de cercetări experimentale Bistrița, a Institutului de Cercetări Agronomice a sosit o echipă alcătuită din tineri cineaști. Savanții privesc cam mirați cum activitatea lor e înregistrată pe peliculă. Lupta tăcută a savanților cu natura, pe care o silesc să dea soiuri noi de fructe și rod mai plin, a devenit și ea subiectul unui film. «Daruri smulse naturii» va înfățișa drumul larg deschis țării noastre de aplicarea miciurinismului.

In sala de proiecție a studioului, intimă, cu pereții vătuiți, înlăturând trepidația orașului, răsună un marș cântat din piepturi tinerești. Regizorul, scenaristul, operatorul, monteuza, inginerul de sunet — colectivul strâns legat de tehnicieni și creatori, își privește cu atenție nepărtinitoare opera.

Un alt film documentar prezintă cu căldură, cu mândrie patriotică viața elevilor școlii militare medii din Predeal «Dimitrie Cantemir».

Aci, sub straja brazilor înalți, se înfiripă sute de vise nobile; aci cresc cadre de nădejde pentru armata noastră populară. Viața lor o descrie filmul «Cantemiriștii».

Peste câteva ceasuri, aceeași sală va răsuna de cântecul vioi al dănțuitorilor din Țara Oașului. Mineri cu chipuri dăltuite, cei care sfredelesc stâncile, scoțând la suprafață comorile adâncurilor se vor perinda pe pânza fermecată. Nu mai e mult și filmul «Baia Mare» va fi gata. Țara întreagă va cunoaște fața nouă, obiceiurile străvechi și frumusețile acestui ținut.

Iar jos în hol, operatorul bronzat de soarele înălțimilor ninse, operator care vine tocmai din creierii munților Bucegi — unde a «tras» pentru filmul «G.M.A.» — își va întretăia pașii cu cei ai regizorului care duce în cutia de metal de sub braț imaginile ce cuprind filmul scurt «Reforma bănească»...

Mâine, regizorii și operatorii vor cutreera din nou țara, fiecare în alt colț. Alte greutăți vor fi învinse și alte bucurii le vor răsplăti eforturile. Căci munca lor nu se sfârșește niciodată și din ea se naște cronica vie și însuflețită a zilelor noastre.

M. EUGEN

1. Noua victorie dobândită sub conducerea partidului a dat oamenilor muncii un puternic imbold. Intrecerile au pornit și mai avântate. Strungarii știu cât de prețioasă e acum fiecare piesă. (Din filmul «Reforma bănească»).

2. Voioși și înviorați, elevii școlii militare medii «Dimitrie Cantemir» se întorc dela exercițiile matinale. De aici, de sub straja brazilor înalți, vor porni cadre de nădejde pentru armata noastră populară. (Din filmul «Cantemiriștii»).

3. Ingrijind temeinic utilajul, muncitorii înaintați izbutesc să-i prelungească viața. (Din filmul «Recondiționarea sculelor»).

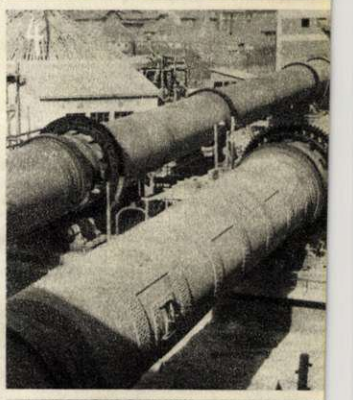

4. Călătorind până departe, cimentul dă trainică temelie podurilor, barajelor, construcțiilor mărețe care schimbă fața țării. (Din filmul «Cimentul»).

5. Privirea pătrunzătoare a marelui Caragiale întâlnește chipul luminos al tineretului care crește în patria sa, liberă însfârșit, așa cum a visat-o el. (Din filmul «Centenarul lui Caragiale»).

MICII MUZICIENI

Primul solfegiu — prima izbândă!

— Unde e scăunelul?... Lungu Steluța se apleacă și-l găsește sub pian. Are nevoie de el să-și sprijine picioarele: altfel și le-ar vântura deasupra podelei. E încă mică și fără scăunel nu poate cânta la pian. Cineva bate din palme... e învățătoarea. In clasă se face liniște și Steluța face primul acord. Copiii ascultă atent: nu greșește cumva? Nu!... Steluța s'a pregătit bine pentru primul ei examen. Nu se putea să nu se pregătească. Cu ce bucurie s'a înscris în școala aceasta!... E școala de educație muzicală pentru copii; colegele și colegii ei sunt cu toții între 6 și 11 ani. Își mai aduce aminte de concertul dat de elevii mai vechi pentru noii înscriși. La anul o să fie și ea printre cei «vechi»...

Că ea și toți colegii ei pot frecventa o asemenea școală, aceasta se datorește în primul rând aplicării în țara noastră a principiului: «artă pentru popor, nu numai pentru câțiva «aleși». Ea poate nu pricepe încă acest lucru, dar e fericită, așa cum sunt fericiți copiii din patria noastră, cărora li s'a deschis drum de viață larg, luminos.

Școala de educație muzicală inițiază copiii încă dela o vârstă fragedă — prin metode distractive — în diferite domenii ale artei muzicale. In programa ei analitică figurează: desvoltarea auzului, desvoltarea simțului ritmic, însușirea elementelor melodice, îndrumarea în armonie și polifonie.

Ca mâine, fiica muncitoarei și băiețelul inginerului vor deveni compozitori, dirijori sau instrumentiști, traducând în melodii mărețele realizări ale poporului nostru.

Spor la muncă pentru examene, dragi prieteni!

... Ca mâine, fiica muncitoarei și băiețelul inginerului vor deveni compozitori, dirijori sau instrumentiști.

Cu câtă ură privesc acești muncitori francezi monstruoasa caracatiță yankee! Gândul lor ca și inscripția afișului spune același lucru: «Nu, Franța nu va fi niciodată o colonie!»

de Ion ASZODY

La Paris, un general american, roșu la față și nevricos, face declarații presei. Bine înțeles presei americane, care scrie în franțuzește. Generalul este agitat și mereu își scoate batista și își șterge fruntea înnădușită. Vorbește sacadat și prudent. In mâinile butucănoase ține câteva scrisori, în care soldații americani scriu familiilor de peste ocean: «nu suntem iubiți aici». Eisenhower vrea să vorbească și despre aceste scrisori, dar se răsgândește și le vâră în buzunar.

— Adeseori, soldații americani, zice generalul roșu la față, văd scris cu litere mari pe zidurile cazărmilor: The Americans must go home (Americanii trebue să plece acasă, n. r.). Soldații se miră, scriu familiei din America și așa se face că vestea apare în ziarele locale, unde reprezentantul în Congres o citește uneori. Eisenhower se oprește, se șterge pe frunte și adaugă: Povestea asta este foarte neplăcută...

«Neplăcută poveste» — constată ziarul ultrareacționar «U.S. News and World Report»... «atmosfera antiamericană din Europa este în creștere... In schimbul celor 60 miliarde de dolari, investiți în acest continent, nu am văzut niciun dram de prietenie, prietenie nici măcar de un singur cent...»

«Neplăcută poveste—urlă senatorul Taft, într'un discurs electoral... Experiența din Europa ne-a învățat că voința de a lupta nu poate fi cumpărată nici cu bani, nici cu arme...».

Eisenhower a mai spus că soldații săi se miră cum de nu sunt iubiți de către populația europeană. Asta cu atât mai mult cu cât mercenarii yankei, proaspăt debarcați în porturile europene, vin cu instrucțiuni precise cum trebue să lege prietenie cu populația «aliaților». Soldatul fascist american este învățat ce întrebări să pună: Prima întrebare se formulează cam în felul următor: «Ești comunist?». A doua: «Știi pentru ce ne aflăm aici? Pentru chestiunile atlantice!». Iar a treia: «Vrei să fim prieteni?».

Popoarelor europene însă, invazia americană le amintește prea tare de ocupația hitleristă. Pentru muncitorul francez, pentru țăranul sărac din Italia, pentru oamenii muncii din celelalte țări subjugate, mercenarii americani care apar în fața lor morfolind gumă de mestecat, rânjind prostește și întinzând mâna — nu sunt decât reprezentanții acelora care peste ocean, în birouri capitonate și cu carnetul de cecuri în față, uneltesc împotriva vieții popoarelor. Mașinile americane gonesc pe drumurile țărilor ocupate, ucid copii care se joacă pe străzi, pricinuesc sute de accidente. Ei năvălesc ca lăcustele pe șosele și în sate. Ei au cele mai alese mâncăruri și cele mai bune locuințe. Slugile lor — guvernele din Franța Italia, Germania de Vest — evacuiază muncitorii și țăranii din casele lor și ocupă cartiere întregi pentru armata ocupanților. Pe locul satelor rase de pe suprafața pământului și al pădurilor arse — americanii construesc baze militare, cazărmi, aerodromuri. Muncitorii și țăranii ca și micii comercianți din Paris, care se prăbușesc sub povara impozitelor sau acei industriași englezi care nu primesc materii prime pentru că obiectul întreprinderii lor nu este fabricarea materialelor de război — știu prea bine ce înseamnă «chestiunile atlantice»: războiul pe care imperialiștii îl pregătesc împotriva Uniunii Sovietice, împotriva lagărului păcii.

«Hai să fim prieteni!» — răcnește mercenarul yankeu și întinde o mână pe care poate abia s'a uscat sângele copiilor coreeni. Și Eisenhower mai are nerușinarea să se mire dece nu sunt iubiți «dincolo» — adică în Europa — «fiii» săi, asasinii americani! Crimele ocupanților au stârnit împotrivă-le ura celor mai largi pături ale populației. Popoarele refuză cu desgust și dispreț mâna întinsă cu perfidie de yankeii ucigași.

In acea parte a Europei cotropită și infectată de ele — armatele invadatoare întâlnesc ura popoarelor: «Americani! cărați-vă acasă!». Lozinci pictate cu roșu, cu alb, cu negru, lozinci pe toate zidurile și pe toate drumurile, pe vagoanele căilor ferate și pe podurile suspendate, pe casele unde s'au oploșit americanii, pe mașinile lor, milioane de manifeste, toate exprimă aceeași ură: «Cărați-vă de aici! Go home!». Pe oriunde ar călca și oriunde și-ar arunca privirea, mercenarul trusturilor întâlnește glasul popoarelor asuprite: «Afară cu americanii!»

Ura se adună picătură cu picătură în inimile oamenilor. Henri Martin, marinarul-erou, aude din temnița lui dela Melun, nu departe de locul unde americanii au ucis pe muncitorul Albert Gadois, tunetele manifestanților: «Amerieanii-asasini!» In fața portului din Marsilia s'au ivit șapte crucișătoare americane. Portul a fost inundat de manifeste, populația s'a strâns pe cheiuri, muncitorii au refuzat să descarce vasele. Navele morții au făcut cale întoarsă. Ofițerii americani au putut vedea și fără binoclu inscripția uriașă de pe zidurile portului «U.S.A. Navy, go home!» («Marină americană, cară-te acasă!») In orașul La Rochelle, baza militară americană din Franța, un proprietar de restaurant a afișat că «nu se servește mâncare membrilor trupelor de ocupație!»

«Va fuori d'Italia!», vechiul cântec de luptă al eroului Garibaldi, este intonat din nou de către patrioții italieni: «Afară cu voi din Italia! Plecați străinilor!» Guvernul trădător al lui de Gasperi l-a primit pe amiralul Carney cu muzică, cu flori și cu discursuri mieroase. Dar poporul italian nu a avut decât un singur cuvânt pentru reprezentantul atâtătorilor la război. Acest cuvânt nu a lipsit de pe nicio casă din Neapole. Și cuvântul era: «Pace!» La Livorno americanii au pretins să li se cedeze aproape tot portul. Șoselele, drumurile, casele din oraș, magazinele din port au fost acoperite cu lozinci: «Americanii să-și ia tălpășița de aici cu mașinile și poliția lor cu tot!»

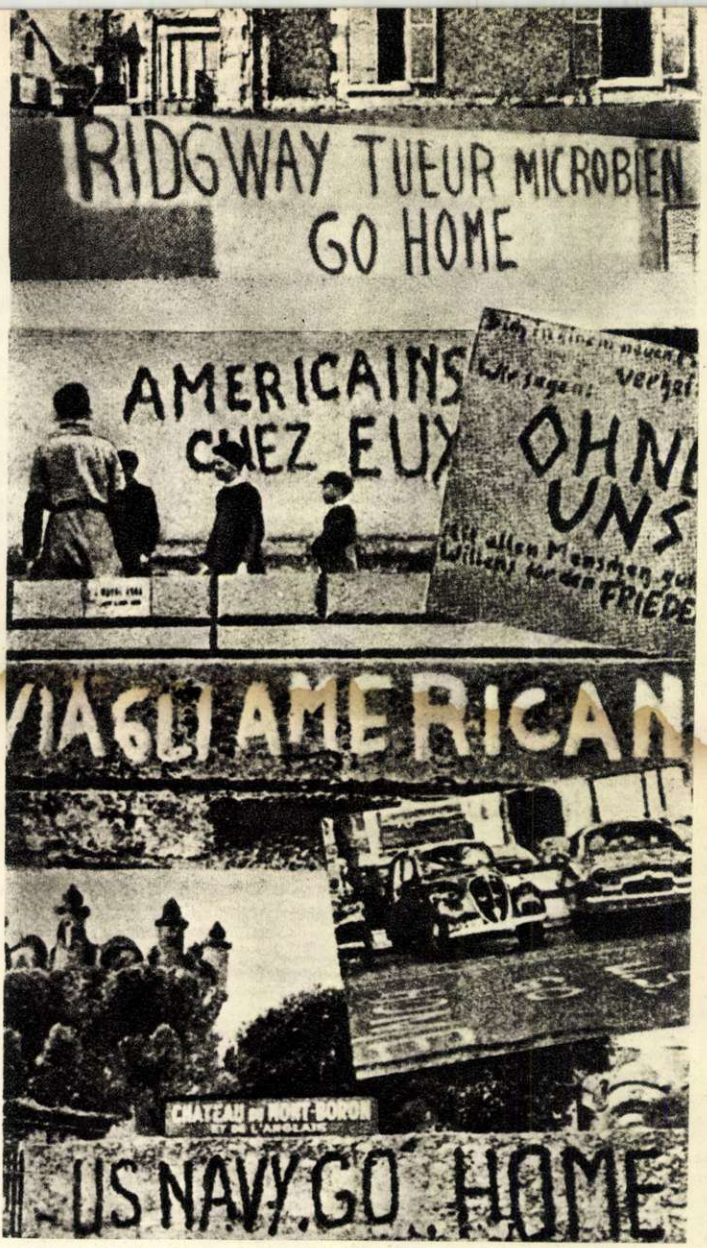

In toate limbile popoarelor înrobite avertismentul e unul singur: «Americani asasini, cărați-vă acasă!»

«Kennan vrea război, noi vrem pace!» acesta e răspunsul poporului argentinian dat «vizitatorilor» americani cari pregătesc ocuparea țării.

Pe autostrada AVUS din Berlinul de Vest. Patrioții germani, înfierând pe ocupanții americani și slugile lor, cer: « Tratat de pace! Să plece Adenauer!»

« Ohne uns!» — « Fără noi » — tună glasul poporului german, în fața lui Adenauer, sluga americanilor în pregătirea noului război. La Nürnberg, au manifestat zeci de mii de oameni « Nu tancuri ci pluguri! » « Furt legal » — așa se numesc, în țările cotropite, acțiunile mârșave ale imperialiștilor care pun mâna pe terenurile necesare bazelor lor militare. Țăranii din Sembach (Germania Occidentală) au gonit pe inginerii care începuseră să le măsoare pământurile, iar Werner Koch, un preot din Berlinul de Vest, a afișat un program de nouă puncte pe ușa bisericii sale: « Nu vrem arme, nu vrem război, afară cu ocupanții! . . . »

La 1 Mai, în Japonia a răsunat glasul celor trei milioane de oameni care manifestau pentru o viață mai bună, pentru pace și libertate: «Afară cu ocupanții americani! ». « Din ce în ce mai mult se aude în Anglia vocea omului de rând: Afară cu yankeii din Anglia!» spunea într'un reportaj recent Ralph Parker, cunoscutul ziarist englez. La Bradford, la premiera unui film american, s'au distribuit manifeste: « Otravă! N'o înghițiți!»

Ziarul fascist din Austria, « Salzburger Nachrichten» a publicat un reportaj al corespondentului său din Belgrad. Scribul imperialist s'a mirat foarte mult când, cu ocazia unei plimbări nocturne, a descoperit niște lozinci pictate cu vopsea roșie și albă pe gardurile caselor: « Deschideți ușile închisorilor!»—«Jos cu asasinul poporului!»—«Dați-ne pâine!» — « Nu vrem să fim carne de tun pentru americani! »

Oamenii cinstiți știu foarte bine cui se datoresc foametea și somajul, impozitele din ce în ce mai împovărătoare, mizeria. In Belgia, Olanda, Norvegia, Danemarca; în toate țările mai îndepărtate, subjugate de imperialiști, în Iran, Egipt, Birmania, Tunisia se afirmă tot mai puternic voința de luptă a popoarelor înrobite: « Nu vrem război! » « Afară cu asasinii! » « Jos cu criminalii războiului bacteriologic! »

Dar nu numai Eisenhower este foarte îngrijorat de creșterea urii antiimperialiste. Atât presa imperialiștilor cât și măsurile luate de ei oglindesc profunda lor neliniște. Instrucțiunile pe care le dau, reflectă uimitor de fidel poziția cotropitorilor americani față de așa zișii lor aliați. Statul major al lui Ridgway a elaborat un fel de îndreptar al « bunelor maniere » pentru trupele de ocupație din Japonia. « Șoferii americani sunt invitați să țină seamă de pietonii japonezi . . . Soțiile și fiicele ofițerilor americani sunt rugate a nu se plimba în costume de baie pe străzile principale ale orașului Tokio . . . »

Această « reformă completă » a moravurilor americane de pe teritoriul Japoniei nu i-a împiedicat, firește, pe ocupanți să-i ordone lui Yoshida să tragă în manifestanți la 1 Mai.

Ocupanții yankei încearcă și alte metode de « lecuire » a popoarelor de ura nestăvilită pe care acestea le-o poartă. Zadarnic! Popoarele cunosc un remediu foarte eficace pentru a scăpa de ciuma imperialistă. Au dovedit-o prin lupta lor hotărîtă care a luat proporții uriașe în toate țările ocupate și subjugate de criminalii americani ațâțători la război.

Marile bătălii purtate de poporul francez pentru eliberarea secretarului Partidului Comunist Francez Jacques Duclos și a tovarășilor săi împotriva gauleiterului american Ridgway, generalul ciumă, asasinul din Coreea, sosit acum la Paris, constitue încă o dovadă, și nu ultima, că popoarele sunt gata să apere cu orice preț bunul lor cel mai scump, pacea.

Ele vor zdrobi pe cei ce vor război.

Această tânără patriotă din Roma e arestată de poliția lui de Gasperi fiindcă a manifestat împotriva ocupației americane.

Milioane de japonezi se ridică împotriva ocupanților yankei care jefuesc țara și-i măcelăresc fiii. « Ne-am săturat de război! Nu vrem ca Japonia să fie o colonie americană!», glăsuește afișul pe care-l arată muncitorul japonez.

O PAGINĂ DE ISTORIE

Tabloul V — Doamna și coconul (fiul) său sunt chemați de Voevod, în sfatul domnesc în ceasul hotărîtor. În fund pe tron Ion-Vodă (Gh. Calboreanu). În planul I dreapta, Doamna Mărica (Marieta Anca)

Ion-Vodă (Gh. Calboreanu)

Laurențiu Fulga a străbătut filele îngălbenite, așternute de cronicari și prins să îngroașe trăsăturile viteazului voevod, să zugrăvească viu chipurile credincioșilor săi sfetnici — mulți din ei oameni din popor — șiețele încruntate ale vrăjmașilor — boieri haini, vânzători de țară.

Înaintea ochilor noștri apare adevăratul Ion-Vodă, domnul cel înfrățit cu sărăcimea, întrupat de actorul Gh. Calboreanu. Eroul impresionează prin masivitatea sa, prin forța lui uriașă; îl stârnește admirație pentru aspriinea ce-o arată vrăjmașilor, ca și pentru dragostea și omenia față de ei în care crede și care-i sunt aproape.

Puțini sunt acei, care știu ce muncă uriașă a depus maestrul Calboreanu, pre a da viață acestui personagiu, cât e temeinic a studiat fiecare mărturie lăsată de istorie și cât de mare a fost frământarea pentru a găsi mijloacele artistice menite să desălue tot viforul năpraznic din sufletul lui Ion-Vodă cel Cumplit. Chipul, gestul și atitudinile au fost îndelung gândite, spre a reda o cât mai deplină asemuire cu singurul portret cunoscut al voevodului și, mai ales, spre a tâlmăci înțelesuri, pe care portretul nu le desvălue îndeajuns dar pe care filele îngălbenite ale cronicilor, le fac cunoscute peste veacuri.

Și alături de Ion-Vodă, alte chipuri s'au desprins din stampele vechi... Iată-l pe boierul Ieremia. Înstrăinatul, cel rupt cu totul de pământurile Moldovei și de norodul ei, cel ce-a cutreerat pe la curțile regești și princiare ale Apusului și care se întoarce în țara-i de baștină numai din dorința cotropitoare de aur și mărire — capătă viață prin mijlocirea actorului George Vraca. Cu o rară măestrie și desfășurând un joc nuanțat, interpretul a reușit să umple golul paginilor de istorie, care dau prea puține știri despre Ieremia și a creat un personagiu odios redând hidoșenia și viclenia acestui trădător. Aceste personagii și altele asemenea lor se înfruntă și se ciocnesc fie în colțurile tăinuite ale palatului domnesc, fie în svonul bătăliilor... Iar bătăliile, cu iureșul lor fierbinte, cu zăngănitul asurzitor al iataganelor, cu tunetul archebuzelor și sinetelor, cu vaetul dureros al răniților și cu chiotul de bucurie al învingătorilor se desfășoară în fața ochilor noștri, ducându-l pe spectator în acele vremuri cumplite.

Autorul acestei drame istorice a înfățișat cu putere figura acestui luptător pentru independența patriei, făcând din evocarea unei pagini de istorie o piesă, care educă pe spectatori în spiritul patriotismului fierbinte și al prețuirii tradițiilor de luptă pentru libertate ale poporului nostru.

Sanda DIACONESCU

ION-VODĂ: Prietene... Bucuria vieții mele... îți mulțumesc...
SVERCIOVSCHI: Măria Ta... Noi atâta vom căuta: să apărăm pământul vostru și al nostru de robia cu care turcul ar vrea să ne robească...

Scenă din tabloul VI: Cazacii vin în ajutorul Domnului Moldovei. În planul I, dreapta, hatmanul Sverciovschi (actorul Ion Manta) și Ion-Vodă (Gh. Calboreanu)

UN ȚĂRAN ALBIT DE ANI: Mă iartă Măria Ta, că îndrăznesc și eu a spune o voroavă... Să nu dăm Măria Ta, locul cu pământul Moldovei—că el mult este frământat cu sângele moșilor și strămoșilor noștri...

Scenă din tabloul V, când țăranii iau cuvântul în sfatul domnesc. În rolul țăranului bătrân, actorul Ion Damian

ION-VODĂ: Întoarceți toate archebuzele spre tătari... Și tot ce poate ține paloșul în mână, să intre'n rând cu mine...

Finalul piesei

de A. G. VAIDA

Așa dar, tovarăși, ne-am înțeles. Mâine, în fața palatului. Împotriva dictaturii regale, împotriva fascismului, sub lozincile partidului: pentru pace, pâine, libertate...

Activiștii de partid, în număr de peste treizeci, nu-și mai luau ochii dela cel care vorbise. Se făcuse liniște și fiecare se gândea la acțiunea statornică de omul acela scund și slab, cu mișcări vii, iute stăpânite, tras la față, osos, cu părul neted.

Asfințitul își trimitea pe ferestrele închise, ascunse după niște perdele bătrânești, ultimele licăriri roșietice, reliefând chipurile activiștilor. Unii erau așezați la masa de lucru, trasă aproape de peretele văruit și având în mijlocul lor pe tovarășul cu ochii albaștri ca seninul cerului. Alții ședeau pe scaunele înghesuite până în gura mesei, iar alții, în picioare, se sprijineau de pereți, dulapuri și de cele două uși. După ce se uită în dreapta și în stânga, un bărbat între două vârste, cu ochi tulburi și gesturi nervoase, făcu un pas greoi înainte și, apoi, cu glas tărăgănat, își spuse gândul:

— Tovarășe Ilie... vezi, suntem în ajunul zilei de 1 Mai în plină dictatură regală. Să nu uităm lucrul acesta. Suntem hăituiți ca vânatul. E periculos să-l înfruntăm așa cum ai spus... Vor fi arestări...

Chipul omului scund își pierdu blândețea. Privirea-i scăpără și ochii albaștri ca seninul cerului lui se întunecară acum lucind ca fierul. Nici nu-l mai lăsă pe cel din dreptul ușii să continue.

— Te-a cam speriat anișorul aista de dictatură regală!... Apoi cu un ton răsunând din fundul inimii:

— Tovarășii noștri bolșevici au înfruntat situații mai grele, vreme mult mai îndelungată și n'au dat îndărăt! Dacă nu ar fi privit lucrurile în față și cu curaj, așa cum i-au învățat Lenin și Stalin, nu ar fi ajuns la victoria din Octombrie!... Anii de teroare pe care i-am înfruntat, și acum dictatura regală, ne-au călit și ne vor căli și mai tare în lupta ce-o ducem. Partidul cheamă muncitorii la luptă și noi trebue să fim primii acolo unde e mai greu...

Un murmur de aprobare străbătu camera.

— Deci ne-am înțeles! Pe mâine...

In încăperea vastă, plină de mirosul de miere și sulfină al țigării americane, se lăsă o tăcere apăsătoare. Tolănit în jilțul moale, Carol privea în gol, ne mai uitându-se la bătrânul chel și bărbos, care aștepta țeapăn și neclintit, în fotoliul din fața biroului, să-i adreseze vreo nouă întrebare.

Regele se ridică dela birou, făcu câțiva pași prin încăpere, greoi și troznind de grăsimea ce începuse a-i puhăvi corpul. Căuta să-și ascundă îngrășarea și umflarea, pricinuite de atâtea chefuri, sub uniforma aceea albă de olandă, iscusit croită, de-i ținea strâns burta și-i lățea bustul. Dar nici în amiral nu se mișca în voie și mersul îi era la fel de greoi ca și răsuflarea. Știindu-se observat, își îndreptase umerii și acum pășea țanțoș pe covorul moale. Bătrânul chel și bărbos se ridicase și dânsul, potrivit etichetei, și acum sta în picioare, nemișcat, cu spatele la birou, urmărind doar cu privirea-i înceată pe rege, care se plimba nervos prin fața lui, oprindu-se apoi în dreptul uneia din ferestrele care dădeau în balconul dinspre Calea Victoriei.

— Vasăzică, ați aranjat totul, domnule Grigorovici?... Nu voi avea nicio surpriză? Imi garantați, nu?

Inclinându-se și rânjind sigur pe sine, bărbosul își întări spusele de mai înainte:

— Manifestația de mâine o conduc chiar colegii mei, social-democrații... Ei vor fi în fruntea coloanelor de muncitori, care vor ovaționa pe Majestatea Voastră tocmai de 1 Mai...

Regelui îi miji un zâmbet. Îi și vedea, în închipuirea lui, pe muncitori defilând prin fața palatului, cu brațul întins ca romanii și aclamându-l pe el, «regele muncii»... Da, s'a sfârșit cu comuniștii în țară... Ce băieți buni, social-democrații ăștia: Flueraș, Jumanca, Gherman, Șerban Voinea. Cam scumpi, dar fac treabă bună. Te poți bizui pe ei. Vor fi mulțumiți de manifestația de mâine și cei din America, și cei din Anglia. Mâine, va fi proclamat «primul muncitor al țării»... Ii veni lui însuși să râdă de ideea asta... Strașnică idee! Lui Grigorovici i-a dat prin gând aceasta. Își aminti că e încă acolo, în biroul peste care se lăsau umbrele înserării:

— Mai ai să-mi spui ceva, domnule Grigorovici? Mai ai vreo idee nouă?

— Nimic, Sire. Aștept ordinele Majestății Voastre, ca un prea plecat și supus servitor...

— Atunci pe mâine, domnule Grigorovici și prețuitul meu sfetnic. Aici, în mare ținută, să primim defilarea muncitorilor.

Bătrânul chel și bărbos se înclină din nou, când i se întinse mâna dolofană, pe care, mai, mai era s'o sărute, apoi își îndreptă șira spinării și țanțoș făcu un stânga împrejur caraghios.

Inserarea era mai prielnică pentru visurile ambițioase. Scuturându-se din nou de gândul că mâine ar putea avea vreo surpriză neplăcută, Carol, rămas singur, continuă să-și depene gândul celălalt... Vasăzică totul era aranjat... mâine, muncitorii mă vor întâmpina cu clasicul salut roman... voi fi proclamat primul muncitor al țării... consilierii regali, guvernul, frontul renașterii, ziarele, lumea întreagă vor zice: deștept om... ăsta i-a dus până și pe muncitori... Se vedea fericitat de ceilalți regi, care se temeau și de umbra lor... Se vedea «cooptat» de bancherii și financiarii din Wall Street, City, Rio, Buenos Aires... Dictator!...

El, Carol al II-lea, voevodul «culturii», voevodul străjerilor, voevodul bancherilor, el, noul Cezar, va primi mâine și salutul roman al muncitorilor... S'a zis cu comuniștii...

Și din pragul ușii ce da în balcon, «suveranul» își ridică brațul întins. Saluta pe muncitorii, care mâine dimineață vor trece pe acolo, jos. Carol nu era mulțumit cum saluta. Simțea că nu răspunde destul de august saluturilor pe care le aștepta de jos pentru mărirea lui... Infuriat, își umflă botul cu buze groase. «Nu așa... Nu salut cum trebue...» Ridică de mai multe ori brațul întins, dar de fiecare dată era nemulțumit și trebuia să repete din nou mișcarea, în pragul ușii dela balcon. Luminile felinarelor ce se aprinseră brusc în curtea palatului și în piața asimetrică, răvășită și pustiită de dânsul, cel ce dărâma și plănuia clădiri după capricii și planuri schimbate peste noapte, îl făcură să se dea înapoi. Intră în biroul în care întunericul se așternuse peste tot și, încântat, sună lacheul.

1 Mai. O dimineață senină fără niciun nor. Semn bun. Zeii proteguesc pe regii cutezători, își zise Carol. De departe, dinspre palatul telefoanelor, începe să se audă, peste forfota lumii, o mișcare mai apăsată. Țignalele gardienilor transmit vestea: coloanele de muncitori se apropie de palat.

In balcoanele de sus își fac apariția regele, consilierii regali și miniștrii, în uniforma organizației născocite de rege și camarilă. Trecând peste protocol, Grigorovici se ține în preajma regelui.

In sfârșit cei din balcon zăresc primele coloane de manifestanți. In frunte defilează Jumanca, Flueraș, Gherman. Cu toate că nu se vede prea bine dela balconul ultimului etaj al palatului, Grigorovici îi recunoaște. Zărește chiar cum ei îl salută pe rege cu brațul întins în sus și îi aude sbierând niște osanale.

Grigorovici se uită la regele-dictator, în uniforma albă de șef al «frontului renașterii». Carol s'a luminat la față. Se umflă în pene, ca un curcan alb cu gușă roșie, auzind osanalele și primind salutul roman. Le răspunde celor de jos cu acelaș salut, pe care acum îl execută mai bine decât în ajun, pe înserate. Grigorovici este în culmea fericirii. Nici nu mai privește jos la manifestație, ci urmărește doar expresiile și mișcările regelui. Dar deodată regele se întunecă la față. Își încruntă fruntea, ochii îi scapără numai scântei, obrajii dolofani se învinețesc, brațul îi înlemnește. I se face rău regelui? Dar parcă și jos se petrece ceva. Parcă strigătele celor care defilează nu mai sunt aceleași. Nu înțelege bine ce se petrece. Smulge din mâna unui bătrânel din preajmă binoclul, pe care acesta nici nu-l folosea. Grigorovici privește repede prin binoclu. Ii vine să se scufunde în pământ. Coloanele de muncitori defilează înainte, dar nu mai salută cu brațul întins, ca romanii pe împărații lor, ci cu pumnul strâns. Acum nu mai defilează cei câțiva muncitori de fațadă scoși ca din cutie, ci muncitorii cu fețe trase și pași hotărîți, în haine ponosite, dar plini de bărbăție.

Fără să vrea, alb ca varul, Grigorovici exclamă:

— Comuniștii!

Năuc, Grigorovici se uită la consilierii regali și la miniștrii dimprejur. Toți făceau fețe-fețe. Erau speriați. Ar fi vrut să intre și ei în pământ.

Carol era furios. Se simțea mai lovit și mai nenorocit decât dacă un cutremur i-ar fi nimicit instalațiile de pe latifundiile din America de Sud sau dacă un crah la bursa din New York i-ar fi șubrezit acțiunile și aranjamentele cu de-alde Malaxa și Ausnit. Astea se mai refac, oameni de nădejde se mai găsesc, dar prestigiul regal odată ce începe să se surpe... Comuniștii!

Nu știa ce să facă. Dacă pleca din balcon, s'ar fi comentat și mai dihai pățania. Dar ce greu e să înfrunți pumnii strânși ai muncitorilor și să le asculți strigătele:

— Jos fascismul! Jos războiul! Vrem pâine, pace, libertate!

Brațul îi înlemnise. Parcă nu mai avea puterea nici să-l lase în jos. Ce așteptase el aseară, când făcuse repetiția cu salutul și ce avea acum! Era congestionat, gata să-l apuce apoplexia. Botul cu țepi ascuțiți se strânse ca o pungă. Fiecare lozincă, pe care o strigau atât de limpede și de hotărît cei de jos, o simțea ca o palmă în obraz:

— Trăiască Uniunea Sovietică!

Iată ce strigau afurisiții de comuniști, tocmai acum când el începuse fortificarea împotriva rușilor! Ce vor zice englezii și americanii, când vor afla de manifestația asta de pomină? «Un 1 Mai comunist în România!», așa vor scrie unele gazete, râzând și mustrându-l. Va fi socotit om neserios, tocmai acolo unde are nevoie de trecere și credite. Din nou răzbiră până sus strigătele muncitorilor, care defilau tot înainte:

— Trăiască Partidul nostru Comunist!

Grigorovici se sperie de înfățișarea lui Carol care parcă își ieșise din minți. Vulpea bătrână își smulgea, de necaz și teamă firele din barbă. Opariți, sub soarele prea puternic pentru ei, cei din balcon continuau să audă pașii vârtoși ai muncitorilor și chemările pe care le duceau hăt departe cu dânșii:

— Jos războiul!... Trăiască Uniunea Sovietică!...

Trăiască Partidul Comunist!

Fază din întâlnirea de fotbal dintre reprezentativele R. P. R. și R. Polone

MATCHURILE PRIETENIEI:

R. P. R. — R. CEHOSLOVACĂ
R. P. R. — R. POLONĂ

Capitala țării noastre a găzduit în ultimul timp două importante manifestări sportive internaționale: reprezentativa de fotbal a Republicii Populare Române a susținut câte un match cu reprezentativele R. Cehoslovace și R. Polone.

In ambele prilejuri fotbaliștii noștri au obținut victoria, ceeace dovedește progresele realizate de mișcarea noastră sportivă în general și de fotbalul nostru în special. Ele se datoresc răspândirii largi a experienței sportului sovietic, precum și patriotismului fierbinte al sportivilor noștri care au luptat cu dârzenie în fața unor adversari puternici.

Cele două întâlniri de fotbal s'au terminat cu următoarele scoruri: reprezentativa R. P. R. — reprezentativa R. Cehoslovace 3—1 (1—0); reprezentativa R. P. R. — reprezentativa R. Polone 1—0 (0—0).

Cele două întâlniri sportive, la care au luat parte un mare număr de spectatori și care au stârnit interesul a milioane de oameni din țările noastre, au constituit minunate demonstrații ale prieteniei trainice dintre popoarele cehoslovac și polonez și poporul nostru muncitor. Ele au dovedit, în același timp, superioritatea morală și tehnică crescândă a sportului din țările de democrație populară, căruia îi sunt puse la dispoziție mijloacele materiale cele mai largi și care învață necontenit din bogata experiență a sportivilor sovietici, cei mai înaintați sportivi din lume.

Reprezentativele R. P. R. și R. Cehoslovace, împreună cu arbitrii, înainte de începerea matchului.

PREMIERĂ PE VALEA JIULUI

Cu mult entuziasm și-au executat programul artiștii Teatrului de Estradă din București, în fața minerilor fruntași din Valea Jiului

Minerul Iuliu Hajdu a citit din nou invitația: «Sunteți invitat azi a lua parte la premiera spectacolului: «MI-E DRAGĂ VIAȚA», prezentat de Teatrul de Estradă din București».

Își aduce aminte de acest teatru. A fost și anul trecut pe Valea Jiului. A rămas de atunci un cântec și o zicală. Era vorba într'un cântec de unul Marinică: ultimul la treabă, primul la mâncare. Și-a rămas și pe aici vorbă când vreunul se dă la chiul sau se lasă pe tânjeală: «Ce faci mă Marinică?» și într'un glas răsună în mină sprințarul cântec: «Marinică, Marinică...»

Câte spectacole n'a văzut de atunci! Pe toate ale Teatrului de Stat: și «D'ale carnavalului» și «Crângul de călini». Apoi, turneele: Ansamblul Casei Centrale a Armatei... Seara rulează filme. Ai de unde alege. Hajdu își potrivi uniforma de miner și ieși în stradă.

Afară se lăsase o noapte sinilie de primăvară, încrustată cu stele. Pe stradă, mulțime de mineri.

— Tot la teatru?

— Tot. Am venit acu' dela Petrila! Nu se cade să nu vedem spectacolul.

— Mă, Iuliu, da' tu ești bun de cinste. Ai îmbătrânit...

— Ce îmbătrânit? Nu vezi c'a întinerit?

— Dar ce-i? se interesează o nevastă mărunțică cu o broboadă foșnitoare.

— Și-a terminat omul planul pe 1952. Taman azi! De mâine e în Ianuarie 1953.

— Atunci ai dreptul să stai în frunte, mă! In banca întâi.

Incetul cu încetul, sala se umplu până la ultimul loc.

Printre stahanoviști ca Ion Codreanu sau Panek Alexandru, stăteau demni în uniformele lor albastre, elevii școlii de mineri și mai încolo studenții Institutului.

Actul 1. Muzica umple sala cu acordurile ei. Minerii urmăresc cu atenție. Fețele le sunt aspre la început. Dar apoi apar primele zâmbete, primele hohote de râs.

Măi să fie!...

Actorul cel mărunțel i-a fermecat. Joacă atât de bine de-ai crede că-i de-acolo. Muzica pornește apoi în valuri unduioase, legănătoare. Un vals plin de tinerețe... «Toată viața mi-am dorit un om ca tine!» Mâna unui miner bătrân se lasă pe umărul bătrânicei. Se auzea muzică și în trecut, primăvara, pe ferestrele deschise ale caselor celor dela Direcție. Și valsuri. Fete subțirele și domni cu jachete pe talie dansau înlănțuiți. Dopurile de șampanie pocneau în noapte... Minerii treceau obosiți spre casă. Incă o zi de obidă. Era primăvară. Mirosea liliacul, ardeau stelele, cânta muzica.

— Ții minte, bătrânico, eram tineri. Dar ce muzică ascultam noi? Acu avem fii, avem nepoți. Pentru noi toți cântă muzica, joacă cei mai buni actori. E altfel acu pe Valea Jiului.

Și bătrânul tună din palmele lui puternice... Bătrâna își șterge ușurel ochii...

Iată pe scenă lucruri, fapte care le merg la inimă. Despre banii noi, despre munca ce trebue depusă pentru a-i întări. Iată și un cântec al minerilor: «Noroc bun». Renumitul stahanovist Ion Szilagy se apleacă mai tare înainte. Iată, pe scenă, un grup de mineri care pleacă cu lămpile aprinse spre mină, urându-și după vechea datină: «Noroc bun».

... Și parcă pentru toți a luat cuvântul la sfârșit stahanovistul Ion Codreanu: «Vă mulțumim pentru premiera pe care ne-ați înfățișat-o. Prin cântecele voastre ne dați imbold să muncim mai bine și mai cu spor. Cu râs și cântec treaba merge mai bine. Noi vă strângem mâna, tovarăși, și vă urăm «Noroc bun»!.

Al. POPOVICI

DIN LUCRĂRILE EXPUSE IN CADRUL EXPOZIȚIEI DE STAT A ARTELOR PLASTICE

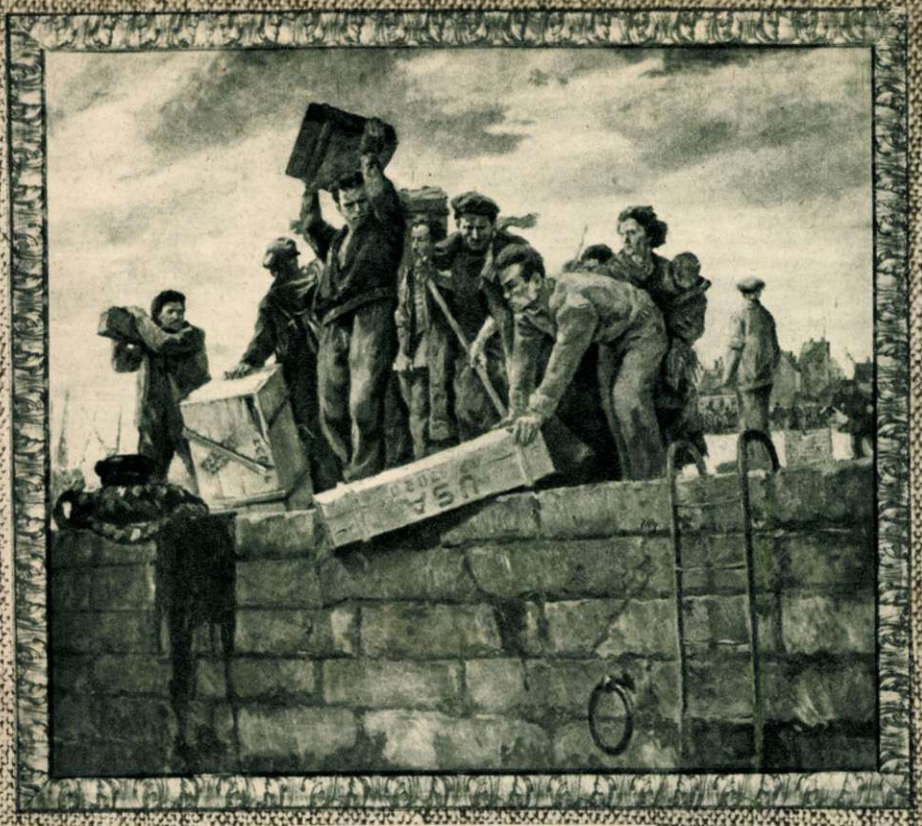

Tiberiu KRAUSZ și Gh. FREIBERG

Docherii francezi aruncând armamentul american în mare

Justina POPESCU

Tov. Teodorescu, directorul uzinelor «23 August»

Octavian ANGHELUȚA

Invățând dela maeștrii sportului sovietic, la cea de a IX-a Ediție a Jocurilor Mondiale Universitare de Iarnă

Lidia AGRICOLA

Comunistul Josza Bela la o sedință ilegală

Maria CONSTANTIN

Peisaj

EXPOZIȚIA DE STAT a ARTELOR PLASTICE

Expoziția de Stat a Artelor Plastice, recent organizată în sălile Palatului Republicii, arată avântul creatorilor noștri, străduința lor de a folosi cât mai temeinic metoda realismului socialist, de a trata, mai ales în mari compoziții și în portrete grăitoare, temele însemnate ale vieții noastre. Față de expozițiile precedente, se constată sporirea măestriei artistice la mulți dintre pictorii, sculptorii și desenatorii noștri, putința de a cuprinde în lucrări impunătoare realizările și viața oamenilor muncii dela noi, constructorii socialismului.

Cele 202 lucrări de pictură, 107 sculpturi și 230 lucrări de grafică — desene, caricaturi, afișe, ilustrații — sunt opera a o seamă dintre maiștrii noștri, ca și a unor începători de talent, sunt rodul înfloririi culturii din țara noastră. Multe lucrări sunt contribuții ale unor creatori din regiuni depărtate, unde odinioară, sub regimul burghezo-moșieresc, nu exista viață artistică și orice efort creator se lovea de nepăsare și dușmănie.

Participând la simțămintele de recunoștință și dragoste ale poporului nostru față de aceia care ne-au adus viața liberă și creatoare de astăzi, artiștii noștri se străduiesc din ce în ce mai rodnic ca să înfățișeze chipurile marilor învățători ai omenirii muncitoare. Sculpturile «Lenin» de Boris Caragea, «Lenin și Stalin la Smolnâi» de C. Baraschi, monumentele înfățișând pe marele Stalin, unul de Dimitrie Demu și altul de Doric Lazăr, sau portretele tovarășului Stalin pictate de Ștefan Szöny și M. H. Maxy dovedesc această recunoștință și dragoste a poporului nostru.

Chipurile conducătorilor Partidului Muncitoresc Român și ai guvernului țării sunt adâncite în portrete semnificative lucrate de Iser și alții. Camil Ressu, Jean Al. Steriade și N. Popa expun portrete ale unor oameni înaintați din trecut și prezent.

Alături de perfecționarea artei portretului, expoziția dela Palatul Republicii strălucește printr'o seamă de compoziții, ce înfățișează aspecte eroice din trecutul glorios al poporului nostru muncitor și din înfăptuirile de azi. Compoziția lui Gavril Miklossy «Grivița 1933» arată cu mult dramatism, cu forță descriptivă, un moment de neuitat din lupta revoluționară a clasei muncitoare. Din aceeași eroică luptă este inspirată compoziția

Andrei SZOBOTKA — «STALIN ESTE PACE»

Constantin BARASKI — LENIN ȘI STALIN LA SMOLNÂI

«Ilie Pintilie la Doftana» de Gh. Șaru. Glorioasa luptă dela Debrețin a diviziei de voluntari «Tudor Vladimirescu» este zugrăvită în compoziția pictorului Paul Atanasiu.

Astfel de compoziții, la care mai adăugăm «Confruntarea» de Mimi Șaraga, «Ostași utemiști în repaos» de Nina Zăinescu și «Învățând dela maeștrii sportului sovietic la cea de a 9-a ediție a Jocurilor Universitare de Iarnă» de O. Angheluță, dovedesc îndrumarea pictorilor noștri spre compoziția măreață și pilduitoare care statornicește momente esențiale și aspecte semnificative din viața poporului nostru.

Chipul și faptele omului nou, ale constructorului socialismului încep să fie din ce în ce mai adâncite în arta noastră. Maria Zidaru, președinta unei gospodării colective, este portretizată de Lidia Agricola. Aspecte din transformarea socialistă a agriculturii sunt tratate în lucrările pictorilor St. Barabas, I. Bene și alții.

Frumusețile patriei, sunt evocate într'o serie de peisaje, datorite lui Panteli Stanciu, Mariei Constantin, lui Alexandru Moscu, P. Hârtopeanu și altora.

Lupta pentru pace a popoarelor din lumea întreagă este puternic oglindită în numeroase lucrări, dintre care cea mai emoționantă este compoziția sculpturală a lui Andrei Szobotka: un grup de muncitori sudamericani sapă în piatră cuvintele «Stalin es la paz!» («Stalin înseamnă pace!»). Deasemenea, viguroasă este compoziția pictorilor Tiberiu Krauss și Gh. Freiberg: «Docherii francezi aruncând armament american în mare».

Un mare număr de desene și caricaturi de Cik, Nell Cobar, A. Lucaci, I. Doru și Jurăscu demască cu vigoare uneltirile atâtătorilor la război americano-englezi și ale slugilor lor.

Ilustrațiile de cărți, acum în plină desvoltare, se bucură de atenția tuturor. Printre ilustratori se remarcă Eugen Taru.

Cele de mai sus sunt doar o parte din temele și realizările noii expoziții. Această manifestare importantă a artei plastice din țara noastră a stârnit un viu interes în rândurile maselor, care găsesc, în bună măsură, în operele expuse preocupările și năzuințele lor, aspecte vii și grăitoare ale luptei lor pentru pace și socialism.

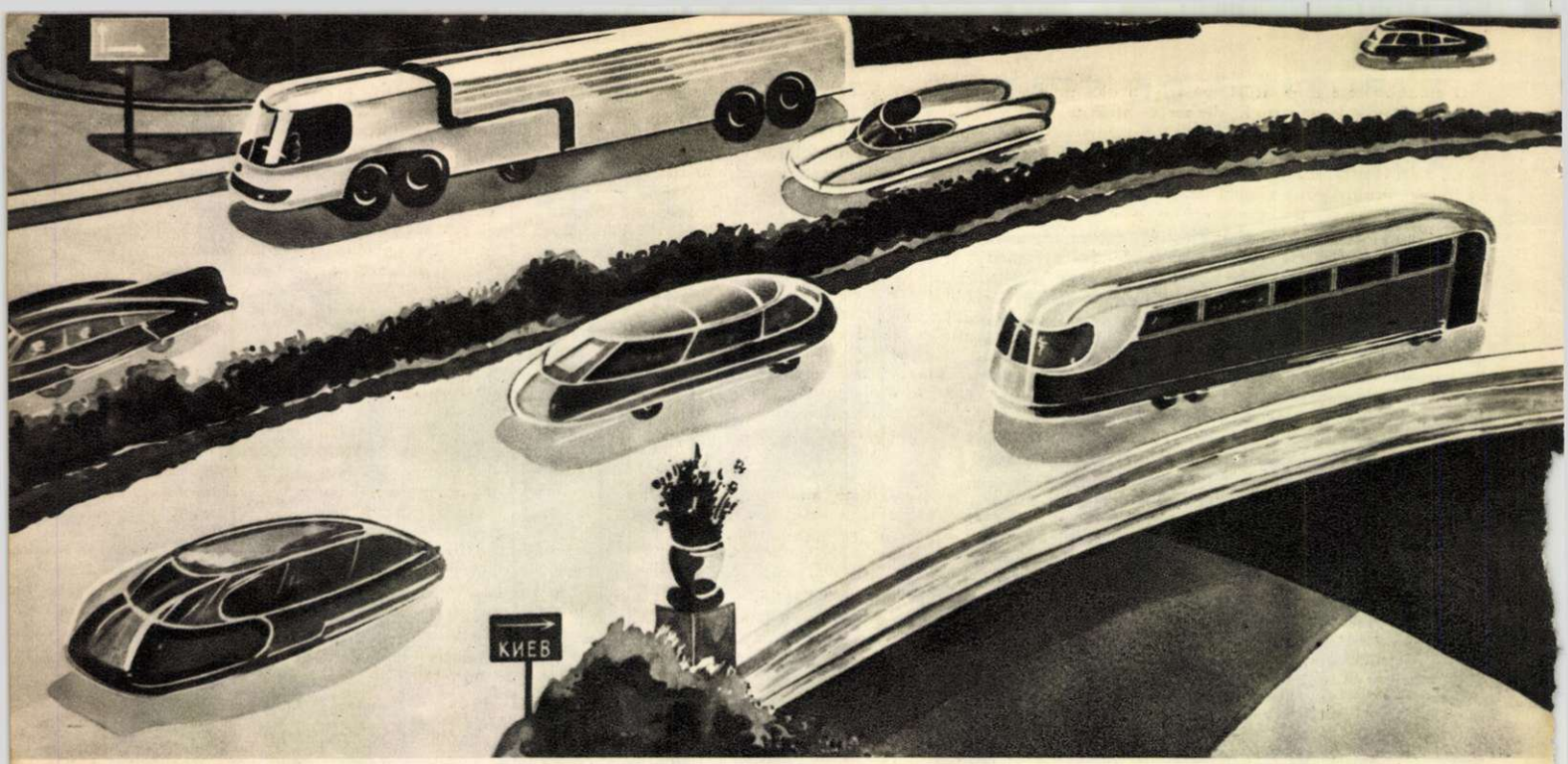

PE ŞOSELELE VIITORULUI

I. DOLMATOVSKI

Directorul laboratorului Institutului ştiinţific de automobile şi de motoare de automobile din Moscova

Moscova, anul 19... S'a înserat. Pe străzile largi se aprind lămpi care dau lumina zilei. Săgeţile din vârful clădirilor înalte parcă se înfig în cerul întunecat.

Automobile mici, în formă de picături, stau înşirate în staţiile înconjurate de verdeaţă. Partea de sus a caroseriei are geam, iar partea de jos este acoperită cu o materie plastică. Roţile micuţe aproape că nu se văd; sunt ascunse în găoacele aerodinamice ale caroseriei, care în partea dinapoi are un stabilizator străveziu.

Patru inşi — un bărbat, o femeie şi doi adolescenţi — se apropie de unul din automobile. Cel mai tânăr apasă pe un buton din partea laterală, uşa se deschide fără sgomot şi familia intră în maşină. De îndată ce uşa se deschide, o parte din acoperiş se ridică şi călătorii nu sunt nevoiţi să se aplece ca să-şi ocupe locurile.

Pardesiurile sunt agăţate în cuierul port-bagajului. Fotoliile sunt orânduite în jurul unei mese pliante. Băiatul cel mare se aşează la volan.

In zilele noastre, şcolarii învaţă în mod obişnuit regulile circulaţiei. Probabil că generaţia viitoare va învăţa în mod obişnuit procedeele atât de simple ale conducerii maşinii. Nu-i vorba câtuşi de puţin de o fantezie: cu toţii ne mai amintim de vremea când şoferul era considerat un om deosebit, care a pătruns «secretele» maşinii, nenumăratele operaţii de conducere şi de îngrijire a ei. Aceste operaţii cereau adeseori multă forţă fizică, sprinteneală şi curaj. Astăzi, oricine este în stare să conducă o maşină. Vor trece câţiva ani şi conducerea automobilului va deveni cu totul simplă.

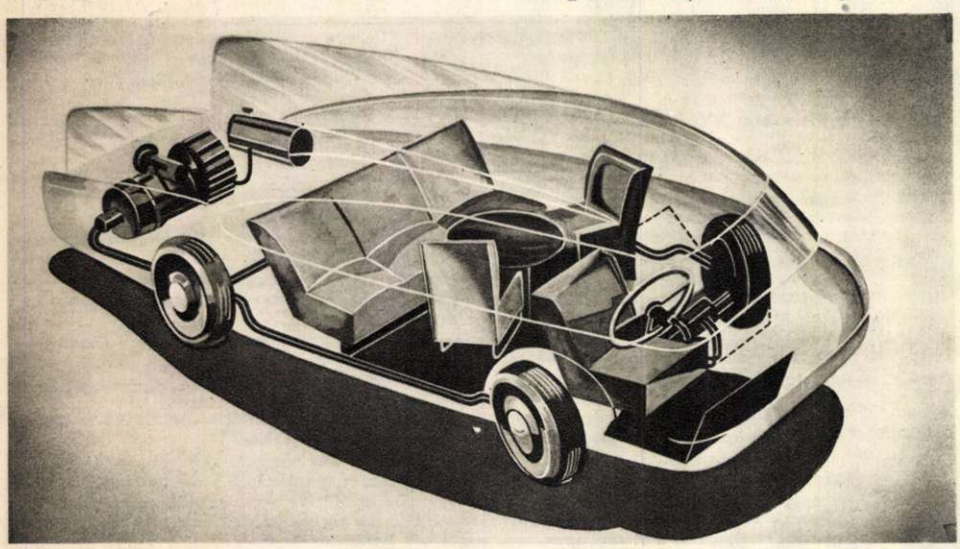

O «radiografie» a automobilului viitorului. Este o maşină încăpătoare cu şapte locuri, deşi dimensiunile ei exterioare nu depăsesc pe acelea ale automobilului «Pobeda». In spatele locurilor din faţă este o încăpere spaţioasă, cu fotolii mobile şi cu o măsuţă pliantă. In faţa scaunului şoferului, se află numai volanul şi pardoseala elastică şi înclinată, care înlocueşte pedalele. Aceste elemente de conducere sunt legate de celelalte mecanisme printr'un sistem de conducte. In partea dinapoi a caroseriei, se vede un motor-turbină cu gaz, cu o pompă, dela care lichidul este trimis la micile turbine de lucru ale roţilor. In partea dinapoi a caroseriei, sunt instalate stabilizatoare, care măresc stabilitatea automobilului, atunci când acesta se deplasează cu viteză mare.

Tânărul şofer mişcă o manetă pe tabelul de bord din poziţia de «oprire» în cea de «mers prin oraş». Automobilul se pune lin în mişcare şi intră în torentul circulaţiei. Ca să conduci automobilul, nu-ţi trebue mai multă îndemânare decât ca să mergi pe bicicletă: trebue doar să întorci volanul la dreapta sau la stânga şi, uneori, să apeşi cu piciorul pardoseala elastică şi înclinată pentru a încetini mersul. Maşina îşi ia singură viteza şi şi-o păstrează în mod constant. In oraş, asta înseamnă 100 de km. pe oră, iar pe şosele 200 km.

Buna desfăşurare a mişcării este asigurată prin construcţia maşinii şi a şoselelor. Când automobilul trece de marginile oraşului — adică roţile dau de fâşia de contact, aşezată la suprafaţa caldarâmului — viteza automobilului se schimbă în mod automat. Maneta dela tabelul de bord se mută singură în poziţie de «şosea». Dacă însă, automobilul va trebui să treacă pe o şosea neasfaltată sau nepietruită, atunci cu câţiva zeci de metri înainte de sfârşitul porţiunii de asfalt sau beton, fâşii transversale de oţel vor face ca maneta automatului să ia poziţia de «mers încet». In oricare din aceste condiţii de circulaţie — toate mecanismele automobilului funcţionează fără participarea şoferului: el poate, dacă vrea sau dacă este nevoie, doar să încetinească mersul sau să-i schimbe direcţia.

Automobilul este prevăzut cu celule fotoelectrice, care acţionează asupra frânelor şi volanului. In acest scop sunt trasate pe caldarâm nişte fâşii longitudinale. Poţi să-ţi iei mâinile dela volan şi celula fotoelectrică conduce maşina dealungul fâşiei, câtă vreme crezi că nu este necesar să intervii în mânuirea volanului. Dacă automobilul se apropie prea mult de un alt automobil, celula fotoelectrică pune lin în funcţiune frânele.

O ciocnire este imposibilă, chiar și acolo unde sunt mai multe răscruci, deoarece străzile și șoselele se întretaie la diferite niveluri, iar pentru virajul de pe o stradă pe alta sunt orânduite ramificații circulare; oricum s'ar schimba ruta, automobilul virează întotdeauna numai la dreapta. Doar pe alocuri s'au păstrat răscrucile obișnuite cu semnalele lor luminoase. Dar și acolo, asemenea autoblocării feroviare, care se practică încă de mult, s'au introdus în asfalt, la o distanță oarecare de răscruce, bare de contact, care frânează automobilul, când trecerea este oprită.

S'ar părea că un asemenea automobilism automatizat ar fi ceva plictisitor. Totuși, în modul acesta se asigură în deplină siguranță, circulația rapidă și convenabilă a sute de mii de mașini. Dealtfel, nu au fost uitate nici cerințele amatorilor de sport. Iată, automobilistul din mașina dinainte a închis automatul și, spre mirarea celorlalți, conduce automobilul cu mâna. O arată semnalele galbene, care s'au aprins pe acoperișul mașinii.

Automobilul aleargă pe șosea, depășind puternice autotrenuri de marfă și autobuze interurbane și se înclină ușor la viraje. Intreaga familie, inclusiv șoferul, admiră din plină viteză clădirile monumentale, luminate de reflectoare, podurile și canalele, pădurea întunecoasă și întinderile ogoarelor, luminate de razele lunii.

Mașinile care vin din față nu-l stingheresc pe șofer cu lumina farurilor, deși această lumină este cu mult mai puternică decât aceea cu care suntem deprinși astăzi. Lentilele farurilor și geamurile din față sunt făcute din sticlă polarizată. Geamul parbrizului nu lasă să treacă lumina farurilor mașinii care vine din față. Șoferul vede ca ziua, adică fără fâșiile acelea de lumină orbitoare.

Partea din mijloc a șoselei a devenit pustie. Ea este destinată autoturismelor. Pe amândouă marginile șoselei, aleargă mereu autobuze care circulă pe distanțe mari. Prin geamurile lor, se văd licărind lumini albastre. Cisterne și autodube aerodinamice transportă produse agricole. Din când în când, trec pe deasupra șoselei avionete ale autoinspecției. Se văd luminile stațiunilor de aprovizionare și ale celor de deservire. La răstimpuri, pe drumuri în pantă, mașina intră în zone de ceață. Atunci viteza scade, iar celula fotoelectrică cedează conducerea locatorului acustic.

★

Să ne familiarizăm acum cu construcția mașinii. Să vedem cum a fost cu putință ca în caroseria ei — toată mașina nu este mai mare decât o « Pobeda » — să fie instalate șapte fotolii comode și cum sunt orânduite mecanismele și motorul.

Automobilul viitorului este cu mult mai încăpător decât cel actual, având totuși aceleași dimensiuni exterioare. Cea mai mare parte a vehiculului este utilizată pentru călători, iar mecanismele și instalațiile sunt așezate sub pardoseală, sub scaune și la spate, în coada aceea aerodinamică ce se îngustează. Automobilul are forma unei picături de apă și în această formă sunt repartizate în mod rațional încăperea pentru călători, care ocupă partea din față, cea mai largă a caroseriei, secția mașinilor și port-bagajul, așezat după scaunele din spate.

S'ar părea că soluția este simplă. Atunci, de ce nu s'a ajuns la ea mai înainte? Pentrucă a trebuit să se învingă multe greutăți. In primul rând, a fost necesar să se introducă roți de dimensiuni mici, pentru ca aripile de deasupra lor să nu ia din spațiul caroseriei. Dar roțile mici cer, la rândul lor, frâne de dimensiuni mici, în timp ce aceste frâne au trebuit să fie întărite pentru a corespunde vitezelor din ce în ce mai mari. Așa au luat naștere noile construcții de frâne, cu discuri electrice și cu turbine. A mai fost nevoie, deasemenea, să fie întărite cauciucurile; a trebuit să se mărească numărul turațiilor motorului și să se rezolve alte numeroase probleme tehnice, care la prima vedere nu aveau legătură directă cu roata propriuzisă și cu atât mai puțin cu aranjamentul întregii mașini.

Au fost și alte greutăți. Multă lume considera automobilul-vagon, fără bot în față, drept ceva urât. Dar constructorii și artiștii au găsit forme noi, frumoase.

Practica a arătat că automobilul în formă de vagon, prevăzut în plus cu frâne mai puternice și cu o construcție mai solidă a caroseriei, prezintă toată siguranța.

Motorul, mutat în spate, nu a rămas neschimbat. La început, el s'a micșorat ca volum și ca greutate, apoi a fost perfecționat și forța lui, raportată la capacitatea de acțiune și la greutatea lui, a devenit mai mare. Motorul cu pistoane a fost înlocuit cu o turbină.

In locul pinioanelor, axelor și articulațiilor, în sistemul transmisiunii de forță, au apărut pompa și tuburile legate de turbinele montate în roți. Legătura, atât de elastică și trainică, făcută de lichid între mecanism și roți, întrebuințată pentru prima oară pentru punerea în mișcare a frânelor, s'a extins nu numai asupra transmisiunii de forță, dar și asupra conducerii prin volan. Și aici axele, manetele și tijele au fost înlocuite prin transmisiunea cu ajutorul lichidului.

Am putea descrie vreme îndelungată minunatele mecanisme și aparate ale viitorului automobil: lagărele cu gresaj exterior, transmisiunile elastice, făcute din diferite materii plastice, automatele, care îndepărtează imediat de pe șosea o mașină defectă, dar pentru început este suficient și atât.

★

E cazul să ne punem o întrebare: ce-i asta? Vreo născocire a unui om, care nu are ceva mai bun de făcut în timpul liber, vreo fantezie științifică sau descrierea unor rezultate constructive, care există în mod real?

Răspunsul va fi neașteptat. Aproape tot ce am descris aici, în schița noastră, poate fi realizat astăzi, iar în parte s'a și realizat. Toate aceste mecanisme, aparate și dispozitive au fost create dar unele n'au ieșit încă din studiul modelelor experimentale, altele și-au găsit o întrebuințare relativ restrânsă doar la automobilele de primul rang, însfârșit altele au fost folosite în celelalte domenii ale tehnicei, dar nu au fost încă întrebuințate la automobile. Dece? Din simplul motiv că oate mecanismele trebuesc aduse la un înalt grad de perfecțiune, executarea lor trebue să fie simplă și ieftină, iar folosirea lor nu trebue să ceară o calificare specială. In calea introducerii automobilului « ideal», se mai ridică și alte greutăți: este necesar să se modifice structura șoselelor și să fie pusă la punct producerea de noi materiale, în cantități mari.

Toate acestea cer timp, bani și muncă, dar noi știm că oamenii sovietici știu să învingă și înving orice greutăți. Deaceea, ideile noastre arătate aici nu vor rămâne pe hârtie, ci vor fi înfăptuite în viață.

In birourile de proiectări și de construcții, în laboratoare și în stațiunile experimentale se creiază noi proiecte, noi modele de aparate și automobile. Sculptorii modelează caroserii de forme nemaivăzute, savanții cercetează materiile de înaltă rezistență, constructorii elaborează mecanisme ingenioase, iar experimentatorii verifică modelele acestor mecanisme în laboratoare și pe șosele, pe arșiță și pe ger, pe autostrăzi și pe drumuri vicinale.

Știm bine că va veni ziua când « fantezia » noastră automobilistică va deveni o realitate.

(Din « Ogoniok »)

DIN PAMFLETELE ȘI SCHIȚELE LUI GORKI

Culegerea apărută recent în editura «Cartea Rusă» cuprinde trei pamflete și schițe: «Orașul diavolului galben», «Unul din regii republicii», «Splendida Franță» precum și zeci de articole, cuvântări și scrisori ale lui Maxim Gorki. Se știe că activitatea publicistică a ultimilor ani ai lui Gorki a fost în primul rând închinată luptei de fiecare zi pentru demascarea directă a imperialismului, în toate bestialele lui aspecte și manifestări. Putem urmări în paginile volumului «Pentru pace și democrație» continuitatea acestei lupte pasionate și totale, dela pamfletele din 1906 și până la mișcătorul salut adresat în 1936, lui Ernst Thälmann, la a cincizecea aniversare a nașterii conducătorului proletariatului german.

Fiecare pagină, fiecare cuvânt scris dealungul acestor treizeci de ani își păstrează — întreagă, arzătoare — actualitatea. Cu forța de înfierare și cu putința geniului de a cuprinde în câteva fraze nimicitoare o trăsătură, un aspect esențial din lumea stăpânită de imperialism, toate articolele dovedesc cu o sguduitoare forță de convingere primejdia pe care o constitue imperialismul pentru viața omenirii și pentru mersul ei înainte.

În 1906, o călătorie la New-York i-a inspirat lui Gorki cele două vestite schițe: «Orașul diavolului galben» și «Unul din regii republicii». Ele se completează. Mizeria cumplită din orașul aurului, în care banul descompune totul, iar oamenii «în așteptarea hranei, visând fericirea de a fi sătui... sorb aerul îmbâcsit de otrăvuri» mizeria și adânca tristețe care domnesc în întinsul oraș imperialist stau la baza averii imense a regelui acestei lumi blestemate, financiarul care adună bani ca să facă cu ei alți bani.

Articolele, cuvântările și scrisorile constitue o cronică vie, o cronică de luptă a scriitorului în anii dintre cele două războaie mondiale. Gorki e prezent în fiecare moment politic, arătând pe deoparte măreția fără seamăn a realizărilor din patria sa, și denunțând pe de altă parte, actele banditești ale imperialismului, — pregătirea sistematică a războiului, șomajul endemic și punerea științei în slujba asasinării în massă a oamenilor. Încă din 1933, Gorki arată că imperialismul pregătește războiul chimic și bacteriologic. Aliații ciumei, asasinii care împrăștie astăzi insecte contaminate în Coreea, dovedesc cât de adânc și just a văzut Gorki atunci când a arătat că pentru a-și prelungi agonia, imperialismul nu se dă în lături dela nimic, că el s'a pus de mult în afara umanității.

Nicio frază, niciun rând din aceste articole fremătând de energie și de combativitate nu au aspectul de simplă constatare sau de amărăciune neputincioasă. Toate chiamă cu vigoare la luptă. Nu e deloc întâmplător că în aceste articole — publicate în ordine cronologică — paginile de denunțare care nasc ura și mânia îndârjită, alternează cu cele pătrunse de entuziasmul pentru constructorii unei lumi noi. Gorki opune mereu tuturor produselor de descompunere ale imperialismului omul nou ce se făurea în Uniunea Sovietică pe marile șantiere dela Dnieproghes sau Kuznețk, în uzinele și colhozurile Țării Socialismului. «Adevăratul umanism» — spune cu justificată mândrie Gorki — «nu poate fi decât umanismul proletariatului, care își pune în față un scop măreț: schimbarea tuturor bazelor vieții social-economice din lumea noastră. În țara în care proletariatul a luat puterea în mâinile sale, în această țară noi vedem ce măreață energie se ascunde în massele muncitoare, ce talente se desvoltă în sânul lor, cât de repede schimbă proletariatul formele vieții și cum toarnă în ele un conținut nou». (Către congresul pentru apărarea culturii, 1935).

Rândurile mănioase ale lui Maxim Gorki stigmatizează pe intelectualii «puri», care, în schimbul resturilor dela ospăț, oferă imperialismului justificări «artistice» și «morale». Printr'o imagine de neuitat, Gorki marchează definitiv rolul unor asemenea intelectuali: «... rolul acestei intelectualități se confundă cu rolul «piloților», specie aparte de pești din categoria «peștilor ghimpoși». Peștii aceștia trăiesc în simbioză cu rechinii, pe care-i însoțesc când se duc să-și caute hrana... Marea deosebire între un asemenea intelectual și un pește constă în aceea că peștele nu minte».

Lupta la care Gorki a luat parte în primele rânduri a sporit în îndârjire. Astăzi au crescut considerabil forțele lagărului apărătorilor vieții și păcii. Pentru milioanele de oameni înrolați în acest front, articolele și cuvântările lui Gorki vin ca un însemnat sprijin în luptă, după cum orice scriitor poate învăța din exemplul celui mai de seamă scriitor al veacului nostru, cum trebue făcută demascarea imperialismului prin pamfletul viguros și limpede, lovind cu fiecare frază, fără șovăială, în dușmanii omenirii.

Silvian IOSIFESCU

M. Gorki — Pentru pace și democrație — Ed. „Cartea Rusă"

O CARTE DESPRE EROISMUL GRĂNICERILOR

Există oameni care trăiesc o viață tihnită și comodă, departe de clocotul luptei, preferând cursul cel mai domol al apei, unde valurile te duc dela sine fără să faci eforturi prea mari. Dar există și oameni care ard de pasiunea luptei, care caută cu înfrigurare curentul cel mai vijelios, unde numai cei cu însușiri deosebite pot să biruie. Din rândurile acestor oameni se aleg eroii. Un astfel de om este și Asandei Constantin, personajul principal al romanului lui Al. Jar, «Undeva pe Dunăre».

Asandei este un om simplu, un tractorist din părțile Moldovei, ajuns grănicer, undeva pe Dunăre, la granița cu Iugoslavia. În sufletul său arde o nețărmurită dragoste de țară. Pentru a contura figura eroului, autorul introduce adeseori în decursul acțiunii, episoade

prin care evocă tinerețea sbuciumată a lui Asandei, ucenicia grea la moara chiaburului, visurile cutezătoare înăbușite de silnicia traiului de mizerie și asuprire. Asandei, cu chipul său aspru și tăcut, din care răzbat pâlpâirile unei nedomolite flăcări interioare, e un om iubit de întregul detașament de grăniceri. Eroul lui Al. Jar e un flăcău care cugetă adânc, care se pasionează pentru tot ceeace îi pare nou și util colectivului. Deaceea el pune deosebit suflet în îndeplinirea misiunilor care-i sunt încredințate. Când detașamentul trebue să salveze dela incendiu moara dintr'un sat, Asandei, înecat de fum, înconjurat de flăcări, desface bucată cu bucată motorul morii și înfruntând vitejește primejdia îl salvează din flăcări. În nopțile mohorîte, pe malul Dunării, când bântuie gerul năpraznic, când bocancii ostașilor se afundă adânc în zăpadă, Asandei nu simte frigul și oboseala marșului. Ascultând într'o zi povestea faptei eroice a comsomolistului Matrosov, care s'a aruncat cu pieptul deasupra unei cazemate pentru a opri tirul mitralierei dușmanului, Asandei a rămas multă vreme tăcut, îngândurat, cu inima răscolită de un avânt năvalnic spre acțiuni eroice, vitejești.

În episodul final, Asandei, decis să ajute întregul detașament în capturarea celui mai periculos bandit, Bușuleagă, se aruncă, asemeni lui Matrosov, deasupra mitralierei dușmanilor și stăvilește cu pieptul său focul ucigător.

Conflictul romanului se bizuie pe acțiunea grănicerilor pentru prinderea bandei de spioni și sabotori care terorizau satele de lângă granița cu Iugoslavia. Plasa se strânge din ce în ce mai mult în jurul dușmanilor. Caracterul palpitant al situațiilor, redate în roman, îndreaptă atenția cititorului spre momentul decisiv: încercuirea hrubei unde s'au ascuns tâlharii și prinderea lor.

Autorul descrie convingător ura țăranilor muncitori împotriva titoiștilor și a spionilor lor, redă patriotismul massei care ajută în permanență grănicerii în misiunea lor, relevă izvorul eroismului ostașilor care luptă fără preget pentru prinderea dușmanilor.

În paginile acestui roman Al. Jar a surprins un conflict dramatic, plin de tensiune, capabil să închege o acțiune dinamică, captivantă. El a reușit, prin sobrietatea stilului, să redea cu patetism momentele cele mai încordate de luptă, să contureze eroii, cu o bogată viață sufletească. Cititorul regretă faptul că în roman unele personagii ca de pildă căpitanul Florescu sau secretarul organizației de partid din sat, Lupan, nu sunt construite cu aceeași adâncime.

Romanul «Undeva pe Dunăre» constitue însă în ansamblul său un desebit succes al autorului și al prozei noastre noi.

S. DAMIAN

Al. Jar — Undeva pe Dunăre E.S.P.L.A.

BIBLIOGRAFIE

CĂRȚI PENTRU COPII ȘI TINERET

— Primăvara Patriei noastre (album cu fotografii)
M. GORKI: Pepe
VL. MAIACOVSCHI: Pe fiece fiică — un elefant, o cămilă
VL. MAIACOVSCHI: Ce e bine și ce e rău
L. PANTELEEV: Nopticica
O. HAVCHIN: Mereu împreună
I. VOLC: Coreea luptă
N. CALMA: Copiii «Raiului de Mușter»
E. MAMEDHANLÎ: Bobocii de trandafir
I. GRIVA: Povestiri despre Spania
NINA CASSIAN: Ce-a văzut Oana
N. MINEI: Țara în care copiii nu râd
N. MINEI: Prietenul nostru Allan
F. CONONIDIS: Povestiri despre un copil grec

Editura Tineretului

„TRĂIASCĂ DOCHERII!"

UN FILM AL REZISTENȚEI ANTIIMPERIALISTE

Menegoz Genestal, fost luptător în rezistența franceză, nu avea nici 25 de ani când a început realizarea filmului documentar « Trăiască docherii!».

Iată cum povestește tânărul regizor nașterea acestui film care în 1951, la Karlovy-Vary, a primit premiul cel mare al filmelor documentare.

— Încă dela începutul anului 1950 am pornit să colecționez extrase din presă, privitoare la refuzul docherilor de a încărca armamentul trimis în Vietnam. După ce am strâns un material bogat, am fost în măsură să alcătuiesc primul proect de scenariu, care urma să fie întregit cu o anchetă în porturi.

Am supus proectul meu sindicatelor care l-au aprobat. Dar costul unui film documentar de două suluri depășește deobicei unu până la două milioane franci. Nu ne puteam bizui pe niciun capital, ci doar pe solidaritatea muncitorilor și a cineaștilor și pe propria noastră inițiativă...

Am început prin a strânge resturile de peliculă negativă din studiouri. Ici zece metri, colo cincizeci. Am reușit în cele din urmă să strâng mia de metri de care aveam nevoie și pe care am utilizat-o aproape în întregime pentru filmul meu.

Un tânăr operator, Benezech, s'a arătat bucuros să participe la această lucrare. Am reușit să împrumutăm un aparat de luat vederi. Ne-au trebuit șase săptămâni până să dobândim aceste prime elemente — și să ne asigurăm că negativele vor fi developate gratuit de către tehnicienii pe care îi pasiona ca și pe noi lupta docherilor. Solidare cu docherii, sindicatele din regiunea Parisului au luat asupra lor o parte a cheltuelilor necesare transportului nostru. Dar sindicatele nu sunt bogate și noi aveam multe porturi de vizitat. Cum nu aveam în buzunar nici banii pentru bilet de tren, am folosit un camion pentru a merge dela Marsilia la Saint-Nazaire.

Operatorul și cu mine am avut destule greutăți cu transportul. Ne-a fost peste putință să luăm cu noi pe actorii voluntari care urmau să interpreteze pe eroii noștri. Am reușit totuși să turnez unul din episoade într'o familie de docheri, unde mama este nevoită să înlocuiască laptele din biberonul copilului cu puré de cartofi, deoarece tatăl se află în grevă.

Mi-a fost destul de greu să-i convirg să mă lase să filmez chiar și episodul cu biberonul. « Atâta timp cât mai are un ban în pungă, docherul și-l cheltuește pentru a cumpăra lapte copilului său»—îmi spuneau ei; « noi nu vrem să se creadă că ne hotărîm cu ușurință să dăm copiilor noștri cartofi în loc de lapte».

Fără acești docheri și fără colaborarea lor directă n'am fi reușit să realizăm scenele principale ale filmului nostru, căci poliția ne urmărea, interzicându-ne să pătrundem în porturi pentru a filma vasele aflate în grevă sau manifestațiile. Dar datorită solidarității clasei muncitoare, nici zidurile și nici patrulele nu ne-au putut opri din cale.

A trebuit, bineînțeles, să reconstituim anumite evenimente, pe care nu le putusem filma atunci când s'au petrecut în realitate. Intr'unul din marile porturi, docherii s'au încolonat ca pentru o manifestație, înadins pentru noi. Prefectura maritimă era destul de aproape de locul unde se încolonaseră. Prefectul a crezut că-i vorba de o manifestație adevărată și a chemat imediat două companii de polițiști ca să-l apere. Nouă ne-a prins însă bine, deoarece aveam nevoie și de acești figuranți cu căști pe cap. I-am filmat dintr'o rablă de mașină în care, de bine de rău, reușisem să ne ascundem aparatul.

Intr'un alt port, am fost anunțați că un vapor a adus sicriile unor soldați morți în Indochina. Pentru a filma această macabră debarcare, a trebuit să pătrundem chiar pe vasul care transportase morții.

Docherii ne-au dat haine de marinari și actele necesare. Noi însă, nu-l cunoșteam pe tovarășul care trebuia să ne ajute pe bord. La început, ni s'a părut aproape imposibil să-l găsim și să-i spunem fraza dinainte hotărîtă.

Aparatul învelit într'un ziar îl țineam sub braț. Mergeam pe puntea vaporului, ferindu-ne să atragem atenția, dar căutând totodată să deschidem toate ușile, pentru a găsi ceeace ne trebuia. Avem noroc: ușa unei cabine se deschide și ferestruica ei încadrează perfect macaraua care descarcă sinistrele cosciuge: niște lăzi ca toate celelalte, dar având dimensiunile corpului omenesc...

Ne ferecăm bine și filmăm îndată scena. Rămâne doar să debarcăm aparatul; dar toate bagajele și pachetele marinarilor, care părăsesc vaporul sunt percheziționate... Din fericire, așa cum spuneam în limbajul rezistenței, « stabilisem legătura ».

Am lăsat aparatul pe vapor; douăzeci și patru de ore mai târziu, un necunoscut ni l-a adus.

« Trăiască docherii! » este o emoționantă mărturie artistică a eroismului popular; nu numai personajele filmului, dar și creatorii lui sunt eroi ai luptei pentru pace.

(După articolul lui Georges Sadoul, apărut în « Lettres Françaises»)

NĂRAVURI AMERICANE

DELA ȘPERACLU LA STILOU

Câteodată, la începutul carierei, gangsterii americani mai mărunți nimeresc la închisoare. Și uneori îi bate gândul să-și schimbe meseria.

Așa s'a petrecut și cu deținuții uneia din închisorile din New Jersey. Ca să nu mai fie niște neînsemnați bandiți de rând, și-au pus în gând să devină bandiți ai scrisului.

Gangsterii și hoții organizară deci o societate a scriitorilor. Incropiră o editură și începură să dea la iveală o literatură — atât de căutată în America — despre propriile lor aventuri criminale.

In locul șperaclului au început să opereze cu stiloul.

Paznicii închisorilor duc manuscrisele la redacțiile marilor reviste săptămânale, iar acestea adaugă la lista colaboratorilor o nouă serie de bandiți ai scrisului.

(Dintr'un volum în pregătire la editura « Cartea Rusă »)

PUTEREA OBIȘNUINȚEI

Soldații americani între ei:

—Dece înaintea fiecărui atac îți pui mănușile?

— Din obișnuință. Ca să-mi rămână amprentele.

ARTA

Faimosul tenor Leo Slezak a publicat libretul operei « Othello», așa cum a fost montată la Huston (statul Texas):

Tot poporul se roagă în genunchi ca Othello, care luptă pe vasul său să fie salvat. Othello apare și proclamă:

« Gătiți numai cu celebra grăsime comestibilă «Crusto». Bucurați-vă. I-am învins pe turci și i-am aruncat în apă!».

Poporul răspunde la salutul lui Othello:

« Intr'adevăr, singura grăsime acceptabilă este «Crusto».

Iago îl invidiază pe Cassio, care se bucură de bunele sentimente ale lui Othello — și-l îmbată. Se cântă aria: « Nebun e cine nu gătește cu grăsimea « Crusto».

Iar Cassio, care băuse îndeajuns, se aruncă cu arma în mână asupra lui Montano. Atunci apare Othello, care strigă cu glas îngrozitor:

« Nimic nu este mai presus de « Crusto ». Aruncați armele ».

Apare Desdemona, soția iubită a lui Othello. Acesta îi iese în întâmpinare și amândoi cântă minunatul duet care este una din cele mai bune bucăți de operă:

« Cine a gătit odată cu « Crusto», nu va mai folosi niciodată altă grăsime».

Cu asta se termină actul I. Reclama grăsimii comestibile « Crusto» trece prin toate actele operei.

Și libretul se termină cu următoarele cuvinte:

« După ce o sugrumă pe Desdemona, Othello își înfige un stilet în inimă. Apoi, muribund, își cântă aria pe următoarele mișcătoare cuvinte:

« Cereți pretutindeni incomparabila grăsime comestibilă « Crusto»... Sărută-mă, sărută-mă...».

Și moare.

(Dintr'un volum în pregătire la editura « Cartea Rusă »)

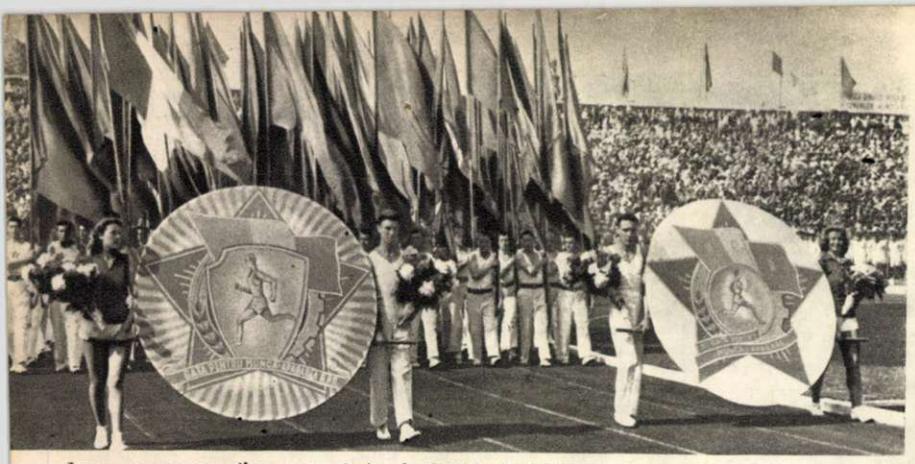

Începerea concursurilor pentru insignele G.M.A., F.G.M.A. a fost prilej de sărbătoare pentru tineretul nostru.

G.M.A.

Un cerc de raze argintii cu marginea atinsă, din loc în loc, de cele cinci colțuri ale stelei roșii, pe fundalul căreia flutură tricolorul patriei noastre. În mijlocul stelei, un scut înfățișând un alergător în clipa când sfârșește victorios întrecerea. Așa arată insigna pe care o poți vedea prinsă pe salopeta muncitorului, pe bluza elevei sau pe tunica ostașului. Și pe această insignă stă scris: G.M.A.

Acum două primăveri, tinerii care muncesc, tinerii care învață, ba chiar și oameni mai în vârstă, au început să vină pe terenurile de sport, atrași de chemarea insignei.

De fapt, povestea insignei G.M.A. își are începutul în urmă cu aproape 21 de ani. Atunci a fost instituit în Uniunea Sovietică din inițiativa Comsomolului, un complex sportiv cu scopul de a pregăti generații de oameni puternici, sănătoși, neînfricați și crescuți în spiritul dragostei fierbinți față de Patrie. Așa a luat ființă complexul G.T.O., ale cărui inițiale vin dela cuvintele «Gotov k Trudu i Oboronie», ceeace înseamnă «Gata pentru Muncă și Apărare».

«UN G.T.O. AL NOSTRU»

«Dece n'am folosi și noi un mijloc asemănător ca să devenim mai puternici?», au început să se întrebe tinerii din patria noastră când au aflat despre complexul G.T.O. Și într'o zi, din întrebările și frământările lor, s'a închegat propunerea de a se înființa în Republica noastră Populară un complex asemănător.

Inițiativa a pornit din rândurile tinerilor muncitori dela uzinele «Sovromtractor»-Orașul Stalin. Într'un meeting ținut în Februarie 1950, utemiștii din această uzină și-au exprimat dorința de a avea «un G.T.O. al nostru», cum a spus unul dintre ei.

În moțiunea pe care au trimis-o Comitetului Central al U.T.M., tinerii muncitori dela «Sovromtractor» au arătat rostul acestui complex scriind:

«Patria noastră are nevoie de un tineret luminat și viguros, dornic de viață, cu nervi de oțel și mușchi de fier, capabil de fapte glorioase în muncă și în luptă.»

S'A DAT STARTUL

Erau zeci de mii de spectatori pe Stadionul Republicii în după amiaza zilei de 14 Mai 1950. Defilarea sărbătorească a sportivilor și sportivelor luase sfârșit. La un capăt al terenului un grup de tineri îmbrăcați în treninguri stau în așteptarea semnalului. Acesta nu întârzie. Arbitrul de lângă grupul tinerilor lasă fanionul și, în timp ce arbitrul dela capătul celălalt al terenului apasă butonul cronometrului, primul tânăr pornește târîș. Înaintează cât se poate de repede, dar, tot timpul, lipit de pământ. Străbate așa 10 metri. Apoi se ridică și începe să alerge spre bârna care se înalță ceva mai departe. Trece pe bârnă, sare peste un gard mic și, după alți câțiva pași, se avântă peste un obstacol mai înalt. La capătul celălalt al terenului, acolo unde așteaptă cronometrul, el termină proba în poziția culcat. «27 de secunde», anunță crainicul și adaugă «timp mai bun cu o secundă decât norma cerută pentru calificativul excelent.»

Primul tânăr din țara noastră trecuse prima probă a complexului G.M.A.: cursa cu obstacole.

PE PIEPTUL FRUNTAȘILOR ÎN MUNCĂ

Niculae Răuț, responsabilul unei brigăzi utemiste la minele din Lupeni și fratele susține o întâlnire, celălalt se află în mod sigur printre spectatori.

Când au început concursurile pentru trecerea normelor G.M.A., fiul l-a iscodit pe «bătrân.»

— Ce zici, tată, luăm insigna?

Răspunsul nu s'a lăsat așteptat:

— Mai întrebi!... Aș vrea să cunosc însă normele, ca să știu ce am de făcut.

Cercetând împreună tabelele de norme, tatăl a aflat că deoarece a depășit vârsta de 31 de ani, intră în categoria a II-a de vârstă care are norme mai ușoare.

— Vasăzică, eu trebue să alerg suta în 15 și 2 iar tu în 14 și 2, zise el. E bine așa!... Să știi că am să iau insigna!

Tatăl s'a ținut de cuvânt. Cum ar fi putut să se lase mai prejos fiul?

Complexul G.M.A. se adresează oamenilor muncii de toate vârstele, tuturor acelora care vor să se oțelească pentru a munci mai cu spor spre înflorirea patriei.

TATĂL ȘI FIUL CERCETEAZĂ NORMELE

Amândoi poartă insigna G.M.A. Cel mai în vârstă dintre ei, un om de peste 35 de ani, este muncitor la fabrica «Simo Geza» din Târgu-Mureș. Celălalt are cam 20 de ani mai puțin și este elev la Școala medie tehnică de cultură fizică și sport din Târgu-Mureș.

Tată și fiu. Ca vârstă, îi despart ani destul de mulți; ca preocupări îi apropie — printre altele — și pasiunea pentru sport. Tatăl joacă popice în echipa fabricei și este campion regional al asociației «Avântul», la aruncarea greutății. Fiul face atletism, joacă fotbal și mai ales, baschet în echipa școlii. Dacă vreunul

Startul a fost luat...

Sus, pe bârnă... și apoi fiecare pas este făcut cu atenție.

Jos, și apoi gardul mic este trecut. Alergarea continuă...

...Sprijinit în mână aspirantul trece gardul mare

O scurtă oprire pentru aruncare...

★

Cu exercițiu și curaj, săritura peste capră devine o normă ușoară.

★

său Valentin, care face parte din aceeași brigadă, își amintesc la fel de bine, ziua de 29 Aprilie 1951. Au plecat disdedimineață de acasă și au luat trenul spre Petroșani unde a avut loc festivitatea înmânării primelor insigne G. M. A. în Valea Jiului.

Amândoi s'au înapoiat acasă purtând pe piept insigna G.M.A. și în inimi dorința de a munci mai cu spor.

In zilele ce au urmat, graficul a început să urce. Realizările brigăzii creșteau mereu. «Ce depășire avem azi?» a devenit o întrebare obișnuită. Utemiștii Niculae și Valentin Răuț se dovedeau purtători vrednici ai insignei G.M.A., și într'o zi, alături de această insignă a apărut — răsplată pentru eforturile lor — « Insigna de miner fruntaș».

Așa s'a întâmplat și cu Ion Bobocea, responsabilul brigăzii utemiste dela secția de tratamente termice a uzinelor «1 Mai» din Ploești. A fost primul purtător al insignei G.M.A. în regiunea Prahova și tot printre primii a dobândit, pentru munca lui plină de râvnă, titlul de cinste de stahanovist.

Prima insignă a fost îndemn pentru continuarea drumului spre culmi mai înalte. In acest drum tinerii au un nou tovarăș bun — complexul G.M.A. gradul II, care a luat ființă la începutul acestui an. Sunt mai grele normele pentru gradul II? Tinerețea nu se sperie de greutăți. Vor înfrunta secundele și centimetrii, vor deveni mai oțeliți și munca lor pentru înflorirea și întărirea patriei va fi mai rodnică.

★

Cine nu știe să înoate poate învăța oricând. Bazinele și instructorii îl așteaptă.

Aspiranții la insigna G.M.A. trebue să învețe a cuceri înălțimile munților.

In fața casei de odihnă, executând exercițiile de gimnastică tip G.M.A.

★

, peste gardul viu!

Ultima săritură

Culcat!... Și cursa a luat sfârșit.

Haideți să ne antrenăm împreună! Și fetele au pornit în grup voios în jurul stadionului.

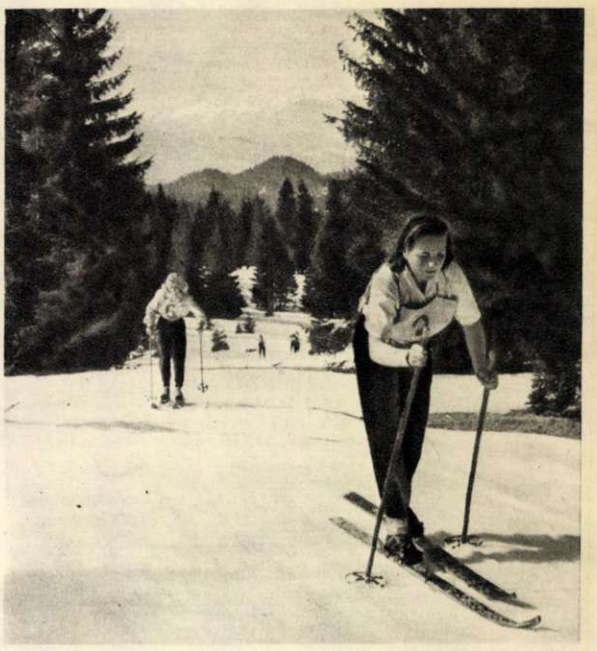

Cât va arăta cronometrul la capătul celor 2000 m.? Dacă nu va fi mai mult de 18 minute înseamnă că norma este trecută.

Examenul teoretic cere și el o pregătire serioasă...

Odihnă bine meritată între două salturi

MOTANUL PARAȘUTIST...

... nu e titlul unei snoave.

E vorba de motanul unui grup de paraşutişti sportivi de pe un aerodrom bucureştean care e folosit pentru salturi-sondă. Aceste salturi servesc a se afla practic, mai cert, intensitatea vântului şi condiţiile atmosferice, de cele mai multe ori schimbătoare dela obţinerea buletinului meteorologic şi până la îmbarcarea pe avion. În acest scop paraşutiştii noştri sportivi — care au învăţat din experienţa paraşutiştilor sovietici — au confecţionat o paraşută pe dimensiunile motanului.

Paraşuta e înzestrată cu chingi şi suspante, iar fantezia tovarăşilor din atelier n'a ocolit nici amănuntul înfrumuseţării ei: i s'au adăugat şi cercuri colorate.

La ziua sorocită, motanul a primit calitatea de « paraşutist sportiv ».

Din legănarea pisicii în aer, paraşutiştii trag concluziile cuvenite şi fac calcule de corecţie pentru salturile lor.

CUVINTE INCRUCIŞATE

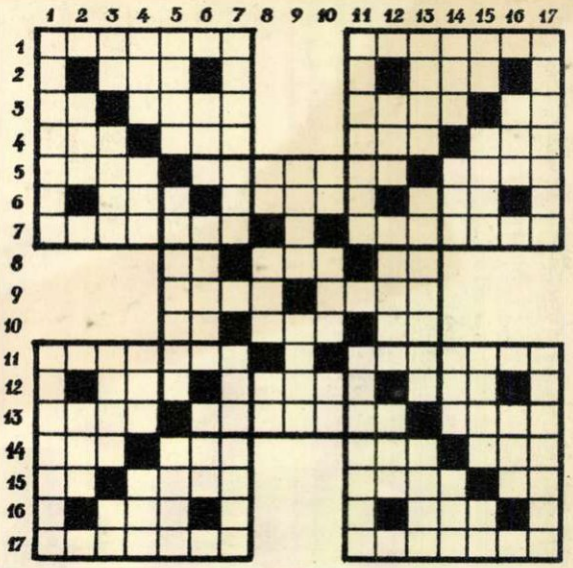

ORIZONTAL:

1. In timpul verii capătă calificativul mare. — Uf! Să nu mai vorbim de ea!
2. A fost. — La munte să-l tot respiri.
3. Posesiv. — Nu aceasta. — La şcoală sau în muzică. — Patru!
4. Soare - răsare. — Am în mână.—Nota greerului. — Eri al lui mâine!
5. Preamăresc. — Cotire. — In vară intră în trimestrul hotărîtor.
6. Din când în când. — Işi arată din plin puterea. — Despică.
7. Popas înainte de vacanţă! (pl). — Dispensă.
8. In colaborare. — Merge cu « senin ». — Măsură de suprafaţă.
9. A împodobi. — A reţine.
10. Primele din locuri. — Sunt vesel. — Le cuprinde arşiţa.
11. Vara are de lucru în cele mai diferite domenii. — Pasăre des întâlnită.
12. Aceia. — Lanţ de munţi în Asia Centrală. — Din nou.
13. Punct cardinal. — Sector în plină activitate. — Poliţă.
14. Dungi pe hartă (pl). — Cuplu. — Instrument muzical naţional. — Cadou cu condiţie...
15. Teşite! — Locuinţă de vară. — Indivizi. — Şi'n canicule dar şi'n răcoare!
16. Ogor întins. — Chiar unde te uiţi!
17. Intrate la apă! — Are mare căutare.

VERTICAL:

1. La mare preţ în excursii, în tabere de vară, în general în vacanţă. — Plin de vigoare.
2. Exact. — Numeral.
3. Intrebare. — Schimb în fabrică. — Altă întrebare. — Notă muzicală.
4. Lucrează pământul.—Donăm. — Amprentă a vârstei. — La mare, masaj natural.
5. Calificativ poetic pentru munte. — Aurul câmpului. — Alexandrina în familie.
6. Gest nervos.—După ploaie. — Sat căzăcesc.
7. Lăsase pe altădată. — Locuinţă pentru câteva ore (pl).
8. Incep ropotele. — Vehicul. — In căldură.
9. Soare, sănătate, plajă, apă (totul în patru litere).—Capabili.
10. Alifie moldovenească. — Rezultat. — Intr'o ureche!
11. Adunare. — Se bucură din plin de vacanţa de vară.
12. Trec mai repede în vacanţă. — Prieteni de care nu te poţi lipsi în concediu. — In plan.
13. Cu dimensiuni respectabile (pl). — Cutreeră ţara'n lung şi'n lat (pl).—Nume masculin.
14. (Să) nu-l mai ţină pentru sine! — Mobilă. — Incă odată. — Progres de categoria A!
15. Urbe veche!—Sunt pline cu flori. — Vara, câte 40-50 într'o zi! (sing). — Apucă.
16. Afluent al Tisei. — Un punct luminos la mare.
17. Poznaşul cu anteriu. — Depăşeşte.

Deslegările la jocurile distractive din numărul trecut.

CUVINTE INCRUCIŞATE

ORIZONTAL:

I. Recoltă — Răspuns 2. In—Estic — An 3. Fa — Ură — Ore — Se 4. O. C. S. — Isc — Pro — C. E. C. 5. Ar—Comod—Ea 6. Mutăm—Artel. 7. Ar—Documente—Fă! 8. Al—Do 9. Pl — Socialism — R.P. 10. Retur — Aista 11. Iţ — Atâta — Eu 12. Tun — Ani — Alb — Dor 13. Uz — SMT — Pan — Mi 14. Si — Intâi — Ei 15. Intrece — Depăşit.

VERTICAL:

1. Reformă — Preţuri 2. Ac — Urale — Uz 3. Ci — Sat — Ţin—St! 4. O.N.U. — Rad — Şut — Şir 5. Ri — Motor — Am 6. Teasc — Antic 7. As — Comunişti — Ne 8. To — At 9. Ri — Poreclită — Ad 10. Acord — Albie 11. Ro — Ataşa — Ba 12. Pae — Ere — Mie — Nea 13. Un — Cât—Sud — Is 14. Se — Efort — Om 15. Speculă — 15 b. Patriot.

JOCUL SINONIMELOR

Pământ — Sol — Trimis — Expediat.

ŞAH

Mutarea — cheie Cc2 — a3 ameninţă 2. Cb5 mat.

Impotriva acestei ameninţări negrul are la dispoziţie 3 apărări principale :

1... Nc6, după care urmează însă 2. T: c4 mat;

1... Cc2, după care urmează 2. Nb2 mat şi în sfârşit

1... Cd3, după care urmează 2. Ca4 mat.

PROBLEME DE ŞAH

PREMIUL I DE FRUMUSEŢE LA TURNEUL INTERNAŢIONAL DELA BUDAPESTA

Recentul turneu internaţional dela Budapesta, în memoria lui Geza Maroczy, a constituit un nou prilej de afirmare a superiorităţii şcoalei şahiste sovietice. Reprezentanţii U.R.S.S. s'au clasat cu uşurinţă pe primele locuri: premiul I a revenit campionului unional Paul Keres, al doilea s'a clasat Efim Gheler, iar iar pe locurile III—V, la egalitate, campionul mondial M. Botvinik, V. Smislov şi suedezul Stahlberg.

Superioritatea reprezentanţilor Uniunii Sovietice nu s'a manifestat însă numai în ceea ce priveşte rezultatul sportiv, ci şi ca valoare calitativă. Partidele maeştrilor sovietici s'au remarcat prin aportul de seamă pe care l-au adus desvoltării şi desăvârşirii conceptiilor şahiste moderne.

Partida care urmează, o minunată realizare tactică a maestrului Gheler, a provocat admiraţia unanimă a lumii şahiste şi a fost distinsă de către comisia de arbitri cu premiul I de frumuseţe, suprema apreciere calitativă într'un concurs.

APĂRAREA SICILIANĂ

E. Gereben (R. P. Ungară) — E. Gheler (U.R.S.S.)

1.e4 C5 2.Cf3 d6 3.d4 c:d4 4.C:d4 Cf6 5.Cc3 a6 (aceasta este cunoscuta variantă a maestrului ceh Opocensky) 6.h3 (Deobicei se joacă 6.Ne2 sau 6.g3). 6... Cc6 7.g4 C:d4 8.D:d4 e5 9.Dd3 Ne7 10.Ng2 Ne6. (Ambele părţi îşi desfăşoară forţele în vederea atacului: albul pe flancul regelui, negrul pe flancul damei). 11.b3 0—0 12.Nb2 b5 13.0—0—0 b4 14.Ce2 a5 (Atacul negrului este mai rapid.). 15.f4 Cd7 16.f5 Cc5 17.Df3 a4!! (Un sacrificiu minunat. Luarea nebunului din e6 ar fi dat negrului un atac decisiv, de ex. 18.fe fe 19.Dg3 Nh4 20.Dh2 Tf2 21.The1 ab 22.ab Ng5+ în favoarea negrului). 18.h4 a:b3 19.a:b3 Ta2!! (Vezi diagrama. Negrul continuă să lase nebunul din e6 în priză. De data aceasta albul îl ia, dar aceasta permite negrului să decidă partida pe cale combinativă).

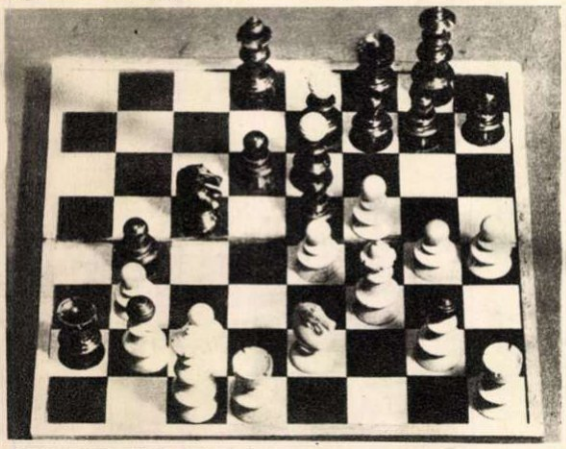

20.f:e6 f:e6 21.De3 Da5 (Cu ameninţarea T:b2 urmat de Da3+ şi Ta8 şi mat imparabil). 22.c4 T:b2! (Prin acest al doilea sacrificiu, negrul scoate din luptă ultima figură care apăra poziţia regelui alb). 23.R:b2 Da3+ 24.Rb1 Ta8 25.Cc1 Da1+ 26.Rc2 Ta2+! (Negrul conduce atacul cu toată vigoarea). 27.C:a2 D:a2+ 28.Rc1 C:b3+ 29.D:b3 D:b3. (Albul este pierdut. A mai urmat): 30.Td2 Dc3+ 31.Tc2+ De3+ 32.Rb2 Da3+! 33.Rb1 b3 34.Tb2 Db4 35.g5 Nd8 36.Tc1 Nb6 37.Nh3 Rf7 38.h5 Nd4 39.g6+ h:g6 40.h:g6+ Re7 şi albul a cedat.

Acest număr cuprinde patru pagini cu fotografii în culori reprezentând aspecte din opera «Rusalka» pe scena Operei de Stat din Bucureşti, două planşe cu fotografii din viaţa copiilor din R. P. R. şi două pagini cu reproduceri de picturi dela Expoziţia de Stat a Artelor Plastice.

Manuscrisele nu se înapoiază.

PREŢUL ABONAMENTELOR: 6 luni: 12 lei—un an: 24 lei.

REDACŢIA: Bucureşti, str. Dobrogeanu-Gherea, 8—Raionul Lenin. Telefon: 4.36.29—4.87.31

ABONAMENTE: Centrul de Difuzare a Presei, Bucureşti, str. Constantin Mille, 14

BÂLCI ATLANTIC

Desen de NELL COBAR.

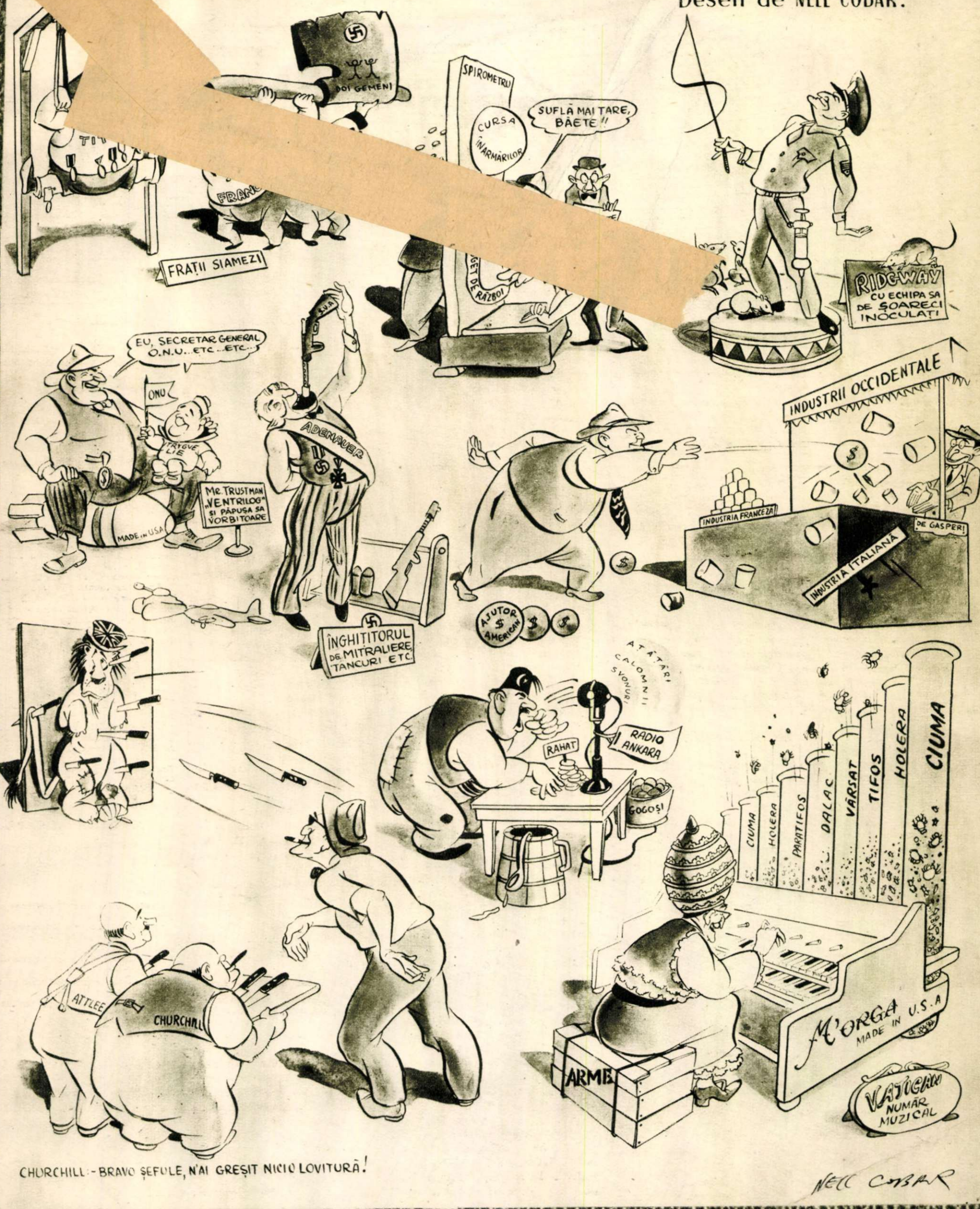

CHURCHILL: - BRAVO ȘEFULE, N'AI GREȘIT NICIO LOVITURĂ!

NELL COBAR

PREȚUL LEI 2.—

38969 Dupl.

FLACĂRA

No. 3 IULIE 1952

Aspect de pe şantierul Hidrocentralei „V. I. Lenin" — Bicaz.

Pe prima pagină a copertei :
La strânsul recoltei.

1954

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ LUNARĂ SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 3 IULIE 1952 ANUL I

SĂRBĂTOAREA EXAMENELOR

In afișiere, listele au și început să se îngălbenească. Sălile, clasele sunt pustii: pașii produc un ecou prelung, ciudat, pe coridoarele răcoroase. Locuitorii sgomotoși ai școlii au plecat: unii, departe peste câmpii și văi prin locurile natale, alții se sbenguesc poate la ora aceasta în apele Herăstrăului. Alții citesc sau joacă șah. Câte lucruri plăcute și instructive nu sunt de făcut după ce ai trecut cu bine examenele?

N'au fost deloc ușoare examenele din acest an. Tuturor partidul și statul le-au cerut mai mult decât anul trecut. Dascăli și elevi s'au străduit să ridice la un nivel și mai înalt examinarea rezultatelor muncii lor comune de un an.

Examenele au reflectat cu și mai multă putere creșterea nivelului preocupărilor tinerei noastre generații și ale cadrelor didactice. La examene, s'a vorbit despre ideile atotbiruitoare ale marxism-leninismului, despre stahanoviștii sovietici și despre elevii lor stahanoviștii români, despre dragostea de patrie în opera lui Coșbuc și despre spiritul de partid în poezia lui A. Toma, despre descoperirile savantei Olga Lepeșinskaia și despre învățătura lui Pavlov, despre poezia noastră lirică după 23 August și despre unirea Donului cu Volga.

La Constanța sau în satele Bihorului, pe șantierele electrificării sau în ținuturile miniere ale Hunedoarei, peste tot s'au petrecut scene duioase de despărțire: contingente noi de tineri au părăsit băncile școlii, și-au luat rămas bun dela dascălii lor și au pornit înainte, tinerește, spre viitor. Pe unii îi așteaptă la toamnă întâlnirea cu universitățile, dar alții urcă de pe acum pe schelele Cincinalului.

Iar zecilor de mii de oameni ai școlii care își vor reîncepe la toamnă munca grea, dar nobilă de educare a tinerei generații, partidul le adresează chemarea înflăcărată exprimată prin cuvintele iubitului conducător al poporului nostru muncitor, tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, rostite la Congresul Învățătorilor: « Să înarmăm pe tinerii fii ai patriei noastre cu puterea științei, să aprindem în sufletul fiecărui tânăr mândria de stăpân al acestor bogății nesecate și râvna de a le pune în slujba poporului, pentru binele omului, pentru înflorirea patriei noastre ».

Dreapta, sus: Își dă examenul de limba rusă studentul Codreanu Constantin dela Institutul Politehnic, anul III, mecanică. Stânga sus: Zilele examenelor au fost zile de sărbătoare și pentru profesoarele și elevele liceului Nr. 2—10—13 din Capitală. Jos: Pionierul Mârț Dumitru, elev la școala elementară Nr. 50, răspunde cu precizie la examenul de fizică.

OAMENI LA BICAZ

Călătorii care veneau prin aceste meleaguri pentru a vizita Cheile, erau uimiți de frumusețea sălbatică a locului. Pădurile dese aproape că nu puteau fi străbătute de piciorul omului; tot felul de sălbăticiuni — lupi, urși, mistreți — își găseau aici lăcașul.

Călătorii aflau aici « pitorescul ». Localnicii îl vedeau și ei, îl iubeau, îl cântau. Pentru locuitorii puținelor căsuțe depe povârnișuri, din Cârnu, ori depe culmea Botoșanului, stânca abruptă ori pădurea deasă nu erau însă numai locuri ce desfătau privirile, ci și prilej de amare necazuri. De unde pâine? Din stânca rece și grea? Plutăritul, ciobănitul oilor chiabureşti, tăiatul codrilor, aduceau oamenilor doar mămăligă mucedă și nici aceasta totdeauna.

După zile de amarnică trudă, pogorau nopțile negre, adânci. Totul se cufunda într'un întuneric de nepătruns, codrii, Bistrița, căsuțele. Parcă nici n'ar fi existat vietăți omenești. Ici-colo, câte un opaiț chior cerca zadarnic să spargă întunericul. Iar în miez de noapte localnicii ori plutașii pe care-i purta Bistrița de vale, auzeau urletele înfiorătoare ale lupilor.

Și acum se aud sgomote noaptea. De pe podul ce taie Bistrița, se zărește o mare de lumini. Valea, crestele, totul parcă fierbe într'un uriaș clocot. Țăcănitul compresoarelor și al perforatoarelor sfâșie liniștea nopții. Uruitul greu al șenilelor de tractoare și excavatoare, se amestecă cu șuerul locomotivelor. Sub mâna omului, muntele se destramă ca o jucărie, făcând loc măreței construcții pașnice.

In locurile acestea, muntele a rezistat semeț vânturilor și apelor. Omul îl birue însă, deschizând drum Hidrocentralei.

Pe mari întinderi, cupele excavatoarelor uriașe încarcă trenuri după trenuri, făcând loc betonului și fierului fundației . . .

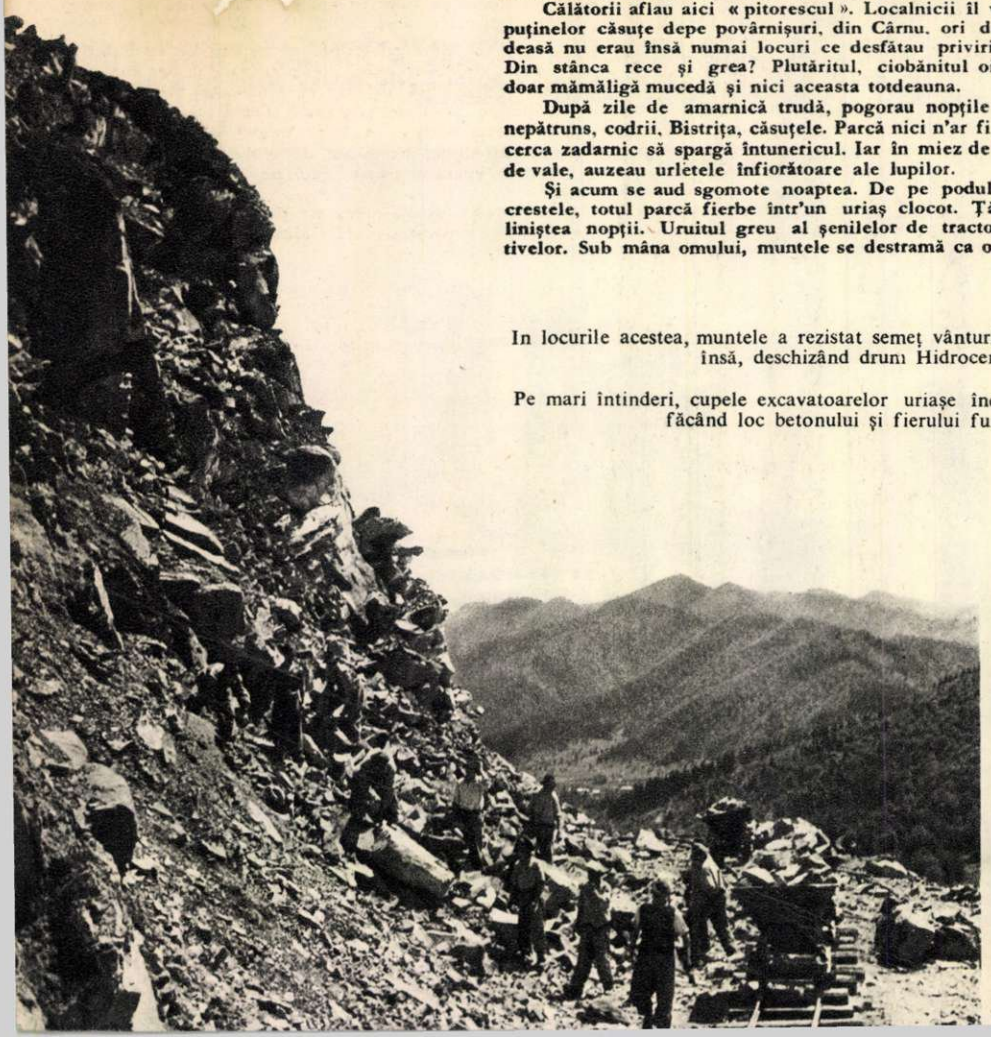

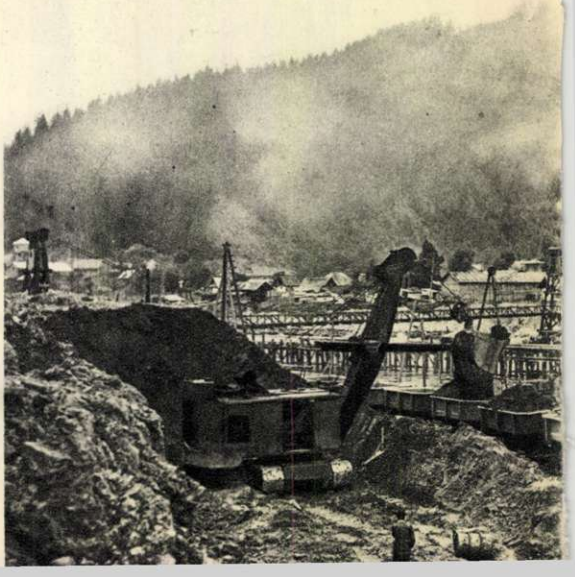

Dela Izvorul Muntelui vezi şi acum, ca şi în urmă cu 100 ori 1000 de ani, Ceahlăul, măreţ, învăluit de ceaţă. El însă, bătrânul Ceahlău, priveşte uimit în jur. In fiecare dimineaţă nu mai recunoaşte locurile de ieri. Au fost mutate păduri întregi, făcând loc unor adevărate oraşele muncitoreşti. Se înalţă schele, ziduri, baraje. Sumedenie de oameni se caţără cu maşinile pe creste, răstoarnă din temelii totul, fac locurile de nerecunoscut.

*

Seara, din tren, de pe şosea, şi chiar din satele dela mai mari depărtări, oamenii văd pe creasta muntelui, dominând împrejurimile, sus de tot, lângă literele cuvintelor «PACE» — «URSS» — «PMR», o stea roşie, uriaşă. Când minerii dela tunel-eşire lucrează peste plan, steaua roşie în cinci colţuri străluceşte, luminată de o sumedenie de becuri electrice. Şi străluceşte mai tot timpul steaua. Iar cei ce văd luminile, muncitorii în trecere, ţăranii din împrejurimi, ori diferiţi delegaţi, zâmbesc şi duc mai departe vestea, pe şantiere, până la tunel-intrare. «Iar au depăşit normele cei de dincolo».

De sus, dela gura tunelului, se desfăşoară în faţa vizitatorului o privelişte de neuitat. Bistriţa şerpuind ca o dantelă minunată, munţii verzi par atât de aproape, de parcă n'ai avea decât să întinzi mâna pentru a-i atinge. Jos, colonia muncitorilor, cu case frumos rânduite, cu alei, un oraş întreg. In mijlocul coloniei, nişte forme roşii-albe: sunt vanele turbinelor care au şi sosit din Uniunea Sovietică. Aici se va ridica clădirea propriu zisă a Hidrocentralei. Bistriţa va fi împinsă de mâna omului prin tunel, va coti brusc în jos şi-şi va rostogoli năvalnic milioanele de metri cubi de apă înspumată punând pe fugă roţile uriaşe ale turbinelor. Şi va isvorî lumină... Ei, dar până atunci, câte mai au de făcut constructorii! Şi Cristea Ştefan, Goaghi Samuilă, fraţii Tihaniuc, inginerii, minerii, zidarii, betoniştii!

Se pot povesti multe despre fiecare sector în parte şi mai ales despre oamenii minunaţi de pe aici. In locul unde se va ridica barajul, nu e chip să te răsuceşti, fără să te loveşti de Filip Veresceag. A lucrat la Canal. A venit să-şi pună cunoştinţele de maistru zidar «în slujba luminii», cum îi place să spună. Şi-a adus şi familia. Acum e şef de lucrări. Il vezi cum aleargă, pe lângă schelele atelierului mecanic, la magazie, la compresoare, vorbeşte cu unul, sfătueşte pe altul. Iată-l ciondănindu-se cu Melniciuc. «Trebuia să termini cofrajele... ce fel de comunist eşti...?» se adresează acestuia, privindu-l cu severitate. «Să-mi dai materialul la timp — răspunde Melniciuc. Oricât de bine aş lucra, nu pot avea rezultate bune decât dacă dumneata organizezi bine...» Au discuţii aprinse, îşi critică cu asprime lipsurile, se despart supăraţi ca doi cocoşi... nu s'au despărţit însă bine, că fiecare din ei prinde a zâmbi.

«Strașnic moşul» îşi spune Melniciuc. «Te facem noi stahanovist, n'avea grijă», îşi spune Veresceag, intră în birou, se aşează la masa de lucru şi începe să scrie «Scânteii»: «Noi succese în muncă ale fruntaşului Ludovic Melniciuc». Nu e seară dealtfel, în care el să nu împărtăşească ziarului din viaţa şantierului. «S'au instalat motoarele staţiei de compresoare», «Prima sonetă a intrat în funcţiune la «Baraj», «Noi locuinţe muncitoreşti la Bicaz», «Aproape 200 muncitori calificaţi după metoda Crenian...» La solemnităţi, pe pieptul lui Veresceag strălucesc două medalii. Una pentru munca de zidar, cealaltă pentru activitatea de

O familie de muncitori evidenţiaţi: bătrânul Ivacion şi feciorii săi. Numeroase familii asemănătoare se găsesc pe marele şantier.

corespondent voluntar. Nu departe de şantierul unde munceşte el, lucrează fiica lui, Florica, mândria lui, mândria şantierului. «E cel mai bun zidar», spun inginerii despre fata asta de 18 ani, care potriveşte pietrele peretelui de sprijin al şoselei noi de pe înălţimi. E o adevărată fiică a şantierului. Peste câteva luni, Florica va pleca la Universitatea Muncitorească. I se umezesc ochii de o adâncă bucurie bătrânului zidar Veresceag, când povesteşte despre fiica lui, viitor inginer.

*

La tunel-intrare, seara. Măgureanu se îndreaptă împreună cu cei din schimbul doi, spre colonie. Ii conduce pe băieţi şi până să se ducă în apartamentul său, mai stă de vorbă cu ei, în dormitor. Ii face o deosebită plăcere să vorbească despre lucrări, despre viitor. Păru-i cărunt poartă pecetea a 68 de primăveri. Toată viaţa burghezia l-a folosit ca picher la căile ferate. Atâta socotise vechiul regim că poate da omul acesta. Inalt, drept ca un brad, ars de soare, cu şapca de piele îndesată pe cap, cu haina neagră de postav, comunistul Măgureanu trăeşte aici pe şantier a doua viaţă, cea adevărată.

«Anii nu se mai întorc. Păcat! Multe aş mai avea de făcut. Voi, băeţi... Câte nu aveţi în faţă! Cu mâinile şi mintile voastre, veţi ridica aici ceeace mulţi n'au

Pe unde păşeşte azi brigada lui Feher vor trece apele înspumate ale Bistriţei, prăvălindu-se apoi peste roţile gigantice ale turbinelor.

Viaţa acestei ape capricioase este încă şi azi aşa cum o ştim din bătrâni. Dar constructorii din inima munţilor îi pregătesc o viaţă nouă.

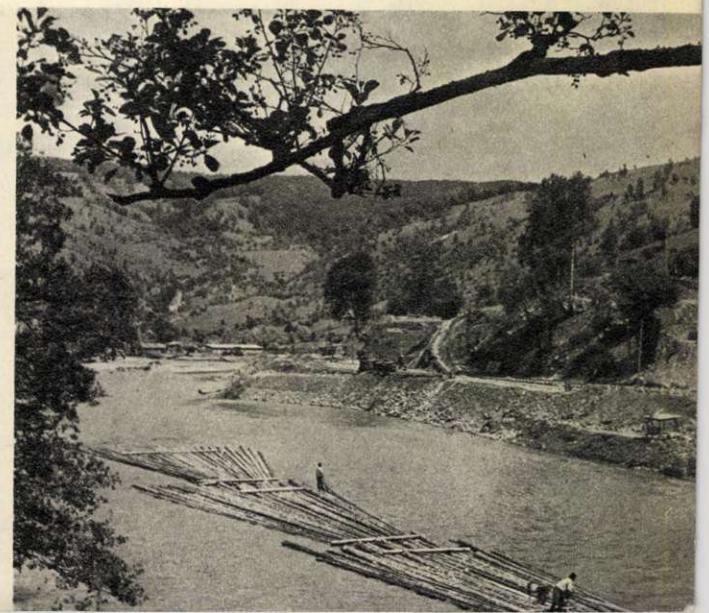

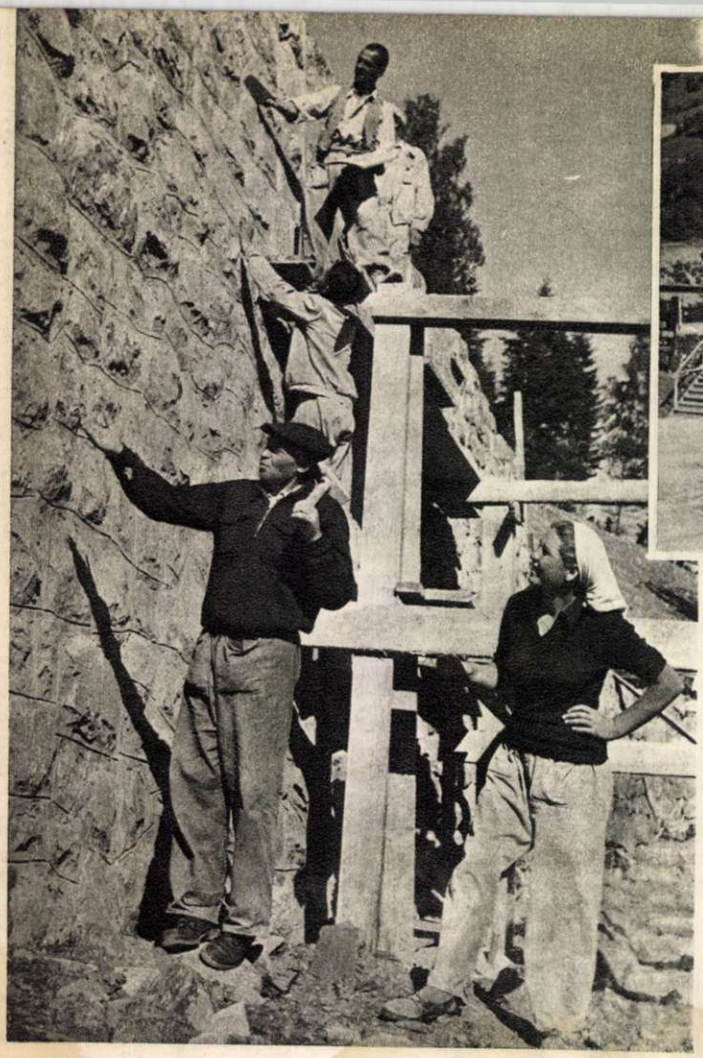

„Ai lucrat temeinic", spune Filip Veresceag fiicei sale Florica. „E cel mai bun zidar", adeveresc inginerii vorbind despre această fată de 18 ani, care va păși, la toamnă, pragul Universității Muncitorești.

In lupta încordată cu stânca, omul înarmat cu tehnica nouă câștigă pas cu pas, zi de zi, bătălie după bătălie. In foto: tinerii evidențiați Bucur Simion și Ivacion.

In mijlocul munților, au răsărit așezări omenești: barăci frumos orânduite, cu lumină electrică, magazine, birouri — un adevărat orășel al constructorilor care deschid Bistriței drum prin stâncă.

visat. Cât vedeți cu ochii, va fi apă. Aproape un an o să curgă Bistrița ca să umple cazanul ăsta. Vâslești pe lac și mergi, mergi... Dar la mare, la băi, credeți că mai mergeți cu trenul? Nu, fraților. Ne îmbarcăm pe vapor la Bacău și... pe Siret în jos! Spumele astea sălbatice ale Bistriței, o să le domolim, o să-i scoatem puterea asta turbată care fărâmă plutele și înnecă malurile când se înfurie și o să aprindem cu ea milioane de becuri. Fabrici automate. Trenuri electrice...»

Minerii îl ascultă ca vrăjiți. In fața lor se perindă imagini de vis care vor deveni realitate în câțiva ani. A doua zi și mai aprig pornesc la asaltul muntelui.

*

Intinse pe zeci de kilometri, cu sutele de constructori ce răscolesc pădurile și întorc cursul apelor, șantierele trăiesc vieți diferite și totuși atât de strâns legate. Hidrocentrala — iată ce-i leagă pe oamenii răspândiți dealungul și dealatul munților și văilor. De pildă, la tunel-eșire... Neastâmpărat mai e minerul Nicolae Moldoveanu. Și doar nu mai e așa tânăr. La patru dimineața l-a trezit pe Dincă sudorul. «Hai, sudează-mi ștuțul la pichamer, nu ajunge furtunul până la ort, am înaintat prea mult». Și fiindcă i se părea că acesta nu e destul de grăbit, îl scutură zdravăn: «Hai, frate, azi e schimb de onoare, să nu mă ia Tihaniuc». I-a «luat» însă pe amândoi Goaghi. Cu puțin, dar i-a «luat». Nu s'a supărat deloc Moldoveanu. Din contră. L-a cuprins după umeri, —cam greu însă, e lung brațul lui, dar și umerii lui Goaghi... — și i-a spus râzând: «Văd bine, Șomi-baci, că ai devenit al nostru». Căci Goaghi Samuil venise de puțin timp aici, dela tunel-intrare. Dar... să povestim cum a fost cu venirea lui, cu oprirea surpăturii sau cum s'a dovedit omul mai puternic decât muntele.

Oamenii borteleau muntele din două părți. Cei dela «intrare», băieții lui Cristea, Feher și Goaghi, erau în întrecere cu cei dela «eșire», cu ortacii lui Tihaniuc și Moldoveanu. Stelele roșii erau aprinse mai tot timpul, la ambele guri ale tunelului. Se țineau aproape unii de alții: când au ajuns la 50 de metri, erau cei dela eșire cu doi-trei metri înainte, când au trecut de sută erau cei dela intrare în frunte. Cale lungă cinci kilometri. Și muntele e rău, aprig. Se luptă cu cei care-l străpung de parcă l-ar durea fiecare sfredelitură, fiecare pușcătură. Împroșcă oamenii cu apă, îi amenință cu vocea-i groasă venită din adâncuri, cearcă să se ia la întrecere cu armăturile de lemn, să le îndoaie. Nu se poate însă împotrivi voinței omului. Cum spuneam, înaintau și cei dela intrare și cei dela eșire. Cu ochii-i albaștri, visători, Ștefan Cristea, slab, blond, nu prea înalt, privea ortul, înfigând apoi cu putere perforatorul greu, sovietic, în stâncă. «Arde!!!»... Bubuiturile smulgeau fâșii din carnea muntelui, oamenii curățau ortul și mergeau mai departe. Inalt, voinic, cu fălci masive, cu mustața scurtă și privirile ca de vultur Goaghi lupta împreună cu schimbul lui, împreună cu schimburile lui Cristea și Feher, s'o ia înainte celor dela «eșire».

Trecuseră de patru sute metri și cei dela «intrare» și cei dela «eșire». Porniseră și galeriile superioare. La «eșire», însă, muntele se îndărătnici din cale afară, ca o fiară lovită de moarte. Au început să se distanțeze. La «intrare» patru sute cinci zeci, la «eșire» patru sute trei zeci. La «intrare» cinci sute, la «eșire» patru sute patru zeci. Putea fi numită asta însă victorie? «Cum stați fraților? Nu i-ați venit încă de hac? Uitați că sunteți în întrecere cu noi?» Telefoanele sbârnâiau. Intrebările curgeau potop. Cei dela «intrare» se interesau mereu. Ferestrele comitetului de partid și ale direcției, erau luminate până noaptea târziu, uneori până în zori.

Goaghi Samuilă își strânse băieții și stătu cu ei de vorbă. S'au hotărît. Conducerea fu de acord. Un camion îi duse la «eșire». «De acu aici e locul nostru până răzbim» se adresă Goaghi lui Pavel Tihaniuc, care l-a îmbrățișat când a văzut cine venise să preia schimbul. Și au lucrat băieții... Curgea apa șiroaie. Pătrundea prin mantalele de cauciuc, prin salopete, cismele de cauciuc lunecau prin noroiul clisos.

Goaghi își îmbărbăta oamenii. «Așa se construește Hidrocentrala. Gu greutăți. Trecem noi peste ele. Sunt mulți cari spun că sunt mineri. Aici se vede, însă, care-i cu adevărat. Ia uitați-vă la Gheorghe al nostru — îl bătea pe acesta pe umăr — un țăran din Moldova. Ce știa el de minerit? Și-acu' uite. Nu e numai calificat, dar e un adevărat miner». Spuse ultimele cuvinte apăsat,

— „Vedeți, pe aici trebue trasat axul". In tunel, la lumina lămpii de carbid, inginerul șef dă indicații ajutorilor săi.

Sus stânga „Să devenim mineri, excavatoriști, zidari!" — aceasta nu mai e doar un vis al tinereții; Hidrocentrala își crește singură constructorii!

Minerii ascultă cuvintele comunistului Măgureanu: „O să aprindem cu puterea apei milioane de becuri. Fabrici automate . . . Trenuri electrice . . .'

Una din femeile calificate pe șantier: Hudescu Elena, vatman de locomotivă

cu mândrie. Gheorghe Lazăr zâmbi și continuă atacul stâncii. La lumina becurilor și a lămpii de carbid se lucrează ca și cum asupra tunelului nu ar apăsa ghebul muntelui. Oamenii calmi, siguri de ei, fixează la loc șinele vagonetelor deplasate din cauza presiunii, întăresc armăturile.

Trece o zi. Trec două. Zece. Intr'o dimineață, să tot fi trecut vreo douăsprezece zile, Goaghi, ud leoarcă, se dădu cu câțiva pași înapoi, se întoarse și se adresă unui om cu mantaua mânjită de noroi, care a stat lângă el mai tot timpul cât era greu. « De-acu' gata, tovarășe secretar. Am oprit surpătura. Dar eu tot aici rămân, să-i ajungem pe cei dela intrare ».

...Doi oameni stau la margine de drum, în dreptul șantierului baraj. Mașinile care trec îi învăluie într'un nor de praf.

— « Vezi colo, tovarășe Goaghi — spuse unul din ei arătând către vârful muntelui. Acolo se face platoul funicularului. Dincolo și dincolo — arată culmile din jur — vor fi alte instalații ale hidrocentralei. Toate le vom conduce noi, le vor mânui cei ce trec acum prin marea școală a șantierului!

Goaghi privește lung la tot ce-l înconjoară; ascultă cuvintele secretarului de partid și gândurile-i sboară departe. In înălțimi, steaua roșie în cinci colțuri dă cerului o culoare aprinsă, de parcă ar veni zorile.

Sandu MANEA

In capitala Uniunii Sovietice, Moscova, care se transformă după planul stalinist, se desfăşoară construcţii uriaşe. Nu există nici un oraş în lume unde să se înalţe şi să se proecteze în acelaş timp atâtea clădiri individuale şi obşteşti. Anul trecut au fost daţi în folosinţă 735.000 metri pătraţi de suprafaţă de locuit, 24 şcoli, 58 cămine şi grădiniţe de copii, 4 staţii de metro.

Programul pe anul acesta prevede: 750.000 metri pătraţi de suprafaţă de locuit, 27 şcoli, 65 cămine şi grădiniţe de copii, terminarea construcţiei Marii Centuri a metroului.

După clădirea înaltă depe cheiul Kotelniceski, în 1952 îşi vor deschide porţile clădirile uriaşe din piaţă albă din piaţa Smolenskaia şi de lângă Krasnâe Vorota. Studenţii celor şase facultăţi ale Universităţii «Lomonosov» din Moscova vor începe noul an de studii în uriaşul Palat al Ştiinţei de pe colinele «Lenin». Construirea a două mari hoteluri—din piaţa Komsomolskaia şi depe cheiul Dorogomilovski — precum şi a unui bloc înalt de locuinţe din piaţa Insurecţiei va intra în faza finală. Deasemeni se va înălţa Palatul administrativ, cu 37 etaje, din Zariadie.

O întreagă armată de constructori — efectivul ei nu e mai mic decât populaţia unui centru regional — traduce în viaţă ideile arhitecţilor şi inginerilor.

Conducătorii de birouri, constructorii şi proectanţii ne povestesc mai jos despre unele construcţii din 1952, despre unele amănunte ale programului stalinist de transformare a Moscovei.

CLĂDIREA ÎNALTĂ DIN ZARIADIE

I. M. TIGRANOV
Constructorul-şef al clădirii

Palatul din Zariadie va fi cea mai înaltă clădire din Moscova; va avea treizeci şi şapte etaje, iar deasupra lor un turn cu Stema U.R.S.S. Înălţimea turnului este puţin mai mică decât întreaga clădire din Krasnâe Vorota. Două sute şaptezeci şi cinci metri — aceasta este distanţa dela temelia palatului şi până la punctul său cel mai înalt.

Ca volum (1.250.000 metri cubi) clădirea noastră e a doua din Moscova, după Universitatea de pe colinele «Lenin». Ea cuprinde două mii de camere de lucru cu o suprafaţă de 72.000 metri pătraţi în afară de camerele rezervate pentru cassa de economii, poştă, telegraf, policlinică, tipografie, bibliotecă — sală de lectură. Sala de întruniri va putea găzdui 1300—1500 oameni, iar cele două săli de conferinţe — câte 350 oameni,

Palatul administrativ din Zariadie va da un nou profil centrului oraşului. Uriaşa clădire se va înălţa suplă şi elegantă, luându-se parcă la întrecere cu «vecina» sa, clădirea de pe cheiul Kotelniceski.

Aspectul exterior al clădirii-gigant trebue să corespundă «staturii» şi destinaţiei sale. Ea este decorată cu plăci mari de ceramică, piatră albă turnată, var, granit. In zilele însorite, clădirea va putea fi zărită dela o distanţă de mulţi kilometri de Moscova.

Construcţia clădirii va fi definitiv terminată în anul 1954.

ANSAMBLUL ARHITECTONIC DE PE FLUVIUL MOSCOVA

I. V. JOLTOVSKI
membru al Academiei de arhitectură din U.R.S.S.

Cine merge astăzi pe podul Crimeea vede numai un teren îngrădit şi primele etaje înălţate parţial. Dar în curând pe acest teren va clocoti munca încordată a constructorilor.

Aici se va înălţa una din cele mai mari clădiri ale noii Moscove — corpul de clădiri al secţiei de ştiinţe geologice şi geografice a Academiei de Ştiinţe din U.R.S.S.

Clădirea va cuprinde şapte mari institute ştiinţifice de cercetări ale Academiei de Ştiinţe, un muzeu de minereuri, o sală mare pentru conferinţe ştiinţifice, o bibliotecă încăpătoare şi o sală de mese. Peste 1200 cabinete, încăperi auxiliare şi laboratoare, cu cea mai desăvârşită tehnică, vor deservi pe savanţi.

Autorii proectului au acordat deasemenea o mare atenţie arhitecturii întregului cartier. Clădirea secţiei de ştiinţe geologice şi geografice va constitui o parte integrantă a ansamblului arhitectonic general. Ea se întinde pe aproape un kilometru dealungul cheiului.

Giganticele proporţii ale operei noastre de construcţie, caracterul planificat al economiei socialiste, constitue condiţii minunate pentru crearea ansamblurilor arhitectonice, pline de frumuseţe şi măreţie.

O MIE CINCI SUTE DE LOCUINŢE

I. I. LOVEIKO
arhitect

Şoseaua Iaroslavskaia, colţ cu strada Malo-Moskovskaia. Pe o întindere de aproape şase hectare, pe

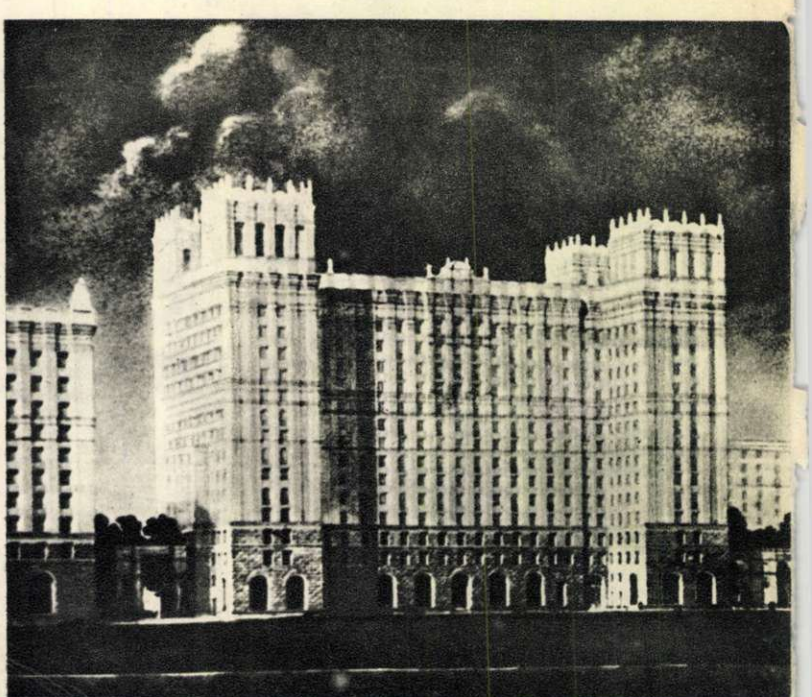

care erau înainte case de lemn, s'a început construirea unui uriaş corp de locuinţe. Pentru a da o idee asupra proporţiilor acestui corp, vom da câteva cifre: înălţimea clădirii e de 10-14 etaje, iar volumul ei de 600.000 metri cubi. Ea va cuprinde 1.500 locuinţe şi va fi unul din cele mai înalte corpuri de locuinţe dintre clădirile care se construesc acum în capitală.

Parterele vor fi folosite pentru magazine şi întreprinderi comunale. Fără să iasă din locuinţele lor, locuitorii se vor putea bucura de serviciile poştei şi cassei de economii. Tot acolo vor fi biblioteca, un bufet, frizeria, două ateliere, un magazin de obiecte confecţionate, un atelier de cizmărie, magazine de carne, de peşte şi de zarzavaturi.

Vom depune toate străduinţele pentru a crea locuitorilor maximum de confort. Zi şi noapte un cazan central propriu va aproviziona clădirea cu apă caldă. Proprietarii de maşini individuale vor avea garaje încăpătoare. In curţile pline cu verdeaţă sunt proectate terenuri sportive. Se organizează cămine şi grădiniţe de copii bine amenajate.

Pe partea cealaltă a şoselei, după acelaşi proect, se construesc două clădiri cu 560 de locuinţe. Intr'una din ele, la parter, va funcţiona o sală de cinematograf.

STRADA PRINCIPALĂ A RAIONULUI STALIN

N. I. KOLLI
membru al Academiei
de arhitectură din U.R.S.S.

In anii planurilor cincinale, raionul Stalin s'a transformat într'atât, încât e de nerecunoscut. Dintr'o mahala înfundată, el a devenit un centru cu puternice întreprinderi şi cu instituţii de învăţământ superior vestite în întreaga ţară. El cuprinde multe locuinţe mari, bine amenajate, pentru oamenii muncii.

Anul acesta începe construirea viitoarei străzi principale a raionului, — strada Şcerbakovskaia, — care se întinde dela piaţa Semionovskaia spre calea ferată Okrujnaia şi mai departe spre Parcul de Cultură şi Odihnă Ismailovsk. In anii apropiaţi, aici se vor produce mari transformări.

Aspect interior din somptuosul hotel «Sovietskaia», construit de curând la Moscova.

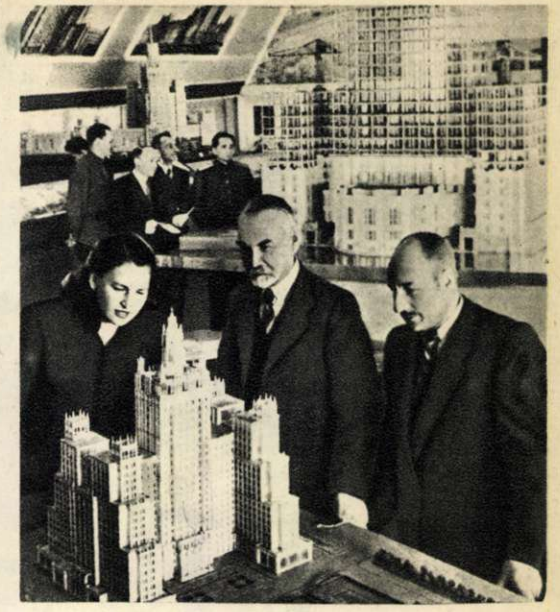

Un grup de ingineri constructori, examinând macheta clădirii înalte care se construeşte în Piaţa Insurecţiei.

Pe ambele părţi ale străzii se vor înălţa clădiri elegante de câte 10—12 etaje având curţi pline de verdeaţă. Câteva proecte au şi fost aprobate şi date constructorilor spre executare. Cu ajutorul granitului, betonului şi cărămizilor, noi vom da viaţă acestor proecte. Curând Şcerbakovskaia va deveni o stradă de clădiri noi, cu un stil arhitectonic unic. In vara aceasta va începe în acelaş timp construirea a zece blocuri de locuit, cu o suprafaţă totală de 110.000 metri pătraţi. In viitor, strada va fi înfrumuseţată de câteva clădiri obşteşti mari, printre care şi un magazin universal cu cea mai mare capacitate dintre toate magazinele universale din Moscova.

*

Moscova, Capitala marii Ţări a Socialismului victorios, îşi ridică biruitoare clădirile înalte. Simbol impunător al măreţiei epocii construirii comunismului, desvoltarea uriaşă a marelui oraş exprimă însuşi avântul invincibil al poporului sovietic, spre culmile celei mai înaintate orânduiri pe care a visat-o vreodată omenirea.

Poporul nostru, care după exemplul şi cu ajutorul poporului sovietic îşi înnoieşte ţara, construind socialismul, îşi îndreaptă privirile pline de dragoste şi veneraţie spre bătrâna şi veşnic tânăra Moscovă, mândria omenirii progresiste, oraşul măreţelor transformări arhitectonice, oraşul în care lucrează genialul arhitect al comunismului, tovarăşul STALIN.

Aşa va arăta imobilul cu 1500 de apartamente de pe şoseaua Iaroslavskaia.

S'a înălţat clădirea din Krasnâe Vorota; în jurul ei se plantează pomi şi verdeaţă.

URA

de Biac In DIUN

Ură pentru ei,
pentru imperialiștii mișei,
pentru imperialiștii Americei —
ură pentru ei!
Ură pentru ei,
pentru hienele din preajma mortăciunii,
pentru toți viermii putreziciunii!

Imi trebue
cuvinte ucigătoare,
cuvinte de ură clocotitoare
și de blestem fierbinte!
Poate că înainte,
în inimile oamenilor,
n'au locuit astfel de cuvinte!
Imi trebue cuvinte
ca niște scuipaturi neînfrânate
în mutrele astea turbate!

Mișeii,
ei calcă'n picioare grădinile noastre
și ghioceii.
Și parcă inimile
s'ar putea îmblânzi măcar un ceas
cu putregaiul de făină
în cusăturile sacilor rămas?!
O, ce mișei
au întins o graniță ghimpată
între cei doi copii ai mei.
Botul lor umflat
mestecă întruna
guma de mestecat.
In ochii lor vicleni,
cercând să pară cinstiți « gentlemeni » —
trimit scuipatul meu plin de ură dogorîtoare
și răzbunare!

Ură pentru ei,
îndoită și întreită ură,
pentrucă'n spurcata lor gură
mânjesc cuvintele mari
și speranța cea dragă,
cum sunt :
« Pace în lumea întreagă »,
« Libertatea Coreii »,
« Democrație și libertate »,
prefăcându-le în bancnote falsificate,
menite să ademenească,
să momească . . . . .
Lor,
le voi trimite disprețul și ura!
Vom mai apuca noi acele zile depline
când le va fi stâlcită
mutra, care cu-a lui Hitler seamănă bine!

Dispreț și ură
până când zilele-or să vie,
când va plesni cu tunet
pântecul lor puhav de lăcomie!
Până când vor veni zilele,
și capetele lor vor fi fulgerate
de lava dreptei răsplate!

Săgeata urii spre ei
o voi aținti,
până când în groapa de gunoi a istoriei
vor putrezi,
în mocirla canalelor de scurgere!
Ii voi urmări pe mișei,
pas cu pas, cu-amarnică strășnicie,
până când nici urmă nu va rămâne din ei —
pe vecie!

In românește de Nina CASSIAN

Ilustrații de N. POPESCU

RÂURILE

de Eugen JEBELEANU

De vrei să știi ce'n lume-o să se'ntâmple,
De vrei să vezi departe'n viitor,
Nu te uita la stele, 'ntrebător,
Nu-ți duce pumnii, chinuit, la tâmple.

De-s pumnii moi și fruntea aplecată
Și dacă ți-s privirile betege,
N'o să-ți răspundă steaua niciodată.
De vrei să știi, privește — și 'nțelege :

Privește către Răsărit, de unde
Mari primăveri pe lume-și poartă svonul.
Ascultă-adânca muzică, de unde.
A Volgăi ce s'a cununat cu Donul.

Pe brațele ce se'mpletiră 'ntr 'unul, —
Corăbii uriașe poartă viața.
Pe nici o punte nu se 'nalță tunul,
Din apa-albastră crește dimineața.

Pe unde, 'n vremi, de-abia urca și calul
Orbit de colb, din greu târît de frâu, —
Ca pasărea se'nalță astăzi valul
Imprejmuit de mările de grâu.

Și'n repezile-oglinzi lunecătoare.
De om întinse, prima dată'n lume ; 'n
Aceste-oglinzi mari, viitoru'-apare
Și zorii-aprinși în toți obrajii rumeni.

Dar dacă vrei să știi ce vor dușmanii.
Privește — căci se vede și de-aici —
Coreea... Iată, și americanii
Vor să unească râuri mari și mici.

Pe unde ieri curgea pârâul rece
Un fir de apă-albastră și cuminte, —
Azi, val de sânge peste valuri trece
Și'ntreaga apă horcâie, fierbinte.

Din râuri ce duceau cândva plutașii,
Curg revărsate alte râuri late
Și-n apele adânci și'nsângerate
Privesc rânjind, pe gânduri, ucigașii :

Ar vrea să lege râu de râul lat.
S'acopere întreg cuprinsul lumii
Să fie-un singur râu nemăsurat.
Ducând — uciși — copiii și bătrânii.

Râd gâzii... Insă cel ce mă citește,
Tu, cel de-aici, tu, frate de departe,
Prea bine știți că ceeace zărește
Călău'n râu 'nsângerat e : moarte.

E crunt, dar slab cu ucigașa-i oaste
Și băile-i de sânge, Washingtonul.
Când îndrumată-i lumea păcii noastre
De cei ce Volga au unit cu Donul.

Nu-i râu de sânge, nu e râu de fier,
Să sfarme coreenilor avântul.
Căci râul nostru-i râu până la cer,
Căci râul nostru'nvie'ntreg pământul.

E-un râu ce suie munți, străbate văi,
Și'n fața căruia oceanul tace.
E-un râu în care tu și cu ai tăi
Auzi cum cântă viitorul : PACE!

Nu trebue să stai prea mult s'asculți
Ca să-i auzi cântarea neîntreruptă.
E cântul nostru, — al oamenilor mulți,
E cântul vieții, cântecul de luptă.

In râu'-acesta, ești și tu un strop,
Cu pruncii tăi, cu muma, cu femeia.
Ca să oprești al sângelui potop,
Izbește'n ucigașii din Coreea!

15 Iunie 1952

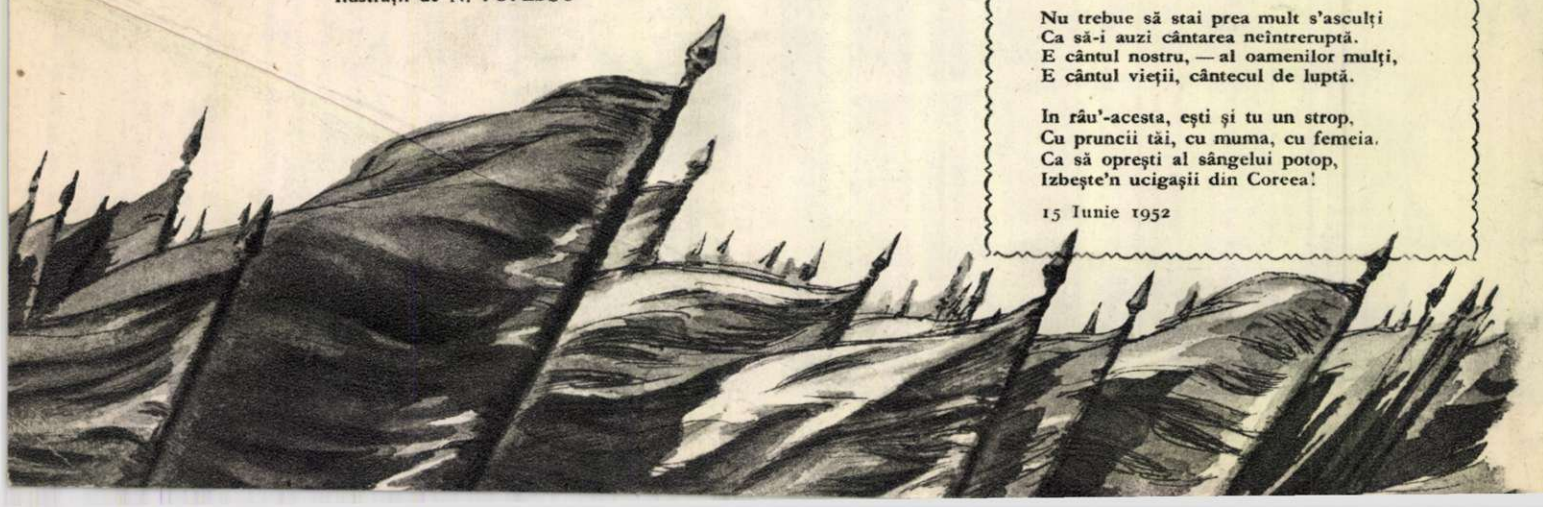

KIM IR SEN

Președintele Consiliului de Miniștri
și
Comandantul Suprem al Armatei
Populare a R.P.D. Coreene.

Să apărăm copiii Coreei!

desen de N. JUCOV

MICUL EROU

de Eugen MANDRIC

«Nu mai aveam soră, mamă, şcoală, nimic».

Li-In-sop povesteşte liniştit, cu ochii ţintind în gol, cu faţa sprijinită în pumnii strânşi. Rostise un cuvânt cutremurător fără să se crispeze, fără tremur în glas: «Coua». «Coua» înseamnă în coreeană să ai părinţii ucişi, să-ţi fi ars satul aprins cu napalm, «Coua» înseamnă să fii orfan, singur, înseamnă să nu mai ai mângâierile mamei, căminul tău, bucuria copilăriei, zâmbetul.

«Atunci m'am hotărît să plec în armată».

Li-In-sop vorbeşte fără să gesticuleze, simplu, parcă şi-ar aminti nişte întâmplări oarecari. Când şi-a terminat povestirea, ne-a privit întrebător.

— Mai doriţi amănunte?

Ne-a salutat apoi şi a eşit în curtea vilei dela Tuşnad. Iată aici povestirea lui, adevărată şi dureros de obişnuită în «ţara dimineţilor liniştite».

Li-In-sop s'a născut pe timpul ocupaţiei japoneze.

Nu-şi aminteşte nimic despre tatăl său. Li-In-sop era încă în faşă, când tatăl i-a murit sub bici, la scara stăpânului. Primul cântec pe care l-a ascultat a fost un cântec de îngropăciune.

Aceluia care i-a ucis tatăl, Li-In-sop i-a robit din primii săi ani. In bordeiul alor lui nu se găsea niciodată mai mult decât un pumn de orez. Intâiul cântec pe care l-a învăţat Li-In-sop, a fost un cântec de mânie.

Soarele a răsărit totuşi, vindecând răni şi luminând sufletul. Şobolanii de noapte au fugit îngroziţi. Şi stăpânul şi jandarmii. Oamenii au ridicat fruntile să-i mângâie soarele şi atunci, întâia oară, a auzit Li-In-sop un cântec de bucurie.

Armata Sovietică eliberase Coreea.

Comitetul popular din Cean-Do-ri, a împroprietărit familia lui Li-In-sop cu cinci mii de phiongi.

Li-In-sop a început să înveţe în şcoala nou clădită în sat. După amiază îi povestea mamei cele învăţate şi-i arăta râzând cum se ţine creionul în mână. Bătrâna urma un curs de alfabetizare. Lumina intra bogată pe ferestrele larg deschise ale casei lor noi.

*

Florile albastre unduiesc graţioase în voia adierilor şi crizantemele surâd ca întotdeauna. In livezi prunele s'au pârguit mari, de-un negru brumat. Valea-şi dăruieşte toate bogăţiile, dar oamenii—ei sunt mai puţini. Războiul.

Pe câmpul de orez, Li-In-sop lucrează cu sora lui.

— Mai repede, mai repede, Li. Ne-aşteaptă mama. Vărueşte casa azi.

Li s'a oprit. Un sgomot surd turbură pacea văii şi Li priveşte în zare.

— Ce te uiţi?

— Avioane.

Din ce în ce mai mari, mai aproape, mai negre, acoperind lumina, ameninţând ogoarele, satul...

Un avion s'a desprins din haită. Şi-a îndreptat către pământ botul şi s'a năpustit. Rafala a ciuruit trupul surorii. De sub trupul căzut, două fire de orez s'au desprins şi s'au ridicat înroşite. Avioanele au trecut mai departe. Li îşi acoperă sora. Ea nu se va mai ridica niciodată.

Bombe năruie satul şi haita se roteşte deasupra lui.

— Mai repede, Li. Ne-aşteaptă mama.

Ştiţi voi cum ard casele în pârjolul napalmului? Ştiţi voi cum poate fugi un copil când groaza îl împinge năpraznic? Ard casele. Cad oameni seceraţi.

— Vărueşte casa azi.

Şi fuge şi fuge, peste câmp, prin lanul de orez călcând crizantemele şi florile albastre, către locul unde ard casele şi şcoala, satul lui, mama.

Gardul e întreg, abia lins de limbile de foc Casa — moloz în flăcări. Un trup închircit cu rănile uscate de para focului.

Inimă, inimă, copilule, cum îţi mai păstrezi minţile, umblând prin satul ars, prin satul mort?

«Atunci m'am hotărît să plec în armată».

Li-In-sop avea 12 ani.

Sunt multe locurile prin care a trecut luptând: Ian-Gu, Ne-Ge, Hueng-Son, Hong-Cion... Sunt multe şi le ţine minte pe toate. Tovarăşi, fraţi de arme, au căzut pentru fiecare. De On-Giu îşi aminteşte mai des.

Era în Noembrie. Ploaia cădea în boabe de ghiaţă în două cu zăpada şi vântul tăios nu-şi contenea turbarea. On-Giu trebuia eliberat. Forţele unităţii lui Li-In-sop erau însă scăzute. Se poate oare ataca numai cu ele? Şi în ce fel să se atace? Dacă s'ar cunoaşte forţa şi dispozitivul duşmanului...

Li-In-sop a primit ordinul să meargă în recunoaştere.

... O sentinelă. Li In-sop nu se târăşte ca şerpii. Şerpii fac sgomot. Li-In-sop merge în genunchi şi în coate. Incet, dureros de încet, o mână despică nămolul cleios şi se înfundă laolaltă, cu bucăţile de ghiaţă. Incet, obsedant de încet, îşi smulge dintr'o altă băltoacă piciorul îngheţat. Ploaia cade în boabe de ghiaţă, în două cu zăpada şi vântul nu-şi contenesţe turbarea. Sentinele spintecă noaptea aprinzând lanternele.

Un tun, trei, cinci, o baracă, două, patru barăci. N'au tranşee.

In nămol, mâna i se închirceşte de frig. De unde puteri s'o stăpânească? Ar scoate mâinile să-şi sufle'n ele. E frig, plecată-i spaima peste el. Găseşte puteri! Iată amplasamentele mitralierelor. Unul, două...

*

Sute de oameni, şi'n rând cu ei, Li-In-sop au pornit să atace dispozitivul american. Surprins, inamicul atacat de unde se aştepta mai puţin a fost înfrânt. Un batalion nimicit, materiale de război capturate, două sute de yankei prizonieri.

Se face controlul actelor prizonierilor. Li-In-sop priveşte curios. Atunci s'a petrecut întâmplarea pentru care nu poate uita On-Giu-ul.

La control a venit un ofiţer tânăr, cu faţa proaspăt rasă şi ochelari în rame de aur. Printre acte, un teanc de fotografii. Li s'a uitat la ele. Şi-odată faţa i-a devenit pământie. Canalia fotografiase oameni ucişi.

Mânia-i creştea, tumult deslănţuit. In pumnii strânşi nu mai avea sânge. Şi'n teancul acela...

O fotografie luată din avion.

— Tu ai făcut-o?

Americanul a priceput. S'a uitat îngrozit la copilul înarmat. Traducătorul a tâlmăcit:

— O are dela fratele lui, aviator.

Li a mai privit odată fotografia. Se poate să se înşele. Şi dacă totuşi în fotografie e satul lui? Mama...

— Li-In-sop!

Mâna i s'a oprit ridicată. El e ostaş, învingătorul. Nu-şi va murdări mâna. Printre buzele strânse i-a aruncat yankeului un geamăt de ură.

— Kee! Câine!

I-a întors spatele şi-a fugit. Ascuns după un dâmb, pe pământul frământat de bocancii soldaţilor, cercetaşul Li-In-sop s'a trântit hohotind şi lacrimile i-au brăzdat obrajii. Avea 12 ani. Niciodată de atunci Li-In-sop n'a mai plâns.

*

Există, în limba coreeană, un cuvânt minunat de cuprinzător: Conbu. Nu poate fi găsită, pentru el, o traducere exactă în româneşte. Conbu înseamnă învăţătură, cultură, ştiinţă, frumuseţea lor, toate acestea la un loc.

In Septembrie 1951, a apărut decretul Nr. 288 al Consiliului de Miniştri al R.P.D. Coreene ordonând pregătirea condiţiilor pentru deschiderea şcolilor. In faţa copiilor de vârstă şcolară s'a pus o nouă sarcină: Conbu hamnida! Să înveţe, să-şi însuşească frumuseţile culturii, bogăţiile ştiinţei.

Despre felul în care a învăţat Li-In-sop şi mii de alţi copii coreeni, mi-a povestit profesoara Sin-So-cik venită cu copiii coreeni în ţara noastră.

*

Închipuiţi-vă următorul tablou: un sat distrus de bombardamente, copacii smulşi din rădăcini, putrezind, moloz, ziduri căscându-şi găurile înegrite de fum, grinzi arse de pe care vântul suflă sgură, un sat în care viaţa pare să fi fost nimicită. Dar în mijlocul grămezilor acestora ale distrugerii, un ţăruş înfipt trainic în pământ şi pe el o firmă bătută de ploi: ŞCOALĂ. Şcoală se numesc câteva bordeie în care şiruieşte apa, fără lumină, cu pământ şi paie. Se poate oare învăţa aici?

Copii ca Li-In-sop pot învăţa.

Şcolile n'aveau bănci, scaune, tablă, cărţi. Elevii şedeau pe butuci de lemn, bordeiul se lumina cu răşină aprinsă, era fum, şi din mână'n mână trecea hârtia cu cele scrise de profesoară. Pe vremea aceea, la şcoala de arte plastice a R.P.D. Coreene se găseau numai trei creioane. In şcoala lui Li-In-sop, nici atât. Câteva căpeţele, prelungite cu susu, un fel de cocean.

— E greu, Li-In-sop?

— E greu.

Dar Li-In-sop ştie pe de rost cuvintele lui Kim-Ir-Sen: «A învinge greutăţile, acesta este drumul spre victorie».

Elevii dormeau în bordeie, sub ziduri încă nedărâmate. Ei veneau însă la «şcoală» curaţi, cu hainele în ordine, cu cămăşile spălate.

Aşa a învăţat Li-In-sop un an. In bordeiul umed, cu genunchii amorţiţi, purtându-şi decoraţia lui militară pe o haină prea largă pentru el. Conbu hamnida!

*

Lui Li i-au plăcut munţii noştri. I-au plăcut cântecele şi jocurile noastre. L-a bucurat dragostea cu care i-am primit noi pe ei, fiii poporului coreean, l-au bucurat chipurile luminoase ale pionierilor noştri care l-au îmbrăţişat frăţeşte. E liniştе la noi, în camera sa Li are lumină electrică. Li-In-sop adoarme noaptea cu lumina aprinsă. A dorit-o multă vreme şi nu-i vine acum s'o stingă. Li e totuşi un copil. N'are decât 14 ani.

Se bucură acum nestingherit de linişte, de lumină, de cântece, de cărţi, caete, creioane, de tot ce-i al copilăriei.

Li-In-sop duce totuşi dorul patriei lui, al satelor lui, al frontului. Li înţelege că e mai bine pentru ţara lui, să stea acum la noi. Ca să poată învăţa. El vrea să se facă profesor de istorie. Să sune undeva, într'un sătuc de munte, clopoţelul vestind începerea orei şi să povestească copiilor despre vitejii Coreei, despre eroii luptei pentru libertate de pretutindeni.

. . . . . .

Mă gândeam, ascultându-l, că o bandă de demenţi visează să ucidă dimineţile Coreei cu napalm şi ciumă bubonică.

Aceasta nu va fi niciodată!

... Li-In-sop se va face profesor de istorie.

Ura ! ! !. După lupte înverşunate, ostaşii coreeni şi voluntarii chinezi ocupă o înălţime.

Una din eroicele fiice ale Coreei: luptătoarea Kuk Sin Bok, Erou al R.P.D. Coreene. Mii şi mii de surori ale ei dau dovada unui înalt patriotism, apărându-şi cu arma în mână, Patria iubită.

25 Iunie 1950... Pe ogoarele unde orezul îşi clătina spicul mănos, prin oraşele pline de bucuria muncii creatoare, pe întreg cuprinsul Coreei de Nord, a răsunat semnalul care chema poporul la luptă pentru apărarea Patriei. R.P.D. Coreeană era atacată de hoardele călăului Li Sîn Man, unealta imperialiştilor americani în Coreea de Sud. Wall-Street-ul era lacom de noi profituri, şi pentru odioşii businessmeni cea mai rentabilă afacere este războiul. Deasemeni, urmărind să-i înrobească din nou pe cei aproape 500 milioane « clienţi » chinezi care s'au eliberat de sub jugul american, agresorii yankei au încercat să transforme Coreea într'o bază pentru deslănţuirea agresiunii împotriva Uniunii Sovietice şi a Republicii Populare Chineze.

Aceste fapte criminale sunt cunoscute azi de lumea întreagă; deaceea străduaniile slugilor dela O.N.U. ale agresorilor americani de a înşela opinia publică mondială, au dat faliment. Documentele publicate în presa democratică din întreaga lume, au dovedit negru pe alb că agresorii americani au pus la cale de multă vreme această invazie. Steagul O.N.U.-ului, terfelit în sânge şi noroi, nu poate acoperi nicidecum crimele săvârşite de americani în Coreea.

In planurile lor, ucigaşii americani nu au ţinut seama de un factor hotărîtor: de patriotismul poporului coreean, de hotărîrea lui de a-şi apăra cu orice preţ libertatea cu greu câştigată.

Dealungul zecilor şi sutelor de file ale istoriei războiului din Coreea vor fi consemnate nenumăratele înfrângeri ale armatei imperialiştilor americani. Un popor mic, dar viteaz, ajutat de eroicii voluntari chinezi, ţine piept de doi ani celei mai « teribile şi formidabile » armate, aşa cum o lăudau pe diferite « voci » diferiţi slujbaşi ai dolarului. După doi ani de zile, trupele agresorilor sunt tot acolo de unde au plecat: la paralela 38. Şi aceasta după ce pierderile lor sunt mai mari decât în întreg cursul celui de al doilea război mondial. Şi nu există nicio îndoială că dacă agresorii americani vor respinge propunerile de pace, războiul din Coreea se va termina numai prin înfrângerea intervenţioniştilor.

Inebuniţi de eşecul categoric suferit în faţa rezistenţei opuse de forţele armate coreene şi de voluntarii chinezi, ucigaşii yankei s'au « aliat » cu puricii ciumaţi, cu şobolani şi păduchi injectaţi cu holeră. Ceeace n'au îndrăznit nici naziştii, îndrăznesc astăzi hitlerii americani. Ei şi-au întrecut predecesorii

1. Niciun obstacol nu e de netrecut pentru ostaşii unui popor care-şi apără libertatea.

2—3. In numele « civilizaţiei occidentale », copiii Coreei sunt ucişi cu tocul cismei, femeile însărcinate sunt spintecate cu baioneta, bătrânilor le sunt smulşi ochii şi mâinile, patrioţii sunt împuşcaţi, decapitaţi, sau transformaţi în torţe vii. Mii şi mii de cadavre şi morminte, iată ce au lăsat în urmă armatele cotropitorilor americani. Pentru aceste crime înfiorătoare imperialiştii americani îşi vor primi pedeapsa meritată.

4. Ca fiarele din vizuină ies din cazematele lor ucigaşii americani, făcuţi prizonieri de eroicii luptători coreeni şi chinezi. Intr'un singur an de război armatele cotropitorilor au pierdut 325.479 oameni: morţi, răniţi şi prizonieri.

5. Soarta acestui avion american doborît de voluntarii chinezi prevesteşte însăşi soarta intervenţioniştilor americani, dacă ei vor sabota mai departe tratativele de armistiţiu. Piraţii americani ai aerului simt din ce în ce mai mult forţa Armatei Populare Coreene şi a voluntarilor chinezi: numai în ultimul an al războiului au fost doborîte aproape 3.700 avioane americane, iar alte 2.230 au fost avariate.

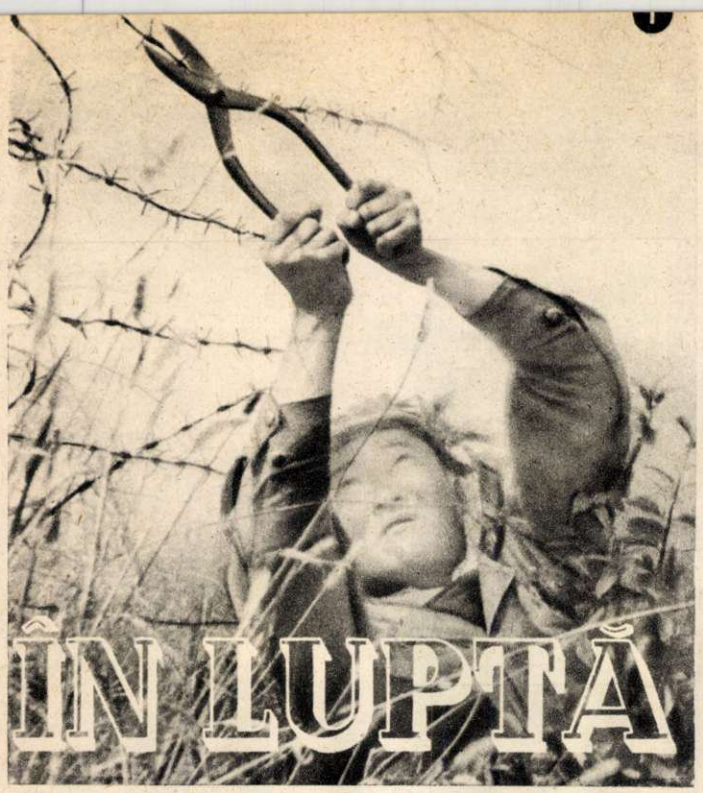

ÎN LUPTĂ

în barbarie. Insă războiul bacteriologic, departe de a le aduce victoria, le aduce o sentință de condamnare neiertătoare din partea întregii lumi civilizate.

Te apucă mânia împotriva ucigașilor americani când citești apelul sguduitor al prizonierilor de război coreeni și chinezi de pe insula Kociedo. «Nu trece o zi sau o noapte fără ca o parte din tovarășii noștri să nu cadă victime călăilor... La 23 Mai, în lagărul Nr. 76, călăii au decapitat mai mulți prizonieri. Capetele celor uciși au fost atârnate de copaci pentru a intimida pe « recalcitranți ». In aceeași zi, în lagărul Nr. 16, asasinii au electrocutat 18 tovarăși de ai noștri».

Eroismul prizonierilor dela Kociedo, care, înfruntând neînarmați tancurile și mitralierele ucigașilor americani, nu-și reneagă credința în victoria finală a patriei lor și refuză să se plece dușmanului — acest eroism este o emoționantă și măreață pagină a luptei pentru libertate, împotriva canibalilor secolului nostru.

*

Va trece vremea. Atrocitățile vor fi o sinistră amintire, dăinuind doar în filele cărților. Vor fi povestite atunci faptele de glorie ale ostașilor coreeni și ale voluntarilor chinezi. Se va vorbi despre Țe Ok Hi, prima femeie Erou al R.P.D. Coreene, care în fața plutonului de execuție american, a strigat, îngrozindu-i pe călăi: « Eu mor, dar sunt fericită că viața mea a costat scump pe cotropitori... Trăiască Republica Populară Democrată Coreeană! »... Se va povesti și despre alți mii și mii de eroi care și-au apărat vitejește Patria.

Alături de poporul coreean și de voluntarii chinezi stau popoarele din lumea întreagă. Venind în ajutorul poporului-erou, ele i-au trimis îmbrăcăminte, alimente și medicamente. Partizanii păcii luptă cu dârzenie pentru încetarea războiului agresiv din Coreea. Propunerile Uniunii Sovietice — marea prietenă a poporului coreean și a tuturor popoarelor care luptă pentru independență națională — luminează drumul către instaurarea păcii în Coreea.

Din frontul mondial al apărătorilor păcii, al prietenilor Coreei luptătoare, fac parte și constructorii socialismului din țara noastră care socotesc victoriile ostașilor coreeni și ale voluntarilor chinezi ca victorii proprii.

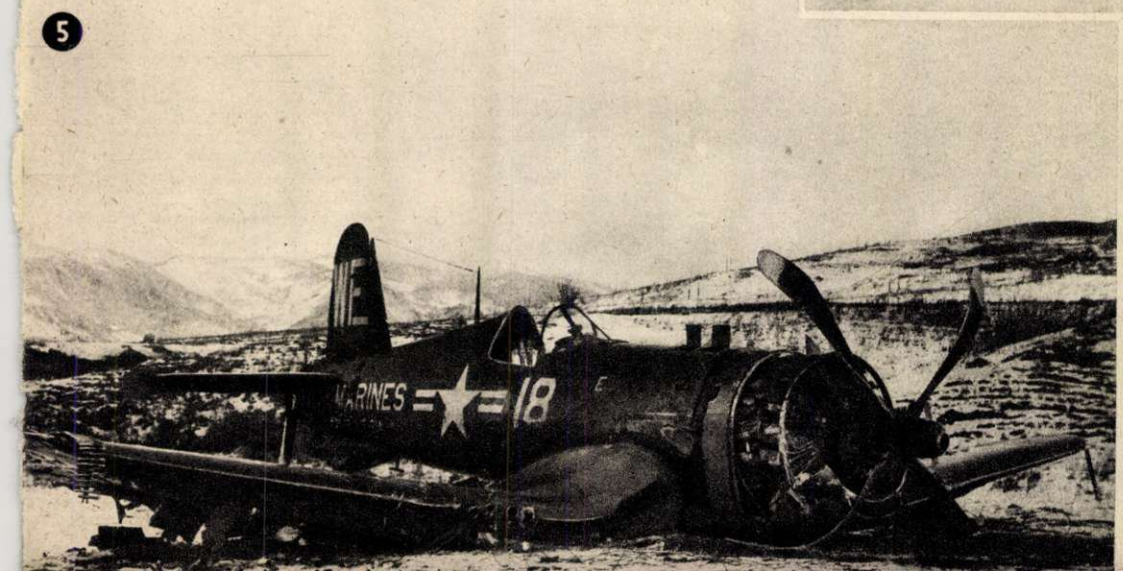

Locuitorii oraşului Sinidin, lucrând la reconstruirea unei şosele. Un aspect de fiecare zi al eroismului populaţiei civile coreene . . .

Pentru aprovizionarea frontului, pentru hrana copiilor, femeile Coreei muncesc din zori până în noapte chiar şi sub focul bombardierelor americane.

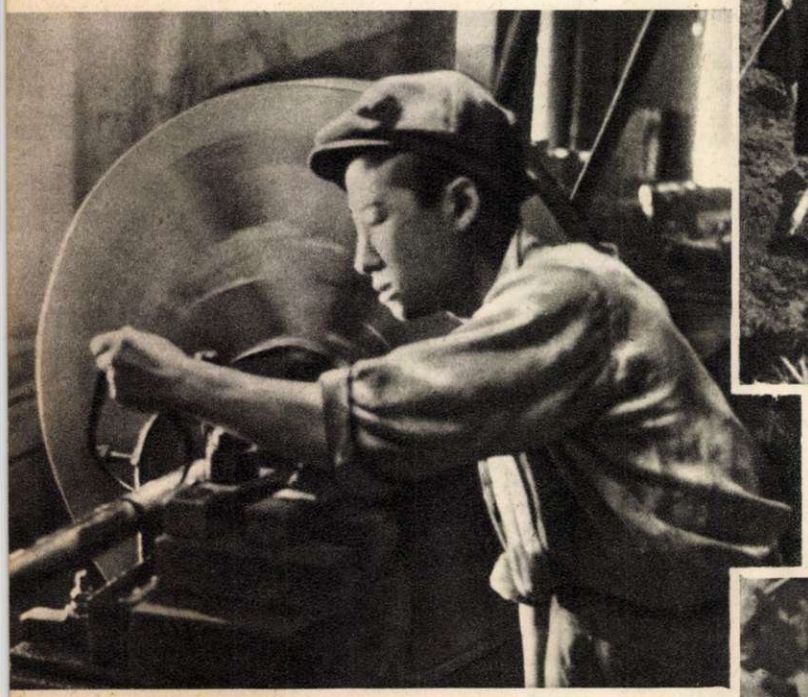

Minunate mesaje ale solidarităţii internaţionale! In privirile coreenilor care desfac pachetele cu daruri sosite din lumea întreagă, în zâmbetul fetiţei care îmbracă un paltonaş venit de peste mări şi ţări — se citeşte recunoştinţa poporului-erou pentru ajutorul milioanelor de prieteni din toate ţările.

← In oraşele bombardate de ucigaşii yankei, muncitorii coreeni nu încetează o clipă munca eroică pentru front, pentru victorie

Ultimul talaz

(fragment de roman)

Ilya **EHRENBURG**

desene de V. VÎSOȚCHI

Neales a slăbit în luna din urmă. Întâmpinase Anul Nou încă vesel, bând și râzând: apoi veniră una după alta zile îngrozitoare. Deajuns să spunem că nu-și mai aruncă ochii nici măcar odată spre colecția lui de tabachere.

După socotelile lui, Eisenhower avea să rămână la Paris cel puțin o săptămână. Dar generalul sosi duminică, vestind grăbit că pleacă marți. Pe aeroportul Orly nu puteau pătrunde decât persoanele oficiale și vreo zece ziariști. Neales își aduse aminte de primirea lui Eisenhower, după victorie. Atunci, fusese întâmpinat de sute de mii de parizieni. Iar acum, automobilele se strecurau căutând străzile mai puțin populate. Colonelul Stown, care-l însoțea pe general, se făcuse ghem de frică. Neales se gândi că așa trebue să se fi simțit și Schirke la Paris ... Dar Schirke fusese colaboratorul lui von Schullenberg, pe când Eisenhower era eliberatorul Franței...

Generalul fu găzduit într'un hotel confortabil din avenue Kléber. Statul major se instală la « Astoria».

Eisenhower avu întrevederi cu Pléven, Schuman și Moch. Acesta-l asigură: « Veți vedea că găsim ac de cojocul comuniștilor». Eisenhower zâmbi politicos. Seara, colonelul Stown îi spuse lui Neales: « Presupunând că vor izbuti într'adevăr să astupe gura roșilor, eu încă n'am încredere în armata lor. Cine va putea fi mobilizat, dacă nu tot acești oameni care răgușesc strigând? Moch ne roagă să sporim livrările de armament ... Mă tem că înarmăm dușmanii noștri de mâine ...

Ziua de marți a trecut în neliniște. Disdedimineață razele roșietice ale soarelui de iarnă străbătură ceața. Neales sta de vorbă la « Astoria» cu colonelul Stown, când ofițerul de serviciu intră raportând: « S'au prezentat roșii cu petiții» ... Bineînțeles că Stown ordonă să nu fie lăsat niciunul să pătrundă. Fu chemat comandantul M. P.*)-ului; acesta telefonă prefectului. Sosiră camioane cu polițiști. Mulțimea de pe lângă Champs Elysées nu se rărea: veneau mereu alte și alte delegații, purtând liste cu semnături: « General Eisenhower, cară-te acasă!» Furia lui Neales se înteți: « Frumoase« petiții», n'am ce zice! Dar unde-i mult lăudata politețe franțuzească? Nu le-a mai rămas nici măcar asta ...»

Neales privea cum împrăștie polițiștii mulțimea. Deodată se depărtă de fereastră: fusese bătută o tânără femeie, a cărei față era plină de sânge. Neales se încruntă: desigur, excesele nu pot fi înlăturate: totuși femeia nu trebuia lovită peste obraz ... Pentru o franțuzoaică, înfățișarea exterioară e totul ...

Către seară lucrurile se mai liniștiră oarecum. Prefectul raportă că au fost arestați două sute de roșii. Neales se apropie din nou de fereastră. Ce frumos era Champs Elysées!... Iar francezii, tot francezi: bătăi, țipete, sânge și, alături, copii care se joacă cu baloane roz, albastre, de culoarea smaragdului. Neales își adânci privirea în jocul acelor baloane, care pluteau pe fondul cenușiu-albastru al cerului. Un balon se îndrepta spre « Astoria». Neales citi surprins literele înșirate pe el: « General Eisenhower, cară-te acasă!» Ce țară blestemată!

. . . . . .

— Ei, ce s'ar putea scrie aici? — își puse întrebarea abătut Bill Coster. Bernson își închipuise de bună seamă că parizienii îl vor acoperi pe Eisenhower cu flori. Un oraș păcătos: doar sluta roșcovanului ar putea plăcea aici ...

Bill hotărî să-și arunce privirile prin « Astoria», poate-i va povesti Stown ceva despre mersul tratativelor. Polițiștii izgoniseră pe francezii grămădiți la intrare; unii manifestanți fuseseră asvârliți în furgoanele închisorilor.

Coster zări o tânără drăguță, elegantă, care încerca cu tot dinadinsul să pătrundă în « Astoria». Proști mai sunt polițiștii ăștia ai lor: să nu poată deosebi oamenii cumsecade, de roșii! Se adresă curtenitor tinerei:

— Căutați pe cineva, mademoiselle?

Orice-ai spune, fetițele de aici sunt încântătoare.

Tânăra-i întinse o carte de vizită: « General Eisenhower, cară-te acasă!» Bill o privi nedumerit:

— De ce te ocupi de fleacuri d'astea? Ai o mutrișoară atât de drăguță! In alte împrejurări ... te-aș pofti chiar să luăm masa de seară împreună ...

Tânăra se înfurie:

— Mi se pare că dorești pe deasupra o pereche de palme! Mânios, Bill făcu semn unui polițist:

— Ridicați comunista asta!

Colonelul Stown nu-i povesti nimic de seamă, așa că Bill scrise, căscând sgomotos, articolul: « Francezii au respins un grup de agenți ai Moscovei ...»

A doua zi, la Bruxelles, apoi la Haga, la Copenhaga, la Oslo, la Roma, pretutindeni, miniștrii se plângeau că n'au soldați și n'au mijloace; pretutindeni roșii repetau: « General Eisenhower, cară-te acasă!» Și europenii mai au îndrăzneala să vorbească despre monotonia felului de a fi al americanilor! Prostii. La noi, fiecare are alt destin. Iar aici, plictiseală de moarte. Nici urmă de romantism. Visam să vânez tigri; când colo trebue să ascult în fiecare zi aceleași tânguiri, aceleași înjurături. Desigur Haga e un oraș curat, dar Roma e plină de ruine murdare, cu care nu înțeleg dece se mândresc italienii. In schimb, toți cerșesc bani, orl bârfesc pe americani. De luptat nu vrea să lupte nimeni; niște lași, niște paraziți! Noroc că voi fi în curând acasă ... Adevărat că nu mă așteaptă mare lucru la New-York. De bună seamă Victoria a isbutit să-și facă rost de mumia vreunui faraon egiptean, ori să descopere un nou specialist al sistemului vegetarian, așa că bănișorii primiți dela Bernson s'au dus. Dar ... la New-York, cel puțin se poate bea sdravăn cu James ... Bun băiat ...

Bédier era furios. Ce nevoie avusese Eisenhower să facă declarații de dragoste generalilor naziști? Atmosfera de aici e și așa încordată. Mulți judecă la fel cu Baudry. Iar comuniștii plănuesc pentru joi o manifestație: vor să-l fluere pe Eisenhower. Mă tem că vor reuși să mobilizeze mulțimile; Neales nu înțelege că oamenii de aici îi țin bine minte pe nemți.

Neales nu se bizuia prea mult pe prefectul poliției, deaceea-l întrebă pe Bédier ce măsuri a luat pentru evitarea neplăcerilor. Bédier se grăbi să-l liniștească. Zece mii de polițiști sunt gata de luptă. Manifestația nu va avea loc. In acelaș timp Bedier se mai însenină: Neales are încredere în mine. După cât se vede, sunt nădejdi bune sa-mi păstrez portofoliul ... Bine-ar fi să-l pot vedea pe Eisenhower. Neales spunea că va căuta să-mi facă rost. Să sperăm că de data asta comuniștii nu vor fi lăsați să se apropie de Champs Elysées ...

Cobora amurgul cenușiu-albastru. Sembat se întorcea supărat dela expoziția unui tânăr pictor. Puțin din Matisse, puțin din Bracque, dar nimic original. Mergea domol pe strada La Boissy, spre Champs Elysées; nu se mai gândea la pictură. Admira Parisul. La ora asta apărea încântător. Se zărea lumină în unele ferestre; era răcoare; casele cenușii păreau mai mohorîte ca de obicei; ramurile castanilor despuiați păreau conturate cu tuș palid; o ceață ușoară învăluia deopotrivă obrajii femeilor neliniștite, grămezile de portocale colorate viu, de pe cărucioarele împinse cu mâna, ca și asfaltul umed, de culoare liliachie. « Am pictat multe aspecte ale Parisului, — dar iată, frământarea asta n'am redat-o. Seamănă cu pregătirea pentru o drumeție depărtată, ori cu cea din urmă pasiune a unui om trecut de întâia tinerețe ...»

Pe una din străzile care se deschideau spre Champs Elysées, Sembat zări o mulțime înghesuită de polițiști. Îi plăceau adunările de stradă, muncitorii cu șepci, fetele sburdalnice, strigătele, cântecele, — toate acestea îi aminteau zilele răscoalei din August, fericirea scurtă, când a fost și el alături de toți ... Sembat nu-l observă pe René, care-i grăi râzând:

— Te surprinde? Nu le dau voie. Le e teamă să nu se supere Eisenhower ...

Abia atunci își aminti Sembat: eri se vorbise la bar despre o mare manifestație împotriva lui Eisenhower. Se gândi: au dreptate comuniștii ... e totuși oribil să se vorbească din nou de divizii nemțești ... Atunci pentru ce am tras de pe acoperiș în naziști? De ce a pierit Leontina?

Ii răspunse lui René:

— Merg cu voi ...

Muncitorii ajunseră lângă Place de la Concorde, care era baricadată de polițiști. Piața pustie părea o sală mare de bal, cu parchetul lustruit și cu candelabre pline de mister. Aici se petrecu cea dintâi ciocnire cu polițiștii. Gabin văzu că strungarul Remy cade. O fâșie îngustă de sânge se prelingea pe placa de piatră. Gabin izbucni: « Ah, așa stau lucrurile!...» Alergă înainte: în urma lui veneau ceilalți. Place de la Concorde prinse viață, se însufleți.

Lucie înregistra la primărie actele cetățenilor. In fața ei sta un tânăr muncitor, care da lămuriri. Nu-i căsătorit iar pe fiica lui s'o înregistreze: Marie Claude Duval. Tânărul își frământa șapca între degete și se uita mereu la ceas. Lucie se gândea ce bine seamănă acest bărbat cu Pépé. (Își aduse aminte de fotografia pe care i-o arătase Marie). Muncitorul stărui:

— Ar fi bine să-mi dați drumul mai repede ... Ai noștri se duc la « Astoria» ...

Lucie zâmbi:

— Termin îndată. Merg și eu într'acolo ...

Șeful ei, Bonier, prevenise funcționarii că manifestația e interzisă și că nu va admite ca slujbașii primăriei să participe la desordinea din stradă.

— Aceasta nu e numai o chestiune de păreri politice, ci și de tact.

Lucie își îndreptă părul, își trecu rouge-ul pe buze și răspunse ironic:

— Când e vorba de americani, e mai bine să nu amintim de tact. Degeaba credeți că mă speriu de concediere, domnule Bonier. Nemții m'au condamnat la zece ani închisoare, din care trei am ispășit ...

*) Poliția militară americană

A plecat împreună cu funcționarii primăriei. Cândva, fuseseră clipe de fericire în casa Formige, — apoi închisoare, emoții, moartea lui Robert. Au trecut ani de atunci, — nu mai e o fetiță naivă. De jur împrejur freamătă oameni, vin dela lucru, iau gustări, cumpără gazete de seară, râd ori se încruntă. Toți și-au găsit un rost; numai ea nu. E ca o ceașcă lipită de poliță . . .

Pe fațada unei case zări o placă de marmoră: «Aici a murit ca un erou Jean Cholet, la 22 August 1944». Câteva flori uscate. Nu, încă nu s'a terminat. Jean Cholet a pierit; acum se duc și alții. Printre ei, poate, o fetiță naivă, cum a fost și ea, având un Robert al ei, care va fi arestat ori împușcat azi. Cărțile sunt date acum pe față; americanii au căzut la înțelegere cu nemții. Nu m'aș mira să aflu că Eisenhower a fost amabil cu Greiser dela gestapo, care ne-a chinuit. Pe Robert, pe Pépé, pe mine . . .

Lucie strigă dintr'odată cu voce răsunătoare: «Eisenhower, cară-te acasă!» Glasul ei se pierdu în clacsonările automobilelor, în freamătul oamenilor din stradă.

Când coborî de pe catedră, după terminarea lecției, profesorul Bruan fu întâmpinat de unul dintre studenți care-i spuse:

— Acum trebue să ne ducem la Champs Elysées. Să afle Eisenhower că tineretul Franței nu se vinde . . .

Profesorul Bruan răspunse tulburat:

— De ce să introduceți între aceste ziduri politica?

— Asta nu-i politică. E vorba de conștiința fiecărui francez. Noi știm că dumneavoastră ați refuzat să colaborați cu nemții. Ați fost prietenul lui Dumas. E posibil să ne condamnați?

După o scurtă tăcere, profesorul Bruan vorbi:

— Poate aveți dreptate . . . Nu știu . . .

Profesorul Bruan se îndreptă spre casă. Sufla un vânt rece; își ridică gulerul paltonului. Se gândea că Dumas s'ar fi dus cu siguranță la Champs Elysées. In general, au dreptate: decze să luptăm împotriva rușilor, și încă cot la cot cu Wehrmachtul? Acum totul este politică. Pe vremea când eram student, urlam cât ne ținea gura: fie că trebuia fluerat un profesor, fie că era lăsata secului. Ne puneam măști, aruncam confetti. Viața a devenit foarte aspră. Sau, poate, m'am îmbufnat și eu, ca toți bătrânii, împotriva vremurilor noi? Ei sunt veseli, cântă, au să se bată cu poliția . . . Dumas s'ar fi dus de bună seamă cu ei. Studenții mergeau cântând pe bulevardul Saint Michel. Pe terasele cafenelelor stăteau alți studenți. Unii înjurau: «—Bine, dar când va astupa de Gaulle gura comuniștilor?» Alții zâmbeau nepăsători: ce gust pe ei, — să se ia la bătaie! Mai bine să stai în cafenea, să râzi și să faci curte lui Mimi, ori Margot . . . Doar ăștia-s anii cei mai fericiți. După ei urmează slujba, ulcerul, impozitele, bătrânețea . . .

Lângă Sena polițiștii împrăștiară pe manifestanți, arestând vreo zece studenți. Ceilalți dispărură. Autobuzele circulau ca de obicei. O fată vindea buchete mici de viorele. După un sfert de ceas, pe malul celălalt al Senei studenții se adunară din nou, cântând «Marsilieza».

Marie păși alături de muncitorii tipografi pe strada gheboasă Belleville. Pe aici nu se vedeau nici cafenele strălucitoare, nici vitrine luxoase, nici femei elegante. Bătrânele case păreau jupuite, spuzite, acoperite de sbârcituri. O femeie sgribulită ducea o găleată cu cărbuni. In fața unei tejghele de zinc un muncitor bea vin roșu. O fetiță mare cât un pumn plângea pe trotuar. Părea o păpușă aruncată. Privind manifestanții, trecătorii surâdeau cu prietenie; unii strigau: «Spuneți-i din partea noastră să se care în America lui . . .»

Muncitorii erau opriți, împrăștiați mereu, dar când se apropiară de chei, împrejurimea era neagră de capete. Marie își zise în gând: iată unde-i Parisul! Las'să se convingă de forța noastră! Nu pentru a-l vedea pe Jeannot mărșăluind sub comanda unui fascist oarecare, a murit Pépé. Nu. Jeannot va fi fericit. Dacă nu cred în asta, e îngrozitor. Nu-mi mai rămâne nimic altceva. Nu. Nu e adevărat. Există partidul. Inainte de execuție, Pépé a scris: «Scumpul meu partid». Cu aceste cuvinte și-a luat rămas bun dela Franța . . . Americanii vor trebui să se care în cele din urmă acasă. Nu le va merge aici . . .

Sablon sta pe Place de l'Etoile, lângă monumentul Soldatului Necunoscut. Se gândea la Franța: de câte ori a căzut, ridicându-se apoi din nou! Privind harta, — nu vezi decât o bucățică mică din Europa. Totuși — e Franța! Nu poate fi ștearsă. Cultura nu-i o rochie; nu se poate demoda. Să uiți de Racine, de Voltaire, de Convenție, de Balzac, de Hugo? Prostii! Sigur că există degenerați, cărora le place «Coca-Cola». Dar câți sunt din ăștia? Dece trebue să trăiască francezii, dintr'odată americănește? Poate pentrucă americanii sunt mai mulți, mai bogați? Așa se pot gândi unii ca Bédier. Ei uită câte secole are Franța în urmă. Nu-i adevărat că sufletul poporului ar fi veșted. Focul continuă să ardă; e deajuns să te uiți la acești oameni: fiecare dintre ei are familie, greutăți, griji și totuși au venit aici. Niciodată nu s'a văzut atâta poliție. Nu va fi totuși în stare să-i împrăștie. Cine va reda adevărata bărbăție a Parisului? Nu-i ușor să fie descoperită; ea e ascunsă înapoia unei glume, a unui zâmbet — oamenii se jenează să semene a eroi . . . Pe monument, ca deobicei, flutură flacăra. Cine-i înmormântat aici? Un muncitor parizian? Un specialist în fabricarea vinului de Burgundia? Un băiat de prăvălie din Toulouse? Poate n'a știut pentru ce moare. Aveam pe atunci 10 ani; în școală se spunea că purtăm război cu Kaiserul. De bună seamă nu luptam pentru ca . . . Sincer vorbind, eu nu înțeleg nimic din politică. Nu-mi asum răspunderea să afirm că e just ceeace chibzuesc comuniștii. Dar acum ei apără Franța. In privința asta nu încape nicio îndoială. Iar Franța nu însemnează un guvern sau altul; — Franța e o lume întreagă. Ea e în copacii de pe țărmul Loirei și în poeziile lui Baudelaire; într'o glumă, într'o durere. într'un om ca Dumas și într'un mic cocoșel pe vârful unei clopotnițe, în azurul încețoșat. Se poate discuta despre principii, dar când e vorba de Franța, nu încape nicio discuție. Ea trebue apărată cu prețul vieții. Anul 40 nu se va repeta; a fost un leșin. Degeaba l-au socotit unii drept moarte. Acum avem un Verdun. Se pare că acest lucru nu e înțeles dincolo de hotare. Nu vom ceda Franța . . .

Sablon coti spre Champs Elysées. In colțul dinspre Avenue Kléber, fu oprit de un polițist. In vremea asta o sută de manifestanți străbătură prin lanțul polițiștilor. Polițiștii loveau cu bastoane. Sablon vru să arate agentului care-l oprise legitimația de ziarist, dar în loc de asta, se avântă în luptă, smulse măciuca din mâinile polițistului și strigă:

— Acum, spre Eisenhower! . . .

Mado mergea în grupul muncitorilor. Pe Place d'Italie își aminti o frântură din trecut: căișorii se învârteau, bătrâna flașnetă scotea sunete pline de nostalgie, mâna lui Serghei o strângea pe a ei. Cum a putut păstra căldura asta? Simte și astăzi dogoarea mâinii lui. El păși alături. Papagalul scoase o «planetă»: «Să fie liniștită inima ta; cel pe care-l iubești nu te va părăsi». A doua zi Serghei a anunțat-o că pleacă. Ea plângea și-și spunea: m'a părăsit. Dar nu era adevărat; poate că a vrut într'adevăr s'o părăsească, însă n'a putut. Dragostea s'a dovedit mai tare. Iar acum . . .

Mado zâmbea: se simțea bine între prieteni și necunoscuți. Un puști strigă vesel: «S'o șteargă la ei acasă!» Mado râse. Pe Place de la République poliția începu să împrăștie mulțimea; manifestanții se risipeau, apoi se adunau din nou înaintând pe strada Rivoli spre Concorde. Place de la Concorde era baricadată pentrucă ducea spre Champs Elysées și pentrucă acolo se afla ambasada americană.

Un polițist o împinse pe Mado; ea fu gata să cadă, dar simți îndată sprijinul unui muncitor. Alergă înainte și văzu că aleargă toți. Iată și ambasada . . . Mado strigă: «Cărați-vă! . . .» Mii de glasuri continuară: «In America! . . .» Iar un băiețaș cu șapcă mult prea mare pentru capul lui, bătea din palme și repeta: «Go home! Go home!»

Coster se întorcea dela «Astoria» îndreptându-se spre hotelul lui. Strada se ticsise de oameni. Bill era nervos; cum de au lăsat să

pătrundă până aci adunătura asta dela periferii? Trândavii, paraziții! Ei bine, putem spune fără ocoluri, că hrănim o turmă de lingăi.

Incercă să-și facă loc printre oameni. Cineva din mulțime îi strigă:

— Ei, mai domol!

Coster trase, fireşte, o înjurătură. Atunci nerușinatul acela sbieră:

— American!

Bill fu înconjurat. Își arătă legitimația de corespondent. Toți strigau:

— Cară-te acasă!

Vru să plece, dar câteva fete făcură horă în jurul lui, ținându-se de mâini. Coster se sperie; franțuzoaicele au un temperament turbat, îl pot rupe în bucăți. Și nici un polițist la îndemână. Ce gură-cască și ăștia! Trebuia să aștept la «Astoria» până-i împrăștie... Ăștia's furia personificată; mă pot omorî. Incepu să urle disperat:

— Eu nu sunt dintre aceia... Sunt împotriva lui Eisenhower!...

Dar răcnetele lui nu influențară pe nimeni. Fetele continuau să strige:

— Cară-te acasă!

Coster urlă mai tare:

— Chiar mâine plec. Absolut precis!

Toată lumea izbucni în aplauze. Una dintre fete spuse râzând:

— Nici nu vă închipuiți cât vă suntem de recunoscători. Numai să nu vă mai întoarceți... Ne-am înțeles?

— Nu mă întorc. Asta-i tot atât de adevărat precum e adevărat că mă numesc Bill Coster!

Insfârșit izbuti să se smulgă din mulțime și găsi un taxi. Se simțea zdrobit, ca după o ciomăgeală îndelungată. I se uscase gura; se văzu nevoit să bea dintr'o înghițitură două pahare de whisky cu sifon. Nu i-am mințit pe vagabonzii aceia: cât voi trăi nu mai pun piciorul aici! Pe onoarea mea: mai bine mă tăvălesc la New-York pe sub poduri. Bernson stă acasă liniștit; dece trebue să-mi risc eu viața? Am s'o dau naibei pe Victoria cu sistemul ei vegetarian. Dealtminteri a început să mă plictisească de moarte. Cât privește «misiunea americană», — o scuip! Bill Coster vrea să bea în liniște whisky. Punct.

Neales credea că generalul va fi furios, dar Eisenhower nu făcea impresia că l-ar interesa prea mult manifestația. Când Neales începu a-i spune că au fost arestați 2.700 de roșii, generalul îl întrerupse:

— Asta-i treaba poliției... Doresc să vă previn că trebue să începeți pregătirile în vederea consfătuirii privitoare la armata europeană. La 6 Februarie vor sosi la Paris generalul Schneider și generalul Ramke...

Neales nu se putu stăpâni să tacă:

— Eu îmi dau seama de întreaga importanță a problemei. Poate n'ar trebui totuși supărați francezii chiar acum. Bineînțeles, nu mă refer la comuniști. Cercurile care sprijină politica noastră vor reacționa însă bolnăvicios la sosirea celor doi generali naziști. Aici e o situație foarte complicată...

(Neales își făcu îndată mustrări pentru cuvintele rostite. Desigur că a trebuit să împlinesc o muncă pe care n'o poți numi altfel decât diplomatică. Dar pentru general, eu nu sunt decât un militar, subalternul lui Donovan. Bine era să fi tăcut cu atât mai mult cu cât suntem după manifestație).

Eisenhower îi răspunse pe un ton sec, că asupra situației politice, Pléven se va înțelege cu Washingtonul. Ar fi ciudat să se țină seamă de prejudecățile locale, când e vorba de crearea valului occidental împotriva comunismului.

— Suferi de boala specifică diplomaților, — zise Eisenhower. Când zăbovesc prea mult într'o țară străină, diplomații încep să se gândească la interesele acelei țări, uitând pe cele naționale...

Neales tăcu, buimăcit. Generalul adăugă:

— Cred că ți-ar prinde bine să lucrezi acasă... Și acum să ne întoarcem la consfătuire. Probabil dumneata știi dece a demisionat ministrul de război olandez...

Acasă, Neales nu-și putu găsi astâmpăr. — Poftim recunoștință pentru tot ce am făcut! Cine mă va susține? Desigur că Donovan nu. Dawes a avut noroc: calul lui a sosit primul la potou. Iar pe mine mă trimit înapoi, pentrucă francezii sunt blegi. E o prostie, dar așa e...

Se gândi cu desgust la viața din Washington. Plictiseală, scârbă, nimic care să-ți stimuleze creerii, nimic care să-ți încălzească inima. Donovan, Roberts, intrigi, — un oraș somnoros de provincie. Nimic de spus, m'am legat de Franța; aici totul bucură ochii: tablourile, femeile, peisajul. Te poți duce într'un restaurant pe malurile Marnei, să uiți de politică, să te simți măcar pentru un ceas în rai...

Își privi cu melancolie tabacherele: iată tot ce-i va rămâne din Franța. Așează înaintea lui ultima raritate: o tabacheră minusculă de argint pe care erau gravate: o tichie frigiană, o sabie și lozinca: «Libertate sau moarte!». Rămase pe gânduri. Oare eu nu sunt liber? Nu iubesc pe nimeni. Din fericire n'am familie. Poate sunt legat de slujbă? Nu, — o pot părăsi în orice moment; pachetul cu acțiuni «ALCOA» îmi asigură existența. Vor spune că sunt încremenit în idei. Nu-i adevărat, eu nu sunt Roberts. Se înțelege că mi-am îndeplinit cu cinste misiunea, dar n'am fost niciodată orbit de acea «misiune a Americii», de care vorbește președintele. Înțeleg că americanii trebue să tindă spre stăpânirea lumii. Aceasta e regula jocului, dar nu un simbol de credință. Dacă aș fi proprietarul acelui mic restaurant de pe Marna, unde mă ducea adeseori Bédier, aș socoti că politica mondială trebue să se învârtă în jurul turismului, al pivniței cu vin și al bibanilor prăjiți. Eu sunt un om cu adevărat liber și de bună seamă din pricina asta mi-e atât de urît. Iacobinii au fost niște naivi; ce înseamnă «libertate sau moarte»? Doar libertatea tot moarte e.

Surâse dintr'odată: nu, nu sunt liber: am o pasiune, — colecția de tabachere. Dacă nu va fi război, mă stabilesc la Paris ca rentier. Trebue să găsesc tabachera dominicanului Fréville, despre care s'a scris în «Mercure de France». E din fildeș și are o inscripție: «Sunt fericit că am descoperit nu America, ci inima ta, Lucie!»

Telefonă Bédier, bâlbâindu-se emoționat:

— Vă rog să mă iertați că vă aduc din nou aminte: ați spus că generalul mă va putea primi... Se vorbește că mâine pleacă în Spania...

Neales se indignă: ce nerușinare! Bédier n'a fost în stare nici măcar să împiedice manifestația, cu toate că jurase: «Totul se va desfășura admirabil». Nătărău și mucratic! Pe deasupra mai vrea să fie primit de Eisenhower... Ei bine, francezii sunt niște degenerați fără leac...

— Generalul are treburi mai importante... Apropos; știe ce răspundere porți pentru manifestație... Roșii continuă să-și facă de cap. Nu pot decât să te felicit pentru asemenea succes...

Neales se mai înveseli puțin: astăzi Bédier nu se va duce la fete. Las'să înțeleagă ce înseamnă să mănânce de pomană pâinea noastră.

Bédier rămase zdrobit auzind vorbele lui Neales. Americanul își permitea prea mult. Dintr'un punct de vedere, comuniștii aveau dreptate: domni ca Neales, au o purtare nemulțumitoare. La urma urmei noi nu suntem Benelux... Cum aș fi putut împiedeca demonstrația? In general asta nu e treaba mea. Iar Moch a făcut tot ce putea face. Americanii nu-i cunosc pe francezi; poporul nostru iubește libertatea. Vor mai avea prilejul să facă cunoștință cu rezistența franceză... Toate astea sunt adevărate, dar ceasul meu se pare că a sunat. Americanii îmi întorc spatele. Bidault își are preferații săi; e un iezuit; iar Schuman — om fără inimă. Deși comuniștii fac gălăgie că m'aș fi îmbogățit, în realitate sunt om sărac. Economiile mi-ajung cel mult doi ani. E drept că după acest răstimp poate izbucni războiul. Dar dacă nu izbucnește? Sigur că mi-aș putea găsi de lucru la vreo bancă, dar e plicticos. Când îi dai apă minerală omului obișnuit să bea vin, — moare. Apropos, doctorii vor să-mi interzică vinul, — asta iarăși e plicticos. Acum nu mai pot trăi în afara politicii. A ieșit rău de tot, — sunt un om sfârșit.

Bédier căscă sgomotos. Din stradă se auzeau strigăte, cântece; — demonstrația continua să se desfășoare.

Sembat era o fire blândă, părea stângaci, dar când lucrurile ajungeau la bătaie, se însufleţea, pornea cu orice risc, uimea lumea nu numai prin forța, dar și prin agilitatea lui. Așa l-au văzut cei dela răscoala din Paris, botezându-l «hipopotamul». Polițiștii cercau să izgonească demonstranții; — unul puse mâna pe Yvonne. Sembat îl dărâmă. Demonstranții se aruncară înainte. Yvonne era salvată, dar, ajunși la Champs Elysées, nu putură trece. Rămaseră ca și înainte pe o stradă lăturalnică.

Sembat își umplu pipa, trăgând furios fumul. Se întoarse spre René:

— Mi-e ciudă... Dacă e vorba să strigăm, apoi să strigăm acolo în fața «Astoriei»...

René răspunse:

— Vor răzbate alții. Din Concorde, sau din Etoile...

Manifestanții și polițiștii stăteau față în față. Se întuneca. Se aprinseră luminile rotunde ale felinarelor. Se luminară ferestrele caselor.

Pe neașteptate, Yvonne se aruncă înainte. Alergară cu toții în urma ei. Polițiștii credeau că manifestanții s'au astâmpărat; nu se așteptau la un atac. Profitând de zăpăceala lor, mulțimea se îndreptă spre Champs Elysées.

Aici erau oameni din Belleville, din Ménilmontant, din Ivry, din Plésance, din Suresnes, din Montrouge, din periferii și împrejurimi, oaspeți rari ai acestui cartier luxos, unde sunt expuse în vitrine ultimele modele de Cadillac și unde stau în cafenele americani sau clienți de-ai lui Garcy. Muncitorii aduseră cu ei tristețea, furia, veselia Parisului. Se auzeau glume, frânturi de cântece, blesteme, râs.

Yvonne sări pe grămada de pietre de lângă intrarea în metro. Ochii-i erau mai mari ca deobicei, iar fața, luminată de răsfrângerea apusului și a felinarului încă palid, apăru aspră, minunată. Sembat nu-și putu lua ochii dela ea; pentru o clipă uită de Eisenhower, de polițiști, de manifestație.

Yvonne întinse mâna și strigă cu putere:

— Pace!...

Câțiva polițiști se năpustiră asupra ei, aruncând-o jos pe scara metroului. Mulțimea gemu îngrozită.

Imbrâncindu-i pe toți, Sembat alergă spre Yvonne; fata zăcea pe o treaptă de piatră. I se păru că-i moartă și scoase un răcnet. Dar Yvonne deschise ochii, schițând un zâmbet slab.

Fu urcată într'o mașină. René indică: «Acasă...»

Sembat își aruncă privirile în jur. Indignarea pentru cele întâmplate dădu forțe noi manifestanților. In zadar loveau polițiștii cu măciucile; oamenii nu puteau fi smulși de lângă felinare, de lângă balustrade, de lângă copaci. Cineva aruncă un steguleț care străluci în lumina unei raze subțiri de proector. Fețele miilor de oameni se conturau vag în ceața cenușie. Acolo, jos, erau Concorde, Sena, Parisul...

Cântecul creștea:

«Allons, enfants de la Patrie...» *)

In româneşte de T. Vornic și G. Leonte.

*) Primul vers al imnului național francez „Marsilieza"

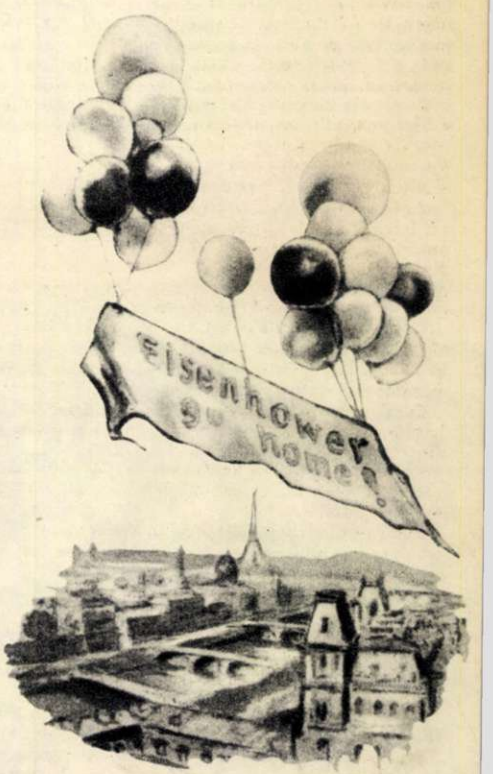

Tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej rostindu-și expunerea.

Consfătuirea pe țară a muncitorilor mineri din industria carboniferă

Sute de delegați ai minerilor din bazinul carbonifer Valea Jiului, al Comăneștilor, dela Derna-Tătăruș și Filipești și din alte regiuni carbonifere de pe întinsul Patriei, s'au adunat la Petroșani în zilele de 28 și 29 Iunie pentru a analiza, împreună cu conducători ai partidului și guvernului, măsurile necesare pentru sporirea producției și productivității muncii în industria carboniferă și pentru îmbunătățirea nivelului de trai al minerilor.

Consfătuirea a constituit încă o dovadă a legăturilor strânse ce unesc masele celor ce muncesc din țara noastră cu partidul și cu statul de democrație populară. Avântul cu care au luat parte minerii la această consfătuire, cuvântările documentate și pline de combativitate rostite de ei la tribună, propunerile și criticile juste aduse de vorbitori, toate acestea au demonstrat puternic că muncitorimea minieră, ca și întreaga clasă muncitoare, și-a însușit cu entuziasm politica partidului, de industrializare socialistă a țării și că în rândurile clasei muncitoare se desvoltă sentimentul de clasă conducătoare în stat.

In centrul consfătuirii s'a situat expunerea tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej, expunere care constitue un important document de partid și de stat.

Expunerea tovarășului Gheorghiu-Dej cuprinde un bilanț al succeselor obținute de regimul de democrație populară în lupta pentru desvoltarea industriei carbonifere și pentru îmbunătățirea vieții minerilor: producția de cărbune a țării a crescut aproape de două ori față de anul 1938, fapt care a contribuit ca în cei patru ani care s'au scurs dela naționalizare, industria noastră socialistă să-și tripleze aproape producția; salariul real al minerilor a crescut în general de odată și jumătate ori față de 1938; s'au dat în folosință până la sfârșitul anului 1951, 175.000 m.p. locuințe pentru mineri; s'au creat sute de școli de calificare precum și Institutul de Invățământ Superior al Cărbunelui, institut care formează cadre de ingineri ridicate din rândurile minerilor; s'a introdus mecanizarea procesului de producție și s'au luat măsuri pentru asigurarea securității muncii în mine; mii de mineri au fost trimiși în stațiunile balneo-climaterice: s'au deschis cluburi, biblioteci, dispensare, etc.

«Viața — a arătat tovarășul Gheorghiu-Dej — începe să înflorească în Valea Jiului ca și în celelalte regiuni producătoare de cărbuni; ele au încetat de mult să fie văi ale plângerii, ale suferinței, ale mizeriei și foametei — suntem pe drumul transformării lor în văi ale bucuriei». Tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej a anunțat un ansamblu de măsuri care ulterior au stat la baza Hotărîrii Consiliului de Miniștri al R. P. R. și a C. C. al P.M.R., cu privire la sporirea producției de cărbune și ridicarea nivelului de trai al muncitorilor din industria carboniferă. Aceste măsuri privesc: mecanizarea operațiunilor de bază prin folosirea de utilaje moderne ca haveuze, combaine, ciocane pneumatice, etc.; introducerea unui nou sistem de salarizare a minerilor, pe funcțiuni, în legătură directă cu realizarea planului de producție; recrutarea și pregătirea cadrelor de mineri, protecția muncii, construirea de instituții de sănătate și de cultură, magazine, etc., construirea în cursul cincinalului a 9.000 apartamente și mărirea capacității căminelor de mineri cu încă 9.000 de locuri, etc.

In cadrul expunerii sale, tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej a trasat minerilor sarcina măreață ca în cursul celui de al doilea cincinal producția de cărbuni a țării noastre să crească până la 20—25 milioane de tone pe an.

Vorbind despre greutățile și piedicile care au stat și mai stau în calea desvoltării industriei miniere și a ridicării nivelului de viață al minerilor, expunerea a arătat că multe din aceste greutăți și piedici sunt rezultatul activității deviatorilor oportuniști de dreapta ai cărei purtători în rândurile partidului sunt V. Luca, A. Pauker și T. Georgescu. Analiza făcută de C. C. al P. M. R. după Plenara din 26—27 Mai a. c. a arătat clar că A. Pauker și T. Georgescu nu sunt numai împăciuitoriști ci — ca și V. Luca — purtători ai devierii de dreapta dela linia partidului.

Tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej a arătat că «e necesară cultivarea vigilenței la fiecare membru al partidului, la fiecare membru de sindicat, la fiecare utemist, agitator, membru al comitetului de luptă pentru pace, la fiecare muncitor, funcționar și tehnician cinstit, pentruca dușmanul de clasă, oriunde s'ar afla, să simtă ațintiți asupra lui mii de ochi».

Consfătuirea pe țară a muncitorilor mineri din industria carboniferă reprezintă un eveniment important în viața întregului nostru popor muncitor; roadele acestei consfătuiri n'au întârziat să se arate: la numai câteva zile dela terminarea consfătuirii a fost publicată Hotărîrea Guvernului și Partidului, Hotărîre care a fost primită cu entuziasm în toate regiunile miniere ale țării. Mulțumind partidului și statului pentru grija și dragostea ce le-o arată, minerii au pornit cu avânt sporit la muncă sub lozinca: «Mai mult cărbune pentru patrie, pentru pace!»

Lucrările consfătuirii dela Petroșani s'au desfășurat într'o atmosferă de entuziasm, de dragoste și încredere față de partid și guvern. In foto: un aspect al sălii în timpul consfătuirii.

In cadrul discuțiilor a luat cuvântul și cunoscutul miner stahanovist Kopetin Géza dela Jieț-Lonea.

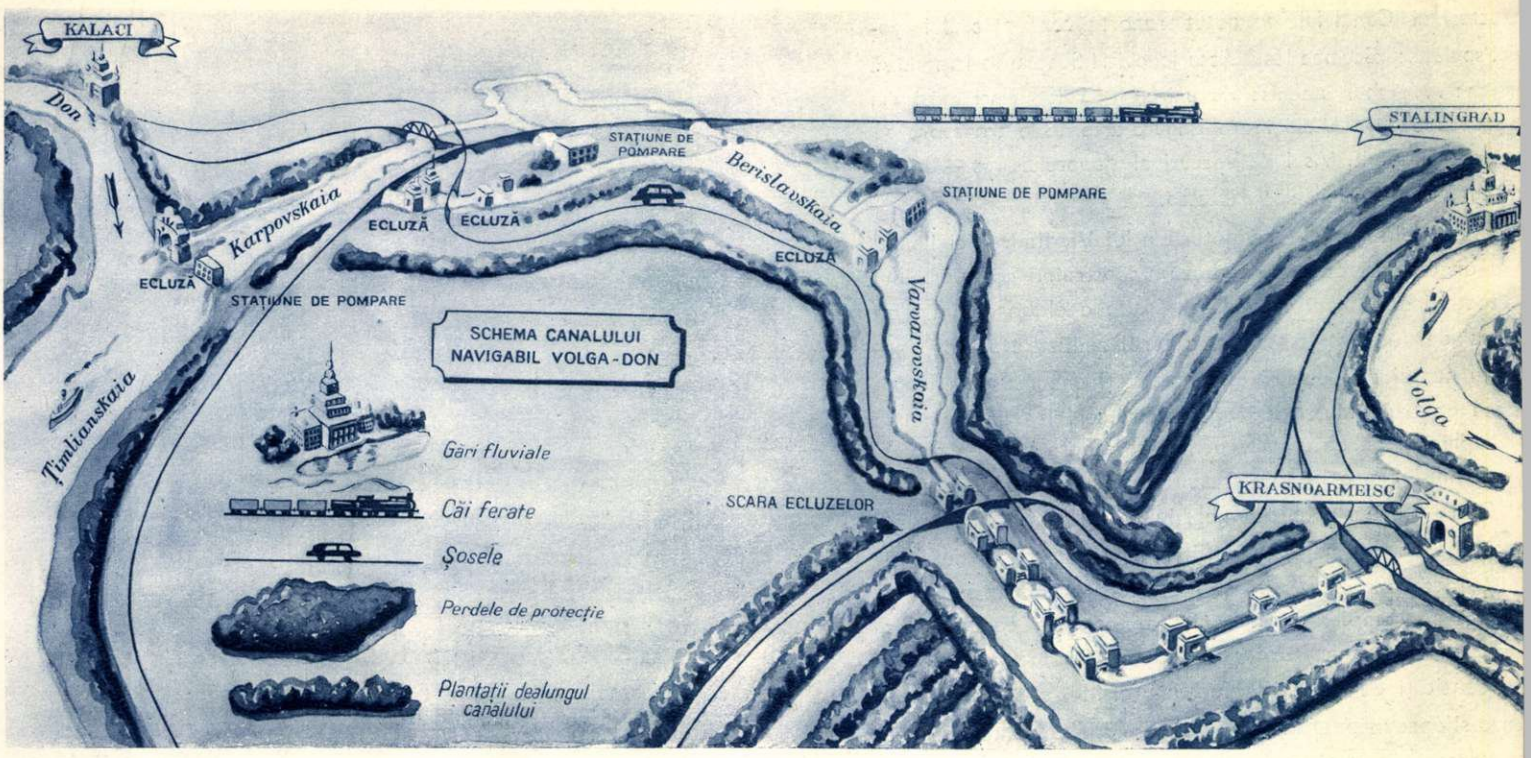

VOLGA S'A UNIT CU DONUL

In câmpia Stalingradului, prin locurile unde nu cu mulți ani în urmă ostașii sovietici au câștigat cea mai mare bătălie din istorie, oamenii sovietici au salutat de curând o nouă și măreață victorie a lor, dobândită de astădată pe frontul muncii pașnice: în ziua de 31 Mai 1952, la orele 13,55, apele marilor fluvii rusești Volga și Donul, s'au contopit. Popoarele sovietice au terminat astfel cu succes prima dintre construcțiile gigantice ale comunismului, făurite sub conducerea înțeleaptă a marelui Stalin.

Sus: Pe marele traseu se întâlnesc două generații de marinari: doi căpitani — tânărul Piotr Mironov și experimentatul Ivan Fomin, făcând împreună o călătorie de studii pe Canal.

Dreapta: Remorcherul Nr. 306 trece primul prin ecluzele Canalului.

Cu doi ani înainte de termenul inițial prevăzut, eroici; tructori ai Canalului au putut raporta conducătorului po- ului sovietic: «Scumpe Iosif Vissarionovici! Suntem fericiți să vă rtăm: ... planul stalinist de unire a celor cinci mări din ea europeană a URSS într'o singură arteră de transport pe a fost înfăptuit. Visul de veacuri al poporului rus — unirea ăi cu Donul—a devenit realitate».

Pornind dela geniala învățătură a lui Vladimir Ilici Lenin, a arătat că o condiție de bază a construirii comunismului electrificarea țării, tovarășul Stalin a elaborat un plan ndios de folosire a apelor, a cărui realizare să facă po- ă nu numai producerea unor cantități enorme de energie trică pentru industrie și agricultură, ci și transformarea rii prin irigarea pământurilor secetoase precum și des- area masivă a căilor de comunicație și transport. Canalul ga-Don — care a primit numele lui V. I. Lenin — face parte grandiosul plan de construcții, rod al învățăturii leninist- niste despre creiarea bazei materiale a comunismului. El ezintă un complex de lucrări hidro-tehnice care va fur- industriei și agriculturii din regiunile Stalingrad și Rostov șe cantități de energie electrică eftină, va contribui la area și aprovizionarea cu apă a 2.750.000 ha. pământ secetos mi-deșert și va uni într'o singură arteră fluvială cele cinci i ce scaldă țărmurile europene ale Uniunii Sovietice.

Canalul Volga-Don este o construcție unică în lume, o mi- a științei, tehnicii și arhitectonicii sovietice. Canalul are ngime de 101 Km., 13 ecluze, 13 baraje și diguri, stațiuni ompare, poduri, etc. Din complexul de lucrări ale Cana- fac parte: nodul hidraulic Țimlianskaia cuprinzând hidro- rala și numeroase ecluze și baraje, un sistem de canale cipale de irigație și distribuție în lungime de peste 190 Km., linii ferate de sute de Km., o autostradă paralelă cu alul lungă de 100 Km., etc. In stepă a luat naștere o mare — lacul regulator Țimlianskaia, cu un volum de 23,8 mi- le metri cubi de apă, precum și alte lacuri mari de acu- are. Amploarea construcției este oglindită de următoarele : constructorii au executat lucrări de terasament cu un n de 152 milioane metri cubi și lucrări în beton și beton at de aproape 3 milioane metri cubi. La executarea lu- ilor au fost folosite mașini cum omenirea nu a mai cunoscut : excavatoare pășitoare de mărimea unei case cu trei , screpere submarine, pompe plutitoare aspiratoare de ânt, excavatoare cu mai multe cupe și alte mașini gigantice luse de industria sovietică. Aceasta explică ritmul rapid crărilor: canalul Volga-Don lung de 101 Km. a fost construit umai trei ani în timp ce construirea canalului Panama America, în lungime de 82 Km., a durat 35 de ani.

oporul nostru, alături de toate popoarele iubitoare de , a primit cu mare bucurie vestea terminării Canalului gabil Volga-Don „V. I. Lenin". Acest sentiment al poporului ru și al tuturor popoarelor iubitoare de pace a fost imat de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej în telegrama adre- tovarășului Stalin cu prilejul terminării lucrărilor Cana- : „Oamenii muncii din întreaga lume, luptătorii pentru din toate țările văd în această victorie a poporului tic propria lor victorie. Omenirea progresistă privește lul Volga-Don ca un grandios monument al muncii crea- e, închinate păcii și fericirii oamenilor".

O mare făcută de mâna omului — Marea Țimlianskaia! Valurile ei nu sunt mai mici decât ale bătrânei Mări Negre. Apele mării celei noi alimentează o uriașă hidrocentrală electrică.

Un moment solemn: la mijlocul distanței dintre prima și cea de a doua ecluză, apele Volgăi și Donului s'au unit...

Pe locul istoric a unirii celor două mari fluvii. Constructorii măreței lucrări, precum și locuitori din împrejurimi salută cu bucurie nașterea Canalului.

rele șantier a fost totodată o uriașă școală a constructorilor! Mii și mii oameni de diferite profesiuni au dobândit experiența unor metode și procedee nice, folosite pentru întâia oară în istorie. In foto, sus: Tânărul muncitor Alexandr Petrov, lucrând la montarea turbinei hidrocentralei Țimlianskaia.

traseul Canalului „V. I. Lenin" au apărut scafandri. In foto jos: Stepan Soloscenko, unul din cei mai buni scafandri ai Canalului.

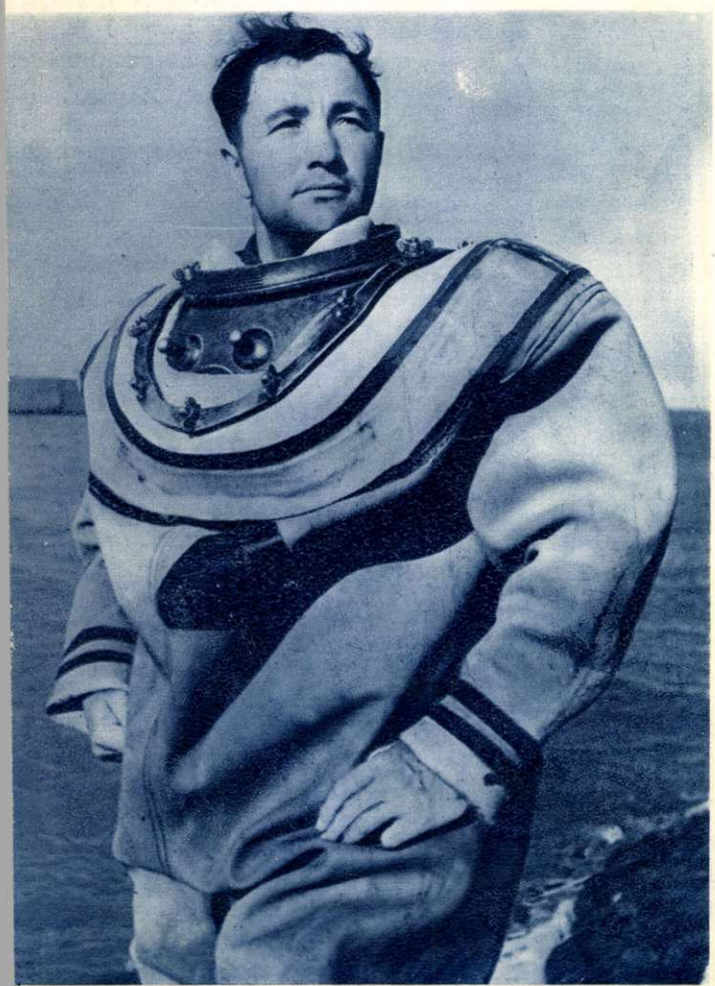

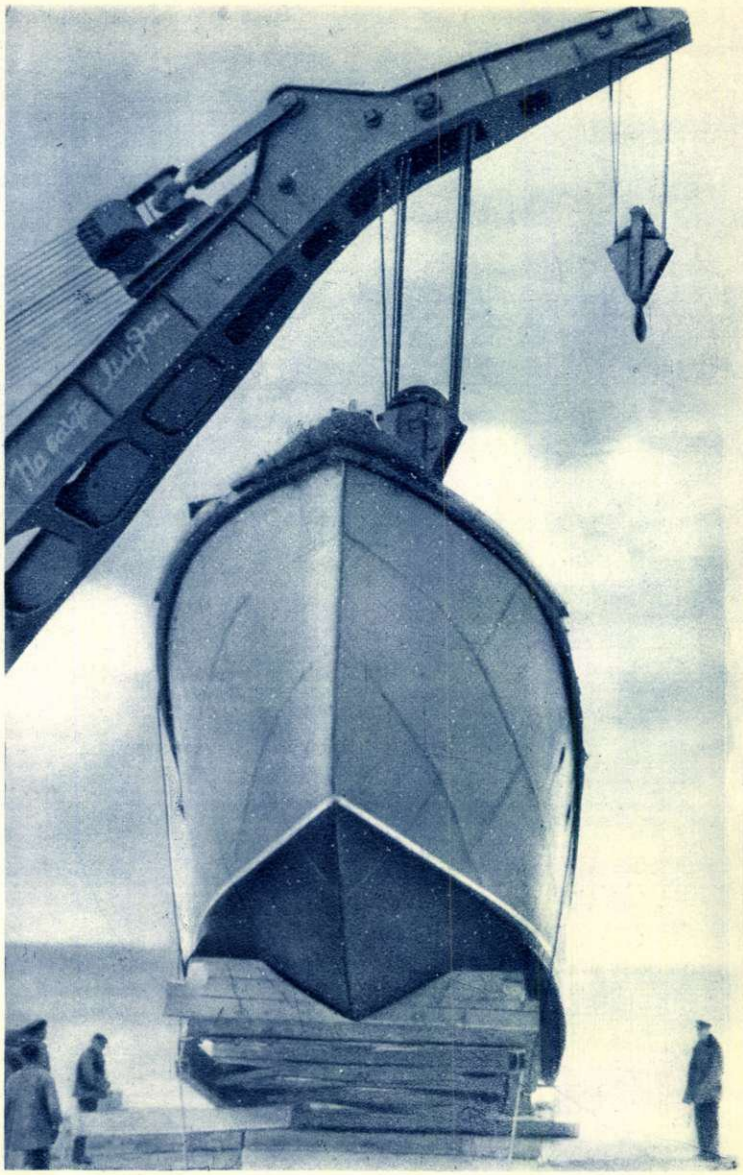

Lansarea unui vas pe Marea Țimlianskaia.

Călătorind pe albia unită a Volgăi și Donului, școlarii studiază instalațiile Canalului. Privirile lor exprimă tot atâta siguranță în viitor, tot atâta dragoste de viață și de pace, ca și munca părinților și fraților lor mai mari, constructorii Canalului.

IN VALEA ROȘIE

— povestire —

Al. GÂRNEAȚĂ

Iei uneori un măr. Îl vezi frumos, neted la coajă și nu te înduri să-l mănânci. Îl pui la loc de cinste și-ți desfeți privirile cu el. Deodată pe pieliță lui întinsă apar pete vinete, urîte, găuri adânci. Când îl tai, bagi de seamă că roiește de viermi, iar carnea sănătoasă a mărului e primejduită. Atunci te gândești că grădinarul nu-i un om gospodar, că nu și-a îngrijit pomii, n'a luptat împotriva viermilor care au putut să stea nestingheriți în fruct.

Așa erau să se petrească lucrurile și la noi în Valea Roșie. Până'n inima iernii am avut un președinte, o bogăție nu alta! Nimeni în sat nu vorbea mai mult decât el. Cum era ceva de făcut, cine se bătea cu pumnii în piept — e drept că are un piept cât zăgazul de pe malul Argeșului — cu mai multă putere? Radu Paciagiu! Cine uita cel dintâi vorbele ce le spusese? Tot Radu Paciagiu. Președintele nostru fusese un gospodar vrednic și se mai bucura încă de încrederea satului. Avea însă două păcate — nu știu dacă le mai are și azi, cred că a învățat destul din pățania ce voi povesti-o — îi plăcea să beie, așa, să se cunoască și, să se puie bine cu toată lumea, și cu chiaburii și cu omul muncitor.

— Dece să ne învrăjbim, neică? — spunea el adeseori. Om îi și unul, om îi și altul. La fiștecare îi place câte un păhărel de vin. Mai bine să ne cinstim împreună, ca frații!

Și fiindcă era în fruntea gospodăriei, era primul care bea în bodegă cu chiaburii. Uita și de treburi și de tot, ciocnind pahar după pahar cu Dumitru Năstase și cu alții din aceeași făină.

Că gospodăria putea lua foc, lui Radu nici că-i păsa. Nu mergea pe câmp cu săptămânile. Se întâlnea pe uliță ori în curtea gospodăriei cu câte unul și-l întreba bătându-l pe umăr:

— Ei, Grigore frate, merge treaba, merge? Semănat-ați tot?

— Semănat, tovarășe președinte! Păi se poate? Doar e pentru noi, răspundea celălalt, prefăcându-se mirat că tocmai lui i se pune o asemenea întrebare.

Și în prima adunare generală Radu evidenția astfel de oameni. Nu știu cum îi brodea el, că tocmai ăștia erau împărații leneviei. Atunci să fi văzut discuții în adunare, că nu mai știa Radu pe unde să scoată cămașa.

— Tovarăși, tovarăși, spunea el, aveți-vă ca frații, oameni buni.

Ei și așa, cu un astfel de președinte n'a fost de mirare că s'a strecurat în gospodărie Pană Stoian. Eu am citit multe cărți dela biblioteca noastră. Imi plac cele în care se vorbește despre sat, despre gospodăriile colective. Am întâlnit în ele mulți chiaburi: oameni peste măsură de grași, duhnind a țuică, cu priviri de fiară, strângând din pumni și scrâșnind din dinți, înnecându-se în zeci de pogoane de pământ. Stoian e și el chiabur, dar la prima vedere s'ar părea că nu se potrivește cu frații lui.

Pământ n'a avut prea mult: vreo zece pogoane. Vite: un cal și o vacă. A ținut ani mulți cazan de țuică și un tractor. Cam hârbuit tractorul, e drept. Dar cu hârbul ăsta ara la jumătate de sat, pe un sfert din recoltă. Un sfert de ici, un sfert de colo, se adunau lanuri întregi în coșarele lui. D'apoi crâșma! A ținut-o până acum câțiva ani. După ogor, om potrivit de stare, ba chiar te prindea inima să-l căinezi. După celelalte avuții, chiabur în lege.

Nici la chip Pană nu se aseamănă cu chiaburii din carte. E drept că pe fața lui nu se văd semne că i-ar fi lipsit vreodată ceva, dar nu-i gras. E un bărbat voinic, cum nu vezi mulți pe la noi, cu niște priviri ca de copil. c'ai jura că un om mai nevinovat ca el nici că se află în lume. Râde și glumește cu tine, te îmbie la el la masă și câteodată dă și câte un blid de mălai. Dar când pici pe mâna lui — și-au pățit-o destui — nici pielea nu rămâne netăbăcită. Când e vorba de bani e crunt și nemilos, dar zâmbitor. Lui i se potrivește de minune o vorbă care umblă pe la noi: «Nu mi-i frică de câinele care sare, ci de cel care se gudură».

Și Stoian a intrat în colectiv. S'au ridicat atunci câteva voci împotrivă. Constantin Ganea care e acum președinte îi spunea lui Paciagiu.

— Ăsta n'are ce căuta în gospodărie! A avut crâșmă în București.

— Taci frate, taci, sărea Radu speriat, că te aude omul și se supără. Se poate să spui una ca asta! Crâșma nici n'a fost a lui, a primit-o nevasta moștenire și a ei a rămas. Tu ce-ai fi făcut în locul lui?

— Dacă o primeam eram și eu chiabur. Dacă nu mă bucuram să jupoi pielea de pe om, mă scăpam repede de moștenire.

— Ei vezi! Omul a fost mai slab și n'o să-i tăiem capul pentru asta. Și chiar dacă ar fi așa tot ar trebui să închidem ochii: e un gospodar...!

Ganea, un bărbat tânăr abia trecut de treizeci de ani, n'a fost de aceeași părere și i-a spus-o verde în față:

— Te dai cu dușmanul, Radule. Il crești la umbra ta!

Paciagiu s'a supărat amarnic.

— Ce-mi spui mie vorbe istețe! Eu una știu: să ne fie bine! Și cu un om ca Stoian n'o să ne pară rău.

Până Stoian a ajuns socotitor. Ca să fim drepți, ar trebui să spunem nesocotitor, fiindcă Stoian încurca cu bună știință socotelile. Câteva luni la început n'a trecut în registru nici o zi muncă.

— Parcă acasă ții socoteală cât lucrează și cât mănâncă ai tăi? Nu ții! Și totuși ieși la capăt, răspundea el când era criticat.

Până la urmă, împins de oameni și îmboldit de Ganea, a scris în condică, dar vai de lume: după ochi și sprâncene. Prietenilor mai mult, celorlalți mai puțin. Fruntașii s'au trezit peste noapte codași, iar nevolnicii în fruntea bucatelor.

Când a văzut-o și pe asta, secretarul nostru s'a dus drept la organizatorul de partid. M'am brodit atunci în birou.

— Tovarășe Mihai, spuse Ganea mânios. Dacă noi aveam o brumă de îndoială că Stoian e dușman, azi pot să pun mâna în foc că e așa.

Alexandru Mihai, un bărbat înalt cât un munte, ursuz și tăcut, îl privi ca prin ciur.

— Despre ce e vorba?

Ganea îi spuse isprava lui Stoian, cu încurcarea socotelilor.

— Asta ne va duce de râpă, tovarășe Mihai. La împărțirea bucatelor, oamenii își vor pierde încrederea în gospodărie.

— Cum? făcu organizatorul.

— Foarte bine. Când vor vedea că leneșii sunt puși în aceeași strachină cu ei, fruntașii n'or să mai aibă poftă de lucru și-or să tânjească după traiul lor vechi.

Mihai se sculă în picioare, mânios.

— Tovarășe Ganea, tu vezi numai gaura covrigului. Numai răul.

— Dacă covrigul e subțire deocamdată, sigur c'am s'o văd așa cum e, rosti secretarul apăsat.

— N'ai dreptate, îl repezi Mihai, bătând cu pumnul în masă. Te lași târît pe o cale periculoasă: de bârfire și de distrugere a oamenilor. Și ca să vezi că n'ai dreptate, îți dau o pildă. Cine e inspector la cooperație în sectorul nostru?

— Manolescu, răspunse Ganea, puțin nedumerit.

— Ei vezi? Toată lumea știe că Manolescu a fost director de bancă, dar e lăsat la locul lui. Răducan Nedelcu, ginere și nepot de chiabur, gestionar al cooperativei noastre, își vede liniștit de treabă. La Curcani, președintele și contabilul sunt chiaburi. Asta nu-ți dă de gândit?

— Ba da. Inseamnă că am închis prea mult ochii și nu i-am dat peste cap.

— Ei, nu-i așa, îl fulgeră Mihai. Ăștia sunt specialiștii noștri și în loc să-i bârfim mai bine să-i ținem pe palme așa cum merită.

Dar Ganea nu s'a lăsat.

— Noi vrem să avem de-afacere cu specialiști cinstiți; chiaburii nu pot fi «specialiștii noștri».

— N'ai dreptate — se încăpățână Mihai. Pană Stoian e singurul care se pricepe la scripte și la socoteli. In loc să-i dai zor cu dușmănia, mai bine lasă-l în pace. Chiar dacă ar fi ceva adevărat în ce spui tu, în colectiv se va schimba.

O vreme, Ganea se descumpănise. Pe semne că ceva din spusele organizatorului îl mirase. Se reculese însă repede.

— Nu știu cum o fi cu ceilalți, dar în ce-l privește pe Pană sunt sigur că e specialist în hoții. Iar cu schimbarea... n'am văzut încă vulpe băgată în coteț și să nu mănânce găinile.

— Cu tine nu se poate vorbi, îi reteză scurt vorba, organizatorul. Oricât ți-ar spune omul, tot gaura covrigului o vezi.

Și organizatorul ieși din cameră. Ganea îl privi uimit, apoi cufundat în gânduri, plecă și el.

Intr'o zi, vine Ganea la gospodărie cu Nicula Mantaragiu, un bărbat pricăjit și amărît. Era tare supărat Ganea. Amândoi au intrat în biroul președintelui. Aici era multă lume printre care și Pană Stoian. Când i-a văzut, lui Stoian i-a pierit pentru o clipă zâmbetul de pe buze. Ce se întâmplase? Stoian cumpărase cal și căruță din alt sat, îl tocmise pe ascuns pe Mantaragiu ca argat, trimițându-l să lucreze la dig în Chirnogi. Plata? Plată chiaburească: un sfert argatul, trei sferturi Pană. Treaba a mers bine până în seara trecută. Stoian, ca să nu-i dea argatului nici cât i se cuvenea, a scornit că-l înșeală și l-a svântat în bătaie. Omul s'a dus drept la Ganea. Și așa am aflat că Pană Stoian era în acelaș timp și colectivist și exploatator. Ne-am mâniat tare, dar Radu al nostru, ca să împace pe toată lumea, a potolit-o în cele din urmă.

A trecut și asta. Vremea curgea repede. Ca ieri fusese iarnă, iar acum ajunsesem în mijlocul verii. Și mândră-i vara în Valea Roșie. Dealtfel la noi în sat fiecare anotimp e frumos și cu șartul lui. Primăvara e plină de miresme, pădurea te îmbie la popas lung și odihnitor, câmpul cu pământ bogat te chiamă la lucru spornic. Vara, când dă grâul în pârg, ți-e mai mare dragul să asculți șoaptele lanului, duduitul batozelor. Toamna se strânge rodul; în aer miroase a fân cosit și pere busuioace. Când nu eram în colectiv nu prea simțeam noi mireasma toamnei. Bucatele noastre luau drumul hambarului chiaburesc, iar noi rămâneam cu podul gol și gura flămândă. Iar iarna... în Valea Roșie abia acum știm farmecul iernii, când ne adunăm în jurul cărților, sfătuindu-ne cu ele, ca între prieteni.

Dar pe dumneavoastră vă interesează mai puțin cum îi vremea pe la noi. Vreți să știți ce s'a mai petrecut, nu? Spuneam că ne aflam în plină vară. Grâul intra în hambarele gospodăriei, car după car. In birouri se făceau socotelile. Pană Stoian era numai unt și miere. Nimeni nu vroia mai mult ca el binele gospodăriei. Și pentru asta, ca om cu carte ce se afla, a făcut o socoteală pe care Radu a luat-o de bună. Din recolta unui an, am oprit rezerve pe trei, semințe

cât pentru doi, furaje pentru patru sute de vite, nu ca pentru cincizeci cât aveam, iar pentru cota către Stat a rămas aproape mai nimic. Așa că noi din Valea Roșie am trimis fraților noștri muncitori o mână de grăunțe drept mulțumire. Să crape obrazul de rușine nu alta!

Ganea nu era atunci acasă, urma o școală de partid. A venit abia în pragul iernii. Când a aflat asta s'a luat cu mâinile de păr. S'a sfătuit cu tovarășii din organizația de bază, apoi a plecat la București. A stat câteva zile pe acolo și s'a întors cu tovarăși dela Comitetul Central și dela Regiune. Intr'o adunare generală, Ganea ne-a arătat ce poamă bună era Pană Stoian și ce frumos creștea în umbra președintelui. Să fi văzut ce larmă s'a iscat și câte alte bube au ieșit la iveală! L-am izgonit atunci pe Pană dintre noi. Dar l-am mustrat noi și pe Ganea. Dacă nu vorbea numai așa între câțiva ochi și ne spunea și nouă ce se petrece, din vreme, poate că de mult lecuiam boala și stârpeam neghina din lanul nostru. Că o sută de capete fac totdeauna mai mult decât unul singur.

Am uitat însă să vă spun mai multe despre Ganea. Pe vremea aceea el era secretarul de partid, iar astăzi ne este președinte. Mai bună alegere nu puteam face. E tânăr încă, dar parcă a trăit două vieți. E spirt și mai multe nu. Vede tot ce se petrece, găsește sfatul potrivit și leacul cel mai nimerit pentru a ieși din vreun impas. Ne-am întrebat noi în ce stă tăria lui Ganea și ne-am dat singuri răspunsul: nu iese o iotă din cuvântul partidului. E drept și neclintit ca o stâncă și dacă nici furtuni ca cele ce au trecut peste gospodărie nu l-au putut doborî, apoi e semn că-i făcut din aluat bun.

In iarnă, după întâmplarea cu Pană Stoian, l-am ales președinte și nu ne-am înșelat. Primul lucru care l-a făcut, e că a întărit gospodăria. Intr'un an de viață nu se mai lipise nimeni de colectivul nostru. Fugeau oamenii de noi de parcă eram ciumați. Intr'un fel aveau dreptate. Chiaburul din mijlocul nostru și nepăsarea conducerii, tot un fel de ciumă se chema.

Câtu-i ziulica de mare Ganea bătea satul casă de casă. Alături de el stăteau Teodorescu, secretarul de partid și ceilalți comuniști. Președintele nostru stătea de vorbă ceasuri întregi cu câte unul și dacă nu biruia pe loc se întorcea din nou. Era în sat la noi un mijlocaș vrednic de cinste, iubit de oameni, dar încăpățânat nevoe mare. Radu Neferu îi zice. Două săptămâni încheiate s'a dus Ganea la el, de credeam că are de gând să se mute cu totul la Neferu. Acolo stătea până noaptea târziu. In cele din urmă, Neferu a cerut să intre în gospodărie.

Așa s'a făcut că prin Februarie s'au înscris în colectiv 160 de familii. Suntem acum în totului tot, jumătate din sat. Ți-e mai mare dragul să vezi tarlalele întinse pline de rod, sutele de cai, oi, porci, păsări. Curtea gospodăriei parcă-i un stup, atâta larmă și vrednicie.

Ce s'a gândit Ganea într'un rând? Pământul nostru, ce-i drept, e bogat, dar dintr'un sac oricât de plin, dacă iei fără să pui la loc, se isprăvește într'o zi. Așa și cu ogorul: tot semănând an de an se spulberă tăria lui. Trebuia să punem îngrășământ. Bălegarul nu ajungea, așa că neapărat aveam nevoie de îngrășăminte dela fabrică. S'a sfătuit președintele cu conducerea, cu tovarășul Teodorescu și într'o bună dimineață tineretul a împânzit satul adunând cenușa din vetre, lăturile, resturile dela păsări.

Unii au înclinat capul cu neîncredere. Cine credeți că se văita mai tare și ne căina soarta? Radu Paciagiu.

— Ce o să iasă din toate spurcăciunile astea, șoptea el pe la colțuri. O să ardă pământul și o să rămânem goi cu pielea. Dacă nu mai sunt oameni pricepuți, gata! Așa e când oul se apucă să învețe găina.

Bocitoarele au trebuit însă să tacă. A venit inginerul dela raion, a făcut socoteala și a găsit că nu mai aveam nevoie decât de puține chimicale. Am împrăștiat cenușa și celelalte pe ogor și prin grădină. Iar când a fost vremea încolțitului s'a văzut minunăția: parcă cineva trăgea semănăturile în sus. Și când s'a vorbit la noi despre agrominim s'a văzut că acolo spunea literă cu literă cum am făcut noi.

— De unde știai tu toate astea, îl întrebarăm noi pe președinte, doar nu ești agronom?

Ganea a zâmbit arătându-ne biblioteca.

— Uite, acolo sunt o grămadă de cărți. Și n'ar strica dacă le-ați cerceta și voi din când în când. Am citit în ele cum fac colhoznicii. Cu asta mi-ați aflat secretul, râse Ganea în hohote, sănătos, ca orice om cu încredere în viață. A venit primăvara. Anul acesta a fost parcă mai frumoasă ca altădată. Când nu ți-e inima 'n cumpănă, simți din plin și aromele din văzduh și munca pe care o faci. Un ghimpe, însă, tot ni s'a înfipt în picior. Dușmanul ne tot dă târcoale. Intr'o noapte, când paznicul era în partea cealaltă la dig, a pierit motorul dela grădină. Nu-i lucru de glumă cu treaba asta. Vrea vrăjmașul să ne lipsească de apa Argeșului, să lovească în legumele și zarzavaturile noastre, ca să nu le putem duce muncitorilor la oraș, așa cum ne este pofta. Nu știm încă cine a făptuit ticăloșia, dar de bunăseamă că-l vom prinde. Suntem cu ochii în patru. Vulpea, oricât de șireată, tot se dă în vileag.

Cine a fost la noi cu șase luni înainte și ne-ar vedea acum pe ogor, gândește că a greșit satul, așa s'au schimbat oamenii. Vuește câmpul de cântul și hărnicia noastră și nu ne mai speriem de greutăți, oricare ar fi ele. Cu firea noastră de acum nu-i de mirare că am sărit toți ca unul când a fost nevoie de nutreț pentru vite. Fiecare a adus cât i-a prisosit, ca să hrănim vitele noastre, ale gospodăriei.

Creștem, creștem ca flăcăul din poveste. Râde inima în noi când vedem mândrețe de semănături, când magazia se umple de putini de brânză, de lădițe cu ouă, când se înmulțesc purceii în padoc, când se înalță tulpinițele de zarzavat în grădini. Anul ăsta vom spăla rușinea de pe obrazul nostru. O să trimitem la oraș multe grâne, păsări, legume pentru frații noștri muncitori. E datoria noastră s'o facem, pentru ajutorul ce ni l-au dat. Deunăzi am petrecut la gară doisprezece flăcăi. I-am trimis să se facă tractoriști. La anul ei vor mânui tractoarele din gospodărie primite din fabrici.

Ne gândim mereu la viitor. In toamnă vom ridica grajduri și hambare noi, vom cumpăra sute de oi, vaci și alte soiuri de animale. Ganea ne spunea într'o zi:

— Să vedem dincolo de vârful nasului. Nu muncim de pe o zi pe alta. Ne uităm peste ani și ne pregătim din vreme pentru ce vom face atunci. Așa ne învață partidul. Plămădim cu brațele noastre un copilandru mândru: belșugul gospodăriei, belșugul patriei.

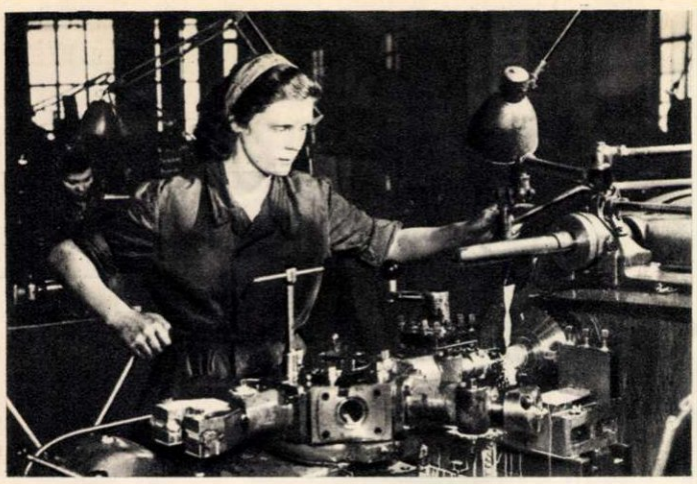

AVÂNTUL PRODUCȚIEI INDUSTRIALE

Muncitorii polonezi repurtează noi și noi succese în lupta pentru desvoltarea industriei socialiste. În primul trimestru al acestui an, producția industrială globală a țării a crescut cu aproximativ 19% față de primul trimestru al anului trecut. În aceeași perioadă productivitatea muncii a sporit cu 12%, datorită aplicării și extinderii metodelor stahanoviștilor sovietici de către muncitorii polonezi înaintați. Numeroase femei au fost promovate în munci calificate, mai ales în industria grea. Realizările lor justifică în mod strălucit încrederea ce le-a fost acordată.

In foto: strungărița fruntașă Magdalena Smetek.

PE MARILE ȘANTIERE

Ca și în celelalte țări de democrație populară, în Polonia populară marile construcții ale socialismului se înmulțesc și progresează an de an. In ultimul timp au fost puse în funcțiune întreprinderi de bază pentru desvoltarea economică a țării, printre care turnătoria de oțel a uzinei « Czestochowo », un furnal al uzinei « Kosciuszko », câte o uzină de autoturisme la Varșovia și Zeran, una de autocamioane la Lublin, etc. Tot mai sus se înalță zidurile combinatului « Nowa Huta », gigant al industriei, a cărui producție anuală va fi egală cu aceea a întregii producții metalurgice din Polonia dinainte de război.

Sporirea considerabilă—cu ajutorul Marei Uniuni Sovietice — a potențialului industrial și energetic al Poloniei populare constitue o temelie trainică a independenței naționale a țării și adaogă o forță importantă lagărului păcii și socialismului.

In foto: Aspect dela construcția uneia dintre cele mai mari uzine electrice din Polonia, la Jaworzno, lângă Cracovia.

PRIN POLONIA POPULARĂ

— Corespondență din Varșovia —

Polonia populară primește un minunat dar din partea marii sale eliberatoare și prietene — Uniunea Sovietică: la Varșovia va fi construit, prin forțele și mijloacele marelui Stat Socialist, Palatul Culturii și Științei.

El va avea o înălțime de 220 metri și în el vor putea lucra 12.000 oameni. Arhitectura sa sveltă și dantelată, după modelul celor mai frumoase monumente arhitectonice polone, se va înălța ca un simbol al renașterii Varșoviei, orașul-erou. Acest edificiu va pulsa de munca creatoare a oamenilor de știință și cultură ai Poloniei noi. Aici va fi sediul Academiei Polone de Științe, al Institutului de Pregătire a Cadrelor Științifice, al Societății pentru Răspândirea Științei, iar una din părțile sale cele mai frumoase va constitui Palatul tineretului.

In sălile imense ale Palatului vor fi instalate: Expozițiile de Artă, Muzeul Industriei și al Tehnicei și vor fi amenajate o sală de teatru, o sală de concerte și săli de cinematograf. O sală imensă pentru congrese, meetinguri și spectacole de massă va avea o capacitate de 4.000 locuri.

Guvernul sovietic, luând hotărîrea de a oferi Republicii Polone un dar atât de strălucit, s'a adresat guvernului polon întrebându-l unde dorește să fie înălțat acest edificiu, și ce destinație dorește să-i dea. Din partea polonă s'au făcut propuneri, din care una prevedea construirea unei clădiri administrative, alta a unei universități, iar o a treia propunere prevedea o așezare muncitorească. Palatul Culturii și Științei a fost propunerea cea mai mare și, firește, cea mai costisitoare. Tocmai această propunere a fost, însă adoptată de guvernul sovietic. După o lună (aceasta a avut loc anul trecut) au sosit la Varșovia arhitecții sovietici. Intr'un timp uluitor de scurt (6 săptămâni), în care au studiat temeinic caracterul arhitectonic al vechilor monumente polone dela Cracovia, Torun, Zamosc, Chelm, Kielce, etc., arhitecții sovietici au elaborat un proect care a fost adoptat cu entuziasm de arhitecții polonezi. Părerea acestora este sintetizată în cuvintele arhitectului Skibniewski: « Edificiul acesta încununează capitala țării noastre, constituind o excelentă expresie a arhitecturii naționale polone, prin forma sa grațioasă și prin caracterul puternic reliefat al turnului, care se ridică brusc din blocul masiv al părții inferioare a edificiului».

Guvernul sovietic acoperă toate cheltuelile în legătură cu construirea palatului. Din Uniunea Sovietică sosesc zilnic mașini și materiale. Până la 20 Aprilie au fost descărcate la Varșovia 1239 vagoane cu materiale și utilaj, între cari și 215 autocamioane. Toate mașinile: automobilele, excavatoarele, draglinele, betonierele și ascensoarele sunt noi, sosite direct din fabrică, construite ca pentru marile construcții ale comunismului. Până și cărămizile care vor putea fi procurate în Polonia vor fi plătite de guvernul sovietic la prețul de stat.

Inginerii, tehnicienii și muncitorii polonezi care lucrează pe șantier împreună cu tovarășii lor sovietici, își însușesc cu acest prilej metodele cele mai moderne ale construcțiilor înalte, metode specifice epocii construirii comunismului. Pentru muncitorii șantierului se construesc rapid, pe cheltuiala Uniunii Sovietice 163 imobile de locuit, clădiri pentru cluburi, cantine și cămine culturale.

Lucrările de construire a Palatului Culturii și Științei au și început. La 1 Mai s'au inaugurat lucrările de săpare a temeliilor, urmând ca peste puțin să se treacă la betonarea lor. La sfârșitul anului se va păși la montarea construcțiilor de oțel. Uriașul edificiu va fi terminat în întregime la 22 Iulie 1955, ziua glorioasei aniversări a eliberării Poloniei de către Armata Sovietică.

Poporul polonez a primit cu adâncă recunoștință darul Uniunii Sovietice. El vede de pe acum în Palatul Culturii și Științei un monument gigantic al prieteniei veșnice sovieto-polone, o întruchipare a marilor idei staliniste ale păcii și frăției între popoare.

ambasador extraordinar și plenipotențiar al Uniunii Sovietice în R.P.R. — A. I. Lavrentiev — sit în Capitală. In foto: (dela stânga la dreapta) tovarășii M. A. Filatov, I. Chișinevschi, N. P. Sulițki, A. I. Lavrentiev, S. Bughici, în gara Băneasa.

egație de fruntași ai agriculturii sovietice a sosit în țară. Ea aduce prețioase învățăminte nilor muncii de pe ogoarele patriei noastre. In foto: oaspeții sunt primiți cu bucurie în gara Iași.

PE ÎNTINSUL HOLDELOR BOGATE

lele sovietice înaintate sunt aplicate pe scară din ce în ce mai largă în bătălia pentru obținerea recolte bogate. In foto: la G.A.C. «Donca Simo» din Orțișoara (reg. Timișoara) treerișul grâului se face folosind metoda cuplării a două batoze la un singur tractor.

Suntem în preajma marii sărbători...

Clasa muncitoare condusă de partid, întâmpină ziua de 23 August — ziua eliberării României de către glorioasa Armată Sovietică — cu un nestăvilit avânt în muncă, cu hotărîrea de a înălța și mai sus construcția socialistă.

Iată-l în fotografia de mai sus pe utemistul Popa Victor, strungar fruntaș la uzinele «Matyas Rakosi» din București. Ca și numeroși alți muncitori el participă la întrecerea socialistă în cinstea lui 23 August, căutând să folosească cele mai înaintate metode de muncă. Aplicând inițiativa lui Nicolae Vasu, care constă în îmbinarea unui număr de metode sovietice într'o acțiune complexă pentru folosirea maximă a tehnicii, tov. Popa Victor reușește să-și depășească zilnic norma cu 156%.

Succesele muncitorilor antrenați în întrecere socialistă constitue un exemplu pentru întregul popor muncitor.

ISTERIA RĂZBOINICA

A IS FOR ATOM

SESIUNEA EXTRAORDINARĂ A CONSILIULUI MONDIAL AL PĂCII

La Berlin, s'au adunat între 1—5 Iulie reprezentanţii popoarelor în forul care exprimă năzuinţele majorităţii imense a populaţiei globului: Consiliul Mondial al Păcii.

Desbaterile din marele for reprezentativ al mişcării mondiale pentru pace au dovedit înţelepciunea acestei mişcări, precum şi creşterea puternică a forţei sale. Au fost rostite rapoarte şi s'au adoptat rezoluţii în legătură cu: rezolvarea paşnică a problemelor germană şi japoneză, lupta pentru încetarea războiului din Coreea şi înfierarea războiului bacteriologic, lupta împotriva cursei înarmărilor şi pentru un Pact al Păcii. Sesiunea a adresat popoarelor chemarea de a pregăti Congresul popoarelor pentru apărarea păcii care se va deschide la 5 Decembrie 1952 la Viena.

Poporul nostru a primit documentele sesiunii Consiliului Mondial al Păcii cu mare încredere, cu hotărîrea de a-şi spori eforturile pentru întărirea patriei sale iubitoare de pace, pentru apărarea păcii în întreaga lume, alături de toate popoarele, în frunte cu marele popor sovietic

Sus: Prezidiul sesiunii extraordinare a Consiliului Mondial al Păcii.
Mijloc: O parte din delegaţia sovietică la sesiunea Consiliului Mondial al Păcii: (dela stânga la dreapta) Leonid Soloviev, Zinaida Gagarina, acad. A. Oparin şi Mitropolitul Nicolae.
Jos: acad. Mihail Sadoveanu, preşedintele Comitetului Permanent pentru Apărarea Păcii din R.P.R., îndreptându-se spre sala în care s'au desfăşurat lucrările sesiunii.

A AGRESORILOR AMERICANI

Revista ultra-reacţionară americană «Collier's», care — transformându-se în purtător de cuvânt al isteriei războinice a imperialiştilor americani — şi-a atras asupra ei mânia legitimă a popoarelor, îşi continuă mârşava campanie împotriva păcii.

Iată ce aspecte din monstruosul «mod de viaţă american» înţeleg să elogieze redactorii-criminali dela «Collier's»: fotografiile reproduse înfăţişează aspecte ale «educaţiei atomice» menite să transforme copiii americani în unelte oarbe ale agresorilor inspiraţi de Wall-Street.

Iată în prima fotografie, copii dintr'un orăşel din Nevada culcaţi la pământ, la comanda organizatorilor unui aşa zis «exerciţiu atomic».

A doua fotografie are următoarea explicaţie: «Învăţătoarea Elsie E. Beiler explică elevilor de şcoală elementară alfabetul atomic:

«A» dela «atomic»
«B» dela «bombă»

Scribii vânduţi dela «Collier's», slugi ticăloase ale agresorilor americani, elogiază aceste aspecte ale «educaţiei» americane. În realitate ei fac însă — în ciuda voinţei lor — şi altceva: ei pun la dispoziţia popoarelor iubitoare de pace — şi înşişi poporului american — documente pentru actul de acuzare care va cere pedeapsă necruţătoare pentru sângeroşii criminali de război dela Washington.

O ZI PE NAVĂ

Matrozul major Nicula Virgil de veghe la pravă.

Dimineață senină de Iulie... Marea scânteiază în mii de fețe străvezii, sub mângâierea primelor raze de soare. Luminile portului au clipit și s'au stins, ostenite de veghea nopții. Printre otgoane, în mijlocul cisternelor și silozurilor pornește iar clocotul puternic al vieții. Dealungul cheurilor, pufăind agale navele se trezesc și ele.

Echipajul navei noastre a eșit pe punte la înviorări. Rând pe rând matrozii sar în valurile înfiorate de briză. Trupurile bine legate împestrițează undele când albastre, când verzui. In jurul navei apa se învolburează sub bătaia voinicească a înnotătorilor. Stropii țâșnesc în jerbe, râsete voioase însoțesc strigătul mirat al vreunui tovarăș « atins » de proectilul lichid.

Și în această dimineață, marea dăruie tinerilor ei ostași îmbrățișarea sa răcoritoare.

★

— Adunarea!...

Comanda șefului de cart răsună dela un cap la altul al navei. Echipați, matrozii se aliniază la inspecția ținutei. Ofițerului de gardă nu-i scapă nici cea mai mică neglijență:

« Gulerul e strâmb, tovarășe cartnic Ioniță ». « Boneta mai pe sprânceană, matroz Perca ».

Nici un fir de praf nu e îngăduit pe minunata uniformă de marinar.

Inspecția ținutei s'a terminat. Matrozii trec la alte îndatoriri de seamă. Incepe curățirea navei.

Pe punte, grupa cartnicului Maftei lustruește de zor alămurile sclipitoare. Glumele se întretaie, dând îndemn lucrului:

— Tocești niturile, Pavele, de atâta frecat!

Pieptul vânjos al matrozului Pavel Ion e lac de nădușală. E muncă multă până să faci metalul să lucească lună.

Sub punte, în sala mașinilor, matrozii mecanici curăță cu grije și atenție mașinile, piesă cu piesă.

— Petre, dă-mi o cârpă curată, să șterg bine biela — spune matrozul Augustin. Să nu ne joace vreo festă în timpul marșului.

Aerul încins din compartiment parcă înțeapă cu ace înroșite. Matrozii însă, nu se lasă copleșiți de dogoare. Nava trebue să funcționeze fără greș. Aceasta este sarcina lor.

★

Echipajul s'a aliniat pe punte. La ceasul acesta, pe bordul navelor începe ceremonia ridicării pavilionului. Câteva comenzi scurte — apoi peste vârful catargelor plutește spre zare chemarea bărbătească a goarnei. Cu ochii ațintiți spre drapelul patriei, ce-și desfășoară semeț faldurile în vânt, matrozii dau onorul la pavilion.

Inimile lor sunt pline de mândrie. In clipele acestea solemne arde în ele mai vie ca oricând, flacăra dragostei fierbinți pentru patrie. Gândurile sboară către cei dragi de acasă. « Fiți fără grijă, dragii noștri. Marinarii sunt la postul lor! Stăm scut de neclintit la hotarul dela mare al țării, gata oricând să sfărâmăm pe dușmanul care s'ar încumeta să ne atace patria ».

★

A început lecția politică. Ostașii poporului nu trebue să fie numai stăpâni deplini pe mânuirea armamentului modern, ci și să pătrundă adânc idealurile măreți pe care le slujesc.

Azi, ofițerul Țapu lămurește matrozilor mecanici problemele cuprinse în lucrarea tovarășului Gheorghiu-Dej: « Lupta de clasă în România în etapa actuală ». Matrozii ascultă cu luare aminte, însemnând în caete prețioasele învățăminte. Discuțiile ce se nasc la sfârșitul lecției sunt însuflețite, legate de viața fiecăruia.

Comuniștii și utemiștii de pe bord sprijină cu tărie munca politică și pregătirea de luptă, luându-și fără preget cele mai grele sarcini.

La ultima tragere cartnicul Roșioară Florea a perforat țintele drept în mijloc, împlinindu-și angajamentul de a lua « foarte bine » la tragere. Ca el mai sunt mulți matrozi comuniști și utemiști. Ei sunt mândria echipajului, care caută să le urmeze pilda.

★

Amiază... Puntea a înflorit de mulțimea pânzelor ce adăpostesc mesele pliante. Azi bucătarul s'a întrecut pe sine și laudele curg:

— Tare-i meșter Deneș al nostru.

— Meșter, cum nu, și la bucătărie și la tun — întărește matrozul Gheorghe Alexandru.

... — La posturile de manevră!

La comanda șefului de cart, matrozii sar ca un singur om. Pașii lor grăbiți răpăie puternic pe puntea metalică. In câteva clipe nava s'a deslipit de cheu și, despicând cu prova crestele înspumate ale valurilor, pornește în larg.

La turbină, termometrul din compartiment arată peste 60 de grade. Mașinile uruie asurzitor. Șiroaie de sudoare se preling pe piepturile turbiniștilor.

— Ei, e răcoare bine aici? — îi strigă zâmbind cartnicul major Penciu, cartnicului Zaharia.

— Știți, tovarășe cartnic major, că mie-mi spun băeții « sânge rece » — așa că temperatura asta nu mă supără cu nimic! — răspunde tot glumeț cartnicul Zaharia, ștergându-și stropii de pe frunte.

Zaharia e fiu de țăran sărac și râvnea de mult să fie în stare a struni puterea de oțel a tractoarelor. In armată a prins tainele mecanicii, și acum nava în plin marș se supune mâinilor sale îndemânatice.

Pe punte, la tun, cartnicul Geanaliu Petre arată grupei sale o țintă în larg, sfătuindu-și matrozii:

Dimineața, primul punct al programului marinăresc este curățirea navei. Grupa de serviciu condusă de matrozul Steriopol Vasile execută cu multă îndemânare această operație.

Utemistul cartnic major Cătău P. Ioan este un timonier destoinic. El conduce cu multă pricepere nava. Alături de el, matrozul Anghel Gheorghe.

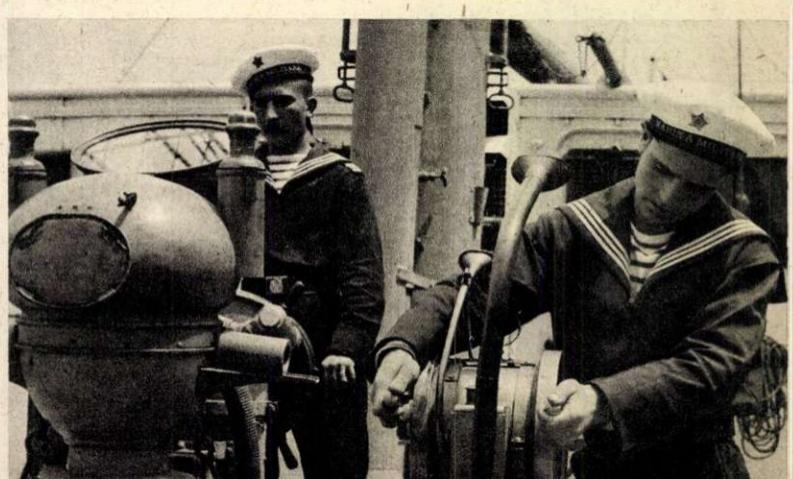

Cu privirile şi cu gândul, spre drapelul Patriei!

Plecarea într'o întrecere organizată între echipajele bărcilor.

Clipe vesele de repaos. Cartnicul Pârvulescu Dumitru, distrează echipajul cu voioase cântece marinăreşti.

— Ochiţi ţinta cu gândul că trebue să loviţi un duşman al poporului nostru. Aşa o să vă îmbunătăţiţi mereu pregătirea şi o să ajungeţi curând tunari destoinici.

Nava înaintează cu toată viteza. Pe chipurile marinarilor, bronzate şi înăsprite de vântul sărat, se citeşte hotărîrea de a executa desăvârşit toate manevrele, ridicându-şi mereu nivelul pregătirii de luptă.

★

Inserarea şi-a coborît umbrele. Luminile din port licăresc, luptând cu întunericul. Legată la cheu, nava noastră îşi odihneşte trupul de oţel. Pe bord matrozii discută despre ziua de muncă încheiată. Ca şi în celelalte zile, ceasurile s'au scurs cu folos. Şi-au îmbogăţit cunoştinţele, le-a crescut iscusinţa în manevre. In mijlocul unui grup, matrozul Ispan Francisc râde din toată inima, cu îndreptăţită mândrie :

— Acum s'a dus porecla mea de «rateu». Azi toate proectilele au mers în ţintă. Nu zic că a fost uşor. Am exersat de două ori, de douăzeci de ori — şi tot am reuşit. Apoi adăugă serios :

— Nu-i numai meritul meu. Am învăţat dela fiecare, dela tovarăşul cartnic Geanaliu şi dela alţii . . .

Peste svonul glasurilor se strecoară notele line ale unui cântec. Cartnicul Balog — «chitaristul» — e la «datorie» seară de seară. Discuţiile se sting încet, ca la o comandă neauzită. Şi glasurile tinere, bărbăteşti, calde, ţin isonul şoptind sub stele cântecul scump marinarilor, cântecul mării :

Iubit oraş, adio,
In larg porni-vom mâine . . .

M. GIOSANU

Iniţiere în una din primele „taine" marinăreşti : cum se face nodul la parâme.

Se lansează pe apă o barcă cu întregul ei echipaj.

→

Răsfoind cărțile

RAPSODUL POPORULUI UCRAINIAN

Există în lirica lui Taras Sevcenko, marele poet clasic ucrainian, câteva versuri în care artistul s'a zugrăvit singur. Prețioasa culegere de poeme « Cobzar », pusă de Ed. « Cartea Rusă » de curând în mâna cititorului român, respectă această imagine a lui Sevcenko — răsvrătitul, pe care traducerea românească reușește să o redea :

« Cuțitul am să mi-l ascut
Și în caramb am să-l înfig
Pleca-voi în necunoscut
Dreptatea s'o găsesc, s'o strig.
Pe țărmuri verzi n'am să alerg
Și luncilor voi da ocol
Cu păr sburlit, cu capul gol,
Pe drepte drumuri n'am să merg».

Și nici nu i-a fost dat fiului de iobag, Taras Sevcenko, slujitor el însuși la conacele boerești din Ucraina, răscumpărat abea mai târziu pentru 2500 de ruble, să meargă pe drumuri netede. Pictorul și poetul, prietenul democraților revoluționari ruși, a plătit cu ani grei de surghiun patriotismul lui înfocat, îndemnurile revoluționare adresate iobăgimii ucrainiene, visurile lui avântate. 34 de ani din cei 47 pe care i-a trăit, Sevcenko nu s'a bucurat de libertate. Dar nici robia, nici anii de înjosire în batalionul de linie dela Orenburg, în fortăreața Omsk sau pe insula Cos Aral, unde-l exilase mânia țarului, nu au fost în stare să înnăbușe chemarea de revoltă a marelui poet, dragostea lui fierbinte pentru Ucraina sa. Arbore puternic, cu rădăcinile adânc implântate în solul natal, Taras Sevcenko reprezintă un exemplu minunat de contopire desăvârșită a aspirațiilor unui artist cu interesele colectivității care l-a născut. « Istoria vieții mele este o parte din istoria patriei mele », a scris el în autobiografia sa și opera lui stă marturie pentru adevărul acestei afirmații.

Taras SEVCENKO — Autoportret

Atașamentul poetului pentru tot ceeace reprezenta năzuințele masselor țărănimii iobage ucrainiene, în vremea autocrației țariste, străbate ca un fir roșu întreaga sa operă, dându-i unitate, transformându-l pe artist într'un adevărat rapsod, care altoește un spirit înnoitor revoluționar pe trunchiul vechilor producții poetice populare cântate în sate, în iarmaroace și la răscrucile drumurilor, de cobzari rătăcitori...

Această legătură cu poezia populară ucraineană în tot ce avea ea mai frumos și mai bun, mai legat de sufletul poporului, explică dealtfel și titlul primei culegeri a poetului, « Cobzar », cât și apariția figurii episodice a cobzarului.

Poemele lui Sevcenko slăvesc patria lui, stepa bătută de vânturi și năpădită de ierburi, cu gorgane albăstrii, sub care odihnesc străbunii. Forma

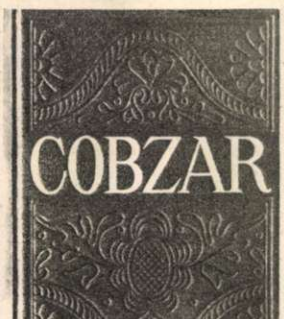

poeziilor lui e adesea cea populară ca în balada « Catrinei » și în « Noaptea lui Taras », unde cobzarul

« cobza și-o frământă
și din gură-i zice
de trecute lupte
și de vremi voinice »

Eroii lui Sevcenko desprinși din vechile legende ale Ucrainei, vorbesc despre trecutul de luptă al poporului. Ei sunt oamenii care s'au ridicat împotriva feudalilor polonezi și ale căror răscoale au înscris pagini neuitate în istoria căzăcimii. Pe aceștia Sevcenko îi oferă drept modele poporului său împilat. Chipul lor îl vede reînsuflețind lupta pentru libertate a țărănimii frânte sub cnutul boeresc.

« Fost-am fost noi liberi
Și stăpâni odată.
Căzăceasca slavă
Fi-va neuitată »

In massele asuprite clocotește însă revolta și nu e departe vremea, pe care o întrezărește poetul :

E'ncinsă ura
Și oamenii, pe câte par
L'or duce la călău pe țar ».

In poezia lui Sevcenko temele liricei personale se leagă indisolubil cu marea temă a revoltei sociale, a încrederii în victoria luptei pentru libertate a poporului. Astfel poezia-testament «Când voi muri», exprimând dorința poetului de a se odihni după moarte în pământul patriei lui dragi, se încheie cu cuvintele profetice :

« Cu sânge de tirani mișei
Stropiți a voastră libertate!
Loviți cu ură-adâncă'n ei
Și rupeți lanțurile toate!
Și când veți fi mai fericiți
In libera și noua lume
Cu glasul bun să v'amintiți
De viața mea și de-al meu
nume».

Monumentul — pe care, asemenea lui Pușkin și tuturor poeților luptători, și l-a înălțat, prin opera sa, Sevcenko însuși — și-a găsit prețuirea în libera și noua lume, unde lanțurile înrobirii omului au fost rupte pentru totdeauna. Din această lume liberă facem parte și noi, care putem azi să ne bucurăm de comoara versurilor lui Sevcenko. Cititorul din țara noastră mai găsește un temeiu deosebit de dragoste pentru opera poetului ucrainian. In versurile cântând gloria luptelor căzăcești, el va descoperi crâmpeie care-i vor aminti

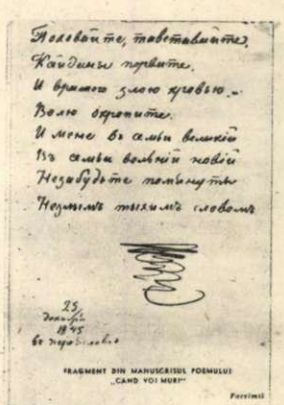

despre prietenia de veacuri dintre poporul ucrainian și poporul român, despre lupta lor comună împotriva asupririi și exploatării, așa cum subliniază maestrul Sadoveanu în prefața caldă ce însoțește culegerea « Cobzar ».

O mențiune deosebită se cuvine traducerii — semnată de Victor Tulbure și Val Cordun — Dacă apariția versurilor poetului ucrainian înseamnă într'adevăr pentru cititorii noștri desvăluirea unei comori, aceasta se datorește și frumoasei tălmăciri în care poemele ne sunt prezentate. Traducătorii au isbutit — cu rare excepții — să redea nu numai puterea și vitalitatea ce caracterizează poezia lui Sevcenko, dar și specificul poeziei populare ucrainiene, ritmul și tonalitatea ei, pe care poetul le-a folosit cu atâta măestrie.

Reproducând o serie de tablouri ale lui Sevcenko, dând cărții o deosebit de reușită prezentare grafică, Editura « Cartea Rusă » a înfățișat acest volum, așa cum el merită, într'o haină sărbătorească.

Vera CĂLIN

Taras Sevcenko — Cobzar — Ed. Cartea Rusă

Zile slăvite

Fără îndoială, în momentul de față, unul dintre valoroșii poeți din țara noastră, care abordează cu îndrăzneală și talent temele actualității politice este Eugen Frunză. Deosebit de reușită este folosirea armei satirei în versurile sale. Poezia lui E. Frunză nu se reduce, evident, la satire și pamflete politice, dar mai ales în acest gen talentul artistului se manifestă în toată plenitudinea lui. Piesele cele mai izbutite din volumul lui Eugen Frunză, apărut nu de mult în Editura de Stat pentru Literatură și Artă, sunt acelea în care poetul înfierează complotul imperialiștilor americano-englezi împotriva păcii. Nu vom insista asupra poeziilor valoroase« Nu'n slujbe divine petrec monseniorii » și « Acheson în vizită la Paris și Londra», păstrate din culegerea de versuri anterioară : « Sub steagul vieții» — poezii intrate mai demult în conștiința masselor de cititori. Ne vom opri asupra poemelor noi tipărite pentru întâia oară în volum. In unele din aceste poezii (« Act de acuzare », « Majoritate», « Vise ce nu fac două parale ») poetul exprimând sentimentele sutelor de milioane de luptători pentru pace, vestejește crimele călăilor popoarelor în versuri în care durerea, indignarea, mânia sfântă sunt luminate de credința fermă că imperialiștii vor plăti curând pentru toate faptele lor. Cât de răscolitor este, bunăoară, îndemnul fierbinte către partizanii păcii de a tăia « ucigătorul braț », al noilor fasciști! (« Act de acuzare »). Versurile ce urmează pasajelor care denunță monstruozitățile săvârșite de trupele americane în Coreea sunt atât de vii încât cititorul are impresia că ascultă înseși strigătele inimii sale :

« Uriți! Uriți! Căci nu-i nimic
mai sfânt
Ca ura-străjă vieții pe pământ...
Veghiați, luptați cu tot ce-aveți
în voi
Răpuneți monstrul dornic de
războiu!
In voi stă forța omului măreț.
Cel mai de preț din câte sunt
de preț.
Ne'nfrânte stavili ridicați spre cer!
Prefaceți ura'n pavăză de fier!
Pe metereze sus!
Urcați! Urcați!
Tăiați, tăiați ucigătorul braț!...»

Eugen Frunză—Zile slăvite—ESPLA.

Alte poezii înfățișează în imagini puternice, convingătoare, anumite fapte izbitoare din lumea dolarului, fapte care desvăluie singure hidoșenia imperialiștilor. In « Neguțătorul de copii », de pildă, demascând pe bogătașul Mister Carris, neguțător de copii, poetul ține-ște la stâlpul infamiei pe toți «domnii ăștia Carris din New-York » care « până și din leagăn storc sumele de aur sunătoare » In « Poveste din lumea dobitoacelor» istorisirea faptului că primarul londonez a investit un câine cu titlul de «cetățean de onoare al orașului» — așa cum altădată dementul Caligula dăduse calului său rangul de senator — constitue amănuntul semnificativ pentru ilustrarea morbidității societății burgheze în agonie. Insuși câinele — ne spune poetul — văzându-se pe aceeași treaptă cu « făpturi umane » de talia lui Churchill și a generalului Eisenhower, exemplare ce poartă și ele cu aroganță titlul de « cetățean de onoare » — « . . . a scârbă a lătrat ». Forța poeziilor de acest gen din volum isvorăște direct din atitudinea de ură și indignare a poetului față de dușmanii omenirii, din ironia și sarcasmul cu care el biciuește fărădelegile lor.

Volumul « Zile slăvite » cuprinde poezii valoroase care cântă viața nouă din patria noastră, cum ar fi « Un om și un frate sovietic », « Pentru anii cu flori și rod », « Cearta », « Pune-mi dorul în cărbuni », « Să bați codri . . . » Izbutite sunt deasemenea bucățile « In cabina de vot», « Cal-putere », « La mormântul eroilor », ș.a. In versuri simple, cu o mare claritate, adesea cu accente de sănătos humor popular, Eugen Frunză prezintă în aceste poezii fapte care dau o imagine a frumuseții și măreției vieții noastre, desvălue înnoirile ce se petrec — în procesul muncii de construcție socialistă — în conștiința oamenilor simpli.

Volumul «Zile slăvite» constitue un însemnat succes al poeziei noastre pe drumul creșterii combativității ei, pe drumul accentuării caracterului ei popular. Prețuirea poeziei lui E. Frunză de către massele muncitoare, prezența ei la serbări, adunări, în uzine și pe ogoare, e cea mai grăitoare verificare a calităților ei.

Dumitru MICU

La strânsul recoltei.

Elena Moldovan, colectivistă la G.A.C. „23 August" din comuna Bonțida, raionul Gherla, regiunea Cluj.

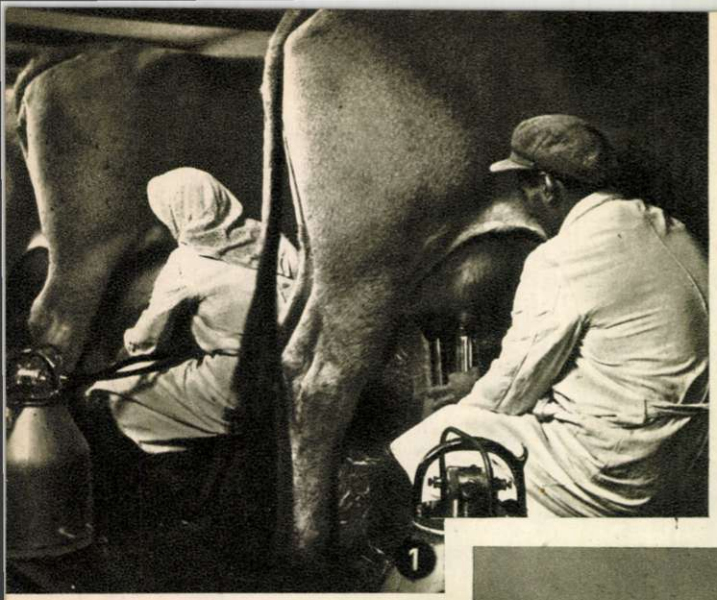

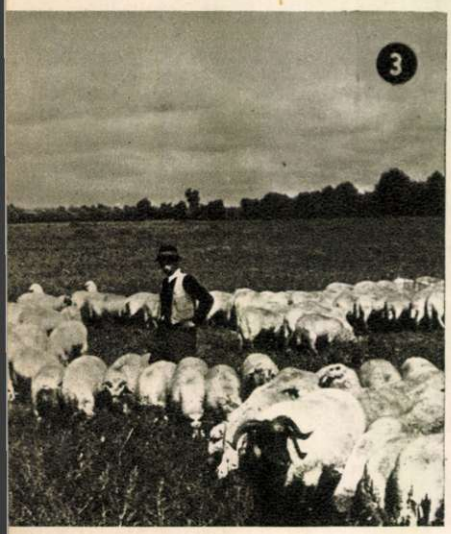

PRIN GOSPODĂRIILE AGRICOLE DE STAT

A crește animale de rasă, a da țării cantități mereu sporite de carne, grăsimi, produse lactate, lână și piei, a servi de exemplu țărănimii muncitoare în domeniul creșterii animalelor — iată câteva din preocupările de frunte ale oamenilor muncii din gospodăriile agricole de stat.

1. — Mulsul electric este rentabil și higienic. (G.A.S. „N. Bălcescu", comuna Periș, regiunea București); 2. — Lacomii sugaci fac parte din cei un milion de porci ce vor fi crescuți în sectorul de stat al agriculturii; 3. — Creșterea oilor constitue un obiectiv de seamă al G.A.S. „Alexandru Sahia", raionul Oltenița; 4. — Muncitoare dela stațiunea experimentală zootehnică Dulbanu, regiunea Buzău, cu un miel din rasa carachiul; 5. — La G.A.S. „N. Bălcescu" din comuna Periș, regiunea București, se aplică cu succes metode științifice de îngrijire a animalelor; 6. — Acești cai atât de mândri și sburdalnici aparțin G.A.S. din comuna Jegălia, regiunea Ialomița.

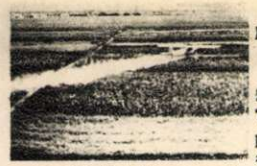

— Allo! 4.18.21? Serviciul Protecţiei Plantelor?

— Da, tovarăşe.

— Aici, gospodăria agricolă de stat din Storobăneasa, raionul Alexandria, regiunea Teleorman. Gândacii au atacat grâul gospodăriei noastre în câteva locuri şi ne adresăm dv. ca să...

— S'a înţeles, tovarăşe. Vom lua imediat măsuri.

Nu după mult timp, oamenii din sat au auzit zgomotul unui avion, care sbura foarte jos. Cei din gospodăria de stat l-au întâmpinat pe câmp. Grâul se legăna în bătaia vântului. Crescuse frumos şi acum era ameninţat să se prăpădească din pricina gândacului. Oamenii demarcaseră suprafaţa, în care se înciuibase gândacul şi făceau semnele cuvenite pilotului. Curând, dâre albe de nitroxan au început să brăzdeze văzduhul, exact deasupra câmpului cu grâu. Treptat, dârele se risipeau şi puternicul insecticid se răspândea deasupra câmpului ameninţat cu pustiirea. Oamenii nu mai puteau de bucurie. Trăgeau chiote şi fluturau din mâini celor din avion, în semn de mulţumire.

Toată operaţia aceasta salvatoare s'a făcut într'un timp uluitor de scurt. De când sburătorii aşezaseră în avion săculeţele cu nitroxan şi până ce au pulverizat praful dintr'un dispozitiv special amenajat, nu trecuse decât un sfert de oră.

Acelaş pericol ameninţa sfecla de zahăr — atât de necesară industriei noastre — semănată la Cocargeaua, lângă Feteşti, în preajma Borcei. Gărgăriţele începuseră să macine sfecla. Le-au venit de hac avioanele trimise de Societatea TARS. In prealabil, piloţii au cercetat traseul de pulverizare, condiţiile atmosferice şi şi-au însuşit indicaţiile tehnicienilor agricoli. Pin această acţiune, şi pe baza studiilor ştiinţifice s'a înlăturat o mare pagubă.

...Ce departe suntem de vremurile, când oamenii priveau neputincioşi invazia insectelor şi se căinau zădarnic! Astfel de invazii rămâneau de pomină în minţile oamenilor şi nu numai pe vremea cronicarilor şi a lui Lăcustă-Vodă muncitorii ogoarelor se simţeau neputincioşi în faţa unei astfel de pustiiri; până acum câţiva ani, oamenii dela noi şi din alte părţi rămâneau cu braţele încrucişate în asemenea nefericite împrejurări.

Aşa era până acum câţiva ani.

Folosind însă experienţa sovietică, încă din anul 1948 s'a început la noi lupta împotriva duşmanilor agriculturii, cu ajutorul avioanelor. Insecticidele sunt lansate din avioane anume prevăzute cu un tub pulverizator. Piloţii sunt special instruiţi pentru a veni în ajutorul culturilor şi vegetaţiei ameninţate de insecte.

In 1948, numai în Delta Dunării s'au pulverizat insecticide pe o suprafaţă de 5.000 hectare, oprindu-se astfel năvala lăcustelor. In 1949 şi 1950, campania de stârpire a insectelor dăunătoare a continuat pe întinderi de câte 6000 hectare, în fiecare an.

In 1951, acţiunea aceasta a cunoscut o desvoltare mai mare: au fost pulverizate cu insecticide 8000 hectare în Delta Dunării, 2600 hectare cultivate cu bumbac, 1800 hectare cu sfeclă de zahăr şi 800 hectare păduri.

Acestea sunt începuturile luptei împotriva unora dintre cei mai primejdioşi duşmani ai agriculturii, ai muncii omului. Rolul constructiv al aviaţiei noastre se vădeşte şi pe acest tărâm. In timp ce în Coreea invadatorii americani trimit avioane cu insecte şi bacterii ucigătoare, — în Uniunea Sovietică şi în ţările de democraţie populară aviaţia dă ajutor vieţii, ucigând nu pe oameni, ci pe duşmanii omului, vietăţile care îi primejduesc belşugul.

AVIAŢIA IN SLUJBA agriculturii

Avionul, prevăzut cu un dispozitiv special, este încărcat cu insecticid. In aşteptarea avionului, se instalează posturi de semnalizare pe câmp. In plin sbor, avionul aruncă deasupra lanurilor puternicul insecticid. La sfârşitul acţiunii, piloţii şi tehnicienii agricoli examinează rezultatele. Bătălia împotriva duşmanilor recoltei este încununată de succes.

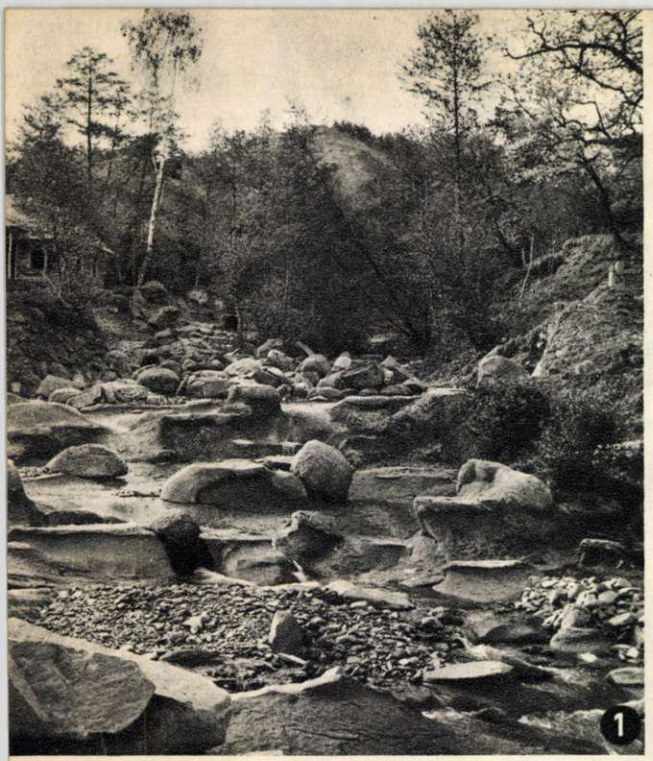

TINEREȚEA

Comuna Bătrâni, locasul iilor cu trandafiri roșii, se întinde la picioarele stâncilor.

Povestea acestui leagăn al artei populare o mai poți afla în crestăturile depe toiagele străvechi, în țesăturile iilor migălos cusute la lumina firavă a opaițelor de seu. Dar mai ales o afli din cântece.

— Pe vremea aceea în calendare se scria 1851, — povestește ciobanul Gheorghe Mâzgoi. Atunci, ca să nu se certe moșnenii între ei au hotărît măsurarea munților și au chemat ingineri învățați. Așa s'a «milostivit» marele vornic Alexandru Filipescu și s'a făgăduit arendaș pe timp de un an, în schimbul sumei cuvenite inginerilor. A trecut un an, apoi zece, douăzeci, cincizeci, și Filipeștii au rămas atotputernici pe pământurile moșnenilor. Atunci s'au izvodit doinele de întristare. Și Mâzgoi începe să cânte încet, apoi, prins de focul amintirii tot mai tare:

Foaie verde lin pelin,
Vai, sărman copil străin...

...Cum trecea timpul, așa se înăsprea și robia.

— Logofete, nu'njura!
Nu-ți înjuri nevasta ta!
Ci înjuri-pe maică-mea
Și mă doare inima...

... Ehei, dar logofătul înjura și bătea mai departe. Cu asemănătoare ocări se îndeletnicea și boierul Macovei. El porni judecăți împotriva moșnenilor. Pământurile se fărâmițau și piereau, înghițite de moșia boierului, ca mușchii de un păstrăv lacom. De pe coastele munților, brazii piereau, lăsând în urmă stâncile golașe. Iar pământul se scurgea, amenințând să astupe lacrimile Bătrânencii...

Cu ochii pierduți în pâclele vinete ale înserării ce se lasă peste sihlele stâncoase, Gheorghe Mâzgoi tace. Il chiamă anii ciobănitului? Ori poate rătăcirile primei tinereți pe potecile răcoroase?

— Ar trebui schimbat numele satului, începe deodată zâmbind ușor. Vezi... — și-și întinde mâna spre munții pustiiți... Adică nu, nu vezi, ori dacă vezi nu pricepi. Tu nu ești muntean. Uită-te totuși. Acolo muntele e împrejmuit cu un gard. Verdeața de pe coastă, ți se pare că e iarbă. Nu e. Sunt puieți. Și din ei o să crească pădure tânără. Ehei, anii din urmă au fost ani de nădejde. Apoi adăugă: numai cu gospodăria ne-a mers greu la început. Seara, chiaburii coborau la punțile înguste ale satului și opreau oamenii. Spuneau că noi purtăm vina și pentru ploaie și pentru secetă. Au slăbit scândurile podețelor, cu gânduri rele.

Jarul dela gura sobei îi aruncă lumini roșiatice pe obrazul ars de soare, bătut de vânturile aspre care suflă prin înălțimile acestea.

— Judecata cea de o sută de ani s'a isprăvit, îmi spune el. Dar nu și răfuiala cu chiaburii. Du-te în sus, pe Bătrâneanca și ai să pricepi povestea anilor din urmă.

Bătrâneanca șerpuie printre stânci colțuroase, dar clipocitul ei nu poate astupa cântecul cârdului de copii. Școlarii se întorc dela o lecție de științele naturii. Învățătorul le-a arătat mormolocii, broaștele, șerpii. Le-a lămurit așezarea straturilor de piatră, de unde au cules felurite roci pentru muzeul școlii. Pentrucă, școala are și un muzeu geologic.

Incepe să se însereze: vântul poartă ecoul talangelor până departe în sat.

In fața sfatului câțiva oameni discută aprins. Președintele gospodăriei agricole colective «I. V. Miciurin», Dragomir N. Trandafir, un om mărunt cu ochi sclipitori, împarte sarcini pentru a doua zi.

— Acolo sus pe brădet, trebue isprăvit prășitul. Voi cum stați, Mario?

— Gata, de mâine trecem la porumb, răspunde o femeie uscățivă.

Privită de sus, depe vârful muntelui, Valea Bătrâneanca pare că se scaldă în aurul dimineții. Ogoarele împodobesc valea, ca o dovadă că înființarea colectivei a

In tindă e mai multă lumină. Aici sădește Floarea N. Petre, florile pe fața albă a pernei.

1. Printre stâncile rotunjite de vremuri, aleargă sprinten pârâul Bătrâneanca...

2. Echipa de dansatori și cimpoieri a căminului cultural.

3. Moș Peticilă Ion și «ucenicul» său Gheorghe St. Arion acordează cimpoaiele înainte de repetiție.

COMUNEI BĂTRÂNI

fost aşteptată cu cinste. Chiaburii mai încearcă să oprească oamenii la punţile înguste ale satului. Dar clocotul vieţii noi, ca un puhoi nestăvilit, spală răzoarele suind tot mai la deal pământurile chiaburilor. Seara, satul se împânzeşte cu agitatori. In faţa cooperativei un moşneag a adunat oamenii în jurul lui. Discută despre tractoriştii care au desţelenit 8 hectare de pământ.

— Ia te uită... Până aici e brazda... Dacă nu vedeam nu credeam... Ia te uită, şi arată din nou toiagul, pe care încrustase adâncitura brazdei.

De departe se aude un cântec pătrunzând tot mai mult în uliţele satului.

Cucule, măi cucule,
Creşte-vor pădurile,
... Şi bancherii orice-or face
Tot va fi pe lume pace...

Sunt cimpoierii.

Chiaburii se ascund în desişul umbrelor...

— Dela o vreme, arată Gheorghe Mâzgoi, ei învăţaseră un cuvânt nou şi se băteau cu pumnii în piept: «mijlocaş». Nu puteai să nu te loveşti la fiecare pas de «mijlocaşi» dintr'aştia care numai mijlocaşi nu erau; şi nu le dibuiai dintr'odată învârtelile sub pielea de oaie. Se statorniciseră cu gând spre viitor ca din truda noastră să-şi mărească gospodăriile. Lupul în piele de oaie e de două ori lup. Dacă te întorci la Bucureşti zi-i un mulţam tovarăşului Gheorghiu-Dej c'a tras pielea de oaie de pe ei...

— Azi seara avem repetiţie, îmi spune cineva. Oamenii se îndreaptă spre şcoală. Mă duc şi eu într'acolo. In sală cântec şi veselie.

— De patru ani n'a lipsit niciodată, îmi şopteşte la ureche conducătorul echipei culturale «Miorita», arătându-mi pe moş Ion Peticilă, în vârstă de 69 ani.

Aud o nouă melodie. Privesc într'acolo; nu e nici un cimpoier. Florica Mâzgoi cântă din frunză. S'a întors dela Festivalul Mondial al Tineretului dela Budapesta, cu o diplomă.

Minunatele porturi naţionale îţi fură privirile.

— Sunt bătrâneşti, aşa purtau şi moşnenii, se fălesc localnicii.

In camera vecină se prelungeşte până în noapte şedinţa consiliului de conducere al colectivei. Gospodăria e tânără; trebue să-i porţi grija. In cele câteva săptămâni dela înfiinţarea ei, parcă a întinerit comuna. Atelierul de lemnărie lucrează până seara târziu. Cei 32 de stupi stau înşiraţi în ogradă. Dacă asculţi atent auzi căderea topoarelor; undeva în pădure se cioplesc grinzile pentru magazia cea mare. Căminul de zi şi creşa pentru viitorii colectivişti sunt gata.

Brigadierul îşi notează sarcinile. De pe acum se iau măsuri ca braţele de muncă să fie folosite cu folos în timpul iernii: se proectează un atelier pentru lăzi de fructe şi se propun oamenii pentru cele trei varniţe.

La plecare un colectivist îl mai reţine pe preşedinte:

— Nu putem lăsa aşa poarta gospodăriei. Am s'o împodobesc eu în timpul liber.

Pe aici oamenii sunt şi lemnari dibaci.

*

Soarele îşi strecoară razele prin crengile de fag. E zi de sărbătoare. In ajun sosise vestea că tovarăşul Gheorghe Gheorghiu-Dej a fost ales preşedinte al Consiliului de Miniştri. In fruntea coloanelor vin cimpoierii. Pe feţele oamenilor s'a statornicit bucuria. Răsună un cântec nou, plin de viaţă — şi, la muncă, oriunde, sus pe creste, în văi, în păduri, în case, gândurile se îndreaptă spre conducătorul iubit al poporului muncitor.

Vântule, fă-te vârtej
Şi te du la Gheorghiu-Dej
Du-te, vântule, te du
Sănătate de îi du
Şi te du şi spune-i lui
Că stăm zid în jurul lui
Şi te du şl spune-i măi
Cu el sunt şi munţi şi văi
Muncitorul din oraş
Şi ţăranul nevoiaş.

Cu fiecare izbândă nouă răsar noi cântece. Doinele nu mai sunt triste, nu mai plâng aleanul aşteptării îndelungi a vremurilor noi. Sunt vesele şi proaspete aceste cântece, ca şi cusăturile.

Numele Macoveilor şi Filipeştilor au rămas doar în cântecele de ură despre o vreme apusă, care n'are să mai fie niciodată, nici aici în leagănul cusăturilor şi al cântecelor — ascuns între munţi.

Comuna Bătrâni, regiunea Prahova, Iunie.

Vasile SPĂTARU

A întinerit comuna: s'a constituit gospodăria colectivă «I. V. Miciurin».

UN NOU TEATRU

In inima Bucureştilor, pe strada Lipscani, a apărut o faţadă roşie, cu pilaştri de piatră şi ornamentaţii în basorelief: Teatrul Confederaţiei Generale a Muncii, o nouă şi minunată realizare a regimului nostru de democraţie populară.

Constructorii au fost ajutaţi pas cu pas, până în cele mai mici amănunte, de către un grup de ingineri şi tehnicieni sovietici, specialişti în construirea de teatre.

Ajutorul specialiştilor sovietici a dat roade minunate. Iată, de pildă, scena. Având o adâncime de patruzprezece metri şi o lărgime de douăzeci şi trei, noua scenă permite desfăşurarea liberă şi variată a unor ansambluri numeroase. Instalarea turnantei face posibil să se monteze simultan mai multe decoruri, oricât de complicate.

Faţada teatrului C.G.M.

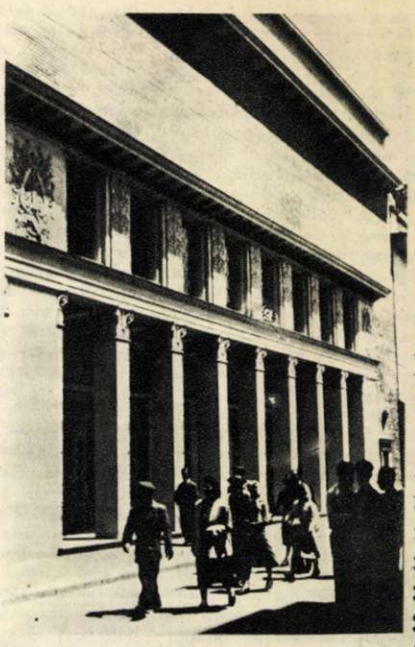

O altă inovaţie tehnică este orga de lumini. Peste douăzeci de reflectoare, orânduite în semicerc, vor înlătura supărătoarele becuri ale rampei, lăsând liberă fantezia creatoare a regisorului în privinţa efectelor de lumini.

In confortabila şi încăpătoarea sală, fiecare dintre cei şaptesute de spectatori se va bucura de o acustică şi o vizibilitate perfectă.

Cu ajutorul unei sonde speciale care aduce dela 200 metri adâncime apa de răcire a aerului condiţionat, sala va fi continuu aerisită iar în lunile de vară zăpuşala va fi înlăturată.

După pilda construcţiilor de teatre sovietice, s'au creat condiţiile tehnice necesare pentru pregătirea metodică a spectacolelor. Ciudatele flori de sticlă ale anemostatelor alcătuesc un veritabil plămân, care schimbă în permanenţă aerul sălii pentru cor, iar coloanele boltite asigură puritatea audiţiei cântăreţilor care repetă.

Noul teatru va dărui ceasuri de neuitat zecilor de mii de spectatori — oameni ai muncii.

Întreceri de canotaj la Snagov. Siluetele suple ale schifurilor brăzdează lacul; vâslașii le împing cu repeziciune, dornici de victorie.

Prietena noastră — apa

Soarele atinge cu razele sale luciul apei care a schimbat până acum câteva haine în diferite culori. La pontonul dinspre sat, acolo unde se află cabana cea lungă ascunsă între sălcii, au eșit canoteurii purtând pe brațele lor vânjoase schiful. Cât de fragil este trupul lui, ce pare un pește neobișnuit de mare, dar de o desăvârșită suplețe! Cu grijă el este așezat pe apă și acum nu i se mai văd decât brațele metalice, cu furcheți de alamă galbenă, ce stau puțin înclinate, ferindu-se parcă să atingă suprafața tremurătoare a apei. Vâslele sunt aduse și așezate la locul lor. Fiecare din ele va fi mânuită de câte unul din cei opt tineri cu chipuri arse de soare, cu mușchi de oțel.

Sunt sportivii din echipajul Casei Centrale a Armatei. Acum ei se antrenează în vederea viitoarelor întreceri. Iată-l pe masivul Niga și pe Rotaru alături de Zelinschi și Benedek. Un echipaj bun este acela care a muncit mult laolaltă. Oamenii se cunosc, se ajută... Nu toți au fost campioni și unii nici nu s'au cunoscut mai înainte. Dar armata și sportul i-a reunit și astăzi, când se vorbește despre ei se spune: «echipajul de 8 al Armatei».

Printre pomii de pe malul apei, razele de lumină se strecoară până pe crestele valurilor mărunte. Apa pare o suprafață de scântei. Cârmaciul dă o comandă scurtă și apa clipocește odată cu afundarea vâslelor. Un alt clipocit și vâslele sunt din nou afară. De pe ele se desprind mărgele de cristal ce trăesc doar o clipă. Schiful se avântă înainte; apoi ramele se afundă din nou. Vâslașii smucesc deodată și trupurile lor, aplecate o clipă, se îndreaptă, se lasă pe spate și barca cea lungă e acum hăt, departe! Cele opt rame ale schifului despică ritmic apa, revin încet tăind crestele valurilor cu zumzet de libelulă. Opt forțe unite într'o aceeași cadență, într'o aceeași voință, mână barca ușoară mereu înainte. Cârmaciul dă ordine scurte. Mușchii se întind, pe fețele strălucitoare se citește bucuria efortului.

Pe mal cabana și vila abia se mai zăresc. In schimb se văd acum atâtea altele! Vile mari, unde altădată se lăfăiau bogătașii încercând să-și alunge plictiseala și care au devenit astăzi locuri de odihnă și recreiere ale celor ce muncesc. Pe lac, au eșit și alți tineri. Sunt canoteurii dela «Dinamo» și «Știința». Incepători până nu de mult, mulți dintre ei au trecut în rândul celor mai buni, învățând în colectivele lor frumosul sport pe care-l practică acum.

An de an, acest minunat tablou poate fi văzut tot mai des atât pe lacurile din împrejurimile Capitalei cât și pe râurile mari ale țării. La Timișoara pe Canalul Bega, la Tg. Mureș și Arad pe apele line ale Mureșului, la Făgăraș pe apa Oltului, la Snagov sau pe lacurile Herăstrău, Floreasca și Tei, canoteurii au apărut încă din luna Mai pregătindu-se în vederea concursurilor ce au urmat.

Cine dintre iubitorii de sport n'a auzit de caiacistul Dumitru Iloica, din Galați, în acelaș timp fruntaș în producție? Cât de cunoscute au devenit numele muncitorilor sportivi Tritner, Felgenbaum și Milivoi din Timișoara, Măcinic și Moțiu din Arad sau acela al Irinei Cik, deia fabrica «Teba» — Arad!

Condițiile din ce în ce mai bune de pregătire, ca și materialele de calitate superioară de care dispun canoteurii constitue baza progresului înregistrat în activitatea canotajului nostru.

*

In orașe ziua aceasta minunată de vară chiamă pe tineri spre bazinele de înnot, spre lacuri. Câteva ore petrecute în apa răcoroasă, iată dorința fiecărui tânăr, iată bucuria zilelor de vacanță sau de concediu, iată calea spre o sănătate robustă, spre o desvoltare armonioasă, isvor nesecat de putere de muncă!

De sus, de pe trambulina cea mare, un om se avântă cu brațele întinse spre cer. O clipă corpul se îndoaie, se ghemuiește, apoi pare suspendat între văzduh și apă; după o nouă mișcare se întinde și intră ca o nălucă în apă fără să stârnească un val. Il privești, îl admiri, vrei să-l urmezi. Dar nu știi poate cu câtă dârzenie și cât timp a muncit el până a ajuns să atingă culmile măestriei. Iar dacă știi nu trebue să te dai în lături, trebue să pornești vrednic la treabă. Să-ți aduci aminte că nimeni nu se naște învățat. Vestitul campion sovietic de înnot, de atâtea ori recordman mondial, Leonid Meșkov, n'a știut nici el să înnoate din totdeauna. Copilărind pe malurile Volgăi, în apropiere de Stalingrad, el s'a jucat mai întâi în apa rece a râului, a îndrăgit apoi sportul și după ani mulți de muncă susținută, a ajuns să stăpânească deplin tainele înnotului și să urce pe culmile cele mai înalte ale măestriei sportive. Cunoașterea desăvârșită a stilurilor de înnot l-a ajutat mult pe Meșkov și în grelele lupte din timpul Marelui Război de Apărare a Patriei, în care campionul a primit ca răsplată a faptelor sale ostășești ordinul «Apărarea Patriei». Exemplul luminos al marelui campion sovietic trebue să constitue pentru tinerii care vor să învețe înnotul un puternic îndemn. Dealtfel, mișcarea noastră de cultură fizică folosește din plin și cu succes bogata experiență a sportului sovietic. Innotători de frunte ai țării noastre se antrenează după metodele campionilor sovietici și aplică stilurile lor de înnot. Așa se explică dece în fiecare sezon (și deasemeni în concursurile dela bazinul acoperit) se doboară record după record, îmbunătățindu-se necontenit calitatea înnotătorilor țării noastre. Astfel numai în anul 1951 au fost doborîte 220 de recorduri. La inaugurarea sezonului oficial de competiții din această primăvară maestrul sportului Titu Groza a coborît sub un minut la 100 m. liber stabilind un record de valoare europeană: 59,2 sec. — Deasemeni, echipa de 4x100 m. liber seniori a Casei Centrale a Armatei a parcurs distanța în 5 min. 9 sec., timp cu 16,5 sec. mai bun decât vechiul record al aceleiași probe.

Dacă înnotătorii fruntași au putut progresa și atinge astfel de rezultate, acest fapt se datorește și creșterii bazei de massă a natației noastre. In 1950 au învățat să înnoate, în școlile ce s'au organizat, peste 5000 de oameni ai muncii, pentruca în 1951 aproape 10.000 de oameni să învețe înnotul. Peste 130.000 de tineri și vârstnici și-au trecut în 1951 norma de natație în cadrul complexului G.M.A. — Includerea acestui sport în complexul G.M.A. a contribuit și contribue efectiv la larga popularizare a natației și asigură noi cadre de valoare acestei discipline sportive de mare însemnătate.

*

Nu trebue uitat nici bazinul acoperit, frumoasa construcție din București realizată de regimul nostru de democrație populară. In acest bazin, pe

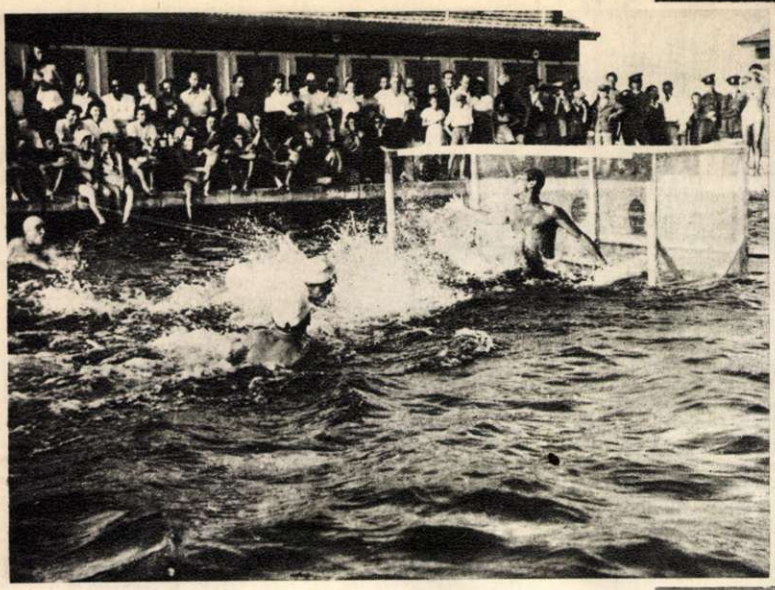

Antrenamentul de polo pe apă a început. Mingia e aruncată cu putere, dar portarul echipei este atent şi săritura sa poate fi pe drept cuvânt admirată.

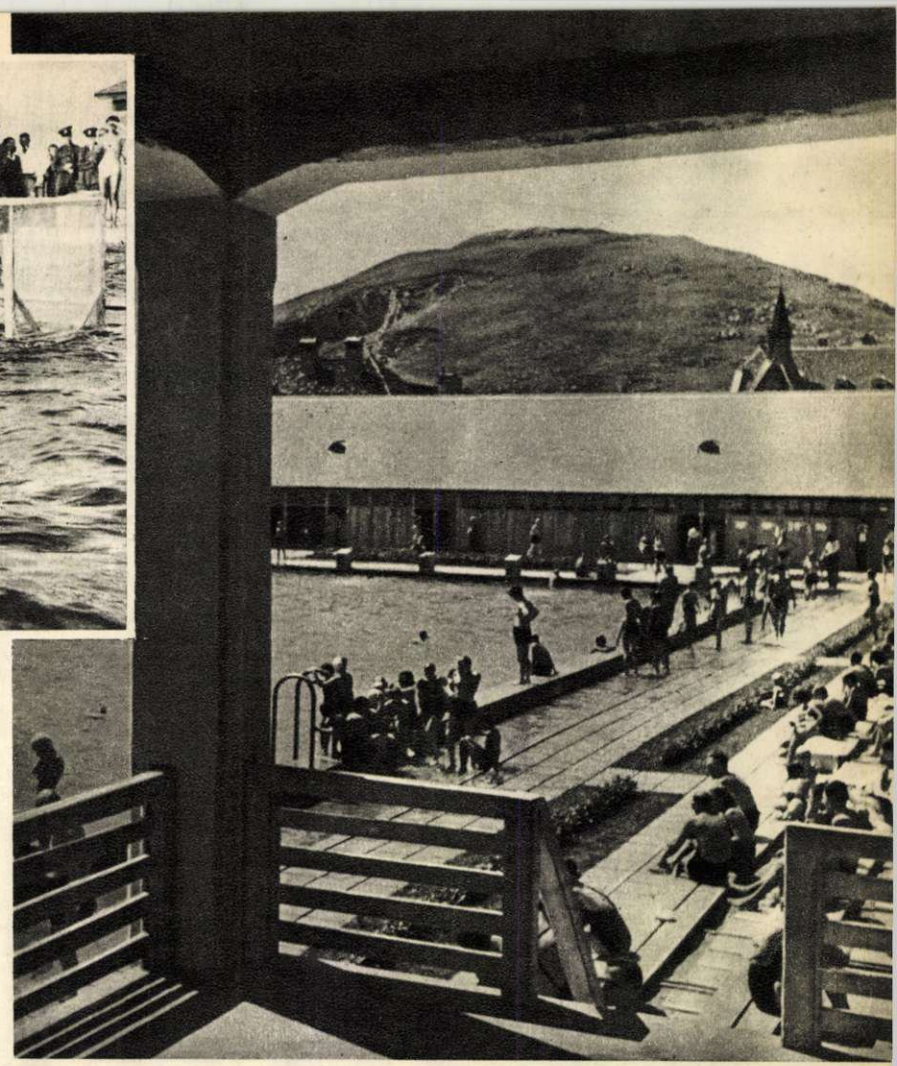

Şi la munte, în zilele călduroase, vecinătatea plăcută a apei este căutată. La ştrandul din Oraşul Stalin, într'o astfel de zi.

care burghezia n'a fost capabilă să-l construiască în atâţia ani, sportivii fruntaşi ai ţării îşi desăvârşesc pregătirea în timpul iernii. Sezonul de sporturi nautice, care în trecut dura 3—4 luni, este acum, datorită construirii bazinului acoperit, la fel de mare ca şi anul! Găseşti aci, alături de sportivii de frunte, zeci şi zeci de copii şi tineri, membri ai diferitelor colective, veniţi la bazin să se perfecţioneze pentru anumite probe. Dintre aceştia, vom aplauda în curând pe campionii viitorului.

*

In bazin au sărit ca la un semnal, doisprezece înnotători. Şase din ei poartă căşti albe, iar ceilalţi căşti roşii. La cele două capete ale bazinului sunt aşezate porţi ca de fotbal, dar mult mai mici, spre care înnotătorii aruncă cu putere mingea. A început antrenamentul de polo pe apă. Mingea este purtată pe deasupra apei, în driblinguri, sau este aruncată dela un jucător la altul.

Nu poţi să nu admiri măestria jucătorilor de polo, printre care recunoşti pe maeştrii sportului Novac, Kelemen, Török şi Iosim. Ei au făcut parte şi din echipa reprezentativă de polo a Republicii noastre Populare, care a obţinut patru victorii internaţionale consecutive, în trecutele sezoane.

Jucătorii de polo trebue să cunoască toate stilurile de înnot pentru a putea face faţă diferitelor situaţii ce se ivesc în timpul unui match. Deasemeni, ei trebue să aibă o rezistenţă deosebită, necesară nu numai înnotului propriu zis, dar şi luptei pentru minge şi trasului la poartă, ca şi rezistenţei la temperatura apei. Acestea sunt doar câteva calităţi ce se cer unui bun jucător de polo şi ele au început să se facă remarcate şi la jucătorii noştri al căror antrenament este acum continuu, datorită bazinului acoperit.

*

In Capitală şi în mai toate oraşele ţării zeci de bazine, sute de amenajări pe cursul apelor curgătoare şi pe malul lacurilor stau la dispoziţia celor ce muncesc, iar de la jumătatea lunii Iunie aproape 40 de şcoli de nataţie funcţionează pe lângă bazele nautice. Profesori şi instructori pricepuţi iniţiază pe cei dornici să înveţe înnotul. Acum sezonul este în plină desfăşurare şi ne putem bucura din plin de plăcerile verii.

Spre toamnă, însă, când frunzele vor păli şi vor cădea încet, vom număra cu teamă zilele frumoase care au rămas până la venirea frigului.

Deabia atunci, la acel bun rămas pe care ni-l vom lua dela lacuri, râuri şi bazine, ne vom da mai bine seama ce prieteni credincioşi şi dragi ne-au fost. Le vom simţi deopotrivă lipsa şi ne va însoţi dorinţa unei grabnice revederi.

Nu vom uita niciodată bucuriile pe care ni le-a dat apa, prietena noastră.

Em. VALERIU

Unu, doi . . . trei! Unii au şi ajuns în apă, în vreme ce alţii abia se pregătesc să execute săritura. →

Jucându-se în nisip sau lăsându-se mângâiaţi de valuri, copiii se bucură din plin de soare şi de frumuseţea mării. →

„PIONII MORALI AI AMERICII"

(Pagini din jurnalul unui gangster)

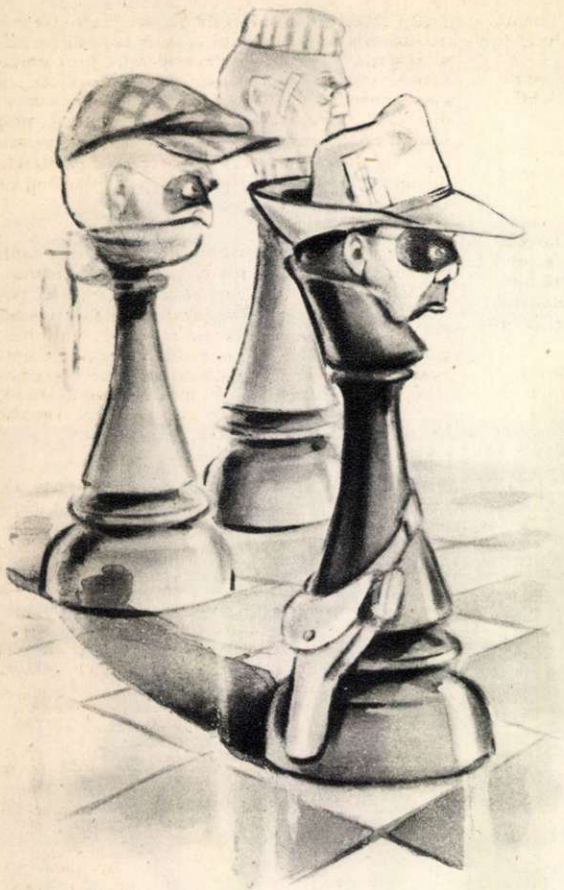

14 Martie 1951 — Să-l ia dracu pe Dany, că strașnic business și-a aranjat. Toată lumea știe câți oameni a curățat, dar poliția a închis ochii: « nu știu, n'am văzut ». L-au băgat la răcoare... pentru furt. Și a scris o carte care s'a tipărit în 200.000 de exemplare. Tare titlu: « Cum se săvârșește o crimă fără a fi pedepsit ». — Halal, Daniel Ahorn! Ies dolari frumoși, din combinația asta. Nu m'aș mira să aflu că s'a aranjat cu judecătorul, ca să-l bage la răcoare. Sau poate cu editorul cărții? Poate că și cu unul și cu celălalt. Ce-i al lui, e-al lui: capabil!

19 Martie — Bună idee a avut Mc Grath să folosească ocnași ca « martori morali » ai justiției împotriva comuniștilor și progresiștilor. Mai pică niscai dolari băieților care au căzut. Și la drept vorbind, cât e el de ministru al justiției, Mc Grath nu e mai breaz decât « martorii » lui «morali». Azi-mâine o să aibe și el nevoie de băieți și — deh! trebue să se poarte bine. Inchisoare pentru comuniști și progresiști și ciubucuri pentru băieți. Vorba aia: « O mână spală pe alta ». Și ce platformă își face, hoțomanul: Mc Grath — dușmanul de moarte al roșilor! Nu e rău. Făcând tămbălău în jurul comuniștilor, mai uită lumea de noi. Și businessul merge, ca uns.

26 Martie — La aniversarea unui deceniu dela înființarea Comisiei pentru cercetarea activității anti-americane, în « Protocolul » Congresului a fost înscrisă o « listă de onoare » a judecătorilor și martorilor care « au ajutat comisia să realizeze o perioadă de 10 ani de vigilență ». Nume cunoscute. Băieți de-ai noștri. Edward Sullivan, prim-judecător superior al comisiei (8 arestări pentru diverse crime, furturi și șantagii comise în numele Biroului Federal de Cercetări, fost agent al CIO și AFL, fost membru al organizației hitleriste « Uniunea germano-americană »); Peter Unis (agent spărgător de greve, care a fost condamnat—dar n'a stat —la 8 ani de închisoare pentrucă a siluit-o pe puștoaica aia din Bronx); William O. Newell (agent spărgător de greve, consilierul « führerului » fascist Gerald K. Smith); Edwin P. Bant (fost membru al « Frontului creștin », organizația fascistă a popii catolice Coughlin, fost pentrucă — Dumnezeu să-l ierte! — a murit în închisoare, unde a nimerit pentru niște crime și pentrucă n'a știut să se strecoare); William Mc. Keston (Willie al meu care a fost martor al filialei Comisiei dela New-Orleans exact în vremea când era judecat pentru niște asasinate).

La ședința festivă, după ce s'a dat citire « listei de onoare » a băieților care vor figura în protocolul Congresului alături de senatori, Truman a vorbit foarte frumos, numindu-i pe băieți « pionii morali ai Americii ». Era și timpul: de ani de zile, numai « gangsteri » ni se spune.

27 Martie — Nu-mi iese din minte, chestia aia cu « pionii morali ». Mare pișicher, Harry ăsta! Nu degeaba l-a scos Pendergast, de urechi, senator. Acum, când e președinte, nu-și uită prietenii cărora le datorează cariera. «Pionii morali»! Haha! A adus-o bine din condei. Noi, «pioni», senatorii, « nebuni » sau « cai », sau « ture » pe tabla de șah a Wall-Streetului. Nu e rău nici așa.

6 Aprilie — Azi în zori, un șofer de taxi din Kansas City, văzând că unul din obloanele clubului partidului democrat este spart, și-a aruncat privirea în localul clubului. Pe podea, în penumbră, a găsit doi oameni morți. Pe perete, deasupra lor, un portret mare îl înfățișa pe Truman zâmbind. Când s'a făcut descinderea, s'a descoperit că este vorba de Charles Binaggio, conducătorul partidului democrat din Missouri și aghiotantul lui, Georges Gorgotta. Grozavă pierdere! Dela Capone și Dillinger, mai rar s'a văzut un șef de bandă mai iscusit decât Binaggio. Poliția din Kansas City era în întregime în mâna lui; la fel și șeriful Purdome din comitatul Jakson și Callanan din comitatul Saint-Louis: la fel, și cel puțin patru dintre senatorii Adunării Legislative din Missouri. A omorît cel puțin 15 oameni și a măsluit urnele la toate alegerile, ca să-i scoată pe oamenii lui deputați, senatori, judecători. Dealtfel, l-a ajutat și pe Pendergast să-l facă senator pe Truman — și Harry ar fi avut destule motive să-i fie recunoscător. Dar încă de anul trecut, când Binaggio l-a vizitat la Casa Albă, s'a observat că între președinte și el e ceva în neregulă. Se pare că Harry nu era tocmai mulțumit de faptul că Binaggio l-a scos guvernator de Missouri pe Forrest Schmidt. Și... chestiunea s'a lichidat cu patru gloanțe trase în cap. Avea motive să fie atât de mulțumit, Harry, chiar și în fotografie. Binaggio începuse să fie prea puternic, în Kansas City, și putea deveni deadreptul primejdios. 1-0 pentru Harry!

9 Aprilie — Niciodată un gangster nu s'a bucurat de asemenea onoruri. La funeraliile lui Binaggio, carul funebru a fost urmat de 48 senatori care au purtat o uriașă coroană de flori cu inscripția: « Drept omagiu din partea lui Harry S. Truman, președinte al Statelor Unite ».

(Pentru motive rămase necunoscute, jurnalul se întrerupe până la 1 August, H. L.).

1 August — Citesc în revista « Look », sub titlul « Anii scandaloși »:

« In decurs de 25 de ani, morala politică a decăzut extraordinar, la Washington. Din Aprilie 1945 — adică de când a devenit Truman președinte al Statelor Unite — și până în prezent, patru persoane din cei dela Casa Albă au fost amestecate în afaceri necurate. Doi prieteni ai Casei Albe au fost condamnați pentru excrocherie, împotriva celui de-al treilea s'a deschis acțiune judiciară. 14 funcționari cu posturi înalte în guvernul federal au fost prinși făcând uz de influența lor în serviciu, în scopuri venale. 9 reprezentanți ai aparatului guvernamental primeau cadouri de preț, printre care figurau blănuri de nurci. 10 membri ai guvernului federal au fost amestecați în tot felul de mașinațiuni tenebroase. 9 funcționari din aparatul federal au fost prinși luând mită.

Din Capitală se întind în toată țara fire încâlcite, trase de oamenii care primesc credite din partea guvernului, de « șefii » politici locali și de corifeii lumii criminale ».

Proștii dela « Look », habar n'au de cele ce se întâmplă. Dacă ar face o socoteală foarte simplă, ar înțelege mult mai mult decât se desprinde din fleacurile scrise de ei. Iată: avem o comisie a Senatului pentru cercetarea venalității în Corporația Financiară de Reconstrucție? Avem. Și atunci — e ceva în neregulă la Corporație. Avem o comisie pentru cercetarea criminalității? Avem. Dar Frank Costello este închis? Nu. E liber, sănătos și voios. Se cunoaște adresa lui? O cunoaște toată lumea, după cum și adresa mea și a altor băieți este cunoscută. Și... s'a întâmplat ceva deosebit? Nimic. Ne plimbăm, organizăm lovituri, tragem cu pistolul în cei care ne deranjează și... plătim impozite pe venit, ca orice cetățean al liberei noastre republici democratice. Mai mult chiar, dacă se organizează vreun proces împotriva roșilor, noi suntem aceia care depunem împotriva lor, după cum tot noi spargem grevele, și tot noi suntem chemați să organizăm linșajele împotriva negrilor. Intre noi și oamenii politici, nu există bariere. Suntem frați siamezi. Intocmai așa cum a spus diavolul de Edward Allen, șeful poliției din Ohio: « Gangsterii și oamenii politici au multe trăsături comune căci oamenii politici au nevoie de bani și gangsterii de libertate de acțiune ».

Al dracului mi-ar place să văd cine ar putea să cerceteze, de pildă, « abuzurile cu comenzile ». Taft? Doar nu degeaba i se zice « senatorul metalurgiștilor », care știm prea bine dece ne-a plătit ca să-l băgăm în Senat. Vandenberg? Nu i se zice « senatorul lui Ford »? Și cine se pune cu « regele automobilelor » din Detroit? Sau nu cumva Connally, « senatorul petroliștilor »? Mă prind pe orice, că onorabila comisie a fost inventată pentru a se acoperi abuzurile cu o mușama mai groasă.

2 August — Edgar Hoover are la F.B.I. cam vreo 120 milioane de amprente digitale. Nici una din ele nu aparține însă vreunui congresman. Poate pentru că ar putea fi identificate cu cele de pe actele false cari au îmbogățit în ultimii ani pe trustmeni.

8 August — Două lovituri într'o singură zi: una în Bronx, unde am lichidat trei negri, în combinație cu niște amici din Ku-Klux-Klan, Legiunea americană, Legiunea neagră și « America înainte de toate »; a doua la o fabrică de vitamine, unde am curățat șase muncitori și am ajutat poliția să aresteze alți treizeci de greviști, — firește, roșii. Cereau mărirea salariului cu câțiva cenți și patronul ne-a chemat să facem ordine.

10 August — Aha! Iată și fabricantul meu de vitamine! In « New-York Herald Tribune ». Ingenioasă reclamă: « Recomandăm delicioasele dulciuri cu vitamine, care fără îndoială vor fi pe placul câinelui dv. Desertul de vitamine « Clement », care, pe lângă alte substanțe hrănitoare conține și vitaminele A,B,C,D, va permite astfel ca sănătatea și dispoziția câinelui dv. să fie dintre cele mai bune. Protejații dv. vor devora — pur și simplu — acest desert de vitamine, care este atât de gustos ». Reclama are și un titlu de o șchioapă: « Câinii au nevoie de vitamine ».

29 August — Iar s'a pus « New-York Times Herald » pe capul lui Truman. Cică ar fi trecut-o pe Bess — soția lui — pe statul de plată al personalului Senatului, cu 4000 dolari anual. Scandalul a isbucnit când s'a constatat că Bess nu vine la lucru, dar Harry a declarat că ea îl ajută acasă

citindu-i ziarele. Explicație de prostânac. Dar ce, e analfabet?!

30 August — «New-York Times Herald» continuă să vorbească despre potlogăriile dela Casa Albă. El amintește despre afacerile generalului Graham, medicul curant al lui Harry, care a încasat frumos din tranzacții de bursă folosind informații confidențiale în interes propriu; de adjunctul administrativ al lui Harry, Dawson, care a obținut

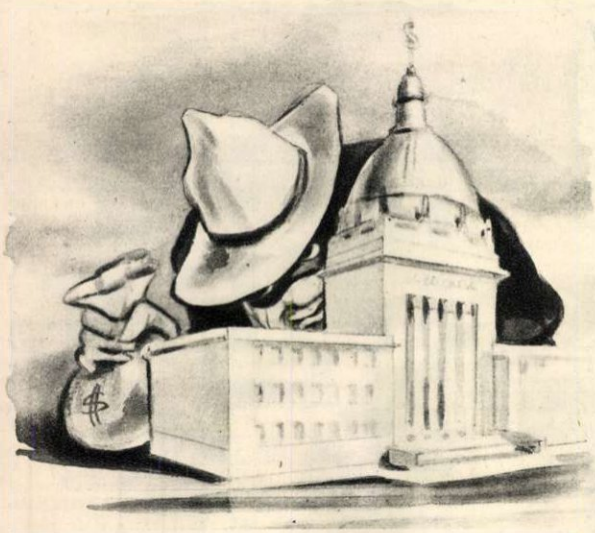

împrumuturi pentru prietenii săi dela Corporația Financiară de Reconstrucție; de generalul Vaughan, aghiotantul lui Harry, care — ca fost prieten din copilărie cu Harry și cu John Snyder, secretarul de stat al Finanțelor — a făcut rost unor industriași de niște contracte foarte avantajoase cu guvernul. «New-York Times Herald» vorbește de afaceri cu blănuri de vizon, cu comenzi militare ș.a. El se ocupă mai insistent de Albert Verley & Co. care, pe lângă șpertul dat lui Vaughan, a mai oferit câte un frigider nevestelor lui Harry, John Snyder, Matthew Connelly, șeful secretariatului particular al lui Harry și James Vardaman, guvernatorul Băncii Federale. Nu știu cine a botezat una din loviturile astea «Five Percenters» — cinci la sută, după procentul de șpert obținut de cei în drept dela diverse combinații. Dar «Tax Scandal» — scandalul cu impozitele, este lovitura cea mai strașnică. Asemenea combinații nu s'au văzut decât pe vremea președintelui Garfield sau a lui Warren Harding. Nu știu ce gazetar scria, referindu-se la «Tax Scandal», că «spre deosebire de alte țări unde stânga nu știe ce face dreapta, la noi se fură și cu stânga, și cu dreapta, în acelaș timp».

1 Noembrie — Se îngroașe gluma, cu «Tax Scandal». Și mă tem că și banda noastră o să intre la apă. Până acum, se vorbește de o mulțime de funcționari de stat și de oameni politici. Dacă nu intervine mușamaua, e de rău!

18 Noembrie — Kefauver a făcut-o de oaie: a publicat un raport în care vorbește de «vasta corupție și necinste în cercurile oficiale de guvernământ, organizată pe scară locală și națională».

20 Noembrie — 77 membri ai poliției din New-York au fost acuzați că au luat mită dela gangsteri și au fost înaintați justiției. Procurorul i-a numit «excroci, șperțari și hoți» și a declarat că ei încasau un milion de dolari mită anual. Destul de puțin, pentru 77...

21 Noembrie — Sunt curios să știu cine este procurorul care i-a mușfuluit pe cei 77. In orice caz, nu-i din sectorul meu. Se zice că ține de Rinella și că ar fi primit un șperț strașnic, ca să facă scandal. Ziarele sunt pline de raportul lui Kefauver. Se face mare tapaj. Se șoptește că toată mascarada este menită să ușureze votarea unor credite noi pentru înarmare.

27 Noembrie — Ziarele scriu că oamenii politici sud-coreeni în frunte cu Li Sîn Man se acuză reciproc de corupție, de luare de mită și de altele de același calibru. Facem școală!

1 Decembrie — Mii de bombe! A fost lichidat Samuel Rinella!

2 Decembrie — Mi se pare că ne vine rândul. Rinella a fost curățat cu 7 focuri de revolver, în apropierea vilei sale de lângă Chicago.

Gloanțele au fost trase dintr'o mașină verde, care a reușit să dispară foarte repede. Poliția? Exclus! Era doar informatorul ei.

5 Decembrie — Frank Nathan și Bert Naster au fost arestați. S'a aflat că au cerut lui Teitelbaum 500.000 dolari, ca să-l aranjeze cu fiscul.

6 Decembrie — Mă tem că isbucnește scandalul. S'a dovedit că Rinella a tras chiulul fiscului cu câteva milioane. Toată nădejdea ne-a rămas în Teitelbaum: doar nu degeaba a fost el avocatul lui Al. Capone!

7 Decembrie — Teitelbaum a scăpat, până una-alta, de urmărire. Când a eșit dela judecătorul de instrucție, mi-a făcut cu ochiul și mi-a șoptit: «Mușamaua!»

In timpul acesta, Truman declară că e hotărît «să smulgă din rădăcini corupția» și că «toate cazurile vor fi deferite justiției». Dar, Harry Vaughan a rămas la Casa Albă. Charles Oliphant, consilier guvernamental la administrația impozitelor, prins cu mâța'n sac, a binevoit să demisioneze, iar Lamar Caudle și Ellis N. Slack — șperțari foști adjuncți la justiție — sunt liberi. Dece? Pentrucă «justiția» nu are cui să fie deferită?

Sunt pur și simplu indignat. Cine-și poate permite să-l ucidă pe Rinella, să-i aresteze pe băieți și, în acelaș timp, să-i lase pe gangsterii cei mari să se plimbe liniștiți în Florida, cu buzunarul plin de cecuri?! Gangsteri, — asta sunt ei, dela Ellis până la Harry!!...

14 Ianuarie 1952. Uff! Cred că s'au aranjat lucrurile. Bill mi-a spus că s'au făcut intervenții mari.

22 Februarie 1952. Harold Stassen, care și-a pus candidatura la republicani, a spus la radio: «Administrația lui Truman s'a evidențiat prin următoarele fapte: un asasinat, două sinucideri, 19 condamnări, 11 demisii sub amenințarea cu concedierea, 43 anchete ale tribunalului criminal, 2084 concedieri pentru necinste, 137 concedieri pentru fapte incorecte și 200.000 de sinecuriști pe statele de plată». El l-a atacat pe Mc Grath, spunând că s'a îmbogățit prin mijloace necurate.

E ceva la mijloc...

5 Mai 1952. Harry a vorbit la o reuniune a Ligii naționale pentru serviciile civile. Fără să-i numească, i-a considerat pe republicani «gangsteri politici» care încearcă «să prezinte pe funcționarii din serviciile guvernamentale ca leneși, incapabili, corupți și chiar neloiali». Prostul! Dar în Decembrie trecut, el însuși vorbea de «șperțari» și «corupți»... Le-a dat apă la moară republicanilor, care acum strigă cât îi ține gura: «Să fie izgonite lichelele din Washington!»

Ce familie!...

14 Mai 1952. Ei se ceartă și pe noi ne arestează. L-au înhățat pe Bill, dar i-au dat drumul după două zile. Dacă se leagă cineva de mine, îmi trimit adeziunea «Comitetului național pentru o Europă liberă». E o organizație de fasciști refugiați — selecționați — care se află sub conducerea noastră. Președintele ei, Jackson, a declarat nu de mult: «Avem nevoie, pentru războiul pe care-l pregătim, de toți oamenii îndrăzneți și de toți gangsterii pe care reușim să-i recrutăm». Știa el ce va, când spunea asta.

M'am hotărît: mă selecționez și termin cu ciubucurile de aici. Europa e de mine!...

. . . . . .

25 Mai 1952. — S'au încurcat lucrurile și în Europa... «Go home!» «Go home!»... Dracu s'o ia de treabă. Tot mai bine era pe vremea lui Al. Capone.

p. conf.
Horia LIMAN

Desene de Eugen TARU

MICII SPORTIVI

Acum câteva săptămâni, într'o zi însorită, tribunele stadionului «Dinamo» erau populate de spectatori neobișnuiți: 2000 băieței și fetițe, elevi ai școlilor elementare din Capitală.

«Concurenții» nu erau nici ei mai puțin neobișnuiți: peste 150 copii între 8 și 11 ani au susținut curse cu trotineta, alergări cu coarda și alte probe sportive.

Concursul organizat de revista «Pogonici» a oferit o minunată imagine a preocupărilor de vacanță ale celor mici, din țara noastră, a dragostei lor de viață.

CUVINTE INCRUCIȘATE

ORIZONTAL:

4) Maestru emerit al artei din R.P.R., autorul unei machete de monument închinat lui Lenin. 7) Catalog. 10) Apărător al cuceririlor noastre. 12) Scriitor român, autorul romanului «Ogoare noi». 15) Gata pe jumătate. 16) Opt ore lucrătoare. 18) Localitate balneo-climaterică în regiunea Vâlcea. 20) Organizează odihna oamenilor muncii pe întreg cuprinsul țării. 21) Localitate climaterică în regiunea Prahova. 22) Carte poștală. 24) Cămașă românească. 25) Sforțare. 26) S'au împlinit doi ani de când poporul din această țară luptă eroic împotriva agresorilor imperialiști. 28) Colectivistă fruntașă al cărei tablou este expus la Expoziția de Stat a artelor plastice. 31) Tiran. 33) Șir. 35) De-acolo vine lumina. 37) Lac în Sudan. 38) Pană de despicat lemne. 39) In atmosferă. 40) Sodiu. 41) Notă muzicală. 42) In tolbă. 43) Posedă. 44) Ruteniu. 45) Mănâncă bătaie ea, ca să priceapă iapa. 47) Rezervor de apă la înălțime. 49) Pârghie importantă în lupta pentru construirea socialismului la sate. 50) Ciocârlie. 53) In plină construcție, între Dunăre și Mare. 54) Reflexiv. 54-a) Plantă industrială. 55) Succesele economice obținute de această Republică Populară au fost prezentate în expoziția deschisă în București. 56) Poetă, autoarea volumului «Horea numai este singur». 60) Cuptor în timp! 61) Entuziasm. 63) Campion. 64) Râu în R.P.R. 65) In răsad. 68) Macul Roșu sau Fântâna din Bacciserai. 70) Mare scriitor rus, autor - printre altele - al unor nuvele apărute de curând în traducere românească. 71) Scriitor român, autorul lucrării «Undeva pe Dunăre». 73) Critic de artă sovietic care a participat la lucrările sesiunii plenare a

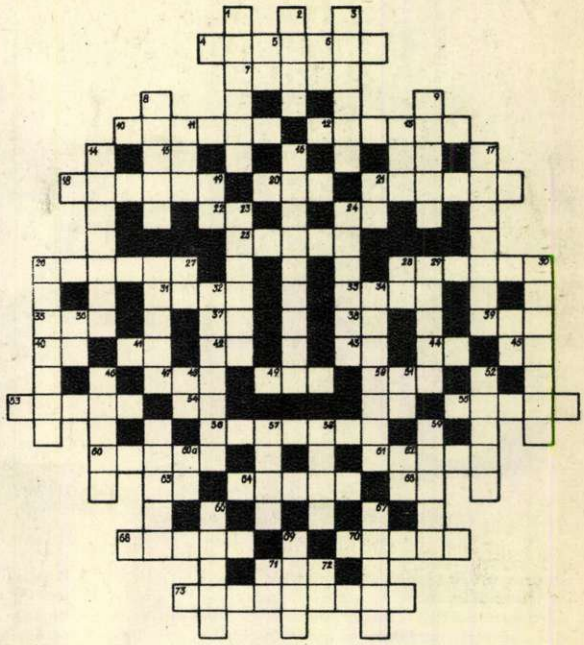

Uniunii Artiștilor Plastici din R. P. R.

VERTICAL:

1) Mare scriitor francez al cărui roman, «Verișoara Bette», a apărut de curând în românește. 2) Inițiatorul în țara noastră a acțiunii complexe de folosire deplină a tehnicii. 3) Sprijin 8) Mare scriitor rus autorul romanului «Suflete moarte» și al comediei «Revizorul». 9) Cu vârf! 11) Zeu casnic la romani. 13) Astăzi. 14) Dat jos. 16) Un număr minim de procedee agrotehnice necesare obținerii unei producții sporite la hectar. 17) Eroul noii povestiri istorice a lui Mihail Sadoveanu. 19) Unealtă. 21) Reflexiv. 23) Sectorul din care au pornit primele angajamente în cinstea zilei de 23 August. 24) Țară europeană sub cizmă yankee. 26) Inițiatorul școlilor stahanoviste de calificare la locul de muncă după metoda stahanovistei sovietice Kotlear. 27) Primele litere. 28) Simbolul zincului. 29) Apariție. 30) A fost sărbătorită de curând. 32) Depășește. 34) Spectacol de succes pe una din scenele Capitalei. 36) Posesiv. 39) Plec. 46) L-a primit pe Ridgway cu «tradiționalul» go home. 48) Ciolan. 51) Prepoziție. 52) Incălțăminte. 57) Autorul portretului lui Ilie Pintilie, prezentat la Expoziția de Stat a artelor plastice. 58) Autorul portretului tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej. expus la aceeași expoziție. 59) Jurnal și spectacol cu buton. 60-a) Sunt. 62) Particulă a viitorului. 66) Bine dispus. 67) Cunoscut romancier sovietic. 69) Autor clasic italian. 72) In sfârșit!

Cuvinte rare: No — Ic — Lar Iție — Taso.

PROBLEME DE ȘAH

PREMIUL I LA CONCURSUL INTERNAȚIONAL AL REVISTEI «SUOMEN SHAKKI»

Studiul de mai jos, o realizare a tânărului G. Teodoru, care s'a remarcat în domeniul compoziției șahiste, a obținut cea mai înaltă distincție la clasicul concurs anual al revistei finlandeze «Suomen Shakki», depășind lucrările de valoare ale unor compozitori cu faimă internațională ca J. Gunst (Finlanda), Paul Farago (R.P.R.), V. Halberstadt (Franța), G. Bernhardt (Germania) și alții.

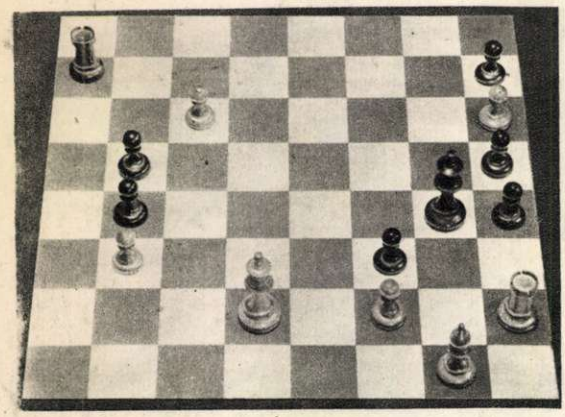

Ideia lui este foarte interesantă: după un joc introductiv surprinzător, în care albul oferă sacrificiul turnului său, iar negrul nu-l acceptă, se ajunge la o poziție curioasă, în care negrul se apără folosind poziția de «pat» în care se află regele său și oferind la rândul său sacrificiul turnului, pe care albul nu-l poate accepta. S'ar părea că partida este remiză, dar printr'o manevră ingenioasă, care culminează cu sacrificiul nebunului, albul reușește totuși să obțină câștigul.

← Albul joacă și câștigă

(Controlul poziției: Alb. Rd 2, Th 2, Ng 1, Pp.b 3, c 6, f 2, h 6; Negru Rg 4, Ta 7, Pp. b 4, b 5, f 3, h 4 h 5, h 7.)

DESLEGĂRILE LA JOCUL DE CUVINTE INCRUCIȘATE DIN NUMĂRUL TRECUT

ORIZONTAL: 1) Vacanță — Căldură 2) Era—Aer 3) Sa Alta — Notă — IV 4) Est — Țin — Gri — Azi 5) Laud — Cârmire — Plan 6) Rar — Soare — Tae 7) Examene — Scutire 8) Co — Cer — Ar 9) Orna — Opri 10) Lo — Rad — Ts 11) Sportiv — Pițigoi 12) Aia — Altai — Iar 13) Nord — Agricol — Raft 14) Ape — Duo — Nai — Dar 15) TT! Vilă — Inși—Re 16) Lan—Aci 17) Spălate — Răcoare.

VERTICAL: 1) Veselie — Sănătos 2) Așa — Opt 3) Ce—Tură — Oare — La 4) Ara — Dăm — Rid — Val 5) Nalt — Recoltă — Dina 6) Tic — Noroi — Aul 7) Amânase — Vagoane 8) Ro — Car — Ir 9) Mare —Apți 10) Ir—Rod—Ac 11) Congres — Pionier 2) Ore — Cărți—Lan 13) Lați — Turiști — Isac 14) Dea — Pat — Iar — I. C. O. 15) Ur — Alei — Grad — Ia 16) Iza — Far 17) Arvinte — Intrece.

Pe ultima pagină a copertei: Pe Valea Oltului, case de odihnă pentru oamenii muncii.

Manuscrisele nu se înapoiază.

REDACȚIA. București, str. Dobrogeanu-Gherea, 8—Raionul Lenin. Telefon 4.36.29 4.87.31

ABONAMENTE: Centrul de Difuzare a Presei, București, str. Constantin Mille, 14

PREȚUL ABONAMENTELOR: 6 luni: 12 lei—un an: 24 lei.

ODIHNA OAMENILOR MUNCII

Muncitoare dela fabrica de postav din Buhuşi, în excursie la Lacul Roşu.

Stahanoviştii Ampliev Lipatit din Tulcea şi Braşoveanu Nicolae din Sibiu, cu familiile lor, la Sinaia.

Aflaţi în odihnă la Tuşnad, petroliştii din Târgovişte au schimbat uneltele de muncă cu . . . undiţa.

Potecile şi poienile munţilor răsună de cântece ; plăjile mării au început să prindă viaţă : din centrele mari industriale, de pe marile şantiere, pleacă trenuri după trenuri. Detaşamente numeroase şi vesele de oameni ai muncii merg să ia în stăpânire frumuseţile ţării. Vilele Sinaiei şi ale Borsecului, cele de pe valea Oltului sau cele de pe ţărmul Mării Negre, au început să-şi primească oaspeţii. Pe aleile parcurilor, pe plaje, la cabanele din munţi, se înfiripă primele cunoştinţe, se cântă şi se glumeşte ; în cluburile vilelor se încing partide pasionante de şah şi se citeşte cu ardoare. A început vara anului 1952, a doua vară a Cincinalului.

Au trecut doar câteva veri de când clasa muncitoare a isgonit pe exploatatori, nu numai din fabrici, ci şi din locurile lor de desfătare. Şi iată azi unul din rezultate : peste 300.000 de oameni ai muncii se instalează anul acesta în vilele confortabile, foste odinioară ale burgheziei. Fiecare an, fiecare vară, aduc noi bucurii celor ce dau viaţă Cincinalului. Anul acesta încă două staţiuni balneo-climaterice — Borsec şi Olăneşti — vor fi transformate în staţiuni balneo-climaterice permanente. Pe malul lacului Ursu dela Sovata şi în alte cinci staţiuni au fost înfiinţate vile ale stahanoviştilor, s'au deschis noi staţiuni la Borşa şi Soveja, la Valea Putnei şi Poiana Mărului. In staţiunile balneo-climaterice au luat fiinţă 11 case sanatoriale, numeroase policlinici, case de odihnă pentru mamele cu copii mici, etc.

Partidul nostru traduce în viaţă cu consecvenţă lozinca stalinistă : « Omul este cel mai preţios capital».

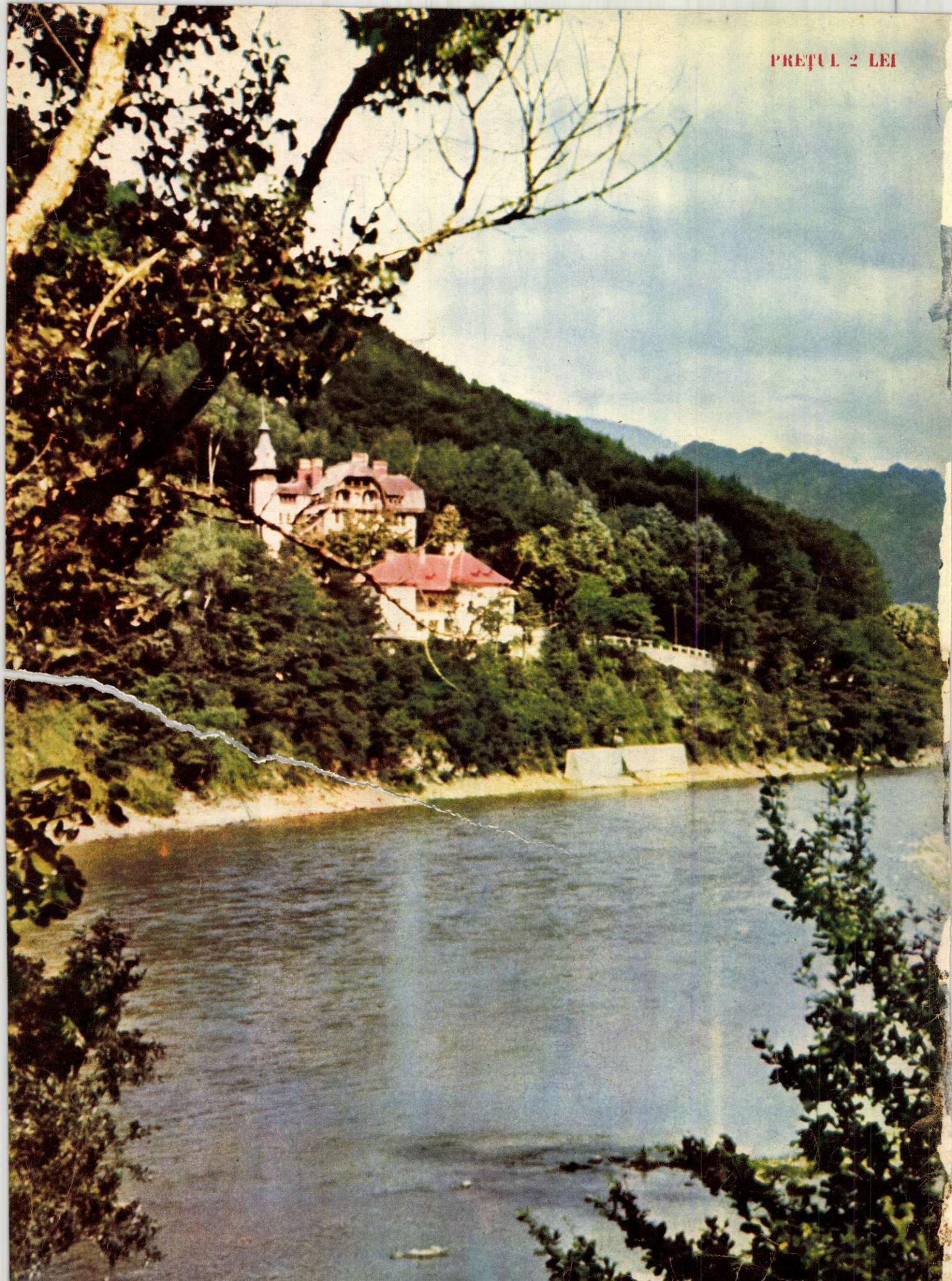
PREȚUL 2 LEI

38 167

FLACARA

Nr. 4 AUGUST 195

EROILOR, SLAVĂ!

De-aci, dela pichet, de sub castani
Vărsau catiușe focul în dușmani!

Și fulgerați fasciștii s'au retras
Pe mal sârbesc în greul luptei ceas.

Dar au pornit ostașii din Cuban
S'alunge și de-acolo pe ulan.

Și au lăsat sovieticii la noi,
În curte la pichet, sub ierburi moi,

Mormântul drag al unui caporal,
O fată ce-a luptat pe-al nostru mal.

C'un vârf de baionetă au săpat
„Taniușa" pe mormântul de soldat!

* * *

...Vin de pe hotar în zori
Voinice patrule:
Pe mormânt presară flori,
Flori sunt azi destule!

Zâmbetul și fața ei,
Sau privirea-i vie,
Din ostașii tinerei
Nimeni nu le știe.

Dar cu toții au aflat
Cum de mult Taniușa,
Dârză 'n bluză de soldat
Tuna cu catiușa!

Ochii ei care zâmbeau
Vieții cu căldură,
În dușmani pumnal erau
De nestinsă ură.

Și mai știu soldații azi
Că din vremea — aceia
Ea, luminei din Bicaz,
I-a adus scânteia.

Dar când bruma a căzut
Pentru prima dată —
Făcând țării noastre scut —
Fata ne'nfricată,

A murit aici sub nuc.
...Chipul ca și-acuma
Poate-aminte și-l aduc
Frunzele și bruma.

De-a uitat bruma cumva
Sau frunza uscată,
Bine știu că n'or uita
Ostașii vreodată!

Grănicerii vulturei
Duc azi mai departe
Focul drept al urii ei,
Focul fără moarte.

Căci pe-acelaș mal sârbesc
Mai crunți se iscară,
Alți fasciști ce ne pândesc
Rodul nou din țară!

* * *

...Când pornesc dela pichet,
Pe hotar în seară,
Pe la nuc cu pas încet
Ostașii coboară.

Ocolesc în drumul lor
Gard de nuelușe,
Să nu calce pe răzor
Florile Taniușei.

Și o clipă se opresc
S'asculte în noapte
Unde frunzele foșnesc
Ne'nțelese șoapte...

Chiar lângă mormântul ei
Armele'și încarcă:
Hotărît că din mișei
Unul n'o să treacă!

de Nicolae TĂUTU

1954

Proletari din toate țările uniți-vă!

FLACĂRA

REVISTĂ LUNARĂ SOCIAL-POLITICĂ ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

ANUL I
Nr. 4 AUGUST 1952

PROIECTUL DE CONSTITUȚIE A REPUBLICII POPULARE ROMÂNE

85207

EXPRESIA VIEȚII ȘI MUNCII NOASTRE LIBERE

„Viața ne arată în fiecare zi, cu orice prilej, adevărul deplin al celor scrise în proiectul noii noastre Constituții".

Aceste cuvinte rostite de stahanovista Elena Marin dela fabrica „Țesătura" din Iași, exprimă limpede sentimentul cu care milioanele de oameni ai muncii iau parte la desbaterea proiectului noii Constituții, ce se desfășoară în prezent pe întreg cuprinsul țării.

Intr'adevăr pentru prima oară în sbuciumata lui istorie, poporul nostru muncitor desbate o constituție care îi consfințește libertăți și cuceriri la care popoarele aflate în robia capitalistă abia pot să viseze; oamenii muncii văd înscrise și garantate de legea supremă a țării, drepturi vitale ca: dreptul la muncă, la odihnă, la învățătură, la asigurare materială în caz de bătrânețe sau incapacitate de muncă, etc., drepturi de care nu beneficiază oamenii muncii din țările capitaliste.

Adevărul pe care-l exprimă fiecare articol și aliniat al proiectului noii noastre Constituții, alcătuit sub conducerea și cu îndrumarea tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej, stârnește pretutindeni, în massele largi populare, entuziasm, bucurie, recunoștință. În orașe, la sate, pe marile șantiere ale socialismului, milioane de oameni ai muncii își exprimă cu însuflețire atașamentul și dragostea lor fierbinte față de Statul nostru de democrație populară, față de Partidul Muncitoresc Român care i-a condus la victoriile obținute, dragostea față de marea Uniune Sovietică, eliberatoarea și prietena noastră.

In mii de centre și puncte de agitație ce au apărut în fabrici, în cartiere, la sate, au loc convorbiri ale deputaților și agitatorilor cu cetățenii, se dau consultații și lămuriri asupra capitolelor și articolelor proiectului, se discută cu însuflețire perspectivele luminoase pe care noua Constituție le deschide în fața oamenilor muncii din țara noastră. Oamenii muncii vin totodată cu propuneri și sugestii menite să completeze proiectul de Constituție.

Aparițiа proiectului a dus la un nou și puternic avânt în domeniul construcției socialiste: în cinstea noii Constituții oamenii muncii din uzine, de pe șantiere, dela sate, cuceresc noi victorii pe frontul muncii pașnice. Iată de pildă în fotografia de mai sus pe cunoscutul stahanovist Iulian Mutulescu dela uzinele «23 August» din București. In zilele acestea, mai pline ca oricând de clocotul muncii pentru cauza construcției socialiste, brigada sa a așezat deasupra mașinilor la care lucrează, această inscripție: «Proiectul de Constituție reprezintă viața noastră fericită. In cinstea proiectului de Constituție ne-am luat angajamentul să depășim planul cu 250%». In cuvinte sobre — iată aici exprimat avântul cu care întâmpină poporul muncitor nous sa Constituție și aniversarea eliberării naționale.

In preajma lui 23 August — zi care a făcut posibile victoriile înscrise în noua Constituție — au intrat în funcțiune termocentralele dela Doicești și Ovidiu II, primele mari construcții ale planului de electrificare, care au început să furnizeze curent electric celorlalte șantiere ale Cincinalului! La „Sovrommetal" - Reșița, peste 120 de muncitori lucrează în contul anilor viitori. Numeroși mineri, țesătoare, strungari, le-au urmat pilda, iar colectivul uzinelor „Sovromtractor" s'a angajat să îndeplinească planul pe 1952 până la 20 Noembrie. Au apărut inițiative noi de felul aceleia a maistrului miner Gheorghe Sviștea dela Lupeni, pentru sprijinirea organizată a brigăzilor de mineri în întrecerea socialistă cu scopul traducerii în viață a lozincilor: „Niciun miner sub normă!", „Mai mult cărbune pentru patrie, pentru pace!" Mii și mii de noi muncitori, aplică cu succes metodele înaintate sovietice.

Zi de zi, presa și radio-ul anunță noi și noi realizări ale oamenilor muncii. Aceste realizări ei le închină noii noastre Constituții— Constituția construirii socialismului, lege nebiruită a vieții noi ce înflorește în patria noastră.

Într'un ceas de odihnă, muncitorii dela „Sovrompetrol"-Moinești s'au adunat nerăbdători în jurul acelui număr din „Scânteia"..

S'a oprit o clipă să-și șteargă fruntea asudată, apoi, petrecându-și privirile peste fețele ascultătorilor, a reînceput cu glas rar, domol.

Prin geamurile deschise se strecoară de afară zumzetul înfundat al mașinilor. Suntem la punctul de agitație al uzinelor „Republica". Pe pereții camerei se văd panouri, cuprinzând articole din proiectul de Constituție, însoțite de fotografii lămuritoare.

Responsabilul punctului de agitație prelucrează primul capitol al proiectului: „Orânduirea socială", după care muncitorii discută cu însuflețire pe marginea expunerii lui.

—„La noi în țară, spune tovarășul Dumitru Cristea dela secția laminor — nu există șomaj. Asta e una din cele mai mari realizări ale noastre. Citești în fiecare zi despre șomaj în Italia, în America, în Anglia, în Germania Occidentală și îți dai seama și mai bine ce înseamnă să-ți ai asigurată pâinea, să nu tremuri pentru ziua de mâine. La noi cine muncește mănâncă! Asta se vede la tot pasul.

— In legătură cu ceeace scrie în proiectul de Constituție despre dreptul de muncă, intră în vorbă un muncitor dela atelierul de mecanică, mă gândesc cum s'au schimbat lucrurile: înainte munca era socotită o pacoste. Acum muncitorul are dragoste de muncă, se frământă cum să dea producție mai mare și de mai bună calitate.

— Și eu m'am gândit la asta, vorbi din nou Constantin Tudorache, responsabilul punctului de agitație. De pildă, inovatorii din uzina noastră, ca tovarășii Bordeanu, Iliescu, Bejan, sau alții din restul țării. Inainte când munceau pentru burghezi, nu și-ar mai fi frământat ei capul...

Discuția continuă cu însuflețire până târziu după amiază.

Dela apariția proiectului noii Constituții, punctul de agitație dela „Republica" este zilnic vizitat de numeroși muncitori care, asemenea celor de mai sus, discută cu interes, cer consultații și lămuriri în legătură cu problemele cuprinse în acest document istoric.

Din convorbirile agitatorilor cu muncitorii, din discuțiile înflăcărate ce au loc aci, se desprinde dragostea și atașamentul acestora față de partidul nostru, făuritorul vieții noi ce înflorește în țară.

* * *

Punctul de agitație dela uzina „Steaua Roșie" din Capitală s'a inaugurat de curând. In după amiaza aceasta un grup de muncitori s'a adunat aici să ceară consultații și să discute în legătură cu noul proiect de Constituție.

— Tovarăși, ne-am adunat să vorbim despre Constituția noastră, a celor ce muncesc, dar, aș vrea să spun câteva cuvinte și despre alte Constituții care au mai fost altădată la noi în țară. Au trecut douăzeci și patru de ani de când am intrat pe poarta acestei fabrici. Se scria pe atunci prin toate legile că cetățenii au felurite drepturi.

Stahanovistul Ortopelea Vasile se oprește o clipă din povestire să-și aducă mai bine aminte E ceva apăsător în amintirea lui...

— Eram și noi cetățeni... Primeam o leafă din care nu-mi puteam plăti nici măcar datoriile. Cu mâncarea nici nu mai spun cum o duceam. Cât despre haine, treceau ani de zile fără să pot cumpăra un costum cât de modest. Asta era dreptul de muncă! O muncă de robi, plătită de mântuială. Munceam cu santinela la spate. In secția noastră de fierărie, accidentele erau foarte dese. Adeseori, din cauza lipsei de protecție a muncii, ne ardeam picioarele. Astfel ne „garantau" capitaliștii drepturile și apoi câți dintre noi nu rămâneau pe drumuri sau nu primeau cu lunile de lucru?

Povestea lui Ortopelea Vasile e povestea zecilor de mii de muncitori din țara noastră care au îndurat jugul capitaliștilor. Astăzi Ortopelea este stahanovist respectat în toată uzina. „Acum — continuă el — vremurile acelea s'au dus pentru totdeauna. Trăim altă viață, viață de oameni liberi, nu de câini. Constituția asta e oglinda vieții noastre de azi».

După ce stahanovistul Ortopelea s'a așezat, au prins a vorbi și alți muncitori.

— Pentru noi timpurile de altădată — spune stahanovistul Mureșan Victor, șeful secției turnătorie — au rămas ca niște amintiri dureroase. Cum să nu privim cu dragoste și încredere proiectul noii Constituții când el cuprinde adevărul

Țăranii muncitori din comuna Potlogi, raionul Răcari, citesc și desbat proiectul marii legi care consfințește faptul că „Republica Populară Română este un stat al oamenilor muncii dela orașe și sate".

Pentru cei ce apără sănătatea copiilor—ziua de mâine a Patriei—Proiectul de Constituție este un izvor de încredere în viitor și un imbold în muncă. In foto: discutarea proiectului de Constituție la policlinica principală de copii din raionul „Lenin" București.

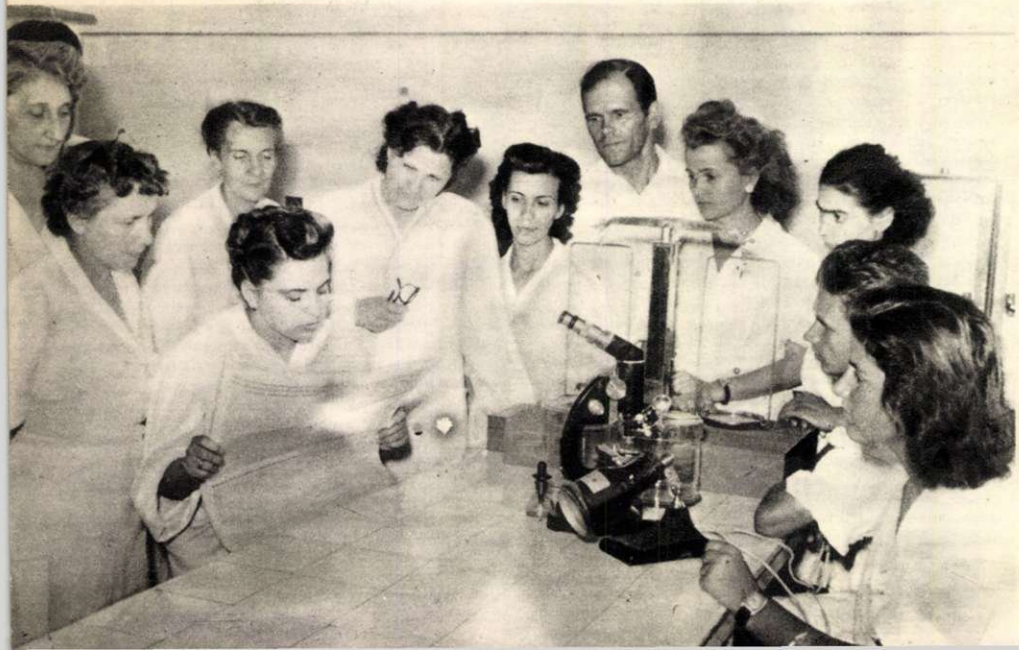

pe care îl vedem cu ochii noştri! Dreptul la muncă, la o pâine câştigată cinstit, ne este asigurat, lucru care nu se întâmplă în ţările capitaliste.

Pentru copiii noştri s'au construit cămine, creşe; noi plecăm în concediu acolo unde nu călca pe vremuri picior de muncitor. Nu ne mai pândesc jandarmii, nu ne mai ucid capitaliştii, cum l-au ucis pe tatăl meu miner de pe Valea Jiului. Nu mai aşteptăm, tovarăşi, îndurarea patronilor la porţile uzinelor ori pe marginea şanţurilor. Noi privim acum viitorul fără frică pentru că el ne este asigurat. Ţara e acum a noastră. Şi legea asta este tot a noastră, făurită de partidul nostru în folosul poporului muncitor.

Au vorbit la adunare şi alţi muncitori. In cuvinte pline de căldură ei au salutat cu dragoste proiectul noii Constituţii care le deschide larg în faţă — lor şi tuturor oamenilor muncii din ţara noastră — perspectivele unui viitor fericit.

* * *

Autobuzul goneşte pe şosea lăsând în urmă oraşul Târgovişte. Pe o bancă s'au aşezat Ilie Gheorghe, Apostol Alexandru şi Pavelescu Sofia. Sunt bucuroşi că fac parte din aceeaşi echipă. Ilie Gheorghe a venit direct dela schelă. A fost în schimbul de noapte şi nici n'a avut vreme să mai dea pe acasă. Se uită pe geamul autobuzului la sondele răsfirate pe o coastă de deal. Sunt la fel cu sonda din mijlocul stemei Republicii. E mândru: el şi tovarăşii lui au dat ţiţei peste plan, iar schela lor a cucerit steagul roşu al producţiei. Pavelescu răsfoieşte — pentru a nu ştiu câta oară — cărţulia cu proiectul de Constituţie. Privirea îi stăruie pe pasagiile care vorbesc despre drepturile femeilor, despre grija statului pentru mamă şi copil.

Autobuzul trece pe lângă holde pârguite, pe lângă şiruri nesfârşite de clăi de grâu: lanurile gospodăriei colective „Brazdă Nouă" din Bălenii-Români.

Cei doi sondori se uită la clăi, la ogoarele întinse cât cuprinzi cu ochii, şi gândul lor fuge cu ani în urmă, când la chemarea partidului, sondorii şi metalurgiştii au împânzit satele judeţului dând pretutindeni semnalul luptei pentru pământ. Sosise ziua răfuielilor cu moşierii. Atunci ţăranii muncitori din Bălenii-Români şi din toată ţara au văzut încăodată că muncitorii le sunt adevăraţi fraţi, care îi conduc la luptă spre o viaţă nouă, liberă, fericită...

Au trecut de atunci ani: şi iată-i azi la Bălenii-Români.

...Colectiviştii s'au adunat în faţa sediului. Preşedintele tocmai sosise dela Sfatul Popular cu un afiş mare: proiectul de Constituţie. Il fixă în perete cu băgare de seamă şi îndată lumea începu să se adune în jurul afişului. Echipa de muncitori-agitatori fu înconjurată cu dragoste de colectivişti. Au citit ei, nu-i vorbă, şi în „Scânteia", dar câte nu mai sunt de întrebat, de lămurit! Şi pe cine să întrebe dacă nu pe tovarăşii lor veniţi dela oraş?

Discuţia se porneşte însufleţită. Tovarăşul Alexandru Apostol citeşte articol cu articol, explică şi răspunde la întrebări.

— Aici e vorba de avutul ţării. Ale cui sunt, de pildă, sondele de pe Valea Ialomiţei, ţiţeiul ce se ascunde aici în pământ, centrala electrică de dincoace dela Doiceşti, şi toate fabricile, minele şi bogăţiile ţării? Ale noastre! Aşa scrie aici în Constituţie: Sunt proprietate socialistă de stat şi aparţin întregului popor. Dar pământul al cui este?

— Al nostru, sări Toma Grigore, brigadierul, că noi îl muncim.

— Toate aceste bogăţii le-am cucerit prin lupte grele cu moşierii şi capitaliştii. Datoria noastră este să le păzim ca ochii din cap, şi să le creştem, ca să fim mâine şi mai tari decât suntem astăzi. Am dreptate, tovarăşi?

— Ai! Nu ştim noi cât de greu ne-am înfiripat gospodăria? spuse o femeie uscăţivă, îndesându-se mai aproape. S'au svârcolit chiaburii în fel şi chip... Şi se mai svârcolesc...

Lângă Ilie Gheorghe stătea un copil şi asculta cu deosebit interes ce discută cei mari. Sondorul se aplecă spre el şi-l întrebă:

— Tu ce te faci când ai să fii mare?

— Inginer! spuse acesta cu mândrie şi siguranţă.

— Bine, voinicule, să te faci inginer la noi la petrol, îl îndemnă Ilie, mângâindu-l pe creştet. Şi dreptul la învăţătură este scris aci, în Constituţie.

Femeia uscăţivă ce stă lângă afiş, pune mâna pe copil mângâindu-l parcă, apoi se uită duios la viitorul inginer. Sofia Pavelescu bagă de seamă că femeia are ceva pe inimă. Se apropie de ea şi o întrebă:

— Ce-i, tovarăşă?

— Ii e dor de copil, răspunse o fată în locul ei. E pionier şi premiat la şcoală şi s'a dus la tabără. Trebue să se întoarcă.

Dar femeia îşi ridică privirea şi se uită roată.

— Mi-e dor de copil, nu spun nu, dar să stea acolo cât o vrea, ştiu că o duce bine. Scrie şi în Constituţie despre copii şi odihnă.

— Scrie şi despre asta, o aprobă Ilie.

— Dar despre bătrâni care n'au pe nimeni scrie ceva? întrebă un bătrân.

Da, proiectul de Constituţie nu v'a uitat, începu Apostol Alexandru. Cetăţenii Republicii noastre au dreptul la asigurarea materială în caz de bătrâneţe sau incapacitate de muncă.

Preşedintele se apropie de Ilie Gheorghe.

— Ia spune şi despre armată — şi arătă cu mâna spre un flăcău. Azi-mâine se duce la recrutare; să ştie care-i e datoria.

Sondorul aruncă o privire spre flăcău. Acesta i-o luă înainte:

— Ştiu, c'am cercetat proiectul. Ostaşii apără ţara noastră şi asta e o cinste mare.

— Cum să nu fie? intră în vorbă Nicolae Drăgan, cuprinzând cu privirea acareturile gospodăriei şi holdele ce se întindeau în spate. Acum avem ce apăra. Toate astea, şi fabricile şi recolta depe câmp, toate trebuesc apărate, că toate-s ale noastre. Le-am câştigat datorită partidului...

— Ai dreptate, Drăgane, vorbi preşedintele Mare dreptate. Dacă n'ar fi fost partidul, dacă nu ne-ar fi trimis muncitorii tractoarele, cu ce am fi arat noi pământul, cum am fi scos noi 1900 kilograme la hectar, asa cum am scos anul ăsta la orz? De aceea, vezi, trebue şi noi să respectăm cu sfinţenie legile statului, cum scrie aci în proiect. Nu-i vorbă, că gospodăria noastră şi-a făcut datoria printre primele din raion. Am predat cota de orz chiar la începutul treerişului. Aşa om face şi cu grâul şi cu toate celelalte. Dar mai trebue să stăm de vorbă cu oamenii muncitori din sat, cu cei care nu-s în gospodărie, să facă şi ei la fel. Să-şi facă şi ei datoria.

Discuţia a continuat, aprinsă, însufleţită, multe ceasuri. Sondori şi colectivişti, muncitori şi ţărani, au stat de vorbă în duminica aceea, despre viaţa lor de azi, despre documentul istoric care toarnă în literă de lege această viaţă nouă.

* * *

Coborau negurile printre dealuri când autobuzul a părăsit satul. In curând, în faţă răsări pădurea de sonde şi păienjenişul de ţevi prin care, ca prin nişte artere, sondorii Ilie Gheorghe, Apostol Alexandru şi miile de tovarăşi de-ai lor scot din adâncuri ţiţeiul şi pe care-l trimit spre toate colţurile ţării.

C. BOZBICI, Silviu PODINĂ şi L. TINBUS

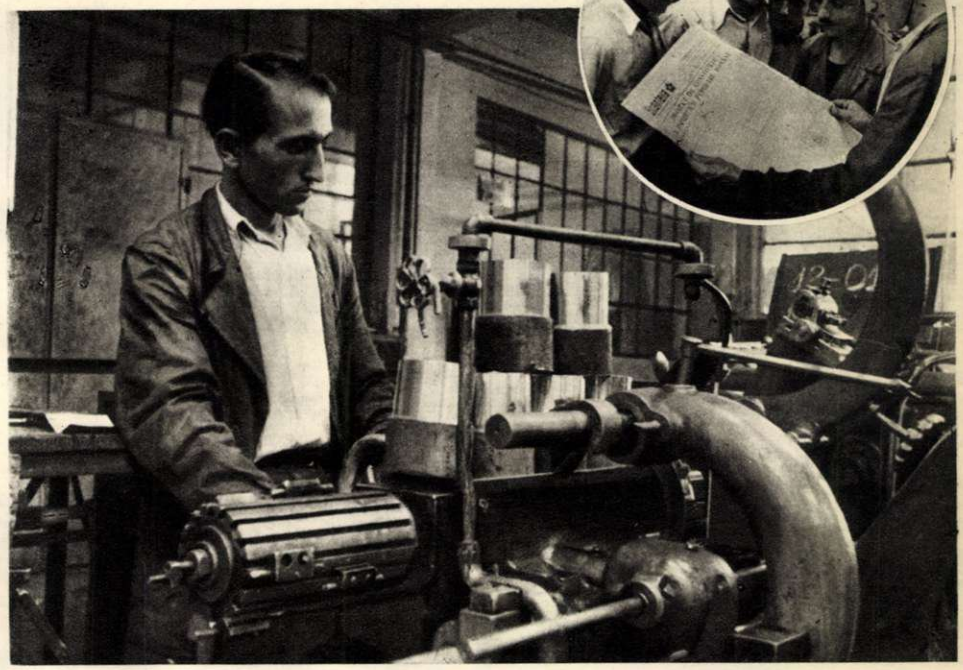

Citind măreţul document, Dincă Vasile, strungar stahanovist dela uzinele „Sovromtractor" şi tovarăşii săi şi-au luat angajamentul de a întări prin muncă cuceririle consfinţite. ...Şi angajamentele devin fapte: Strungarul stahanovist Dincă Vasile, întrece regulat norma cu 200—250%.

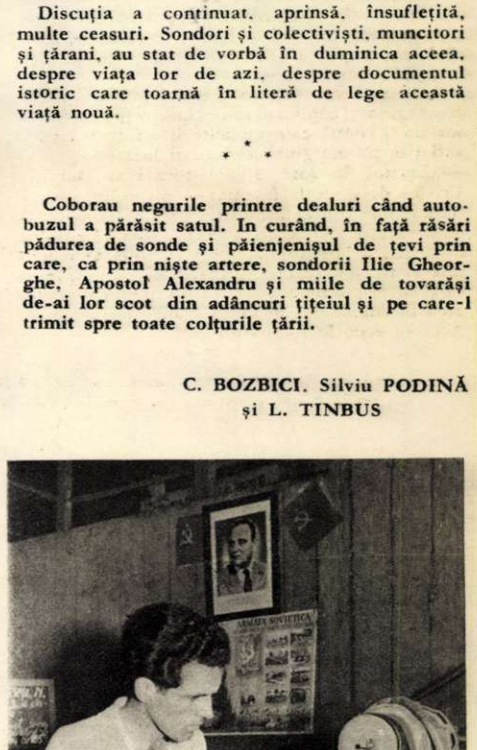

Comşa Costel, muncitor fruntaş dela uzinele „Republica", a obţinut în cinstea Constituţiei o depăşire de normă de 307%

1) August 1944 . . . Eliberatorii . . . Unul din primele tancuri sovietice care au intrat în București.

2. Înainte, înfrățiți, spre Berlin!

3. Cea dintâi întâlnire cu panduriĭ . . .

Ajutor politic, economic, diplomatic, ajutor desinteresat, ajutor de frate: iată bilanțul celor 8 ani de prietenie și colaborare cu marea Uniune Sovietică,

MAREA CHEZĂȘIE

Străbați întinsurile țării din capăt în capăt și vezi pretutindeni, în fabrici, pe câmpuri, în laboratoare și școli, cum palpită în avânt viața. Oameni și mașini, într'o rodnică forfotă, se mișcă spornic oriunde privești.

In stepa secetoasă a Dobrogei, ei taie Dunării drum către Mare, întrecând natura, care aici n'a izbutit să străbată cu apele masivul de stâncă: omul cu mașinile lui va izbuti, și pe unde altă dată rătăcea doar vântul secetos vor trece vapoare legănate de valuri, între țărmuri fertile. Pe valea Jiului, din măruntaiele pământului, minerul, depășindu-se zilnic pe sine însuși, dă cărbune în contul ultimului an al cincinalului. La Bicaz se construește inima electrică a țării: uriașa hidrocentrală «Vladimir Ilici Lenin». Din Orașul Stalin, dela uzinele Sovromtractor pleacă tractoare spre gospodăriile de stat și cele colective. Un lung convoi de căruțe încărcate cu saci, și conduse de oameni cântând aduc cotele de grâu la centrele de colectare.

Cresc văzând cu ochii ziduri în orașe, — ici o uzină de electrozi, colo un uriaș teatru muzical, și măreață, la București, «Casa Scânteii».

Te apropii de cei ce muncesc pe acest imens șantier al construcțiilor vieții noi, care este Republica noastră: sunt oameni cu sufletul deschis, hotărîți, conștienți de drumul pe care merg și de obiectivele la care acesta duce. Îți vorbesc fără înfumurare de succesele lor, de lupta lor: îți spun cu dragoste de maeștrii sovietici, prin ale căror metode de lucru au devenit fruntași în muncă, stahanoviști. Îți vorbesc de noul proiect de Constituție, de lupta împotriva dușmanului de lupta cu cei ce rămân în urmă, cu cei ce trag înapoi. Îți vorbesc cu încredere de partid care-i conduce pe drumul spre fericire.

Te uiți la mașinile cu care lucrează oamenii: sunt puternice și noi, ai zice pe măsura brațelor harnice care le pun în mișcare. Mașinile poartă pe ele marca fabricii, a uzinei, a țării de unde vine; citești în litere ruseți patria lor, țara marilor construcții ale comunismului, citești uzina—poartă numele vreunui mare revoluționar—sau orașul încărcat de glorie în anii marelui război patriotic. Alături de aceste mașini de o capacitate de producție gigantică vezi însă cu bucurie și mașini cu marcă de fabricație românească, produse pentru întâia oară în țara noastră, într'o fabrică sau uzină construită și utilată tot cu ajutorul Țării Sovietelor.

La fiecare pas, simți că în țară s'au petrecut și zilnic se petrec schimbări revoluționare. Se schimbă peisajul prin intervenția constructivă a omului, se transformă orașele, felul de-a fi al oamenilor, felul de a-ți vorbi, de a-ți zâmbi. Cu alți ochi se uită țăranul muncitor la întinderea de pământ inundabilă de lângă apă: o vede irigată și, în loc de păpuriș, acoperită de orezul roșcovan, gata de secerat. Muncitorul se uită la căderea de apă și se gândește la forța electrică ce stă ascunsă în ea. Altfel visează omul și știe că ceeace visează este cu putință să fie întruchipat în realitate. Căci așa e țara, pornită pe drumul socialismului: ea crede în socialism, căci iubește viața, și crede în viață, căci știe că prin lupta pentru pace, sub steagul lui Stalin, viața va învinge împotriva forțelor întunecate ale războiului, ale imperialiștilor setoși de dominație și nesătui în poftele lor de jaf și exploatare.

Sunt numai opt ani de când altfel, cu totul altfel arătau lucrurile în țara noastră.

Există oare o regiune a țării în care să nu găsești în orașe, la sate, prin trecătorile munților, prin văi și pe câmpii, monumente și cimitire ale ostașilor sovietici?

Pe întinsurile țării, dela un capăt la altul, au luptat cu arma în mână ostașii sovietici în drumul lor spre Berlin, să nimicească și să gonească trupele hitleriste, să dărâme fascismul.

Prima țară eliberată de aceia ce au salvat omenirea de dezastrul ce i-l pregătea Hitler a fost țara noastră. Prima capitală în care Armatele Sovietice eliberatoare au înălțat steagul libertății a fost București. Vor rămâne de-apururi încrustate în cartea anilor clipele de bucurie când poporul nostru a primit pe ostașii sovietici, al căror elan victorios întâlnea năzuințele de luptă ale poporului nostru muncitor, care călăuzit în luptă de Partidul Comunist, condus de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, întoarse armele împotriva hitleriștilor, după ce forțele patriotice conduse de partid, înlăturaseră cu un minut mai devreme odioasa dictatură fascistă a lui Antonescu.

23 August 1944 a fost însemnat cu roșu în calendarul vieții poporului nostru, pentru totdeauna, prin sângele ostașilor sovietici și români ce au adus eliberarea noastră.

Dar nu se isprăviseră anii grei. Lupta continua. Poporul muncitor trebuia să sdrobească împotrivirea reacțiunii, să termine cu amestecul străinilor în treburile țării, să-și asigure suveranitatea, pe care căutau s'o nărue imperialiștii americani și dușmanii dinăuntrul țării.

Tehnica înaintată sovietică a pătruns și în exploatările noastre forestiere. In foto: tractor K. T. cărând bușteni din pădure; cu joagărul electric munca e mai ușoară și mai plăcută.

Iată unul din uriașele excavatoare trimise țării noastre de către marea Uniune Sovietică.

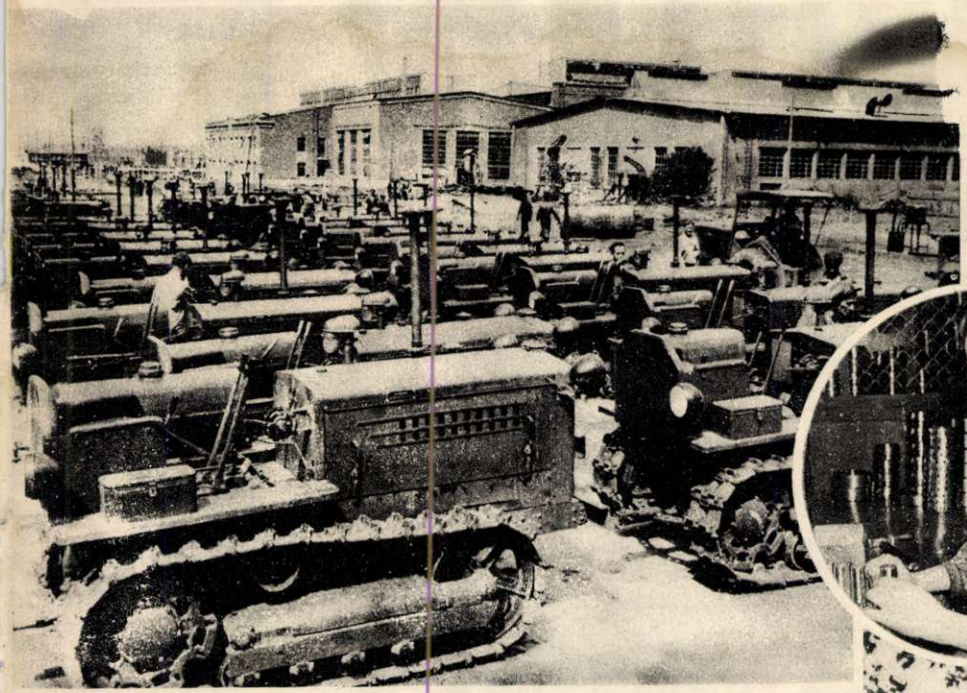

Fabricăm pentru prima oară la noi în țară excavatoare, buldozere, automotoare, tractoare, rulmenți, etc.: iată o parte din roadele marii prietenii...

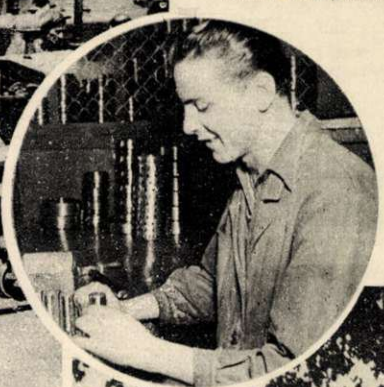

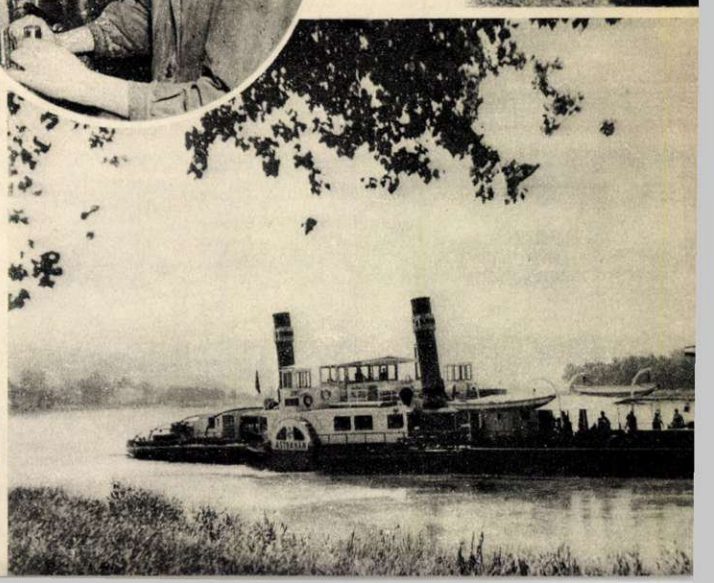

Transportul pe apă și în aer s'a desvoltat puternic datorită colaborării româno-sovietice în cadrul societăților TARS și SOVROMTRANSPORT.

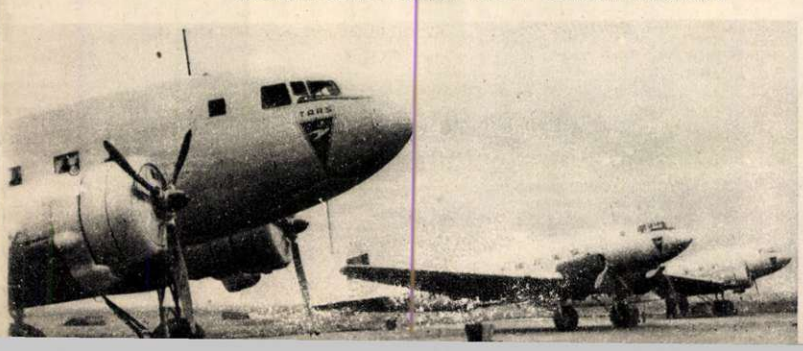

Dela naționalizare, producția industriei noastre aproape s'a triplat. Această creștere masivă se datorește și aplicării în massă a metodelor stahanoviștilor sovietici. In foto: strungarul fruntaș Ignat Ion dela uzinele „1 Mai" - Ploești explică tovarășilor săi metoda Antoninei Jandarova de preluarea mașinilor din mers. In medalion: stahanovista sovietică Antonina Jandarova.

99,40 la sută produse de calitatea întâia! Aceste textiliste dela „Industria Bumbacului A" aplică cu succes metoda stahanovistului sovietic Al. Ciutkih pentru îmbunătățirea calității produselor. In medalion: stahanovistul Al. Ciutkih.

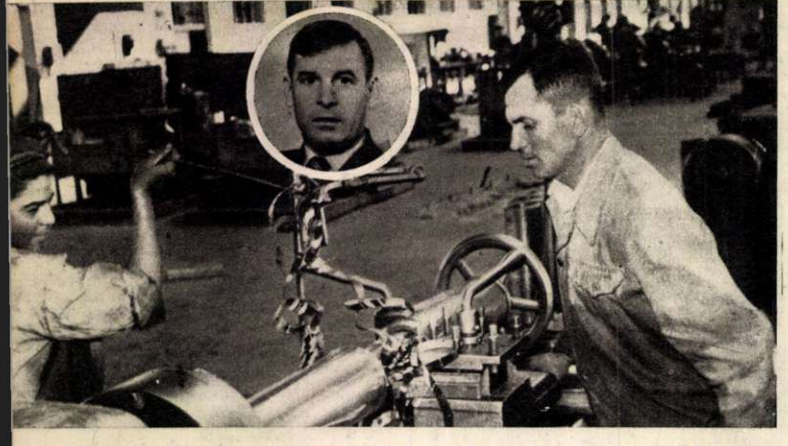

Iată-l pe vestitul stahanovist Constantin Vasilache dela uzinele metalurgice din Târgoviște, care lucrând după metoda Bákov-Bortkevici de tăiere rapidă a metalelor a realizat într'un singur an zece norme anuale. In medalion: stahanovistul sovietic Pavel Bákov.

Ionescu Nicolae, fruntaș dela tâbăcăria „Kirov" din Capitală, lucrând după metoda vestitei stahanoviste sovietice Lidia Korabelnicova, a realizat însemnate economii. In medalion: stahanovista sovietică Lidia Korabelnicova.

Țara era sărăcită, jaful imperialiștilor o secătuise de bogății, hoardele hitleriste și bombardamentele americane loviseră greu în căile de comunicație, în petrol, în industrie, iar capitaliștii și partidele «istorice» sabotau din răsputeri.

Cu ajutorul Uniunii Sovietice a biruit clasa muncitoare, în alianță cu țărănimea muncitoare, greutățile ce i s'au ridicat în cale. Din pâinea sa poporul sovietic a dat pâine poporului român, în anii cumpliți ai secetei și ai foametei.

Uniunea Sovietică a apărat interesele statului și poporului român la conferința păcii, împotriva imperialiștilor, și a scos în evidență jertfele poporului nostru în războiul contra hitlerismului în faza finală. Acest ajutor a decis câștigarea și menținerea deplinei noastre suveranități și ne-a ferit de turburările pe care încercau să le provoace așa zișii «aliați» anglo-americani.

Uniunea Sovietică a scăzut datoriile de război ale țării noastre, i-a restituit vasele de război și cele comerciale, a ajutat poporul nostru să facă primii pași pe drumul către un viitor fericit.

Imediat după 23 August 1944, au început puternice schimburi culturale. Scriitori, artiști, oameni de știință sovietici au început să viziteze țara noastră, să facă schimb de experiență și să sfătuiască pe oamenii noștri. Oameni de cultură dela noi au fost invitați în Uniunea Sovietică.

Iar prin schimburi economice avantajoase pentru noi și prin numeroase alte forme de sprijin economic, ajutorul sovietic a determinat rapida pășire a poporului nostru pe drumul socialismului, după eliberarea de sub jugul burghezo-moșieresc.

Sunt numai opt ani de când a pornit pe drumul nou poporul nostru; numai opt ani se împlinesc dela 23 August 1944, când am fost eliberați de Armata Sovietică și de când am putut strânge cu căldură mâna frățească întinsă de poporul sovietic. Dar nici optzeci, nici optsute de ani din viața poporului nostru în trecut n'au adus atâtea prefaceri măreți, atâta lumină, atât elan de luptă pentru o viață fericită și pașnică.

Și drumul nostru este numai la începutul suișului său de noi și noi cuceriri revoluționare. Iar sărbătorile de 23 August din fiecare an sunt trepte luminoase pe acest drum, care ne duce spre socialism și mai departe spre comunism, chezășie a victoriilor noastre fiind învățătura, îndemnul și ajutorul primit dela marea Uniune Sovietică, dela cel mai bun prieten al poporului nostru și al oamenilor muncii din întreaga lume. Iosif Vissarionovici Stalin.

Mihai BENIUC

Ajutorul frățesc al oamenilor sovietici se face simțit în cele mai variate domenii. In foto: (1) freză sovietică la uzinele „Electromotor"-Timișoara; (2) una din primele combaine sovietice sosite pe ogoarele românești; (3) La G.A.S Jegălia-Ialomița bumbacul este recoltat cu o combainâ sovietică, ultima expresie a tehnicii; (4) Soții popoarelor sovietice împărtășesc oamenilor muncii din țara noastră prețioasa lor experiență. In foto: O. V. Nikolaev, profesor la Institutul de Endocrinologie experimentală din Moscova, vorbind în cadrul Zilelor Medicale Româno-Sovietice; (5) Renumitul scriitor sovietic S. P. Babaevski la un festival, la Ateneul R.P.R.; (6) Cartea sovietică, operele lui Lenin și Stalin, au devenit prieteni dragi cititorilor români. Numai primele 13 volume ale operelor lui I. V. Stalin au fost tipărite până acum într'un tiraj total de peste 1.300.000 exemplare; (7) 3.000.000 ziare în patru ore, 150.000 cărți pe zi — atât va produce „Casa Scânteii", utilată cu cele mai moderne mașini sovietice.

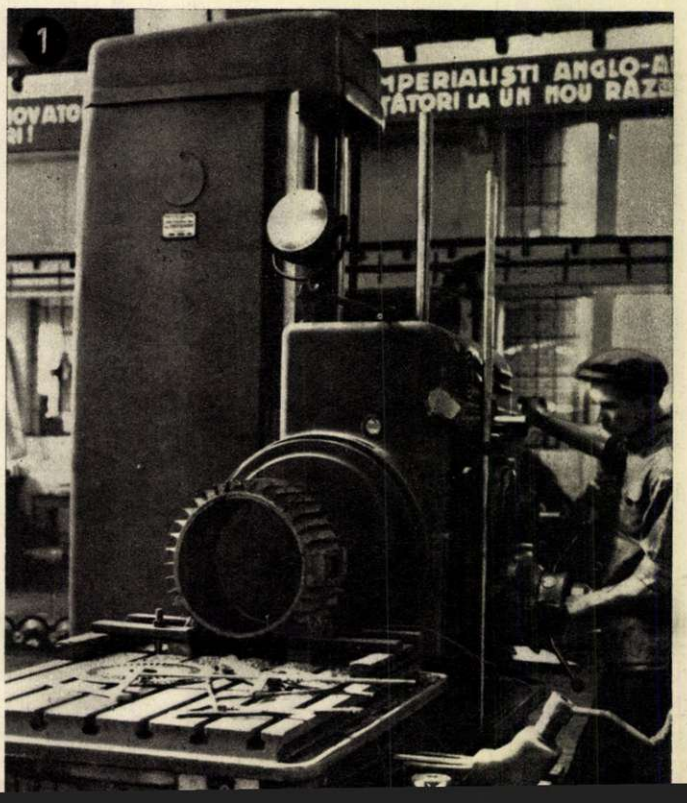

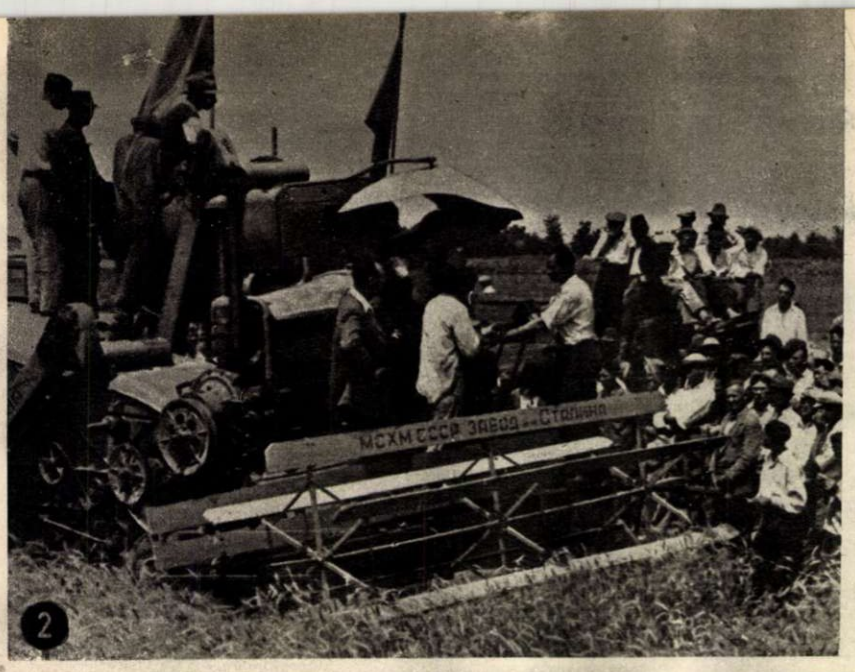
МСХМ СССР ЗАВОД ... СТАЛИНА
2

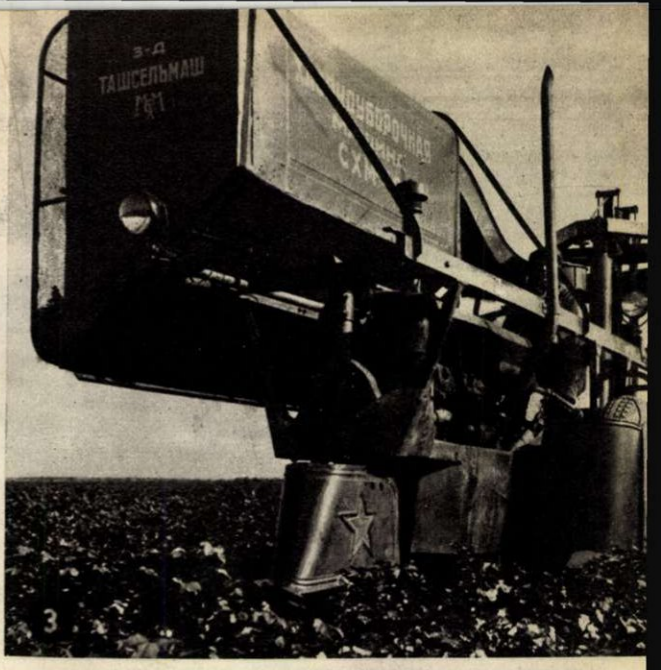
З-Д
ТАШСЕЛЬМАШ
3

4

IASCA PRIETENIA
5

LENIN
6

7

Două capitale, două lumi: Paris

La sfârşitul verii anului 1944 hoardele hitleriste erau alungate — în acelaş timp — din două capitale situate în două colţuri diferite ale Europei: Paris şi Bucureşti. In Parisul eliberat de răscoala populară condusă de Partidul Comunist Francez, intrau înfumuraţii şi gălăgioşii „eliberatori" americani, în realitate noi ocupanţi: în Bucureşti intrau victorios, dar frăţeşte, ostaşii sovietici eliberatori.

Au trecut de atunci opt ani. Ce s'a petrecut între timp în cele două capitale? Fotografiile din aceste pagini pot răspunde singure

1. Din August 1944 până azi guvernanţii trădători dela cârma Franţei au găsit şi timpul şi banii pentru a ridica în Franţa numeroase baze militare pentru ocupanţii americani; ruinele din cartierele bombardate ale Parisului au rămas, însă, intacte.

2. In aceste cocioabe îşi duc viaţa copii ai Parisului oamenilor muncii, lipsiţi de hrană suficientă şi de asistenţă medicală.

3. Iată câţiva din zecile de mii de şomeri care se adăpostesc în pivniţe fără aer şi lumină, atunci când nu sunt obligaţi să-şi ia ca adăpost podurile Senei.

4. Cine a adus ruină, moarte şi mizerie în Paris? Iată-l, bestialul chip al ocupantului american.

5. Oamenii muncii din Paris se ridică cu sutele de mii la luptă pentru pace, împotriva teroarei fasciste deslănţuite de guvernul americanizat. Partidul Comunist Francez, înţeleptul şi neînfricatul conducător al luptei pentru independenţa Franţei, pentru pace, este singurul partid care se bucură de încrederea oamenilor muncii, a patrioţilor Franţei. Prin lupta acestora, fruntaşii Partidului Comunist Jacques Duclos şi Andre Stil au fost de curând smulşi din ghiarele opresorilor.

Bucureşti

Cu ajutorul desinteresat şi frăţesc al eliberatoarei noastre, marea Uniune Sovietică, oamenii muncii din ţara noastră, conduşi de Partidul Muncitoresc Român, îşi clădesc o viaţă luminoasă — construesc socialismul. In Bucureşti, în anii de după eliberare au dispărut ruinele războiului şi au apărut noi cartiere : locuinţe muncitoreşti cum n'au mai avut nici când muncitorii. (în foto 1 : aspect din cartierul Ferentari).

2. In aceste locuinţe, copiii oamenilor muncii au parte de un cămin fericit. Jucării frumoase, creşe, policlinici, parcuri şi grădini sunt puse la dispoziţia copiilor din Bucureşti.

3. Viaţa paşnică, creatoare, pulsează azi în Bucureşti. Poporul muncitor îşi manifestă bucuria de a trăi liber, de a munci, sub conducerea partidului, pentru propria sa fericire. Largi posibilităţi de culturalizare şi de recreare sunt puse la dispoziţia celor ce muncesc. In foto : clubul «Griviţa Roşie» din Bucureşti în care mii de muncitori îşi petrec în mod plăcut şi instructiv timpul liber.

4. Nu cocioabe, ci un mare palat oferă Bucureştii, capitala patriei noastre populare, copiilor lui dragi, pionierilor care se mândresc cu Palatul lor dela Cotroceni.

SĂRBĂTOARE LA DOICEŞTI

In mai puţin de doi ani, termocentrala «Gh. Gheorghiu-Dej» dela Doiceşti a fost construită! Este o construcţie fără precedent în ţara noastră; este prima dintre marile lucrări ale planului de electrificare . . .

Salutând, în numele C. C. al P. M. R. şi al Consiliului de Miniştri, pe constructorii şi montorii termocentralei, tovarăşul Gh. Gheorghiu-Dej arată în scrisoarea sa că:

«Punerea în funcţiune a acestei termocentrale este ilustrarea vie a operei de construcţie paşnică a poporului nostru, a muncii entuziaste şi priceperii muncitorilor, tehnicienilor, inginerilor şi cadrelor de conducere.

Termocentrala dela Doiceşti, a cărei producţie de energie va fi egală cu o treime din întreaga cantitate de energie produsă de uzinele actuale, va alimenta industria, transporturile, agricultura şi căminele oamenilor muncii din regiunea Bucureşti, din Valea Prahovei şi Oraşul Stalin».

Cuvintele din scrisoarea conducătorului partidului şi poporului nostru au răsunat pe şantierul care îmbrăcase haină de sărbătoare, duminică, 10 August . . . La inaugurarea termocentralei au fost de faţă tovarăşul Alexandru Moghioroş, secretar al C. C. al P. M. R., membri ai C. C. al P.M.R., ai guvernului, ai corpului diplomatic, mii de constructori ai termocentralei, delegaţi ai muncitorilor şi ţăranilor muncitori din împrejurimi, precum şi ai constructorilor de pe alte şantiere ale socialismului.

Vorbitorii au subliniat însemnătatea construirii celei mai mari uzine termoelectrice din ţară, precum şi sprijinul frăţesc dat de grupul de specialişti din Republica Cehoslovacă, ce au ajutat la montarea instalaţiilor uzinei. Maistrul fierar betonist Ştefan Bărbulescu a spus: «Toate realizările de pe şantierul termocentralei noastre — construirea ei într'un ritm atât de rapid — nu ar fi fost posibile fără ajutorul Uniunii Sovietice. Minunatele metode ale stahanoviştilor sovietici ca Antonina Jandarova, Kotlear, Orlov, ş. a ne-au ajutat efectiv la îndeplinirea planului».

Constructorii şi-au luat angajamentul ca — în cinstea proiectului noii Constituţii a R. P. R. şi a zilei de 23 August — să-şi înzecească eforturile pentru a termina la timp această măreaţă construcţie.

Tovarăşul Alexandru Moghioroş, secretar al C. C. al Partidului Muncitoresc Român, inaugurează termocentrala. Mii de kilowaţi pornesc spre Bucureşti, Oraşul Stalin, Valea Prahovei . . .

Aspect dela meetingul cu prilejul inaugurării termocentralei.

ÎNTÂIUL KILOWAT

Eugen MANDRIC

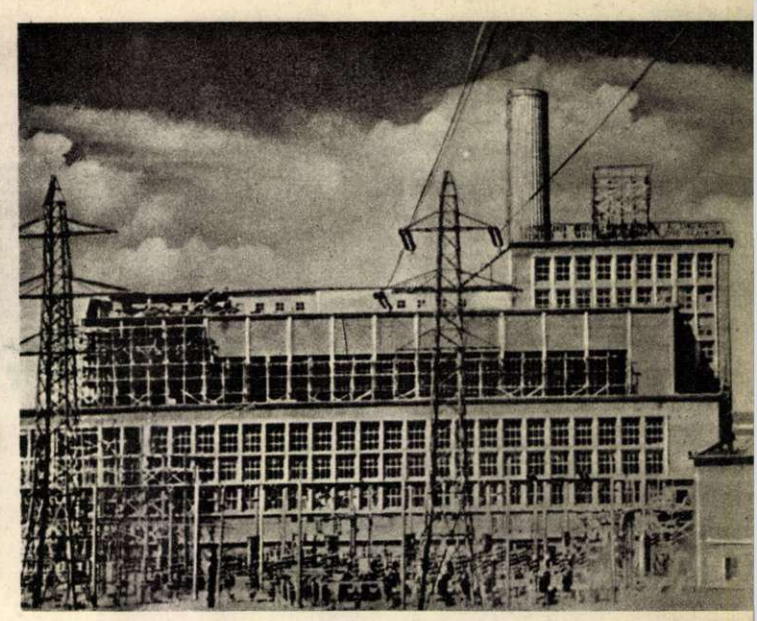

Un aspect al clădirii termocentralei „Gheorghe Gheorghiu-Dej" dela Doicești, a cărei înălțime va fi corespunzătoare unui bloc cu peste 14 etaje.

Valea Dolanului. Dealuri de jur împrejur, cu vii și livezi. Primăvara, Ialomița vine umflată, își svârle păgubitoare puhoaiele și duce cu ea copaci smulși rădăcinilor, maluri rupte, mărturii ale neastâmpărului ei clocotitor. Prunii sunt atunci înfloriți, dealurile albe de petalele livezilor, e pace și frumusețe pe dealuri, e sbucium în vale.

Satele sunt așezate în vale.

Primăvara anului trecut, Doicești sărbătoreau întâi Maiul. Marii sărbători i se pregătiseră toate: casele proaspăt văruite'n alb, dimineața aceea minunată, cu raze jucăușe de soare și adieri înmiresmate de livezi și iarbă și steagurile roșii de pe schelele uzinei. Marii sărbători îi cântau copiii un cântec nou: despre motoare și lumină, despre glorie în muncă, un cântec adus în sat de constructori.

Un om se îndrepta către locul adunării. În gând își mai repeta cele ce va spune oamenilor, despre lumina care se zidește la ei, în satul lor.

— Tovarășe Panait!

Omul se opri în loc și ochii i se înăspriră.

— Ce vrei?

— Să-ți spun o vorbă. Am treabă cu dumneata.

Treabă cu el? Ticălosul acesta vândut chiaburilor, are ceva să-i spuie? Te pomenești că-i povestește cum bocește Despănoaia după grâul sustras dela cotă, dar găsit și confiscat... Ori despre necazurile domnilor pe pământul cărora se înalță uzina, termocentrala? Ori îl doare că oamenii lucrează pe șantier și nu 'n livezile avuților? În clipa ceea din spate l-a mai strigat cineva.

— Panait!

A întors capul. N'a apucat să vadă nimic. O durere sfâșietoare, a simțit cuțitul înfipt până'n prăsele și repezit în sus, să sfârtece, s'a răsucit și a căzut. Injunghiat.

Din țărâna drumului, oamenii l-au ridicat însângerat pe Panait Vasile, secretarul organizației de partid a satului Doicești.

*

Uzina a crescut cărămidă pe cărămidă, nit lângă nit, tone de beton armat, gigant de cărămidă și fier, cu ochi de geam cât pereții unei case.

Vara anului acesta. Noapte. S'au aprins toate stelele peste valea Dolanului. În rând cu ele, arde steaua roșie înălțată pe coșul uzinei. Primul cazan va fi în curând gata, pe coș va ieși întâia pală de fum, întâia învârtire a turbinei va săgeta curând generatorul și primul kilowat va porni către patrie.

Se lucrează. Un om încheagă într'același trup două oțele. Luminează orbitor flacăra și scânteile și omul lucrează plecat spre flăcări.

— Tovarășe Panait...

O apăsare și aparatul s'a oprit. Și-a ridicat casca de sudor și a întins mâna către cel ce-l chema.

— Ce-i nevoia, meștere Zaharia?

— Placa de fundație a generatorului. Fabrica ne-a trimis-o fără găuri date.

Trimiterea plăcii într'un atelier utilat pentru operațiuni de filetare, însemna o întârziere cu zece zile a montării generatorului. Maistrul comunist, Zaharia Gheorghe, venise să se sfătuiască cu noul secretar de partid al electro-montajului, Panait Vasile.

Pe platforma de sus a cazanului, cei doi au vorbit vreme îndelungată. Și-au hotărît că nu trimit placa nicăieri.

O zi și o noapte — ceas după ceas — turbinistul Zaharia a muncit, fără toate sculele trebuincioase, la trasarea și filetarea plăcii de fundație și-a izbândit. Montarea n'a fost întârziată. Incremenit în beton, cu plăcile-i de fier lucind sărbătorește, generatorul așteaptă întâiul kilowat.

*

Constructorii termocentralei dela Doicești se mândresc deosebit cu două lucruri: întâi, că uzina lor poartă numele drag al tovarășului Gheorghiu-Dej. Și apoi că ei trimit primii curent electric, «întâiul kilowat», dintre milioanele de kilowați prevăzuți în planul de electrificare a țării.

Am fost între ei în zilele marii încleștări, ale ultimelor încordări, țintind punerea în funcțiune a primului cazan.

Poate mi se vor șterge din amintire contururile uzinei, cu uriașul pod suspendat pe zeci de metri, cu coșul semețindu-se către înalturi, cu zidăria roșie a halelor imense, puternicele macarale și betonierele armărilor de neclintit, barajul și Ialomița zăgăzuită. N'am să-i uit însă — ei nu pot fi uitați — pe oamenii aceia minunați, pe secretarul de partid venit din spital direct pe construcție, înflăcărându-și tovarășii și învățând o nouă meserie, pe tinerii maiștri de optsprezece ani, pe bătrânii sudori, zidari, monteuri și întregul lor avânt creator, înalta lor conștiință, convingerea că poporul îi privește cu dragoste și le cere multe.

Într'o după amiază, la poarta taberei constructorilor a bătut un bătrânel cu un cufăraș în mână, moldovean după accent.

— Il caut pe Lungu, măi fraților, Lungu, fecioru-miu.

S'a aflat îndată (bătrânul «știe să se impună») c'a venit președintele colectivei din Furceni, de prin părțile Focșanilor, tatăl șefului de echipă Lungu.

Trebue spus că fiul președintelui nu se prea ținea de treabă în vremea aceea. Nu se avea bine cu maistrul, mai avea și altele, fapt este că bătrânul, după o temeinică verificare a muncii lui, și-a luat fiul într'o lungă plimbare prin locuri mai ferite. La câteva zile după plecarea președintelui, altul era însă Aurel al lui.

«Află, tată, c'am terminat montarea canalului de fum, cu echipa mea, în 1600 de ore în loc de 5000».

De pe malul Siretului i-a venit răspunsul bătrânului.

«Așa, băiete. Că întreabă lumea de tine și am și eu obraz. M'ai bucurat».

*

Vremea a fost schimbătoare în zilele dintâi ale primăverii acesteia. Lapoviță și ploi, vânturi tăioase, umezeală și cer mohorît, la Doicești.

Savu Bucăloiu, calificat pe șantier monteur constructor, e acum maistrul podului suspendat și al conductei aeriene de evacuare hidraulică a sgurei. Într'o seară, l-a chemat secretarul, la sediul de partid.

— Merge încet, la voi.

— Știu.

— Cum crezi, chiar nu-i nimic de făcut?

S'a dovedit, peste două zile că se pot face multe. Bucăloiu a propus un dispozitiv de ridicare, cu ajutorul căruia se putea dubla numărul metrilor de conductă instalați pe zi. Și a aplicat dispozitivul.

Monteurii lucrează suspendați pe stâlpi, ținându-se doar în centurile de siguranță. Lapovița îi lovește în obraz, bici de foc înghețat. O secțiune de conductă are mii de kilograme și monteurii se clatină în vânt.

Numai betonierele scrâșnesc. Conducta urcă.

*

Umbrele se așternlin, peste Ialomița gemând indiguită, peste case și tabără, peste șantier. O ploaie măruntă, călduță, o înserare fără stele.

În baraca lui, plecat peste un manual, Lungu Aurel, feciorul președintelui de colectivă, studiază. Se apropie examenele și Lungu urmează prin corespondență cursurile Institutului de Mecanică. Se grăbește să termine ultimele file. De manualul acesta mai au nevoie încă trei tineri maiștri pe șantier, studenți și ei.

Bucăloiu a ajuns acasă. L-au întâmpinat în prag cei doi copii ai lui.

— Tăticule, m'a ascultat la matematică, azi.

Tare i-e dragă fetița lui vioaie și băețașul. Pentru ei a ridicat acuma casă nouă.

Bucăloiu a venit pe șantier dela început, din iarna anului trecut. Era câmp gol atunci, pe locul uzinei. Betoniștii abia începuseră treaba. Ei turnaseră fundațiile termocentralei și panoul fruntașilor.

Cu mâinile lui a montat instalația de sfărâmare și transportare a cărbunelui și el va rămâne s'o conducă, să dea căldărilor uzinei zeci de tone de cărbune pe oră, să ardă fără răgaz focurile și să facă lumină pe vale.

Când Geală Iosif își socotea traiul pe sfârșite, l-a început din nou. Prim-maistrul Ivășchescu Grigore îl califică la locul de muncă, pentru meseria de monteur constructor, pe el, țăranul din Brănești, om la 56 de ani.

Astăzi s'a înălțat steagul roșu și unde lucrează bătrânul ucenic, pe cazanul Nr. 1. Pe zeci de mii de metri de țevi, apa a început să clocotească. Ea urcă, aburi, către turbină. Moș Geală, cu mâna lui, a prins steguleț.

... I-a fost lung și greu drumul. Pe el s'au întâlnit și jalea din trecut și revolta înăbușită și biruința și mugurii noului rod binefăcător și sângele comunistului Panait Vasile. Drumul lui s'a oprit pe construcție ca să înceapă aici din nou, tineresc, adevărat drum către lumină.

*

Bucăloiu și Geală Iosif și-au schimbat hainele și au pornit-o grăbiți înapoi, în straie de sărbătoare. Ploaia s'a oprit, dar pânza deasă de întuneric tot mai învăluie Valea Dolanului. Nicio stea.

În baraca cazanelor s'a dat foc. Aburul se supraîncălzește.

Sala turbinelor. Pentru clipa aceasta, pe care-o trăiesc cu sufletul la gură, au trudit zile și nopți, sute și mii de oameni.

— Atențiune!

— Faceți paralelul!

Scurt, ordinul, un țăcănit pe tabloul de comandă și turbina a tresărit. Cu forța năpraznică a miilor de turații, turbina și-a năpustit paletii. E un cântec înăbușit, duios și plin de vigoare.

— Generatorul!

Întâiul kilowat a și plecat către «stația de 110».

Sunt mii de oameni care așteaptă.

— Lumină, tovarăși!.

A țâșnit lumină. Nici n'au tresărit firele, dar ele sunt vii, acum. Și uralele au acoperit totul: urcat pe o platformă, cu mâna întinsă și fața numai zâmbet, Savu Bucăloiu arăta că pe Valea Dolanului, în sus, se aprind stelele.

FILE DE CARNET

Pe șantierele Canalului

de Petru DUMITRIU

POARTA ALBĂ

Locul unde mă aflu acum, l-am străbătut în lung și'n lat pentru întâia oară în 1949: în curând, vor fi trei ani. Imi aduc bine aminte de simțământul de întristare care te cuprindea pe atunci, când umblai pe câmpurile pustii de pe lângă Poarta Albă. Pe dâmburile scunde ale stepei, nu zăreai nici un copac: peste tot era iarbă cafenie de praf, sau mirişte, prăfuită și ea, sau tufănișuri de soc ce se înăbușeau, cu frunzele acoperite de pulbere cenușie. Oamenii care se vedeau pe aici, erau țărani mizeri: câte un turc într'o cărucioară trasă de un măgăruș, călătorea singuratec spre zare, ca și cum ar fi plecat într'un mâhnit hagialâc fără țintă anumită și fără rost. Casele oamenilor de pe aici erau colibe acoperite cu stuf: jos în vale se vedea o mlaștină cu păpuriș des: Poarta Albă era la fel ca acum o sută și ca acum o mie de ani, bolnavă de friguri, amorțită, adormită între mlaștini și stepă.

Apoi s'au început lucrările Canalului. Au sosit sute, mii, zeci de mii de muncitori, de pretutindeni. Șantierele au pompat brațe de muncă din toată Dobrogea, din regiunile învecinate, și-apoi cam de prin toate colțurile țării. La Poarta Albă am văzut șoselele noi în curs de construcție: pe lângă ele, pe poteci, se înșirau drumeți fără număr, venind spre șantier. Păpurișurile ardeau zile de-arândul cu flacăra palidă, lăsând în urmă norodul înnegrit de scrum. Pretutindeni scârțâiau sute de căruțe în mers, iar pe șantier, se clădeau primele barăci, se săpau temeliile primelor case. Mi-aduc aminte că am stat uneori și m'am uitat împrejur: întinsă era stepa cu valurile ei pleșuve, și părea atât de puternică în pustietatea ei! Valul de apărare săpat de Romani cu mâinile sclavilor, acuma două milenii, șerpuia peste coline, știrbit, aproape îngropat — înghițit de marea de pământ a stepei. In mijlocul talazurilor împietrite, în mijlocul talazurilor de lut, șantierul părea nimica toată: câteva barăci, un furnicar de căruțe ce se mișcau în pasul încet al cailor, un furnicar de oameni atât de mărunți, atât de pierduți în zarea șeasă, fără copaci — pământ și iarbă mărunță cât vezi cu ochii.

Astăzi calc iarăși locurile acelea și primul lucru pe care-l văd e aceasta: oamenii au omorît pustietatea, au spulberat-o, au nimicit-o. Stepa cu singurătatea ei milenară, e pe cale să fie învinsă. Căci singurătate nu mai e și în curând nu va mai fi nici stepă, ci lanuri de grâu și perdele de păduri.

Unde e mlaștina? Unde sunt păpurișurile? Unde, colibele cu căciulă de stuf? Unde sunt chiar primele barăci, primele frânturi de șosea nouă?

Nu mai poți recunoaște nimic. Mai încolo, în zarea deasupra căreia plutește un nor de praf, se întind clădirile unei gări. Clădirile isprăvite, și cele care se adaugă. Căci acum trei ani pe locul acesta nu era nimic acum doi ani a apărut o haltă, anul trecut aceasta a devenit o gară, și la sfârșitul Cincinalului va fi un nod important de căi ferate.

Incă un lucru nou. Incotro te uiți, de jur împrejur, zărești maluri înalte, galbene roșcate, de pământ

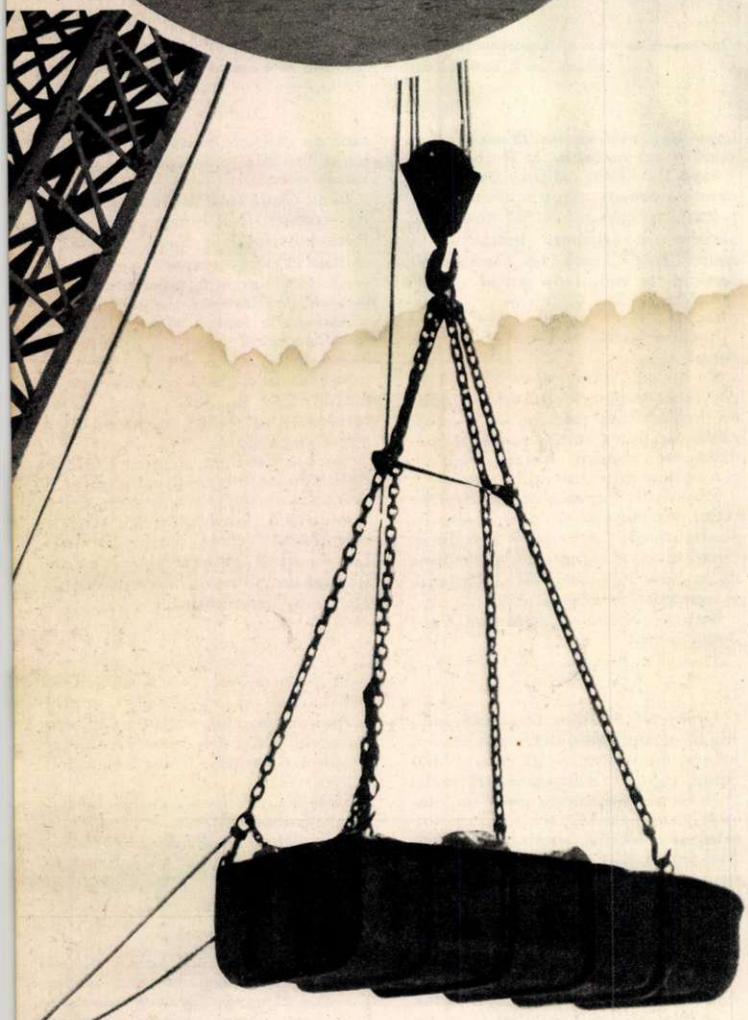

Pe coasta mării, constructorii lucrează la digul de larg. Pe aici Dunărea se va uni cu Marea, după ce Canalul va fi străbătut pământurile Dobrogei de mâine, pământuri fertile..

pe care n'a prins încă iarba. Pe muchea fiecăruia se târăşte câte-o omidă neagră cu coadă de fum: un tren care descarcă pământ. Massele acelea enorme de pământ sunt smulse din măruntaiele stepei, din albia Canalului. Acum, stepa e bătută pretutindeni de aceste trăsături groase de condei, malurile înalte de lut pe care nu după multă vreme vor creşte perdele de copaci, şi care vor încadra, în chip de diguri, lacuri artificiale pentru irigarea ogoarelor.

Unde sunt zările pustii? Cât vezi cu ochii, zeci de kilometri, dela Poarta Albă până la Năvodari, a crescut pe stepă o pădure de stâlpi: fire electrice, fire de telegraf şi telefon, cabluri de înaltă tensiune, cer şiruri nenumărate de stâlpi care se orânduiesc spre orizont — spre toate unghiurile rozei vânturilor. Omul, acest năzdrăvan, acest vrăjitor care isbeşte cu nuiaua-i fermecată, — cu o nuia de oţel — locurile pustii, a risipit aici parcă nişte cutii de chibrituri; chibriturile s'au împlântat în pământ şi acuma toată stepa e sbârlită şi plină de ţepi, cât cuprinzi cu ochii. Iar noaptea... noaptea, pe zeci de kilometri, sclipesc mii de puncte luminoase: constelaţiile noui ale Dobrogei, răsărite pe pământ; sămânţa de aur a luminii, semănată de omul constructor al socialismului.

Lumina vine noaptea pe cablurile de aramă; lumina intră ziua pe ferestrele largi ale clădirilor din Poarta Albă. Unde am văzut eu pământul gol ca în palmă, se ridică un adevărat palat, în care s'au instalat şcoli: aici constructorii învaţă tehnica înaintată a excavaţiilor, a maşinilor, metodele sovietice ce se nasc în fiecare zi pe şantierele comunismului. Iar în casele scunde, vopsite în culori luminoase şi acoperite cu olane, locuiesc stahanovişti şi ingineri, fruntaşi ai construcţiei. Aici vezi jucându-se copii, dintre care unii, cei mai mici, s'au născut pe şantier. Când îi văd, mă gândesc la copăceii tot atât de mărunţi, pe care i-am văzut sădiţi de-a curmezişul câmpurilor, în zona Canalului. Copiii vor creşte odată cu pădurile; an de an, locurile în care s'au născut se vor schimba, paralel cu maturizarea şi înălţarea acestor oameni noui, locuitorii viitoarei Dobrogi, ai Dobrogii fericite — atunci când pe locul sterp şi gol, pe maidanul din 1949, oraşul de azi Poarta Albă va fi port la Canalul Dunăre-Marea Neagră.

Iar căruţele-cărucioarele trase de măgari, roabele, cotigile ţărăneşti— oare unde-or mai fi? S'au dus, au plecat pe-aceeaşi cale pe care au plecat şi lopata şi cazmaua. In locul lor umblă acuma, şi nu pe drumeaguri prăfuite ci pe linii ferate locomotive negre şi înfierbântate care trag trenuri grele de vagoane basculante. Zona Canalului, mai ales dintre Poarta Albă şi Mare, este o ţară a locomotivelor. Locomotive cu sutele, vagoane cu miile, străbat stepa în lung şi'n lat, ţăcănind pe încheieturile şinelor, pufăind, uruind, umplând văzduhul cu miros înnecăcios de cărbune ars. Sectorul acesta al construcţiei parcă ar fi gara dela Triaj, înmulţită cu zece. Infăţişarea aparentă de haos feroviar e sporită de diferitele adâncimi ale excavaţiilor. Sus e cerul albastru, adânc, pe care soarele îl hrăneşte cu mierea luminii de vară. Jos însă e un haos de pământ galben-roşiatic, oţel negru şi fum. Fac doi paşi şi mă trezesc la marginea unei râpe de pământ adânci de câţiva metri. Sub picioarele mele— aproape că aş putea sări pe spinarea ei lucioasă — pufăie o locomotivă ce remorchează o garnitură goală. Mă întorc: la douăzeci de metri îndărătul meu, sus pe un terasament înalt de câţiva metri, trece încet, gâfâind şi scuipând nori negri şi albi, de abur şi fum, o altă locomotivă, cu un tren încărcat. La două sute de metri, în vale, alta, cu alt tren. Pământul se sguduie mereu sub greutatea lor. Număr căile ferate pe care le văd împrejur. Aici sunt şapte linii. Nu e clipă când să nu zăreşti cel puţin două trenuri în mişcare. Ca să mai văd şi altceva decât materialul feroviar, mă uit la orizont. «Orizontul» e un mal înalt de vreo zece metri. Pe creasta lui atârnă un capăt de linie ferată strâmbată, cu traversele răşchirate. Dar ce se vede trecând discret, ascuns îndărătul grămezilor uriaşe de pământ? Un obiect negru — din care ţâşneşte deodată o pană de aburi albi şi un ţipăt strident: un coş de locomotivă. Cu asta, locomotivele pe

1

2

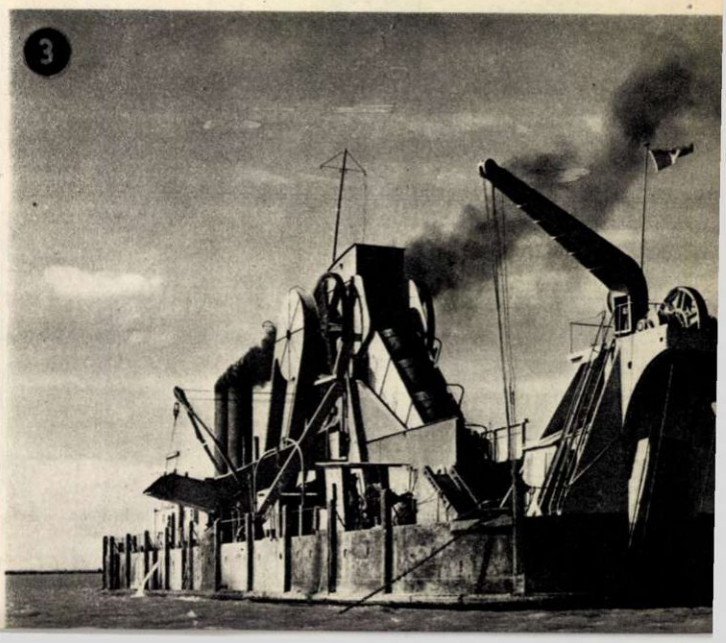
3

4

1. Unul dintre învingătorii pustiului şi ai stâncii: excavatoristul fruntaş Kelemen Alexandru.

2. Pe traseu răsar instalaţii industriale cu o mare capacitate de producţie, în foto: aspect dela o fabrică de beton.

3. Excavaţia sub apă este un aspect caracteristic al lucrărilor de pe marele traseu al Canalului; în foto: draga cu cupe „Ana Ipătescu".

4. Unde sunt pustietatea stepei şi tăcerea? Prin ceaţa de praf roşcat trec tractoarele, cu zăngănitul de fieră-ie al şenilelor.

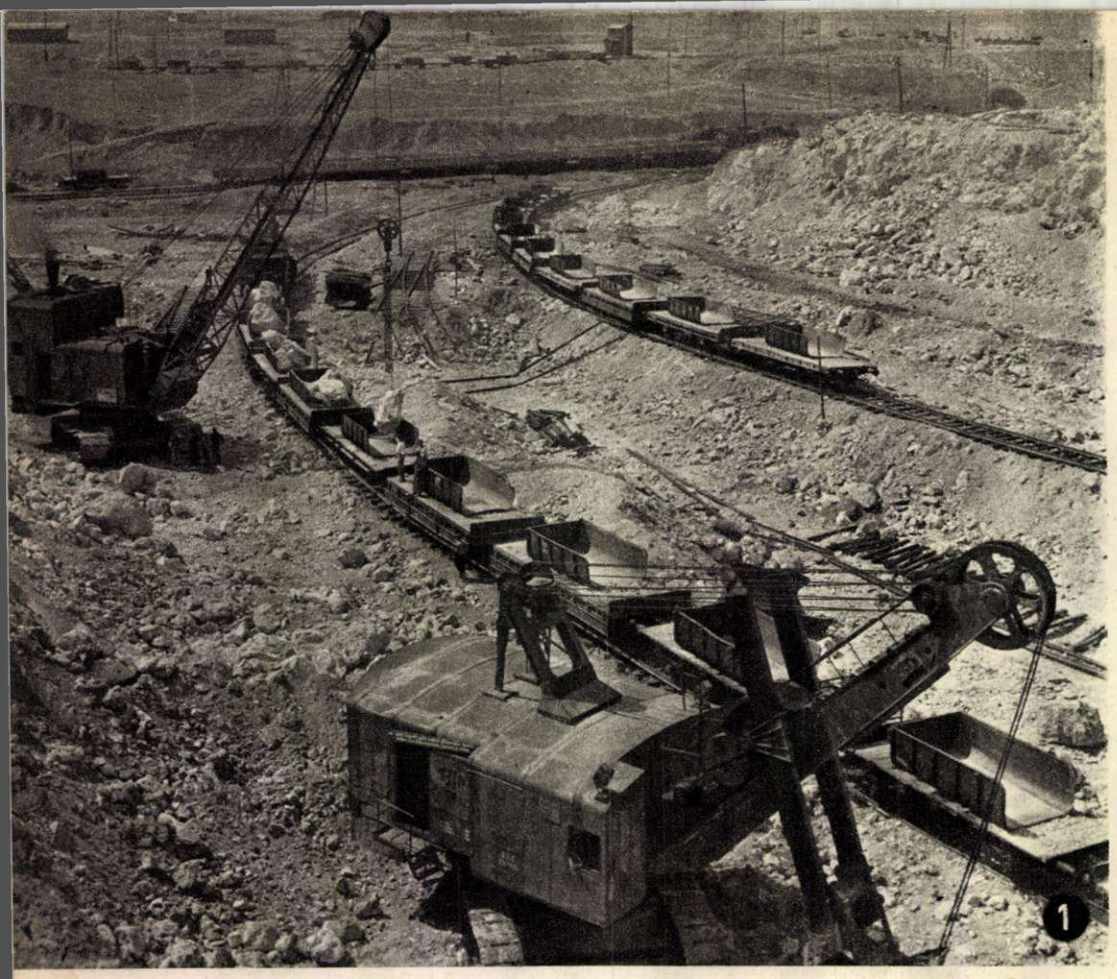

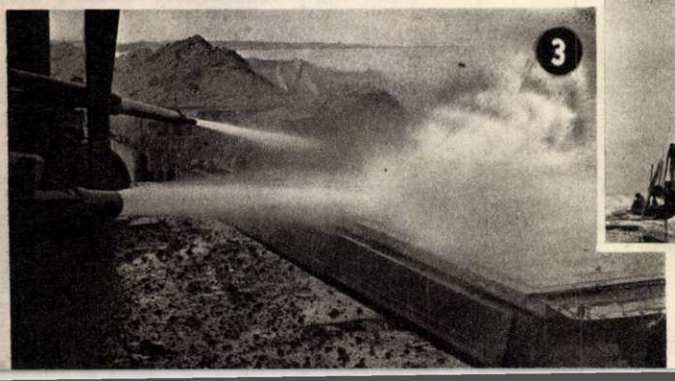

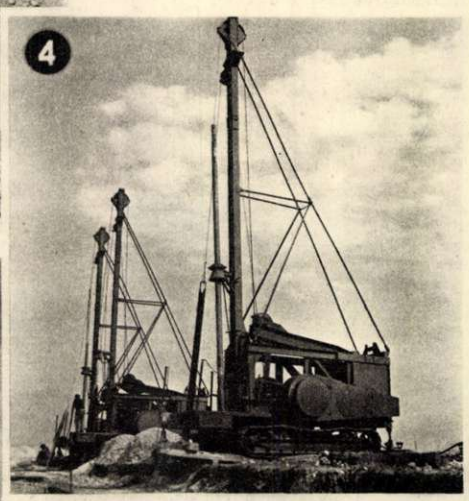

1. Va veni curând clipa când aici, în vale, printre pereții de stâncă, vor fi ape liniștite, clare, pe care vor pluti vaporașe cu multe ferestre luminate...

2. Așa e munca cu hidromonitoarele: malurile de lut se prăbușesc sub tăișurile săbiilor de apă, noroiul se scurge, tot mai adânc se sapă albia.

3. Trenurile încărcate cu pământ trec prin fața unei baterii de hidromonitoare. Intr'un iureș furios, lăncile albe de apă la câteva atmosfere spulberă totul și — vagoanele spălate, încă ude, pornesc să fie iarăși încărcate.

4. In lupta grea cu stânca constructorii au la îndemână cele mai moderne mașini, fabricate în Uniunea Sovietică. Iată 3 hidroforeze, uriașe săpătoare cu mare randament.

care le văd pe doi kilometri pătrați s'au făcut șapte. La câțiva pași de mine, o echipă montează țevile groase de fier ale unui hidromonitor. Stâlpii de telegraf se înșiruie la nesfârșit peste câmpuri. Printr'o ceață de praf roșcat trec patru tractoare, cu un sgomot asurzitor de explozii și zăngănitul de fierărie al șenilelor. Unde-au rămas pustietatea stepei și tăcerea? Duse, duse unde duce vântul semințele rele ale scaieților; duse pe pustii. Aici e stăpână voința omului și tehnica.

AJUTOR FRĂȚESC

Cum s'a putut ajunge într'un timp relativ scurt, la o astfel de transformare a locurilor dintre Poarta Albă și Midia ? Cum s'a putut naște perspectiva ca într'un timp și mai scurt, lucrările să fie terminate și apa Dunării să curgă pe la Poarta Albă? Unul din răspunsuri sună: datorită tehnicii sovietice, datorită ajutorului sovietic. Pentru constructorii Canalului, tehnica sovietică, mașinile sovietice? sunt o realitate de fiece zi, de fiece oră, de fiece minut. Sunt înseși uneltele și mașinile de care se slujesc, înseși metodele pe care le folosesc. Și la aceasta se adaugă zările noui, prespectivele, etapele viitoare, pe care le arată constructorilor noștri tehnica zidirilor comunismului. La Mamaia, trenurile încărcate cu pământ, trec prin fața unei baterii de hidromonitoare. Intr'un iureș furios, lăncile albe de apă la câteva atmosfere spulberă totul și vagoanele spălate, încă ude, pornesc să fie iarăși încărcate. Aceasta e tehnica sovietică. Malurile de lut se prăbușesc sub tăișul săbiilor de apă, noroiul se scurge, tot mai adânc se sapă albia... Aceasta e tehnica sovietică. La uriașele gropi ale ecluzelor, pereții se vor betona de fabrici de beton automatizate. Iarăși, tehnica sovietică. Zeci și zeci de excavatoare electrice sapă în pământ, sapă în stâncă — sunt fabricate în Urali; și încarcă sute de trenuri de vagoane basculante—vagoanele sunt fabricație sovietică. Pe excavatorul stahanovistului Filip Pronoza, ca și pe zeci de altele, citești:

«Brigada noastră a ajuns stahanovistă datorită metodei Șestakov. Pe acest excavator se aplică metodele Șestakov, Antonina Jandarova, Kotlear și Lidia Korabelnikova!»

Pe șantierul screperelor de la Poarta Albă, tractoarele sunt sovietice, screperele tot sovietice, bulldozerele tot sovietice. Pe șosele, camioanele și mașinile sunt de mărci sovietice, ZIM sau GAZ. Ajutorul sovietic reprezintă un aport uriaș la construirea Canalului.

Există pe Canal și mașini-unelte perfecționate, mândria noastră, fabricate în Republica Populară Română. Tehnicianul și muncitorul îți vor spune că mașinile noastre se arată ca fiind puternice, productive, robuste, făcute de oameni care consideră construcția Canalului ca o problemă a întregului nostru popor muncitor, deci și o problemă a lor.

Și-apoi... există zarea de aur a comunismului. Pentru fiecare excavatorist sau inginer ce construește Canalul, comunismul înseamnă ceva foarte concret. Este o orânduire socială la a cărei construcție, excavatoare cu cupa de 14 metri cubi sapă în 24 de ore 17 mii de metri cubi; la a cărei construcție lucrează screperiști ca Victor Mahov; la a cărei construcție apar în trei ani

Constructorii Canalului își manifestă în meetinguri dragostea față de patrie, față de partid, de care fac dovadă, zi de zi, prin munca lor plină de abnegație și eroism,

mări noi pe harta globului. Constructorii Canalului au pentru marile construcții ale comunismului o admirație și o dragoste bine întemeiată—fiindcă ei pot să înțeleagă și să-și imagineze concret ce înseamnă cifrele și datele uimitoare ale raportului asupra terminării Canalului Volga-Don. Ei știu că oamenii sovietici îi vor ajuta și mai departe. Umblam prin excavație cu un inginer constructor al Canalului, care-mi spunea:

— Noi vom vedea, primii în țară, noile minuni ale tehnicii. Vom primi excavatoare pășitoare, mașini cum n'au existat în nici o parte a lumii—fără roți și fără șenile, mașini care „merg pe picioare" și cântăresc aproape de zece ori cât unul din astea!

Și mi-a arătat un excavator electric de două ori mai mare ca o locomotivă... Intr'adevăr, omul, vrăjitorul cu nuiaua de oțel, face minuni, acolo departe în stepa Donului, — și cu uneltele cu care au biruit oamenii sovietici, vor birui și constructorii Canalului, stepa dobrogeană...

UN STAHANOVIST

Șantierul 11 are un ziar de perete: „Drum prin stâncă". Numele acesta e bine întemeiat. Aici, într'adevăr, erau în 1949 niște dealuri, prin care trebuia să treacă albia Canalului; dar nu erau dealuri de lut, ca la Poarta Albă, ci dealuri de piatră de var, uneori tare ca granitul. Minerii au forat, artificierii au vârît în galerii vagoane de dinamită, dealurile au fost aruncate în aer, excavatoarele electrice au început să sape, trenurile să care...

Stau sus, pe marginea unei râpe săpate în masivul de calcar. Aici sunt stâlpi cu becuri electrice, fire de telefon și megafoane. Mai încolo, orășele de barăci etajate pe coline, cu cantine, cluburi, școli, magazine. Magafoanele difuzează în toate unghiurile orizontului, spre apele albastre, lucii, ale ghiolurilor, spre mare, spre vilele dela Mamaia, spre termocentralele dela Ovidiu, muzică de Ceaikovski. Numai că e cam greu să asculți muzica... Iată decе:

În fața mea, la douăzecișicinci de metri adâncime, o locomotivă gâfâie, fluieră țipător, și pornește cu un tren încărcat cu blocuri. Împrejurul meu, șuieră țevile cu aer comprimat pentru uneltele minerilor. Miroase a cărbune și a aburi fierbinți. Mai încolo, încă un tren. In coasta râpei, uruie excavatoare. Și deodată încep să bubuie exploziile înnăbușite: se dinamitează un perete de stâncă. Uitate, megafoanele suflă neauzit în văzduh un concert de vioară...

Jos, în râpa ai cărei pereți de stâncă se înalță spre cer, dacă te întorci odată în călcâie, vezi o macara cu aburi, care încarcă blocuri într'un tren și încă un tren, pe care-l încarcă un excavator. Asta într'un loc unde nu faci o sută de pași în lung și 'n lat: de jur împrejur, numai piatră galbenă-trandafirie și metal: fier negru, oțel cenușiu.

Excavatorul este unul din acelea uriașe, electrice. Pe scaunul pilotului șade un flăcău de douăzecișidoi de ani, blond, subțire, tăcut. Vorbește liniștit și zâmbește fermecător. Acuma însă nici nu vorbește, nici nu râde. Atent, cu mișcări ușoare, abia simțite, mânuiește sutele de tone ale excavatorului. Mașina uriașă vuiește din toate cele cincisprezece motoare ale ei, ia stânci în ghiară, se oprințește, șguduie zidul de piatră al râpei, îl năruie, urlă violent, cu un vuiet ascuțit, se rotește umbrind deodată locul când ajunge în dreptul soarelui și deodată blocurile se prăbușesc în vagoane cu un bubuit metalic. Iarăși se'ntoarce sfarmă-piatră cel de oțel spre râpă, colții lucioși, de metal special ai cupei mușcă scrâșnind din peretele de calcar, de țâșnesc scântei și fum, scripetele se învârtesc, vâjâind asurzitor, întărîtat...

Furia asta a mașinii, sguduiturile stâncii, praful, fumul, uruitul pietrii în vagoane, sunt stăpânite de mâinile îndemânatice ale lui Filip Pronoza, stahanovist la 22 de ani; o mică mișcare a mâinilor lui deslănțuie sau stăpânește puterea sălbatică a mașinii.

Filip Pronoza s'a născut într'un sat de pe Bărăgan, într'o casă de oameni săraci, muncitori cu palmele. Părinții munceau pe la moșieri cu ziua, căci cele două pogoane de pământ ale lor nu-i puteau hrăni. Când cei trei feciori mai mari, Iosif, Filip și Nicolae, au mai crescut, au plecat și ei cu părinții la muncă, să-și câștige pâinea. Amară pâine: lucrau pe la viile boierilor, la treer, la grădini...

Dar s'au dus boierii și arendașii, și s'a auzit de lucruri mari

Canalul este o mare școală de constructori. Numeroși muncitori necalificați au învățat o meserie, muncitorii calificați s'au perfecționat, mulți muncitori au devenit sau se pregătesc să devină ingineri și tehnicieni, inginerii și tehnicienii trec printr'un examen practic plin de învățăminte. In coloana alăturată: →

← Un aspect de toate zilele din noul oraș Poarta Albă: copiii constructorilor își fac matinala baie de soare. Privindu-i, te gândești la copăceii tot atât de mărunți sădiți de-a curmezișul câmpurilor, în zona Canalului. Aici copiii vor crește odată cu pădurile...

Hidromonitoristul fruntaș Buzneanu D

Excavatoristul fruntaș Panchiș Ștefa

Hidromonitoristul fruntaș Cârlig Mi

Draglinistul stahanovist Guluță Mir

are se fac în țară. Iosif, cel mai
nare din flăcăi, a plecat să vadă
e-i prin Dobrogea, și cum e Ca-
alul acela pe care-l face poporul
ostru?

După trei luni, s'a întors acasă.
ra schimbat: ars de soare, îndrăz-
eț, plin de încredere:

— Filip, hai și tu! Nicolae, vino
i tu! Canalul ăsta are nevoe și
e voi!

S'au dus toți trei și au început
ă muncească împreună. Au făcut
ntâi foraje, au măsurat câmpuri
ustii unde azi sunt orașe și fa-
rici. Apoi au început să sape —
i de atunci tot sapă,— și vor tot
ăpa, până vor ajunge la nivelul
ării!

Intre timp, pe Iosif l-a luat la
rmată; și-a făcut serviciul mi-
itar și după aceea — s'a întors
ot la Canal! Astăzi, se află trei
xcavatoriști cu numele Pronoza,
are construesc împreună Cana-
ul: Nicolae pe un șantier, Io-
if și Filip pe altul. Iosif, cel
nare, care i-a adus pe ceilalți la
anal, e acuma elevul lui Filip,
nezinul său, în mânuirea minu-
atei și uriașei mașini, adevărată
asă pe șenile. Dealtfel, nu e sin-
urul caz de acest fel pe Canal.
Munca asta a legat și mai strâns
rați între ei: Zia Omer, stahano-
istul de pe șantierul „23 August",
a adus din sat și l-a învățat me-
eria și pe Zechia, frate-său.

Tot aici, în lumea aceasta de
iatră și metal Malic Paraschiva,
xcavatorista, s'a căsătorit cu ingi-
erul Bârzu, profesorul ei de mo-
are Diesel și li s'au și născut
opii—copii din cei ce vor crește o-
ată cu pădurile... Iar Iosif Pro-
oza s'a căsătorit și el acum de
urând, cu sora unei fete care lucra
e șantierul lui. A venit ea din
t să-și vadă sora — și pe șantier
rămas, să meargă înainte în viață
ături de excavatoristul Iosif Pro-
oza.

Filip, măcar că l-ar place fetele,
une că nu se gândește la nici-
a — sau poate știe el ceva, dar
vrea să spuie, nimănui... După
uncă, obișnuește să deschidă o
rte: „Sondorii din Apșeron", sau
Departe de Moscova"; sau se duce
cinematograf, pe șantier, bine-
țeles, și vede „Vânătoarea de ba-
ne", „O pânză în depărtare"... Dar
uma e pe excavator: el își mișcă
or mâinile pe manete, cupa din-
tă pipăie blocul, lăsând cicatrice
lânci pe stâncă, apoi deodată în-
ță blocul, într'o prăbușire de
mânt și pietre, scrâșnind, fume-
nd... Pe peretele cabinei stau
pite diagramele de producție pen-
u cele trei schimburi: Filip Pro-
oza, Pușcaș Petre și Trașcă Ion.
niile albastre înseamnă norma,
niile roșii arată producția. Liniile
șii se urcă tot mai sus deasupra
lor albastre... Excavatorul vuiește
lbatic, piatra se sguduie și se
ruie, un tren încărcat se depăr-
ază șuierând, altul îi ia locul.
inerii dinamitează stânca: bubui-
ri ca de artilerie. Sus, magafoa-
le încearcă fără succes să stre-
are concertul lor de vioară, în
omotul de bătălie al construcției
nalului...

★

Și totuși, va veni curând clipa
nd aici, în vale, printre pereții
stâncă vor fi ape liniștite, clare,
care vor aluneca noaptea vapo-
șe cu multe ferestre luminate, ca
ște omizi de aur; muzica va pluti,
asupra apei, răsfrântă în ecouri,
luminile vor aluneca, însoțite de
lindirea lor sclipitoare. spre la-
rile largi dintre Ghiol și Tașaul,
spre Mare:..

I. Sârbu a obținut medalia de aur, devenind campion olimpic la proba de 40 focuri, poziția culcat.

Vasile Tiță, boxeur la categoria mijlocie, a obținut medalia de argint.

Gh. Lichiardopol a obținut medalia de bronz la proba de pistol viteză.

Gheorghe Fiat, boxeur la categoria semiușoară, a obținut medalia de bronz.

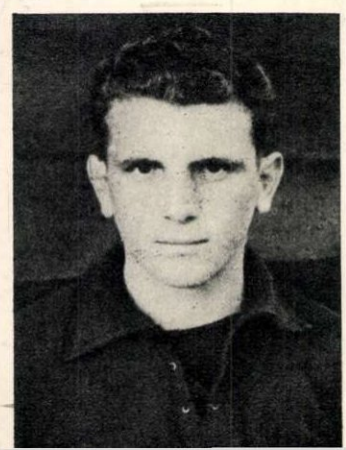

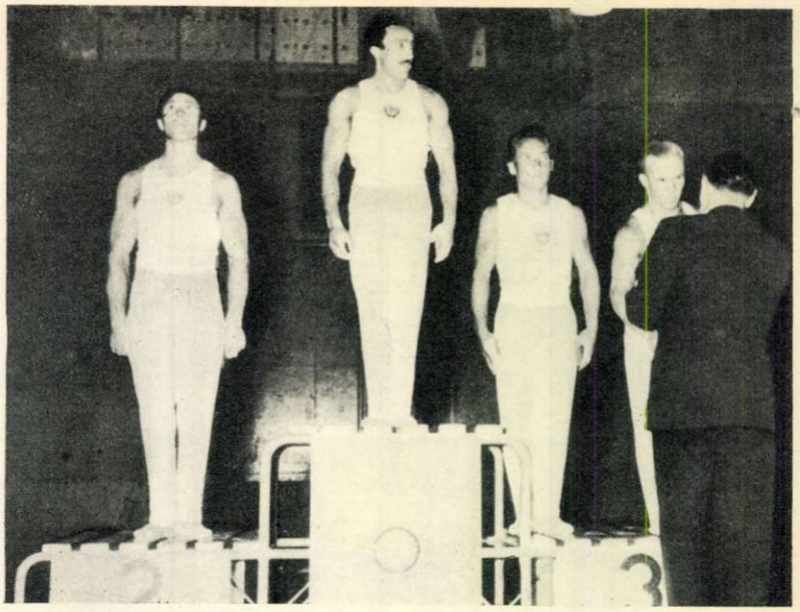

Așa cum recunoaște unanim presa mondială, gimnaștii sovietici s'au dovedit a fi cei mai buni din lume. In foto: premierea gimnaștilor Ciukarin (URSS), Șaghinian (URSS), Engster (Elveția) și Leonkin (URSS).

HELSINKI, IULIE-AUGUST 1952...

Intre 19 Iulie și 3 August pe stadionul olimpic din Helsinki s'a desfășurat cea mai mare manifestație sportivă din lume, manifestație a păcii și prieteniei între popoare: Jocurile Olimpice.

Inalta semnificație a tradiționalelor Jocuri Olimpice s'a îmbogățit acum, la cea de a XV-a ediție, prin participarea delegației sportivilor sovietici. Cele 2 recorduri mondiale, 3 europene și 11 unionale stabilite de sportivii sovietici, cele 106 medalii cucerite de ei, au arătat lumii întregi înalta măestrie a sportivilor sovietici și au făcut ca pe primul loc în clasamentul general pe țări, să se afle Uniunea Sovietică. Alături de strălucitii sportivi sovietici, sportivii țărilor de democrație populară au realizat succese însemnate care confirmă superioritatea concepției și sistemului socialist de cultură fizică și sport. Astfel, sportivii R. P. Ungare s'au clasat pe locul III în clasamentul general, iar cei cehoslovaci și polonezi au întrecut în numeroase probe pe reprezentanții țărilor capitaliste.

Țara noastră, care în trecut nici nu putea să facă față unei astfel de întreceri, a fost de data aceasta reprezentată cu cinste. Maeștrii sportului din R.P.R. și-au dovedit iscusința cucerind medalii și ocupând la un număr de probe locuri de frunte.

Sportivii R. P. Ungare au obținut succese remarcabile la numeroase probe, clasându-se pe locul al treilea în clasamentul pe țări. In foto: Ioszef Csermak, campion olimpic la aruncarea ciocanului.

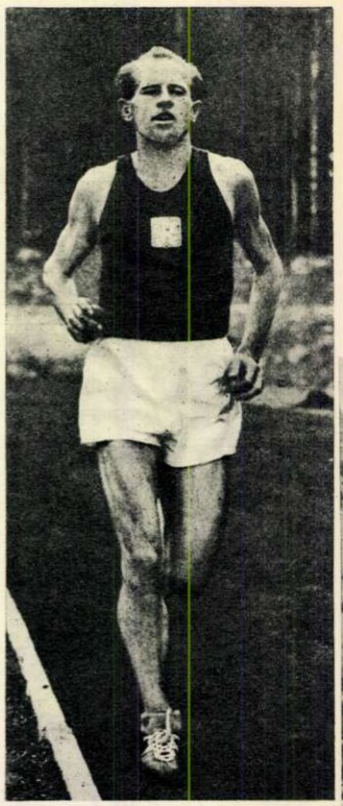

Emil Zatopek — eminent sportiv al Republicii Cehoslovace—a câștigat la Olimpiadă probele de 5000 metri, 10.000 metri, și marathon.

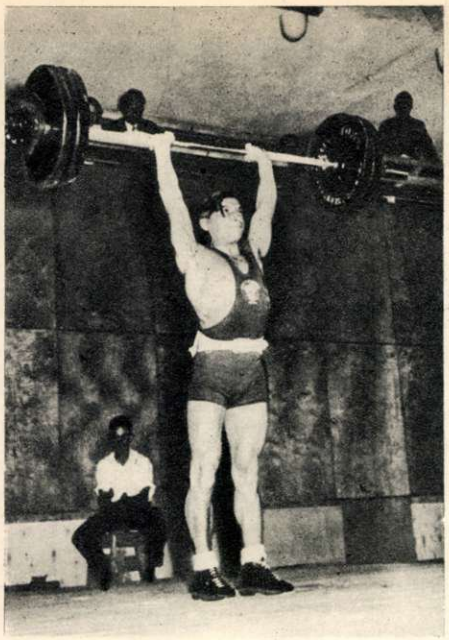

Delegația sportivă a Uniunii Sovietice, clasându-se pe primul loc la Jocurile Olimpice, a dovedit superioritatea indiscutabilă a sportului sovietic. In foto: doi dintre campionii olimpici sovietici: (sus) halterofilul Udadov; (jos) canoteurul Tiukalov.

Uzina termoelectrică Ovidiu II a intrat în funcțiune

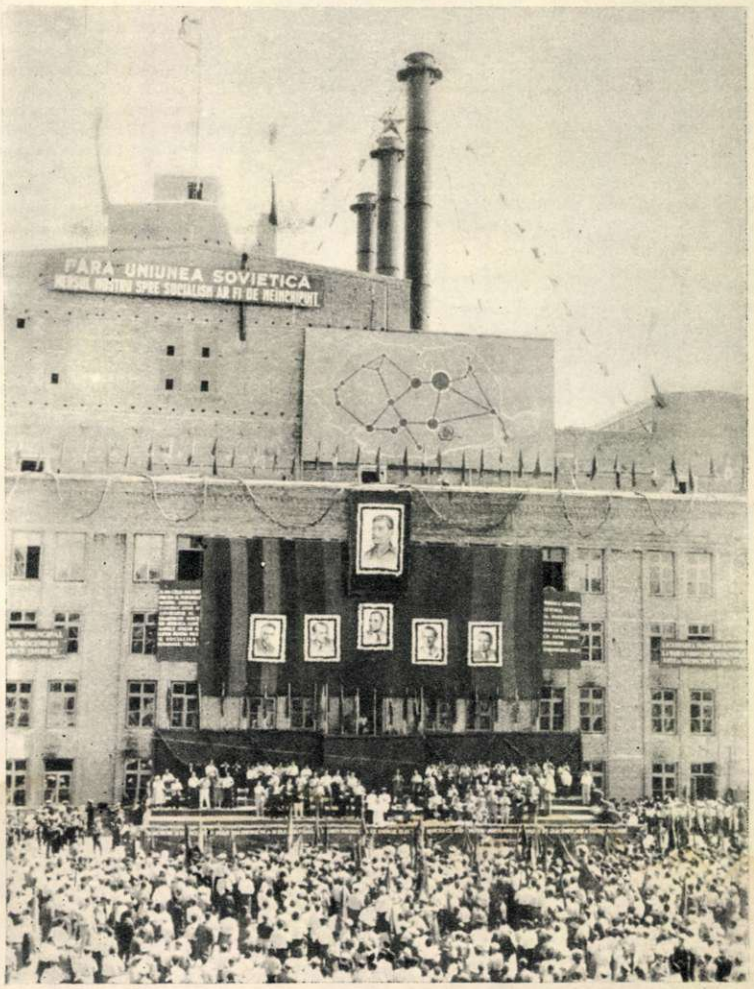

Prin aceste locur
pâneau până acum
ani singurătatea, tr
și asprimea stepei
gene. Din inițiativa
tidului nostru, oa
muncii au înălțat
doua mare construc
planului de electrifi
țării: termocentrala
diu II, care a fos
de curând în func
Inzestrată în întregi
utilaj sovietic — ex
a celei mai înaintat
nici din lume — și
truită cu sprijinul
cialiștilor sovietici,
stă uzină constitu
factor important în
birea terminării cor
ției Canalului Dunăr
rea Neagră. Energia
trică pe care o va f
va pune în mișcare
vatoarele, draglinel
rezele și nenumă
mașini de mare
ment de pe șantiere
nalului.

Constructorii tern
tralei Ovidiu II și-au
astfel în aceste zile
nunate cu succes efo
eroice depuse pentr
tâmpina măreața zi
August prin puner
funcțiune a primulu
electrogen al uzine

Aceasta este o
victorie a operei de
trucție pașnică a
rului nostru munci
o dovadă a hotărî
nestrămutat a cel
muncesc în țara n
de a înfăptui sub
cerea partidului și
nului toate obie
fixate.

Intre 5-10 August s'au desfășurat în București finalele Spartachiadei militare de vară. Această remarcabilă competiție sportivă de massă a arătat marea dezvoltare a culturii fizice și sportului în Armata noastră Populară. Au fost stabilite 13 noi recorduri militare de massă. In foto: deschiderea Spartachiadei

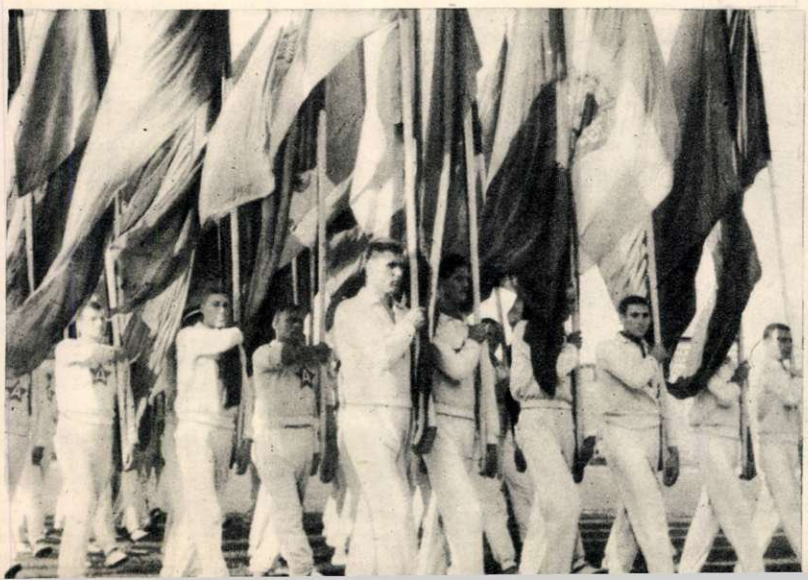

«Primele boabe — statului!». Această lozincă însușită cu dr
milioane de țărani muncitori — în zilele strângerii recoltei —
dovadă a atașamentului lor crescând față de cauza dezvoltării econ
a statului nostru, care le-a ajutat să dobândească și în acest an
coltă îmbelșugată. In foto: la întovărășirea «9 Mai» din comuna Ba
raionul Urziceni se încarcă primii saci din recolta bogată, pentr

VACANȚĂ

FERICITĂ

Spre liniștea munților cu mărețele lor priveliști, spre țărmurile însorite ale mării, spre colțurile pitorești ale țării noastre, au început și în vara aceasta să se îndrepte trenuri încărcate cu copii voioși și fericiți.

Părinții au și primit scrisori dela copiii lor. Citind aceste răvașe parcă și-au și văzut copiii jucându-se pe plăjile mării, urcându-se pe crestele munților, cântând în jurul focurilor de tabără sau ascultând cu interes și dragoste pe educatori.

In 1951 au fost trimiși la odihnă cu 47% mai mulți copii decât în anul precedent, iar anul acesta 130.000 copii — cu 30.000 mai mulți decât în 1951 — au plecat la munte sau la mare. Se organizează numeroase excursii în împrejurimile pitorești ale orașelor; s'au deschis — la Oradea, Orașul Stalin și în alte părți — palate și case ale pionierilor. Toate acestea, în timp ce în țările capitaliste, în loc de tabere de odihnă, în loc de palate de cultură și sanatorii, în loc de joc și viață însorită, copiii au parte de foamete și mizerie, de o educație sălbatecă, menită să otrăvească de timpuriu mințile lor fragede.

La noi, ca și în toate țările uriașului lagăr al păcii, cântecele și jocurile copiilor răsună puternic, vorbind despre dragostea noastră de pace și de viață.

In gări, trenuri cu copii, pleacă sau se întorc. Vin sau pleacă copii fericiți, copii a căror viață e plină de bucurii, copii care nu se tem de ziua de mâine. Vacanța anului 1952 este o vacanță plăcută, plină de veselie și bucurii.

Interview-ul FLACĂRII

Redacția revistei noastre a rugat pe cei trei pictori, autori ai tablourilor reproduse în acest număr al revistei, să prezinte cititorilor o iscurtă „istorie" a creației tablourilor lor, precum și planurile lor de viitor. Publicăm mai jos răspunsurile primite dela pictorii Gavril Miklossy, Lidia Agricola și Panteli Stanciu.

Incă din vremea studenției, m'am simțit atras de subiectele istorico-sociale, legate de viața și frământările milioanelor de truditori ai patriei noastre. Dar pentru ca un pictor să-și aleagă astfel de subiecte, înainte de 23 August 1944, trebuia ca el să învingă boicotul organizat al oficialității împotriva izvoarelor de inspirație legate de lupta poporului pentru libertate.

In anii de după eliberare, prin lupta partidului clasei muncitoare aceste obstacole au căzut. Astfel mi-am putut lărgi și eu orizontul ideologic și am căpătat posibilitatea să realizez idealul meu din tinerețe. Anul trecut, statul de democrație populară mi-a făcut marea cinste de a-mi încredința realizarea unui tablou de proporții, inspirat din eroicele lupte ale clasei muncitoare, de la Grivița.

Am putut sta timp îndelungat la Atelierele «Grivița Roșie», unde am executat câteva sute de schițe de detaliu, fragmente și studii în creion, chiar în fața clădirii administrației, unde — în Februarie 1933 — s'au adunat muncitorii conduși de partid și unde au tras călăii adăpostiți de grilajul de fier. Am vorbit cu zeci de muncitori dela ateliere, dintre care mulți au luat chiar parte la lupte.

Un rol covârșitor în creația tabloului meu l-a jucat studierea publicațiilor sovietice de artă — în special revista «Iskustvo» — cari stau azi la îndemâna oricărui artist.

Mă bucur că tabloul «Grivița 1933» a găsit prețuirea publicului, și în primul rând a muncitorilor, a căror luptă — în fruntea întregului popor — m'a inspirat. Acest tablou a fost pentru mine însumi o lecție: el mi-a arătat forța inspiratoare a eroismului — de ieri și de azi — al clasei muncitoare.

Actualmente lucrez la un tablou înfățișând vizita tovarășului Voroșilov la gospodăria agricolă colectivă din comuna Livedea. Doresc să merg și în alte gospodării colective, pentru tablouri viitoare. Deasemeni sunt preocupat de un proiect de tablou, inspirat tot din lupta clasei muncitoare, de data aceasta în Ardeal.

Miklóssy Gavril

Am cunoscut-o mai bine pe Maria Zidaru într'o seară, la sediul Comitetului regional de partid. Cuvintele și însăși înfățișarea ei m'au impresionat de îndată. Vorbea cu atâta căldură despre cele văzute în Uniunea Sovietică, chipul său căpătase atâta strălucire și expresivitate, încât m'am simțit ispitită să redau acest chip reprezentativ pentru omul nou din țara noastră.

După aceea ideea tabloului m'a preocupat mult. Nu era ușor să redai acest chip în toată puterea lui de expresie. Cu ajutorul Comitetului de Artă, am pornit însă, la realizarea lui. Țin minte ca azi: am pornit pe jos spre Păulești, unde se află gospodăria colectivă a cărei președintă este Maria Zidaru. Gândul la apropiata revedere mă emoționa puternic. Priveam parcă cu alți ochi peisajul din jur: cerul albastru presărat de nori albi, subțiri, ogorul scăldat în soarele toamnei bogate în rod. M'am gândit că în acest cadru luminos poate fi exprimat cel mai bine ceeace este caracteristic și nou în Maria Zidaru.

Tot timpul cât am stat în gospodărie am participat la viața colectivului, am stat aproape de preocupările multilaterale ale președintei. M'am împrietenit cu personajul tabloului meu; am discutat cu dânsa probleme politice, problemele muncilor agricole, precum și aspecte caracteristice ale vieții ei personale. Am pătruns zi de zi mai mult în bogata viață sufletească a Mariei Zidaru, am văzut prețuirea și dragostea tovărășească cu care e înconjurată de colectiviști. In timp ce îmi poza la câmp nu-și întrerupea o clipă activitatea de conducere; dădea îndrumări brigadierilor, rezolva pe loc, cu energie, problemă după problemă.

Minunată școală pentru pictori este aceasta, a legăturii vii cu oamenii înaintați, cu oamenii din popor care și-au luat soarta în propriile lor mâini și care luptă sub conducerea partidului, pentru triumful vieții noi!

Socotesc că este o sarcină de onoare pentru artiștii noștri plastici — zugrăvirea chipurilor oamenilor înaintați din industrie, agricultură, știință și artă. In țara noastră — ca țară unde se construește socialismul — arta portretului are mari posibilități de desvoltare, oferite de însăși viața nouă care triumfă pe toate tărâmurile.

Când am început să lucrez la peisajele mele din regiunea Suceava — între care și peisajul din pădurea Călinești, reprodus în acest număr al revistei «Flacăra», — am făcut cunoștință cu un nou aspect al naturii patriei noastre. Mi-am dat seama de îndată cât de variate sunt frumusețile țării, ce gamă nesfârșită de posibilități oferă ea peisagistului.

Genul acesta de pictură — în condițiile în care el începe să fie cultivat la noi în țară — are o mare putere educativă asupra oamenilor muncii, asupra tineretului. Pictorii de peisaje îndeplinesc astfel o operă patriotică, întărind în rândurile poporului muncitor dragostea de țară, hotărîrea de a munci pentru înflorirea ei și de a o apăra la nevoie. Firește, pentru aceasta cei ce zugrăvesc natura patriei trebue să se pătrundă ei înșiși de un înflăcărat patriotism, trebue să vadă natura nu ca o simplă sursă de inspirare a coloritului, ci ca locul în care trăește, muncește și creează poporul, ca locul apărat cu sângele atâtor luptători pentru libertatea patriei.

Pentru viitor, pe lângă adâncirea necontenită a problemelor peisajului, mai intenționez să zugrăvesc chipul unor muncitori forestieri — pe cari i-am cunoscut în regiunea Suceava și care m'au ajutat mult în pătrunderea tainelor naturii acelui colț de țară.

Panteli Stanciu

Lidia AGRICOLA

MARIA ZIDARU
(Președinta G.A.C. «Drumul lui Lenin» Păulești-Baia Mare)

Gavril MIKLOSSY

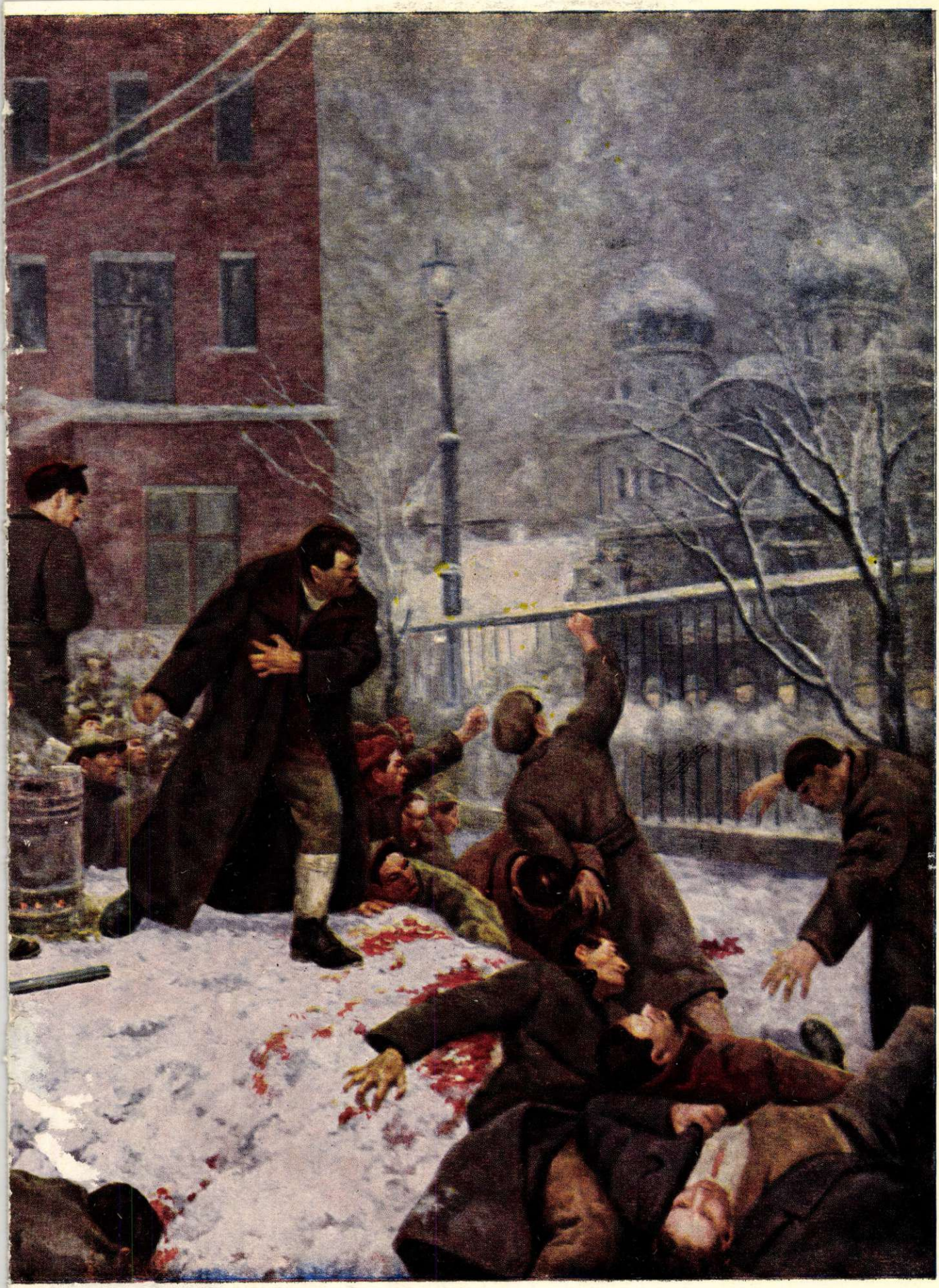

GRIVIŢA 1933

Panteli **STANCIU**

PEISAJ DIN PĂDUREA CĂLINEȘTI

In drum spre Gellért

Veronica PORUMBACU

O femee tânără, demnă,
cu cămaşa umflată de vânt,
mi-a întins de pe Gellert, solemnă,
un mesaj al acestui pământ.

E înaltă, cu braţele goale,
de pe deal străjuind neclintit.
In ăst fel a durat-o în vale
un artist, din metalul topit.

Profilându-se larg peste zare,
de pe ţărmuri zărită de ori-unde,
stă de veghe o nouă Ungarie,
lângă vechile Dunării unde.

Când de soclu mai mult te apropii,
zeci de nume gravate în aur,
vin să-ţi umple de lacrime ochii,
licărind pe-al statuii tezaur...

Câţi eroi sovietici, în lupte,
au căzut, biruind, pe-acest deal,
ca — ieşind din cătuşele rupte —
să se nalţe statuia pe mal?

Şi prin pânza amiezii fierbinte,
cât de-aproape văd patria mea,
cu atâtea tăcute morminte,
însemnate în piatră cu-o stea...

Două ţări cu o singură cale:
două ţări şi'n avânt împreună.
...De pe Dunărea largă, din vale,
un vapor — o sirenă — răsună.

Poate cocs sovietic, motoare,
ori rulmenţi descărcase din pântec,
ce-i trimise un frate mai mare,
proslăvit de-al oraşului cântec...

Dar nici cântul, nici el nu se cade
să uităm cât de greu a fost scris,
Măturând şi duşmani şi iscoade,
drumul luptei rămâne deschis!

Pe-ale apei oglinzi încreţite,
mai vezi nouri ce tot n'au trecut,
Dar puterile cresc însutite,
căci e viu sovieticul scut.

Noi schimbăm a pământului soartă.
Din Berlin pân-la Pekin, pe-atlas,
a istoriei falnică poartă
au deschis-o popoarele azi.

Faţă de-astă zidire măreaţă,
ce e basmul cu timpu-aurit?
...Către pace şi muncă şi viaţă
e şi ochiul statuii-aţintit.

dealuri veghind peste vale,
la amare primejdii va şti
să ia arma în mâinile sale
şi să apere viaţa'ntr'o zi!

...O Ungarie avântată şi demnă,
cu cămaşa umflată de vânt,
mi-a întins de pe Gellert, solemnă
un mesaj al acestui pământ.

Budapesta, 1952, la Statuia Libertăţii

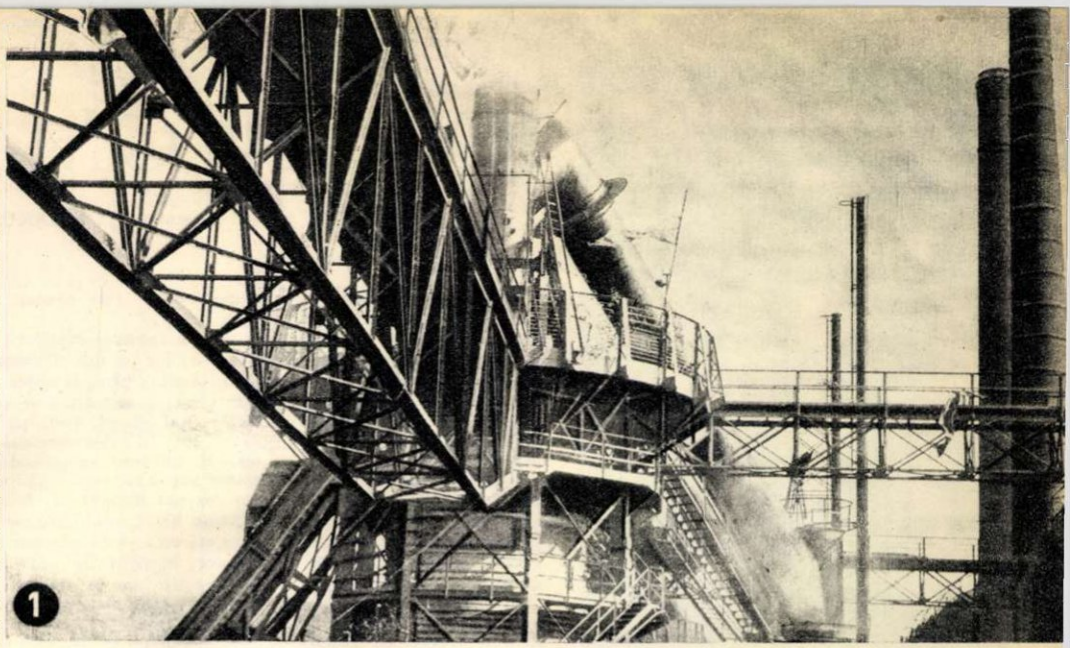

PRIN UNGARIA POPULARĂ

Străbaţi în lung şi lat Republica Populară Ungară şi cât vezi cu ochii construcţii şi iar construcţii... Având sprijinul marii Uniuni Sovietice, poporul frate maghiar construeşte cu succes socialismul.

La Kazincharcika se desfăşoară clădirea unei centrale termoelectrice. Se construeşte rapid marele combinat metalurgic dunărean. Pe întinsa pustă maghiară, unde domneau vânturile arzătoare, datorită noului sistem de irigaţie zeci de mii de hectare de pământ au fost redate agriculturii.

La uzinele matalurgice din Diosgyor (foto 1) laminoriştii au dat aproape 900 tone de oţel peste plan în cinstea Zilei Constituţiei R. P. Ungare. La şantierele navale «Gh. Gheorghiu-Dej» din Budapesta (foto 2) ai cărei muncitori sunt în întrecere cu muncitorii uzinelor «Matyas Rakosi» din Bucureşti, sunt depăşite cifrele planului de producţie. Se construeşte al optulea pod, Petofi, peste Dunăre (foto 3).

Intrecerea socialistă a scos la lumină minunatele calităţi ale muncitorilor maghiari. Unul din aceştia este stahanovistul Ignacz Piotker, (foto 4) cel mai bun strungar din Ungaria: el lucrează în contul anului 1954.

Avântul constructiv caracterizează toate ramurile vieţii economice şi culturale ale R. P. Ungare.

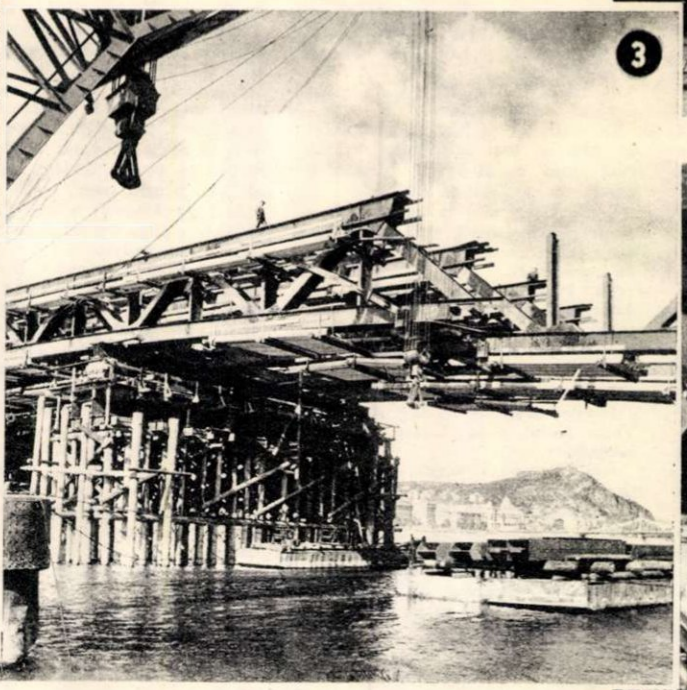

IOSIF SICOMAȘ, minerul

de Constantin ȚUȚUIANU

Dinspre dealul gârbovit al Babei, împădurit până în preajma minei, apar zorile. In aerul limpede se aude acum distinct, până departe, huruitul roților de vagonete și al benzii rulante ce duce cărbunele în siloz. Din străzile mărginașe apar zeci și zeci de mineri. La răscruci se întâlnesc, se salută cu voioșie și, apoi, în pâlcuri, discutând însuflețit, se îndreaptă toți spre gura minei.

— Nu-i vreme de pierdut — se aude, prin forfota de lume, un glas. Ca mâine-i ziua noastră și apoi 23 August...

La vorbele bătrânului Iosif Sicomaș cei doi ortaci rămân pe gânduri. Andrei Vizi se pare că-și face o socoteală. Își aprinde o țigară, se oprește o clipă locului, și-apoi, dând din cap de parc'ar vrea să spună „s'a făcut", rostește cu hotărîre, ca și cum ar da un raport:

— De azi, tovarășe maistru Sicomaș, echipa lui Andrei Vizi lucrează în cinstea zilei minerilor și a zilei de 23 August, după metoda graficului ciclic!

— Bravo, Vizi! — strigă cel de al treilea, cel mai tânăr. Se întorc câteva capete. Doi mineri din față surâd. Nu se întreabă dece-a strigat tânărul „bravo", și nu discută nimic despre aceasta. De câte ori n'au strigat ei înșiși astfel, când au ieșit în zori din șut, sau când, la intrarea lor în mină, au auzit de inițiative valoroase!

Iosif Sicomaș nu spune nici el nimic. Minerul nu vorbește mult; face în schimb treabă bună. Il bate pe umăr pe Vizi și în acest gest, pune toată bucuria și toată încrederea pe care i-o dă.

* * *

...Iosif Sicomaș a pornit nu de mult pe al patruzecilea an de muncă în adâncul pământului.

Au trecut patruzeci de ani de când Iosif — un copilandru — a intrat întâi în mină, după ce i s'a prăpădit tatăl. Tot miner fusese. A murit de boală grea, cu plămânii măcinați în abatajele neaerisite.

A trebuit să ia și fiul calea tatălui: de trudă amară și nerăsplătită. Și a mers ani în șir pe această cale, fără să cadă, fără să se îndoaie.

La un timp s'a căsătorit; și-a luat tovarășă cu care să înfrunte viața și greul. Apoi au venit copiii. Șapte. Numai nevastă-sa, Maria, știe cum i-a crescut. Cu urzici și cafea de orz... Și el vedea toate astea și clocotea.

— Tu mai poți, Cadar? Ai tăi nu-s lihniți? Pe tine nu te dor oasele; ție nu ți-e a răzbunare? Hai să ne ridicăm! Comuniștii au dreptate!

Și s'a ridicat într'o bună zi Vulcanul: sute de mineri în frunte cu comuniștii. Sicomaș își amintește... Pe puțul de extracție n'au mai ieșit vagonete cu cărbuni, lopețile și roabele încremeniseră în abataje, în ateliere amuțisecă ciocanele. Copiii lui Sicomaș știau că tatăl lor e în grevă; nevasta păstra o tăcere gravă, plină de înțelegere.

Apoi, cum a fost? Dar cum putea să fie altfel, decât cu răspuns de pat de pușcă și de lovituri? Cei din palate, dela București, au poruncit să se așeze tunuri pe dealul Babei și să se tragă asupra orașului dacă minerii nu vor relua lucrul. Apoi au început să răsune străzile de bocancii jandarmilor, de lovituri, de strigăte de fiară:

— Comunistule...

Și minerii, în frunte cu comuniștii, rezistau îndârjiți, luptau.

Intr'un târziu a venit și Iosif acasă. Era bătut, tot trupul îl durea. Dar nu voia nici să geamă; i se părea că dac'ar fi gemut, ar fi smuls ceva din ura, demnitatea și hotărîrea cu care luptase.

Cu armele, cu pumnii, greva a fost înăbușită. Lucrul a fost reluat cu obidă crescută.

Apoi ce a fost? Nimic neobișnuit pe vremea aceea. Intr'o zi au fost țintuite galeriile minei, au fost scoase șinele de transport, a fost demontat ascensorul puțului. A venit șomajul, foamea, groaza zilei de mâine.

— Mergem la Lupeni... Poate oi găsi acolo de lucru.

Ce chinuitor a fost drumul! Nici el, nici ea, nici ceilalți mineri — căci erau mulți — nu scoteau o vorbă; se gândeau la ce va fi.

— Să veniți aici la lucru? — le-a răspuns directorul, privind nepăsător pe fereastră. Nu, nu e nevoe de comuniști...

La Petrila, același răspuns; la Aninoasa, iar. Pe toată Valea Plângerii, la fel...

* * *

In ziua aceea de 23 August răsuna Valea Jiului dela Lonea până la Lupeni.

Lui Sicomaș îi venea să îmbrățișeze de bucurie pe toți oamenii de pe stradă; i se părea că galeriile răsună de cântec, că el Sicomaș s'a prefăcut într'un uriaș cu nemărginită forță. Azi își dă seama că n'a fost o părere. El, Sicomaș, și alții mii și mii ca el, au devenit atunci liberi, s'au născut a doua oară.

Așa le spune și copiilor lui, când îi are în jur pe toți. Cornel, Eleonora, Rudi... până la șapte... Inainte când îi număra i se strângea inima. Azi când îi vede pe toți cu rostul lor, cu calea deschisă în viitor, îi privește cu mândrie și-i spune șoptit nevestei: „Șapte brazi am dat noi Republicii, Marie".

Șapte brazi, adevărat; șapte brazi care au crescut în pământ liber și sănătos, îngrijiți de grădinar harnic. Se țin bine în rădăcină, cresc mereu și nu-i clatină nimic. Uite-l pe Cornel. El iubește copiii, a dorit să fie aproape de ei, să-i îndrume și și-a împlinit dorința: e șeful secției de știință și tehnică dela Palatul Pionierilor. Pe Emeric l-a atras de mic tehnica: e ajustor mecanic și-și ridică neîncetat calificarea. Eleonora e o funcționară destoinică, Augustin are o muncă de răspundere, ca și Tiberiu, Alexandru e ostaș iar Rudi ofițer.

Sunt șapte? Atâția erau și-atunci în jurul mesei, acum opt ani, la 23 August când căutau să tragă linii cât mai drepte pe coala mare de hârtie... Firește, erau cu toții mai mici dar inimoși ca și acum.

— Ce faceți, tată?

Toți au privit spre Cornel. Și el a ridicat atunci în tăcere, cu emoție portretul lui Stalin:

— Vrem să-l desenăm cât mai mare. Să-l punem în gară la Petroșani, să-l vadă toată lumea, pe eliberatorul nostru!

...A fost oare vreun părinte mai mândru de fapta copiilor lui, decât Sicomaș atunci?

* * *

„...Sicomaș, ești comunist! Să îi demn, să porți cu cinste acest nume; să știi să lupți, să nu te dai bătut". Gândul acesta nu l-a părăsit o clipă de când a devenit membru de partid. A fost demn, nu s'a lăsat înfrânt, a știut să lupte.

Trebuia aprovizionat frontul antihitlerist, trebuia refăcută țara, învins sabotajul patronal. Dela mineri se cerea, se aștepta mult. Ei erau încă în zdrențe, se mai sculau nesătui dela prânz, lucrau cu unelte primitive, în aceleași condiții grele de muncă și totuși dădeau tone de cărbune pentru țară.

Și Iosif Sicomaș a dat. Cine l-a înflăcărat și ce l-a făcut să lucreze cu atâta încăpățânare?

L-a înflăcărat partidul, chemările conducătorului, ale tovarășului Gheorghiu-Dej, pe care le-a sorbit alături de tovarășii săi așa cum sorbi aerul. L-a încăpățânat în muncă gândul că trebue să păstreze, să apere ce-a cucerit, și că trebue să înfrumusețeze de azi, ziua de mâine. De aceea nu și-a făcut clipă de răgaz, deaceea n'a vrut să rămână pensionar și a cerut să muncească mai departe; deaceea și-a chemat femeia și copiii să-l ajute în mină; deaceea a căutat să prindă și să folosească tot ce e nou în muncă și deaceea a dobândit succese, Iosif Sicomaș.

...Dacă n'ai mai trecut câțiva ani prin Vulcan, n'ai să-l mai recunoști.

I s'a schimbat fața, i s'a schimbat viața din rădăcină. In locul cocioabelor urgisite s'au ridicat și se ridică locuințe noi pentru mineri. Numai în centru, pe strada principală se construește un bloc de o sută apartamente.

Și câte nu sunt noi în Vulcan de când Sicomaș și cu familia lui s'a înapoiat acasă!

In primul rând munca în mină. După naționalizare, după ce mina a devenit a poporului — lucru de care cu mândrie își amintește Sicomaș că scrie în proiectul de Constituție — au început să vină în fiecare an noi mașini perfecționate, a început să se mecanizeze munca, să se îmbunătățească condițiile de lucru:

„Prima combainâ sovietică la Lupeni". „Sfredelul manual a fost înlocuit și la Filipeștii de Pădure, cu combainâ!", „Vine și la noi!" — se aude mereu pe Valea Jiului. Și cărbune iese tot mai mult.

★

In timpul muncii maistrul Sicomaș e cu gândul numai la cărbune, la plan. Atunci n'ai să-i vezi un zâmbet pe față; e concentrat, energic, dă dispoziții, ia măsuri. In timpul liber, însă, grozav îi place să discute, să râdă, să povestească. Uneori pornește dela glumă pentru ca apoi să devină sfătos ca un bunic, și să strângă ascultători, roată în jurul său.

— Ești fercheș: ai o salopetă, cisme de cauciuc, echipament ca la avion...—i-a spus într'o zi lui Drăghici. Tânărul s'a simțit puțin încurcat, înciudat că-l ia pe sus:

— Și mata ai...

— Da, numai că la vârsta ta nu aveam; umblam în zdrențe...

Și când a început a povesti s'au strâns în juru-i cinci ortaci.

— Da, băeți, acum munca e o chestiune de onoare, de vitejie.

De adevărul acesta e adânc pătruns Sicomaș. N'o spune asta faptul că după ce și-a împlinit vârsta și a fost pensionat, a cerut să lucreze mai departe? Doar ar fi avut o pensie frumoasă, din care ar fi putut trăi bine cu nevasta lui. Dar nu l-a răbdat inima să stea «la vatră» — cum spune el — în timp ce în abataj se luptă pentru Cincinal. A venit în bătălie, aducând cu sine experiența lui de încercat miner, înflăcărarea lui de comunist. Și n'a stat locului. A devenit maistru miner.

★

— Mergem la cinematograf, Iosif? Joacă «Minerii Donețului»,

Sicomaș își privește cu drag nevasta. Cu ani în urmă era tovarășa lui de suferință, îl ajuta să răzbească greul. Azi, e tovarășa lui de viață nouă, îl ajută în lupta de fiecare zi.

— Mergem, mergem, draga mea. Să învățăm cum să muncim mai bine ca să facem mai iute din Valea Jiului, o vale a fericirii.

ASTĂZI, ÎN VALEA JIULUI

Ca şi în celelalte regiuni miniere, viaţa începe să înflorească şi în Valea Jiului. In locul cocioabelor — «locuinţele» de ieri a minerului — s'au construit în anii 1950-1951, 182 apartamente şi 22 cămine pentru mineri. In trecut minerii nu dispuneau de niciun sanatoriu sau dispensar; azi pe Valea Jiului sunt 3 spitale şi 14 dispensare. Pe lângă numeroase şcoli medii şi de calificare, la Petroşani se află Institutul de învăţământ superior al Cărbunelui.

Fotografiile de aici vorbesc despre unele din realităţile acestea noi. 1) „Vrem să fim mineri!"—iată concluzia la care au ajuns micii stăpâni ai Casei Pionierilor din Petroşani, în urma convorbirii cu vechiul miner Konicska Matei dela Petrila. 2) Familia minerului stahanovist Haidu Iuliu, recent decorat cu Ordinul Muncii cl. III-a. Tatăl câştigă bine, este preţuit, poartă cu mândrie uniforma de miner; mama e ajutată de Stat să-şi crească copiii în bune condiţiuni; familia are o locuinţă corespunzătoare precum şi posibilităţi de ridicare a nivelului de cultură: în Valea Jiului se află biblioteci, cluburi, vin echipe artistice dintre cele mai bune, etc. Aceasta e viaţa nouă! 3) Un peisaj nou în Valea Jiului: grupuri de locuinţe confortabile pentru mineri.

Răsfoind cărțile

DIN COLECȚIA „ALBINA"

Colecția «Albina» are menirea însemnată de a pune la îndemâna țărănimii noastre muncitoare scurte lucrări literare, care să contribue la desfășurarea revoluției culturale în lumea satelor.

Colecția «Albina» a înregistrat unele succese prin câteva din lucrările publicate în ultima vreme.

Astfel, nuvela «Dreptate» de Petru Dumitriu redă cu vigoare un aspect caracteristic al luptei de clasă din ce în ce mai înverșunate, ce se dă astăzi în satele noastre.

Pantelimon Buică, proprietar a patruzeci de pogoane de pământ arabil, mai înainte temut stăpân în sat, pare a-și urma nestingherit activitatea de dușman, cu toate că ura oamenilor îl împresoară din toate părțile. Ginerele lui e președintele sfatului popular, așa că Buică își îngăduie să nu predea cotele la colectare și să nu plătească impozitele. Dar partidul mobilizează masele de țărani muncitori ; are loc o percheziție la toți chiaburii din sat. Ca să nu-și poată dosi grânele, echipe de voluntari formate din țărani muncitori stau noaptea de pază în jurul caselor chiaburilor. «Dă-mi-l pe cumătru, să fac cu el cumetrie», spune cu îndârjire țăranul sărac Ion Badea. La chiabur se descoperă vagoane de grâne. La proces, la întrebarea președintelui dacă are vreo dușmănie cu chiaburul, Badea răspunde, în tăcerea plină de încordare din sală, aspru, răspicat : «Ca chiabur, altfel nu. . .» Pe rând cei pe care Buică i-a înșelat și exploatat o viață întreagă vin să-l zdrobească cu mărturiile lor... «Bătrânul vorbea ; curgeau cuvintele din el ca sângele dintr'o rană veche ce s'a deschis ; ura de zeci de ani împotriva chiaburului prinsese sunet și glas».După osândirea lui Buică, grâul confiscat e cărat la siloz de Ion Badea, care numără cu mândrie vedrele duse la cântar din pâinea luată dela bogătași, după dreptate.

Nuvela lui Petru Dumitriu se caracterizează printr'un puternic realism. Nu există în această povestire nici urmă din idilismul ce deformează unele opere literare dela noi, inspirate din viața satului. Lupta e prezentată aci în toată ascuțimea ei. Țăranii săraci din Vădastra arată ce se ascunde sub masca umilă și fățarnică a chiaburului care azi se văicărește, dar abia așteaptă ceasul când să lovească în oamenii muncii.

„Dreptate" scoate la lumină cum încrederea și nădejdile țărănimii muncitoare se îndreaptă spre partid, care conduce lupta împotriva dușmanului intern și a sprijinitorilor lui din afară.

Desvăluind intreaga perfidie și înverșunare a dușmanului, nuvela lui Petru Dumitriu demască și unele aspecte ale devierii de dreapta și ale efectelor provocate de ea în viața satelor. In nuvelă asistăm la manevrele ticăloase

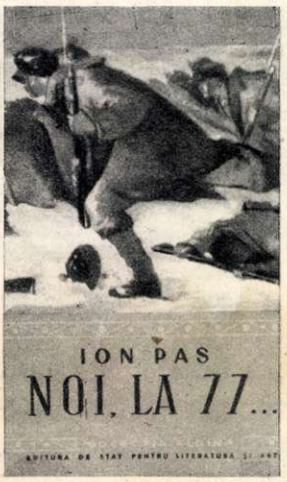

ale dușmanului de clasă ajuns în unele posturi de conducere. Astfel este Marin Covete, trădătorul strecurat în partid ; iar Biță, președintele sfatului popular, ginerele lui Buică, prin șovăiala și lașitatea dovedite în tot timpul acțiunii și prin dezertarea dela percheziție, arată limpede de partea cui este.

Nuvela desvăluie cât de periculoase sunt manifestările împăciuitoriste și ce se ascunde în spatele lor.

Un merit important al nuvelei lui Petru Dumitriu este și faptul că ea scoate la iveală felul cum crește în rândurile țărănimii muncitoare conștiința îndatoririlor ei în cadrul alianței cu clasa muncitoare. Țăranii muncitori înțeleg că trebue să contribue din toate puterile la aprovizionarea oamenilor muncii dela oraș, că predarea cotelor la colectare este o datorie patriotică.

Tocmai adevărul cu care Petru Dumitriu zugrăvește un aspect actual al luptei de clasă în satele noastre dă acțiunii nuvelei sale un deosebit dramatism și personagiilor relief și vigoare. Aceste însușiri așează nuvela lui Petru Dumitriu printre lucrările valoroase inspirate de marea temă a transformării socialiste a agriculturii.

«Noi la 77» de Ion Pas și «Sfat prețios» de Dumitru Mircea și Eugen Jianu se ocupă de momente istorice deosebite. Zugrăvind aspecte ale prieteniei româno-ruse și româno-sovietice, aceste două povestiri sunt profund legate între ele și amândouă exprimă un adevăr prezent în conștiința poporului nostru. Povestirea lui Ion Pas relatează o întâmplare din războiul dela 1877, în care, cu ajutorul ostașilor ruși, ne-am cucerit independența noastră de stat.

Un șir de episoade ilustrează frăția de arme româno-rusă, vitejia și omenia ostașului rus, precum și poziția elementelor înaintate din armata română, care cereau stăruitor o alianță permanentă cu poporul rus.

«Sfat prețios» ne arată unul din nenumăratele aspecte ale ajutorului sovietic. Vizita colhoznicilor sovietici într'o gospodărie agricolă de stat, duce la o cotitură în munca gospodăriei. Căci dela colhoznicul Ciadașvili, cel crescut în valea Ferganei, învață oamenii din gospodărie cum trebue cultivat bumbacul. Descris cu căldură, episodul vizitei e frumos și convingător. Dar povestirea în ansamblul ei păcătuește prin schematism, care o împiedică să servească pe deplin o asemenea temă.

Pentru colecția «Albina» aceste lucrări publicate marchează un progres. Dacă în «Sfat prețios» mai apar resturile unor slăbiciuni ale celor mai multe dintre povestirile destinate satului — redarea schematică a vieții, ignorarea sau minimalizarea dușmanului, sărăcirea realității de conținutul ei bogat și felurit — «Noi la 77» și mai ales «Dreptate» răspund cerințelor unei colecții cu un rol atât de important. Pe această cale broșurile din «Albina» trebuie să stăruie și să progreseze.

Silvian IOSIFESCU

N. DUNĂREANU: NUVELE ȘI SCHIȚE

Printre ultimele retipăriri, «ESPLA» a dat la iveală un volum de culegeri din tot ce a scris mai bun Nicolae Dunăreanu. Pentru el lumea apelor n'a păstrat multe taine. Scriitorul a reușit nu numai să dea viață priveliștilor pitorești, evocându-le cu un puternic talent, dar și să reînvie înaintea noastră acei «chinuiți», cum le-a spus el însuși, muncitori din porturi, marinari, pescari, bătrâni trudi-

tori, funcționari umili — toți exploatații pentru care lupta de zi de zi cu valurile și vânturile aducea o pâine amară și neagră și câteodată, drept singură mângâiere, un sângeac de țuică.

Fiu de muncitor, N. Dunăreanu, a simțit foarte de timpuriu nedreptățile lumii în care a deschis ochii — și le-a reflectat în opera lui. Fără a trăi cu aceeași intensitate, eroii lui N. Dunăreanu ne evocă totuși oamenii simpli din amintirile și povestirile lui Gorki. Dunăreanu se apropie cu dragoste de exploatați, urăște pe exploatatori și sinceritatea lui contribue la transmiterea imediată în sufletul cetitorului a emoției și sentimentelor autorului. De pildă: «Din împărăția stufului», «Călugărul», șcl. «Chinuiții» sunt în mare parte oameni plini de forță, de curaj și îndrăzneală, clocotind de pasiune, capabili de fapte mari și bune dar care, din cauza condițiilor amarnice în care trăiesc pot ajunge la margina îndobitocirii și chiar la crime (Picioroagă, Vania, Puriaz). Viața lor apare ca un șir de suferințe, prin care ei nu sunt încă în stare să străvadă zorii eliberării. Ei luptă împotriva stăpânilor lor în mod individual, izolați. Lupta dintre nou și vechi se străvede, dar scriitorul se oprește, ca și eroii lui, în pragul lumii viitorului. Cele mai multe scrise înainte de Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, nuvelele și schițele lui N. Dunăreanu sunt lipsite de optimismul înnoitor creiat de perspectiva revoluționară. Oamenii pozitivi în opera lui rămân înfrânți, înduioșează, dar nici unul din ei nu-i pildă de luptă. Ei trăesc departe de marile frământări ale lumii, își găsesc leacul în poezia nemărginită a valurilor sau în băutură și, chiar dacă încearcă să lupte până la capăt pier ca Pricopie, lăsând o amintire amară. Veteranii și ostașii care au luptat în primul război mondial se întorc în zdrențe și cu viața distrusă (Cârjan), dar sămânța revoltei care a răscolit lumea, nu răsbate până la ei și n'a răzbătut nici până la autor în timpul când și-a scris nuvelele și schițele.

Cartea lui N. Dunăreanu este însă un document literar asupra unei lumi apuse : ea ne ajută să cunoaștem încă mai bine pe exploatatori, să-i urîm mai mult și scoate la iveală încă din germene, însușirile superioare ale celor până mai eri umiliți și jefuiți.

Ruxanda PALADI

O SINGURĂ CLIPĂ

— povestire —

Laurențiu FULGA

Coloana mărșăluia învăluită în nouri groși de praf. Mărșăluia într'una de aproape douăsprezece ceasuri. Din pricina prafului, obrajii oamenilor căpătaseră înfățișarea unor măști de ceară. Soarele ardea cu suliți fierbinți. Acea zi de sfârșit de August se arăta mai fierbinte decât un cuptor încins.

Și totuși soldații nu se lăsau doborîți de arșița zilei. Din îndârjirea cu care călcau și din văpăile privirilor, simțeai că se întâmplă ceva deosebit — și numai un anume lucru îi mâna înainte cu atâta însuflețire.

— Mai avem mult? Când o s'ajungem?

Întrebările treceau ca un val, din om în om, pe deasupra coloanei către cei din frunte.

— Nu se vede nimic... se întorcea răspunsul. Aveți răbdare...

Dar nu era chip să astâmperi clocotul acestor mii de inimi, care pare-se că'n ziua aceea băteau mai viu ca niciodată! Indeosebi clocotul din inima lui Petru Axinte nu era chip să poată fi astâmpărat.

Pe alături, gonea spre Apus o coloană de tancuri și tunuri sovietice. Mâinile fluturau saluturi de dragoste și frăție.

— Spre Apus, panduri! strigau sovieticii cu voie bună.

— Spre Berlin, tovarăși... răspundeau în chiot ceilalți.

Și toate păreau că fac parte dintr'un uriaș fluviu care și-a deslănțuit apele-i furtunoase, fără oprire, pe urmele dușmanului năucit. Iar scrâșnetul șenilelor și semeția țevilor contrastau puternic cu lenea de melc a unei coloane de prizonieri hitleriști, care se târa înapoi spre spatele frontului...

Petru Axinte avea, astfel, foarte aproape imaginea cursului istoriei, în această dublă scurgere de forțe. Unele, vijelioase și învingătoare: celelalte învinse și toropite. Deoparte viața — oștile sovietice; de cealaltă parte agonia și prăpastia — resturile armatei hitleriste. Mai mult ca niciodată, în această clipă de vie confruntare înțelegea Petru Axinte cât e de luminos drumul pe care l-a ales, înscriindu-se în prima divizie de voluntari români. Un puternic sentiment de mândrie puse stăpânire pe el. Simți în același timp cum îl răscolește dorința de a intra mai repede în luptă.

Deaceea, întorcându-se către instructorul sovietic al companiei, locotenentul Fedia Cebanenco, izbucni printre dinții strânși:

— Deabia aștept să dau piept cu nemții... Visez la asta cu ochii deschiși...

Ofițerului nu-i fu greu să priceapă starea sufletească a soldatului pandur:

— Te înțeleg, Axinte... Altfel nici nu s'ar putea...

Soldatul continuă cu și mai multă patimă:

— Într'un timp nici nu mai credeam c'o să vie asemenea zi.. Mi se părea c'o să se sfârșească războiul și noi tot în tabără o să ne petrecem vremea. Bună lovitură trebue că le-o fi dat hitleriștilor la Iași. Armata Sovietică... Oare noi o să-i mai prindem din urmă?

Fedia Cebanenco începu să râdă.

— Nu numai c'o să-i prindem din urmă, Axinte, dar n'o să-i lăsăm în pace pe hitleriști până ce nu i-om sdrobi chiar la ei acasă... Lumea întreagă așteaptă ziua aceea, Axinte... murmură cu fruntea înălțată Fedia Cebanenco.

Deodată dinspre capul coloanei, crescu un vuet de glasuri:

— Am ajuns, fraților... am ajuns...

O clipă, oamenii se simțiră săgetați ca de un fior. Vestea îi ameți. Deși compactă și susținută de aceeași disciplină de fier, coloana porni totuși să alerge cu pas agitat. Prins în cleștele celorlalți, purtat de iureșul mulțimii, Petru Axinte nici nu mai fu în stare să-și adune gândurile.

Peste câteva clipe se aflau la mal, încremeniți ca niște statui. Fermecați de priveliștea ce li se înfățișa ochilor, oamenii murmurau în neștire aceleași cuvinte:

— Moldova noastră... țărișoara noastră...

La picioarele lor curgea Prutul. O ușoară boare de vânt unduia apele, răcorind deopotrivă și frunțile soldaților. Dincolo, cât cuprindeai cu ochii se întindea pământul negru și oropsit, bătucit de trecerea atâtor tancuri și tunuri, răscolit până'n adânc de mușcăturile lacome ale atâtor explozii. Până și unii arbori fuseseră frânți de mijloc, iar unele case doborîte cu streașina în țărână. În depărtare, la orizont, ardea o pădure. Iar lumina soarelui ce cobora spre amurg le învăluia pe toate în pânze multicolore.

Trecerea peste Prut se făcea pe două poduri de vase, așezate la depărtare de câteva sute de metri unul de altul. Oameni, mașini, tunuri și tancuri se mișcau în acelaș iureș necontenit, dar cu o rânduială care le mărea și mai mult puterea de izbire.

Protecția o făceau câteva posturi de antiaeriană. Iar cerul îl cercetau patru avioane de observație.

Petru Axinte nici nu și-a dat seama cum a ajuns pe malul celălalt. La cel dintâi pas pe pământul țării, simți că i se împăienjenesc privirile și se clătină toropit de o fierbințeală dulce și amețitoare. În jurul său — oamenii pășeau în fel și chip. Unii, mulți de înfiorare și cu lacrimi gata să le podidească pe obraji; alții, dimpotrivă, soldățește și chiuind de mama focului.

Axinte se trezi mergând alene dealungul unui lanț de tranșee, mângâind în tăcere iarba înaltă pe care focul războiului n'o pârjolise și privind cu nespusă uimire ceeace i se părea de necrezut. De-atâtea zeci de ori, în lagăr, în tabăra de instrucție, în drumul spre front își închipuise această clipă — și iată cum, însfârșit atinsă, clipa se dovedea mai puternică decât el, covârșitoare și de necuprins.

Smulse câteva fire de grâu stingher și le duse la buze. Rămase așa, locului, îmbătat de toate aromele pe care țărâna Moldovei i le transmitea neștiut. Un om i se ivi pe neașteptate în fața lui. Un țăran neguros la față și puțin adus de spate. Omul îl privea nedumerit. Toate i se păreau de pe altă lume: și straele soldatului care aduceau cu cele rusești, și căutătura lui însetată de locurile acelea.

Axinte își înălță spre dânsul ochii strălucinați de zâmbet:

— Ziua bună, bade!

Omul se arătă și mai mirat pentru graiul oșteanului și nu se dovedi în stare să răspundă, așa cum se cuvenea.

— Cum ați dus-o cu hitleriștii, ai? se apropie Axinte.

— Apăi, vezi și 'mneata sângur... rosti cu greu țăranul.

Nu departe — se zărea satul, povârnit sub grele bombardamente și ars pe îndelete în focul atâtor aprige bătălii câte vor fi trecut peste el. Ceva mai fumega încă. Poate vreo șură de paie ori vreun șopron. Se zăreau și fâșturi omenești, furnicând în neștire printre zidurile negre de incendii, dealungul ogrăzilor năpăstuite de vânzoala războiului.

Axinte își simți inima cuțitată de o sfâșietoare durere. Un gust amar îi năpădi buzele și lumina ochilor se schimbă într'o negură deasă, asemeni celei de pe fața țăranului.

— Așa arată Moldova noastră? întrebă el în șoaptă.

— Cioă, mai spre Iași, nemții or prăpădit și mai rău... adăugă omul, continuând să-l privească țintă în ochi. Și dacă nu i-o isbi nimeni mai repede, apăi toată țara n'o să fie decât lacrimi și cenușă...

Soldatul dădu semn de întoarcere.

— Mă iartă, frate... îl opri țăranul. Nu cumva ești de-al nostru, moldovan?

— Chiar așa, bade... moldovan... de prin părțile Vasluiului, de lângă Deleni...

— Și de unde te-a scos dumnezeu?

— De unde să mă scoată? Am fost prizonier la ruși și uite, cu ajutorul lor, am venit să le plătim hitleriștilor pentru ce-au făcut din țara noastră. Pricepi?

Omul încuviință din cap și privi îndelung pe urmele soldatului necunoscut. În ciuda zâmbetului sfios de pe buzele lui, inima soldatului Petru Axinte clocotea de mânie.

* * *

Tabăra se așezase în pădure la Copou. Soldații își făcuseră culcuș prin gropile adânci de obuz, de care pădurea era greu răscolită, sau pe sub umbrarele răcoroase ale copacilor sfârtecați de schije. O liniște profundă stăpânea peste întinderea nopții. Doar în depărtare, pe căile ce veneau dinspre Prut, continua să se audă acelaș uruit de roți, ale coloanelor ce se scurgeau spre țara de jos. Miresme de iarbă crudă, amestecate cu un iz de pulbere de fum, gâdilau ușor nările oamenilor adormiți.

Pe Axinte, însă, nu-l doborîse somnul. Sta culcat pe spate, cu privirile răvășite spre înaltul înstelat al cerului. Auzea răsuflările regulate ale celor din preajmă și-i era ciudă pe sine însuși că nu poate nici măcar să ațipească. De un singur gând se simțea cutropit. Gândul despre cei de acasă.

Amintirile se închegau în imagini tremurătoare, aducându-i tot mai aproape, odată cu chipurile trecutului, și o sumă de șoapte încâlcite — din cuprinsul cărora se desprindea aceeași chemare:

«Petrule!... Mai trăești tu oare, Petrule?»

Câteodată, Axinte ofta din adâncul ființei și da să-și răstoarne capul pe raniță. Dar de fiecare dată amarnicele cugete îl prindeau în pârjenișul lor.

După sfârșitul etapei, aproape patru ceasuri rătăcise prin Iași. Tot năzuia să întâlnească vreun om de prin părțile Vasluiului, un țăran rătăcit cine știe cum prin această răsucire de ițe ale războiului, căruia să-i dea un răvaș pentru ai săi. Scrisese răvașul chinuindu-și mintea să cuprindă în cuvinte puține tot dorul lui de casă, nevastă și copii.

Dar pretutindeni nu-l întâmpinaseră decât rănile proaspete ale măcelului și pustietatea de moarte a orașului. Unele case mai ardeau încă. Cele mai multe își aveau ușile date de perete, iar ferestrele sparte îl urmăreau ca niște ochi holbați. Pe străzi dăinuiau tancuri incendiate și tunuri cu țevile strâmbe. Arării oameni, ieșiți de prin beciuri și dărâmături, aveau priviri lacome de viață. Nu se sfiau să se apropie de tancurile sovietice, să urce lângă turele și să-i îmbrățișeze pe învingători, să le ofere flori culese în pripă sau măcar să le dea mâna, să se convingă de adevărul așteptat de atâta vreme să se înfăptuiască.

— Bine ați venit, prieteni... rosteau acești supraviețuitori, cu lacrimi în glas. Bine ați venit...

Și nu se mai săturau privindu-i. După clipa dintâi a sfielii, oamenii deveneau mai îndrăzneți, de parcă s'ar fi cunoscut de când lumea cu soldații aceia sosiți dinspre Răsărit.

Mai avea Axinte spre bariera Nicolinei o cunoștință, un fel de rubedenie de a patra spiță, muncitor la căile ferate. Dar nici pe acesta nu-l află. Astfel că se întoarse în tabără cu micul răvaș arzându-i lângă inimă, în buzunarul ascuns al tunicii militare.

Greu de spus cât va fi fost ceasul. După clipitul stelelor carului mare, părea că trecuse de miezul nopții. Un nechezat ascuțit spintecă văzduhul spre gară și altul îi răspunse prin apropiere. Petru Axinte se ridică în picioare, mânat de un puternic imbold lăuntric. Socotise că nu mai are rost să se pârjolească pe jar, fără nici un fel de ieșire din necazul ce-l muncea. Se îndreptă cu pași repezi spre locul unde știa că doarme locțiitorul politic al companiei.

«Or să creadă că mi-am pierdut mințile... gândi Axinte. O să mă fac de rușine în fața companiei...»

În aceeaș clipă, însă, o umbră se apropie de cortul ofițerilor. Era agentul batalionului. Îl recunoscu după mersu-i puțin legănat și după felul cum își răsucise, ca de obicei, cureaua armei pe după braț. Axinte recunoscu și glasul comandantului care întreba:

— La ce oră?

— Deșteptarea, la patru. Apoi, îmbarcarea în mașini și plecarea spre București...

— Așa dar, ne motorizăm?

— Ne motorizăm... răse cu voie bună agentul. Doar trenul regimentului rămâne să-și facă marșul obișnuit...

Axinte nu mai fu în stare să facă niciun pas mai departe. Aceste amănunte avură darul să-l pună dintr'odată în fața propriei sale conștiințe. Își închipui marșul vijelios al diviziei spre capitala țării... uralele și bucuria miilor de oameni, care-i întâmpinau pe panduri cu flori și îmbrățișări... Dar tot prin părțile acelea, dincolo de București mai departe, se află dușmanul... Hotărît că divizia va intra în luptă, pandurii se vor bate pe viață și pe moarte așa cum au jurat... Și el pe unde va fi rămas? Își închipui atacul, prin foc și gloanțe, spre liniile hitleriste... își văzu toți tovarășii de companie, în frunte cu comandantul și locțiitorul politic, răscolind tranșeele vrăjmașe, sdrobind rezistența dușmană, înaintând spre Carpați, dealungul Ardealului, dincolo de granită, mereu spre Apus... Dar el pe unde va fi întârziind?

Încercă să se apere singur cu un glas moale și vinovat:

«Nu mi-i gândul decât la copii... atât... o clipă să-i văd... o singură clipă...»

Fără voia sa, temându-se parcă de propria sa apărare, Axinte își întoarse privirile spre corturile companiei. Liniște. Tabăra continua să doarmă tihnită. Și totuși lui Axinte i se păru că ochii tuturora stau de veghe, îl cercetează și-l săgetează până în străfunduri ca niște lame de cuțit. I se părea că zeci de glasuri mustrătoare îi tună în urechi:

— Tu, Petru Axinte, care spuneai că deabia aștepți să dai piept cu neamțul...

— Ehei, băiete! Avem și noi neveste și copii... Numai că, uite, nu-i vreme să ne gândim la așa ceva...

Axinte se cutremură ca'n fața unei fapte împlinite.

«Ce fac? Ce se'ntâmplă cu mine? Ce fel de pandur sunt eu?»

Și din nou, ochii care-i scotoceau inima. Din nou, atâtea și atâtea imagini ale trecutului care-l învolburau: prizonierul Petru Axinte semnându-și adeziunea de voluntar... soldatul Petru Axinte primind arma din mâna comandantului, și făcând legământ de înfrățire cu arma aceea... Petru Axinte jurând că-și va da și viața, de va fi nevoie...

În aceeași clipă — ceva tună în depărtare, spre Vaslui. Soldații se treziră cu sentimentul că au ajuns deja în linia întâia de front. Ascultară cu încordare vuetul văzduhului.

— Bombardează... șopti Axinte.

Într'adevăr pentru prima dată ostașii panduri ascultară pe pământul patriei lor bubuitul apropiat al tunurilor. Părea că însăși inima țării se sgudue sub tunetul bombardamentului.

Dealungul taberei trecea grăbit spre corturile ofițerilor însuși comandantul batalionului, gata echipat de drum.

— Deșteptarea... anunță el în toate părțile. Pornim imediat...

Ofițerii, surprinși, întrebară într'un glas:

— Ce s'a întâmplat?

— Intrăm în luptă... Niște resturi hitleriste au scăpat din încercuirea dela Chișinău și au atacat coloanele, cu intenția de a străbate spre munți...

— Toată divizia intră în luptă?

— Deocamdată numai batalionul nostru. S'a cerut și ajutorul unui batalion sovietic.

Tabăra fu cuprinsă pe neașteptate de acest fior al primei bătălii. Soldaților nici nu le venea să creadă că atât de repede vor da ochi cu dușmanul. Ofițerii umblau printre oameni, însuflețindu-i. Locțiitorul politic al companiei se oprise în mijlocul unui grup, care nu mai aștepta decât ordinul să-și urce ranițele pe umeri și să pornească.

— Nouă ne revine cinstea, — le spunea el, de a lupta cei dintâi cu dușmanul. Trebue să dovedim că merităm numele de panduri și să ne batem până la ultima suflare...

* * *

Lupta se dovedi mult mai grea decât își închipuiseră unii la început. Hitleriștii nu constituiau de fel niște resturi răslețe care se sbăteau neputincioase să scape oricum din încercuire. Dimpotrivă, erau închegați într'o unitate bine înarmată, numeroasă, posedând chiar și tunuri de câmp. Majoritatea o formau ofițeri și subofițeri, care cunoșteau bine meșteșugul războiului. Dealtfel se și văzu dela primele salve că vrăjmașul e hotărît să-și vândă cât mai scump viața.

Deaceea comandantul batalionului de panduri ținu cu orice preț să se consulte cu comandantul batalionului sovietic. Îl află pe înălțimea unei măguri, de unde se orienta asupra mișcării dușmanului încolțit.

— Schimbă tactica... fu de părere comandantul sovietic. Trebue să ne folosim de panica hitleriștilor...

— Văd că unitatea dumneavoastră s'a și angajat în luptă... observă comandantul român.

— Cu atât mai bine... In timp ce ostașii noștri îi țin sub foc frontal, dumneata organizează-ți oamenii pe grupuri mici, de sine stătătoare, capabile să manevreze cu ușurință pe flancuri...

— Atunci, încercăm o nouă încercuire?

— Exact... In clipa legăturii grupelor dumitale cu ale noastre, să se lanseze rachete verzi... Atacul va porni la o rachetă roșie... In acelaș timp și din toate părțile...

O strângere puternică de mână pecetlui această dintâi colaborare.

Schimbul de focuri dintre sovietici și hitleriști deveni mai întețit. Acoperite de lanurile înalte de porumb și strecurându-se pe după niște perdele de salcâmi, grupele de panduri porniră să realizeze încercuirea.

Urcară din vâlcea într'un lan de porumb și, mai apoi, spre o creastă împădurită cu plopi. Fedia Cebanenco porunci oamenilor să se aștearnă la pământ și să pândească zona dinaintea lor. El însuși se lipi de un copac, făcându-se

...na cu trunchiul argintiu, scotocind împrejurimile. Dintru început nu le ajunse la urechi decât un svon nedesluşit de voci sgomotoase.

— Axinte! chemă locotenentul.

Soldatul se tupilă pe după plopi, îngenunchind lângă ofiţer.

— Încearcă să pătrunzi până aproape de ei...

Axinte porni târîş, cu ochii atenţi şi mâna încleştată pe pistolul automat. Străbătu o fâneaţă necosită, învălătucind lanul ca într'o răscolire de vânt. Cam după vreo sută de paşi, începea o întindere nebănuită de porumb.

Tare mult ar fi fost ispitit Axinte să apese pe trăgaci şi să împrăştie moartea în ei. Cum sta ocrotit de o brazdă adâncă ar fi putut cuprinde destul laolaltă sub vijelia unei singure rafale. Dar se auzi strigăt din apropiere:

— Român... român...

Surprins, se întoarse cât ai clipi din ochi pe partea cealaltă.

N'avea pentru ce se teme. Un ostaş sovietic pândea ca şi dânsul zona inamică.

— Nu se poate... îi făcu semn celălalt. Aşteaptă.

Din câteva rostogoliri, Axinte veni lângă el.

— Noroc! i se adresă acesta pe româneşte.

— Noroc! repetă la fel sovieticul, şi izbucniră deopotrivă în râs.

Se înţelegeau anevoie, cu puţine cuvinte. Se simţeau totuşi aproape şi prieteni. Fără a pierde din ochi mişcarea duşmanului, îşi împărţiră tutunul pe din două şi se apucară de fumat pe îndelete.

— De când nu ţi-ai văzut casa? întrebă Axinte într'un timp.

— Dela începutul războiului... îl lămuri mai mult prin semne ostaşul cu stea roşie la bonetă.

— Şi nu ţi-e dor?

— Ba... am un copil care s'a născut după plecarea mea pe front.

— Ca şi mine! exclamă Axinte bucuros. Nici eu nu l-am văzut...

Soldatul îi prinse mâna într'a lui.

— Nu-i nimic, frate... l-om vedea, după ce s'o sfârşi blestemăţia asta...

Uluit, Axinte continua să-i privească faţa strălucitoare, pe care n'o umbrea nicio undă de tristeţe. Mai ales în clipa aceea ar fi vrut Petru Axinte să-şi verse mânia pe neamţ. Îşi înnecă însă necazul în inimă şi se întoarse:

— Sunt mulţi? întrebă locotenentul Cebanenco.

— In dreptul nostru, să tot fie vreo sută...

— N'ai văzut cumva dacă s'a făcut legătura cu stânga?

— S'a făcut... stau şi sovieticii la pândă şi aşteaptă...

— Atunci e bine... Toată lumea la posturi! ordonă ofiţerul către oamenii grupului său. Nu deschideţi focul decât la semnalul meu... foc concentrat şi ochit...

Apoi, scoţându-şi pistolul de rachetă dela centură, Fedia trase. O lumină verde ţâşni spre înaltul cerului, resfirându-se după câteva clipe în trei stele căzătoare. Alte rachete izbucniră de jur împrejur, dungând văzduhul cu necontenit alte stele.

Şi se petrecu atunci ceeace maiorul sovietic prevăzuse pe bună dreptate. Prinşi între cele două focuri ale celor două batalioane rânduite în cleşte, hitleriştii se sbăteau asemeni unor şoareci vânzoliţi de cutremur.

O nouă rachetă, de astădată roşie cu cinci stele, sublinie pe bolta senină ordinul comandantului sovietic de a se porni atacul general şi de a se strânge cercul.

— Inainte, băeţi! se auzi glasul bucuros al lui Fedia Cebanenco.

Salturi scurte şi popasuri fulgerătoare la pământ, apoi alte salturi... Părea că neamţul s'a trezit din buimăcire. Focurile se încrucişau cu violenţa, facând să şuere aerul şi să plesnească neîncetat de repede câte un piept ori frunte de om. Ades, văzduhul era străpuns de câte un hăulit năpraznic — şi atunci nu vedeai decât trupul celui pălit cum se învârte pe loc, îmbătat de ultima licoare a vieţii, prăbuşindu-se apoi cu gura în ţărână.

Cercul se strângea tot mai mult, cu înverşunare, ca laţul unei pungi când o închizi.

Deodată, însă, de sub un povârniş se ivirâ gurile unor tunuri. Se auzi şi bubuitul lor. Intr'o miime de clipă, Axinte îl prinse pe Fedia de braţ, il răsturnă la pământ şi-l acoperi cu trupul lui. O coloană grea de pământ se prăvăli din văzduh peste ei. Cum izbitura exploziei fusese atât de aproape şi cum ei continuau să rămână neclintiţi, ca două leşuri îmbrăţişate ai fi zis că s'au prăpădit laolaltă. Axinte simţea totuşi în carne arderea stăruitoare a unui fier înroşit. Dar tot el se ridică mai întâi. Fedia se înălţă deasemeni şi-l pipăi cu amândouă braţele, în timp ce pe buze îi juca un firav surâs de recunoştinţă.

— Te-a rănit? Ai ceva?

— Nici pe dracu'... răspunse soldatul, pornind mai departe.

Axinte ajunse pe culmea dealului. Dintru început nu văzu decât înaintarea sovieticilor pe urmele duşmanului, care nu mai ştia în ce străfund de pământ să se ascundă. Apoi, deodată simţi că picioarele nu mai sunt în stare să-l ducă. Soldatul rămase încremenit locului, scăldat pe dinăuntru de o văpaie fierbinte şi privind în neştire peste depărtarea cuprinsă de vuetul luptei.

— Ce ai? întrebă Fedia, uluit de înfăţişarea soldatului.

— Satul... băigui el. Satul meu...

— Atunci haide! Hitleriştii sunt în stare de orice... Trebue să-i scoatem numaidecât afară din sat...

Axinte nu se mai putu stăpâni. Il prinse de gât şi-i sărută amândoi obrajii.

— O clipă... o singură clipă... murmură, sufocat de emoţie.

— Ştiu... rosti ofiţerul. Nevasta... copiii... Haide odată!

Se rostogoliră amândoi val-vârtej, pe panta dealului. Axinte sbura asemeni unei păsări întoarsă la cuib după o lungă pribegie.

Inaintea lui se auzeau urale. Nemţii fuseseră făcuţi prizonieri. Pe Axinte îl năpădiră lacrămile. Nu se mai sătura de beţia acelei întoarceri. Gonea cu sufletul la gură, sărind şanţurile, încălecând gardurile. Ţăranii şi femeile răsărite prin praguri îl priveau uimiţi, fără să priceapă nimic.

Axinte coti pe o uliţă. Se întâmpină deodată cu ostaşul acela, alături de care, sus pe deal, înainte de luptă, fumase o ţigară groasă şi cu care vorbise despre casă, despre copii. Il prinse de braţ şi nu-i lăsă vreme să se desmeticească.

— Haide să-mi vezi copiii... Eu am ajuns acasă...

Ostaşul sovietic nu înţelegea ce se întâmplă, dar îl urmă. Axinte ajunse în pragul casei lui. Isi scoase boneta de pe cap, îşi şterse cu mâneca năduşeala frunţii şi se lipi strâns de poartă, îmbrăţişând lemnul vechi, acelaş lemn tocit de ploi, cu câteva crustături adânci în el, pe care palma le mângâia ca pe un obraz viu.

Un ghindoc de copil, mânjit pe obraji şi pe pulpele goale, bătea cu o nuia de alun apa dintr'o troacă de lemn. Ochii copilului — ochii lui Axinte, mari, scânteietori şi adânci.

— Cum l-o fi chemând?

Portiţa scârţâi uşor. Intrară amândoi în ogradă. Copilul tresări, fără frică însă, cuprinzându-i pe amândoi deopotrivă cu o privire nevinovată.

Atunci, ostaşul prieten price-pu tâlcul aducerii lui acolo, şi fără voia sa îşi şterse de sub pleoapă un bob de lacrimă. Se aşeză pe prispă să se odihnească. Axinte se apropie de copil.

— Cum te chiamă? întrebă el cu glas tremurat.

— Nicu'aiţă! gunguri copilul.

Axinte îl prinse de subţiori, îl năpădi cu zeci de sărutări şi-l înălţă spre soare, deasupra capului.

— Ştii tu cine sunt eu? Ştii tu?

Copilul râdea, gâdilat:

— Cine eşti tu?

Din casă eşi o femeie. Apariţia omului străin cu copilul în braţe, a celuilalt ostean rus aşezat pe prispă, o cutremură. De două ceasuri de când dura bătaia pe deal, femeia nu trăia decât într'o spaimă. Isi întoarse ochii dela unul la altul, plină de mirare.

— V'o fi poate sete?

Le vorbise aşa închipuindu-şi că numai acesta e rostul popasului lor acolo.

— Ni-i... îngână Axinte.

— Apă, adăugă şi ostaşul sovietic. Da-ne apă...

Axinte sta întors către ea şi se minuna. E drept că mai slăbise femeia, se mai ofilise oleacă. Dumnezeu ştie câte necazuri i-o fi fost dat să îndure.

— Irină!... strigă femeia către cineva din casă. Adă două bârdace cu apă...

Irina apăru după o clipă în prag. Era subţire ca o trestioară şi avea aceiaşi ochi mari, scânteietori, adânci ca ai lui Axinte. Fu de ajuns să-l vadă şi scăpă bârdacele din mână.

— Tată... ţipă fetiţa, alergând către dânsul. Tătuţă...

Deabia acum i se desluşi femeii adevărul. Isi ştergea lacrimile cu şorţul de pânză şi tot nu-i venea a crede. In cele din urmă se apropie stânjenită şi se închină cu o plecăciune adâncă, aşteptând sărutarea lui. El o sărută pe frunte.

— Te-ai întors?

— Pentru o clipă... şopti el. O singură clipă...

Ea se arătă mirată, neîncrezătoare.

— Pleci din nou?

— O să mă'ntorc... Tu să m'aştepţi...

Femeia se trezi ca dintr'un somn lung. Privi spre oşteanul străin de pe prispă, care râdea cu toată făptura lui, jucând în palmă un ciob din bârdacele sparte. Femeia dădu fuga în casă şi se întoarse cu o tavă de lemn peste care aşezase la repezeală un şervetel. Peste şervetel — o bucată de pâine, câteva fire de sare şi două bârdace cu lapte... aşa cum se cuvine după datina lăsată din moşi-strămoşi...

— Frumos... frumos... spunea emoţionat, pe limba lui, oşteanul cel de pe alte tărâmuri. Şi nu se putu stăpâni ca să nu scoată de sub pieptar o legăturică de hârtii, printre care păstra cu evlavie o fotografie... ..Nevasta mea... îl lămuri el. Şi asta-i fetiţa mea mai mare... Dar mai am un copil... Intocmai ca la voi... la fel o să fie şi când o să mă întorc eu acasă...

— Să-ţi ajute cel de sus, îi ură femeia sfioasă.

Axinte luă câte puţin din toate cele şi-şi luă rămas bun.

— O să m'aştepţi?

— Te-aştept... rosti femeia ca la un jurământ. Şi până acum te-am aşteptat...

Multe rămaseră astfel nespuse, păstrate în conştiinţa inimii ca o taină. Dar el îi îmbrăţişă pe toţi şi goni cu camaradul său spre şoseaua mare, unde se încolonau ceilalţi.

— Gata! strigă el voios. Toate dorurile mi s'au împlinit. Dă-i drumul, şoferule...

Deabia atunci Fedia Cebanenco descoperi în umărul soldatului ruptura unei schije şi o pată însângerată. Ii scoase bluza şi îl pansă.

— Ce fel de om eşti tu? Când te-am întrebat sus pe deal, mi-ai spus că n'ai nici pe dracu.

Axinte izbucni în râs:

— Floare la ureche... Zău că n'am mai simţit nimic. Parcă de asta ne ardea nouă?...

Şi râsul lui voios îi năpădi pe toţi.

Valea apelor vii

Ca la un semn nevăzut, soarele s'a ridicat deodată deasupra crestei muntelui. S'a deșteptat pădurea, s'au luminat sidefiu pereții zecilor de vile, au început să se audă pe străzi glasuri și chemări. Aici, la Olănești sunt acum, sute și sute de muncitori veniți în concediu de odihnă. De cunoscut pe toți ți-i greu să-i cunoști. Dar dacă te duci dimineața la izvoarele de «apă vie», dacă mănânci la cantinele cu mese împodobite cu flori, dacă vizitezi clubul, dacă te așezi pe una din băncile parcului, atunci când vine răcoarea dinspre Parâng, și asiști la spectacolele organizate mai în fiecare seară — atunci te poți împrieteni iute, cu cine dorești.

Intâi l-am cunoscut pe Ștefan Romulus. Stătea pe o bancă și citea. Nu i-am distins bine chipul; mai apoi mi-am dat seama câtă energie și istețime exprimă. M'a atras prin pasiunea cu care citea, acea minunată pasiune pe care o poate pune numai un om liber, în tot ce face pentru a-și îmbunătăți munca și viața, pentru a învăța ce n'a putut învăța în trecut. M'am așezat pe banca lui și, după un timp am intrat în vorbă. Desigur, despre cura de ape am discutat întâi.

— De-ai ști cât m'am chinuit . . . Deabia acum, de câțiva ani, am început să mă tratez. Nu-i așa ușor . . . boala a săpat adânc . . . Și dureros e când inima-ți dă brânci să muncești, să lupți și trupul te ține în loc . . . Vorbea cu ciudă, cu părere de rău.

N'am fost nevoit să-i ogoiesc îndurerarea. Romulus Ștefan e dintr'o plămadă puternică; nu se dă bătut, luptă, are încredere:

— Dar sunt sigur că acum, când m'oi întoarce la raboteza mea, la Târgoviște, am să fiu altul decât când am plecat.

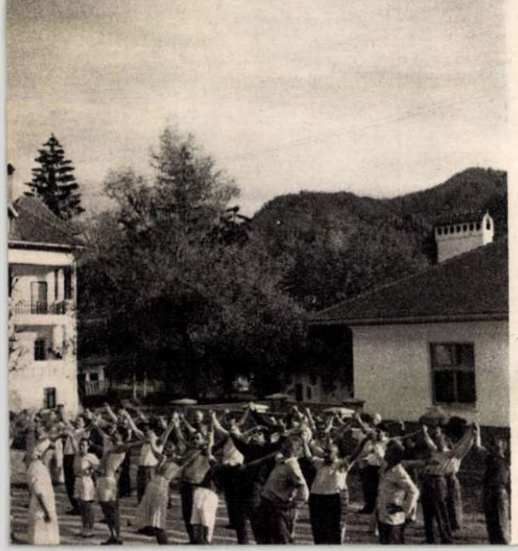

. . . Au prins glas și difuzoarele risipite prin pădure. Intâi, cu un păcănit scurt, cu un ușor și prelungit șuer care evocă oarecum sirena fabricilor, apoi cu largi unde de melodii.

Acum s'a trezit totul; Olăneștii sclipesc în soare.

— Hai, tovarășe Roadefer, ne așteaptă izvoarele.

Sudorul Gheorghe Roadefer, râde sănătos. In fiecare dimineață, de când a legat prietenie cu Ștefan Romulus, merg împreună la cura de apă minerală. Pe drumul străjuit de copaci bătrâni, au vorbit prima oară despre binefacerile curei; apoi și-au spus despre muncă, despre familiile lor, despre gândurile de viitor.

Din urmă vin alte grupuri. Iată trei bărbați. Unul e scund și grăsan și se vede cât de colo că face eforturi să se țină în pas cu tovarășii lui.

— Iar te lași de «cross», nene Gheorghe? Păi cum ne fu vorba? Primii la izvor! Doar, aici faci gimnastică în fiecare dimineață . . . Mă faci de râs față de tovarășul . . . — spune cel din mijloc, arătând spre bărbatul încărunțit din stânga lui. Se vede treaba că acesta e nou venit în stațiune și că ceilalți doi l-au luat cu ei, să-i arate rosturile.

— Și zi, îți place pe aici, tovarășe? îl întreabă — pe semne în continuarea unei discuții — cel din mijloc. Intonează în așa fel cuvintele, cu atâta mândrie în voce de parcă ar fi stăpânul unei case frumoase prin care își conduce oaspeții. Și-mi dau seama pe loc din ce anume izvorăște această mândrie, această bucurie cu neputință de stăpânit: din conștiința că el, petrolistul, tovarășii lui, toți muncitorii și țăranii care au robit în trecut, sunt azi stăpâni ai țării, stăpâni ai tuturor bogățiilor ei, ai fabricilor și sondelor, ai minelor, caselor de cultură, ai apelor vii . . .

Noul venit privește cu încântare în jur și nu răspunde. Trage aer în piept, închide o clipă ochii de parc'ar vrea să-și întipărească pentru totdeauna în minte imaginea măreață a munților și-apoi rostește tare, din toată ființa lui.

— La noi în sat, la Gospodărie, când suntem fericiți, chiuim. Chiuim când ies boabele din gura batozei, când se'nalță porumbii de ne uităm în sus la ei, când culegem viile toamna, când nu ne mai încap sacii cu boabe în coșare, chiuim când mergem cu căruțele să ne dăm cota, Statului. Dacă ar fi să fiu acasă, la întrebarea pe care mi-ai pus-o, ți-aș răspunde chiuind...

— Chiuie, frate, în voie, și aici tot acasă ești!

* * *

«...Mâinile în șold, piciorul drept înfipt în pământ, aplecarea pe stânga, încet, reveniți...»

La această comandă care răsună pe pajiștile din fața pavilioanelor, se supun — la început mai greu, apoi cu tot mai multă convingere — cei care au nevoie de gimnastică. Medicii din stațiune folosesc cu deosebit succes această metodă, izvorîtă din experiența savanților sovietici care au descoperit eficacitatea ei terapeutică.

...Aici e valea apelor vii, străjuită de mesteceni cu frunze ca banii de argint. Din zidirile de piatră curată, țâșnesc fără osteneală apele binefăcătoare, ale pământului, și se dăruiesc sănătății celor ce au nevoie de ele.

— Sunt deabia la a cincia zi de cură și mă simt minunat. Ce vrei? Apa asta, băile cu sulf și iod pe care le fac, aerul, mâncarea bună, te întăresc pe dată.

Intorc capul să văd cine vorbește. O femeie cu fața bronzată de parc'ar fi venit dela mare, cu alta, între două vârste, care-și soarbe în tihnă paharul cu apă. Pe aceasta din urmă o cunosc parcă de undeva, Poate mă înșel... Ba nu; numele nu i-l reține, însă figura ei cu trăsăturile înăsprite dar luminate de o ciudată căldură lăuntrică — nu poate fi ușor uitată. Acum vorbește și se încruntă. I s'au adâncit două cute între sprincene, și ochii-i cenușii au căpătat o atât de puternică expresie, încât mi se pare că i-ar fi greu unui pictor să o redea. Chipul ei, care întrunește acum tot atâta forță, demnitate și hotărîre cât și omenesc, căldură și duioșie, acest chip minunat mi-a rămas în minte, știu, din ziua aceea când am fost la țesătoria în care lucrează. Era un meeting împotriva războiului bacteriologic, deslănțuit de americani în Coreea. Oamenii erau revoltați, condamnau cu asprime noile crime imperialiste. Un muncitor explica tovarășului său despre arma bacteriologică, un bătrânel bătea cu dosul palmei peste articolul din ziar și repeta cu revoltă: «imperialiști, fiare cu chip de om...»

Au luat cuvântul mai mulți muncitori. La sfârșit a vorbit și ea. Ochii îi scânteiau. Vorbea rar, apăsat, vibrând de revoltă, și totuși, cu acel calm caracteristic oamenilor puternici:

— Am doi copii la căminul fabricii, îi știți. Ii feresc de plita încinsă, de câini; dar nu sunt ăștia cei mai mari dușmani ai lor. Sunt imperialiștii, sunt cei care sfârtecă cu baioneta trupurile copiilor coreeni și le trimit jucării cu microbi. Așa ar vrea imperialiștii să facă și cu copiii mei, ai noștri. Dar noi, tovarăși, știm ce avem de făcut: vom munci din toate puterile, vom apăra pacea până la capăt, ne vom apăra copiii și viața nouă. Numai să îndrăznească bandiții...— și, la aceste cuvinte a ridicat pumnul a cumplită amenințare.

Și iat-o acum aici... Tot de dușmani vorbește.

— Da, mi-a povestit un tovarăș despre ce era și aici, la Olănești. Unul singur — Ștefan Tătărescu îi spunea — avea «sărăcuțul» cinci vile aici, la Comanca două, cazinoul și un munte spre Căciulata. Și, pentru că nu le ajungeau toate astea, un părtaș de-al lui, domnul Hönig și-a clădit și castelul din stânga, cum mergi spre izvoare.., Dar s'au dus și Tătărescu și Honig și toți cei de o seamă cu ei; acum toate bogățiile țării sunt ale noastre.

Știi? In fostul castel al lui Hönig facem un muzeu. Ochii femeii s'au înseninat; acum sunt plini de lumină.

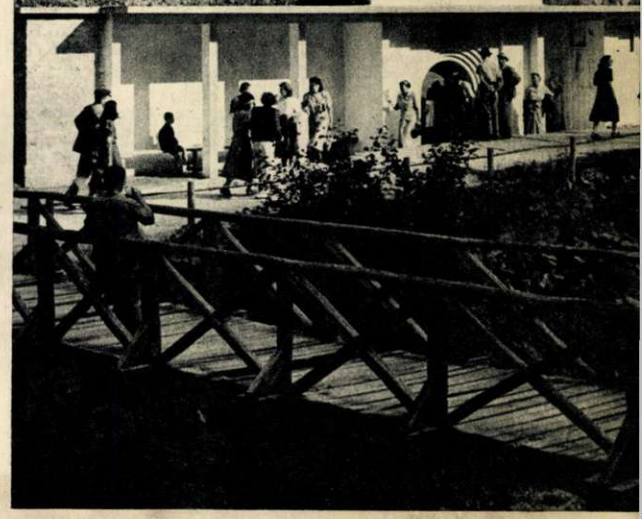

«Cetăţenii Republicii Populare Române au dreptul la odihnă. Dreptul la odihnă este asigurat prin . . . stabilirea de concedii anuale plătite pentru toţi muncitorii şi funcţionarii; punerea la dispoziţia oamenilor muncii a caselor de odihnă, sanatoriilor si instituţiilor de cultură.»

(din art. 78 al Proiectului de Constituţie a Republicii Populare Române).

ODIHNĂ LA OLĂNEŞTI

1. Un minunat prilej de desfătare îl oferă celor veniţi la odihnă plimbările prin pădurile din împrejurimi.

2. Popasul din fiecare dimineaţă, la izvoarele de apă minerală. Cu fiecare nouă zi de odihnă şi de cură, oamenii muncii veniţi la Olăneşti îşi întăresc sănătatea, îşi împrospătează puterea de muncă.

3. La Olăneşti se desfăşoară o vie activitate culturală. La clubul bine înzestrat vin zilnic nenumăraţi vizitatori care citesc, îşi împărtăşesc în cadrul diferitelor consfătuiri ce se organizează experienţa de muncă, joacă şah, etc. Deasemenea staţiunea este foarte des vizitată de echipe teatrale la ale căror spectacole asistă cu plăcere sute de oameni ai muncii. Iată pe vizitatori la un spectacol de teatru.

Spitalul de copii „EMILIA IRSA“

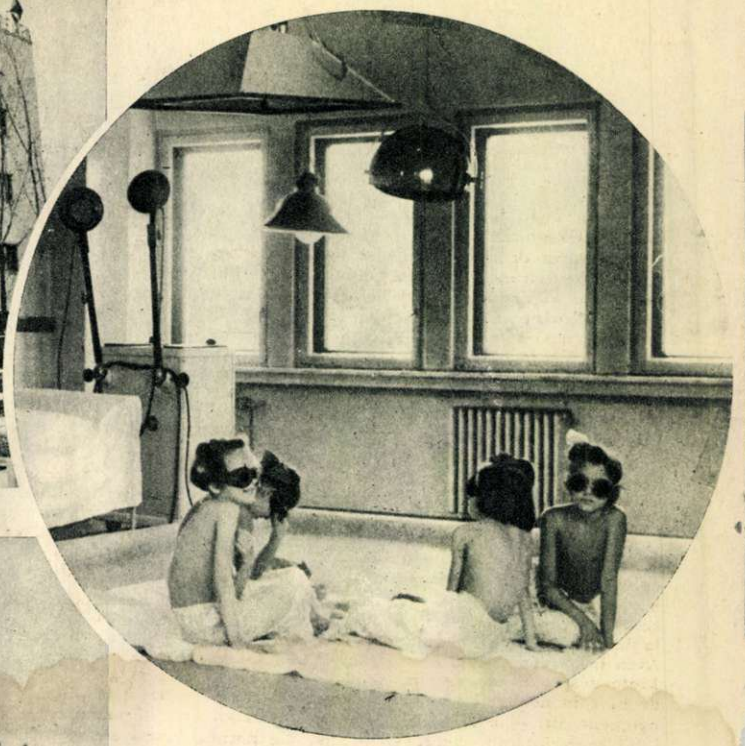

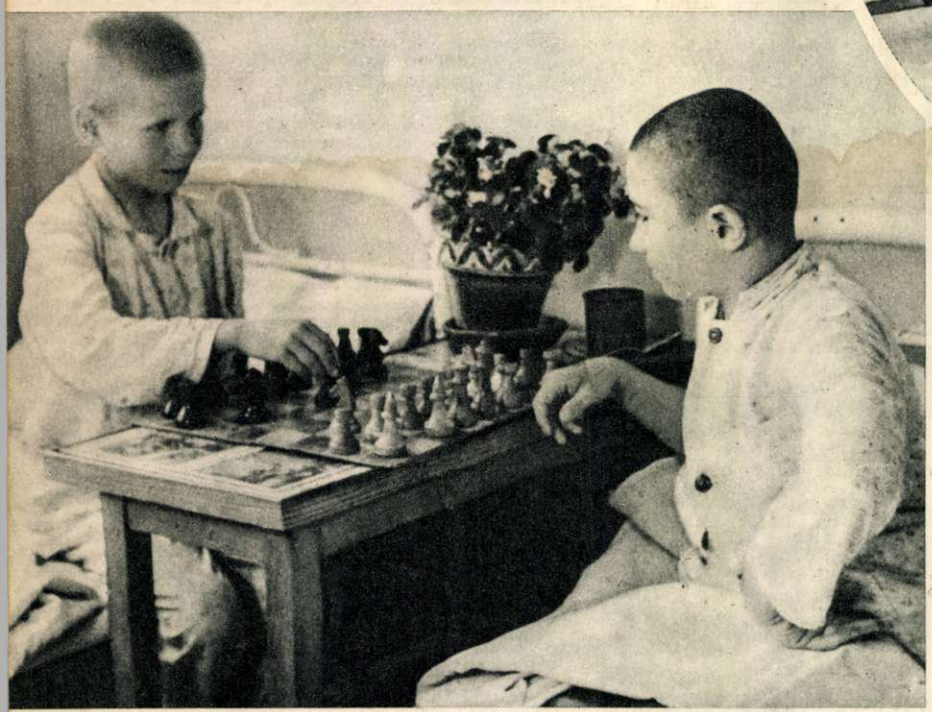

La capătul orașului, în fața ostrovului verde al Parcului Tei, se ridică o clădire înaltă, impunătoare. E unul din cele mai moderne spitale din țară: «Emilia Irsa», măreață realizare din anii aceștia. In fiecare lună sute de copii sunt vindecați aci după cele mai înaintate metode.

In secții speciale, medicii Institutului de Ocrotirea Mamei și Copilului, găsesc noi căi pentru a stăvili reumatismul, bolile respiratorii și alte boli de copii. Un laborator bogat înzestrat ajută și el la înfrângerea cât mai rapidă a bolilor.

Pe coridoare domnește o forfotă liniștită. Aci totul e organizat astfel încât copilul să nu fie rupt de viața colectivului său.

Iată, deschizi la întâmplare o ușă, și fără voie pășești tiptil, să nu turburi un întreg colectiv de mici șahiști. Capete cârlionțate se apleacă cu gravitate deasupra oștilor de lemn ce se înfruntă. Mai încolo alți copii făuresc cu hărnicie obiecte care poate vor figura în vreuna din expozițiile spitalului.

Cei mai mici au și ei distracțiile lor, care izgonesc cu totul gândul bolii. In pătucurile ca de nea, după somnul întremător, o ceată de voinici de o șchioapă fac ochi mari, ascultând poveștile educatoarei. Făt-frumos, sau calul năsdrăvan, locuitorii minunatei țări a basmelor, pătrund și pe calea undelor în spitalul acesta, unde se alcătuesc emisiuni radiofonice pentru copii.

Alături de știința modernă și de jocuri, razele sunt un aliat prețios al medicilor. In sala viu luminată a fizio-terapiei, întinși pe nisip ca la plajă, copiii primesc mângâierea binefăcătorului soare artificial. Iar pe terasa scăldată în raze dela etajul IV, copii dolofani își fac cura de aer. Pe toate chipurile lor înflorește zâmbetul încrederii. Ca mâine micii bolnavi vor strânge voinicește, de bun rămas, mâna prietenilor doctori. Iar în amintire nu le va rămâne un spital, ci un popas într'o clădire luminoasă, unde sunt îngrijiți cu dragoste ca să crească puternici și sănătoși, pentru viața fericită ce-i așteaptă.

Eugen MARIAN

PURECELE

Ştefan HEYM

Desene de L. Brodati

De obicei se întorcea acasă dela tabără, cu maşina. Călătoria, care dura două ore, îl înviora. Inainte de a intra în şoseaua largă, care ducea spre Baltimore, drumul şerpuia vesel printre coline şi pădurici. Fără îndoială era liniştitor pentru nervi şi, după munca pe care o depunea, nu-i strica de loc.

Astăzi fusese gata mai devreme ca deobicei: era sfârşitul săptămânii; Dorris şi copiii desigur că îl aşteptau. Şi, tocmai acum, o pană la maşină! Căpitanul Willy, şeful garajului a bolborosit ceva despre carburator, iar la urmă a spus: „Bun, o să-l reparăm duminică. Sir." Îi venise să înjure, dar tonul respectuos al căpitanului îl măgulise şi se liniştì.

Lăsă maşina în grija căpitanului Willy şi plecă cu trenul. Administraţia nu se îndura niciodată să repare liniile, până nu se producea vreun accident cu zeci de morţi şi răniţi, aşa încât trenurile căilor ferate din Pensylvania huruiau şi se clătinau pe şinele stricate. Îşi luase un bilet la Pullman; era mai comod şi putea să citească. Avea în servietă o scrisoare lungă dela mister Moto despre B-327. Acum, se descurca destul de bine în nomenclatura prescurtată: Lt. — locotenent, Bt. — batalion, B. — serviciul războiului bacteriologic. Scurt şi precis. Ce puţin seamănă toate acestea cu nesfârşitii termeni latineşti şi greceşti, din laborator!

Scoase scrisoarea lui mister Moto, îşi întinse picioarele cât mai comod şi începu să citească. Dar doi ofiţeri de marină care stăteau în faţa lui beau pe întrecute; chiar în clipa aceea, un negru cu vestă albă le aduse câte un „scotch" dublu la fiecare. Aşa că nu era nici o speranţă ca ei să înceteze să vocifereze despre o oarecare Viola. Unul stăruia că Viola e în stare să iubească până la uitare, iar celălalt spunea că nu e decât o femeie stricată, capabilă să stoarcă bani dela oricine.

Se sili să se concentreze. Citind cu toată încordarea, prinse, însfârşit, firul raţionamentului complicat al lui mister Moto. Acesta scria despre o experienţă cu B-327. Toată greutatea era, că bacteriile nu pot trăi în corpul purecelui, dar, în schimb, se simt cât se poate de bine în organismul unui animal cu sânge cald. El şi mister Moto lucraseră multe săptămâni la această experienţă...

Cu mister Moto se întâmplase ceva curios. Nici nu-l chema Moto, avea un nume japonez, despre care nu-ţi poţi aminti nici măcar câte silabe are. Când sosise în tabără, circulau despre el tot felul de svonuri suspecte. De fapt, era un om foarte amabil, cu purtări delicate şi un fel inteligent de a se exprima. Vorbea perfect englezeşte şi-şi cunoştea bine meseria. Nu avea nimic comun cu mister Moto, figura aceea de criminal asiatic, din filmele Hollywood-ului. Un soldat sau un laborant, îl poreclise odată Moto şi porecla îi rămăsese. Mister Moto, însă nu părea deloc stingherit de aceasta. Era, în general, foarte discret şi-şi exprima foarte rar părerile. Numai când venea vorba despre ruşi — şi în ultima vreme aceasta se întâmpla destul de des — atunci, mister Moto avea păreri precise şi începea să vorbească cu atâta vehemenţă, încât stâlcea limba engleză.

Toate experienţele fuseseră concepute de mister Moto. Dar pentru oricine pricepe, cât de cât, lucrările de laborator, era clar că singur n'ar fi reuşit. Colonelul Young spunea: „Fără profesorul Ellington, B-327 ar fi rămas, pururi, un vis irealizabil". Colonelul Young este, în sufletul lui, un romantic. Asta se vede chiar şi din felul în care se exprimă.

— Cynthia! se auzi o voce sonoră de femeie. Cynthia, javra dracului!

Profesorul ridică ochii. Pe culoar, o doamnă, opintindu-se, trăgea de o curea cenuşie un căţeluş care se repezise înainte şi se silea să-l ţină în loc.

Dar Cynthia avea planurile sale. Se furişă sub banca profesorului, se aşează comod şi începu să mârâie.

— Nu e voe cu câini în vagonul „meu". spuse îngrijitorul.

— Cynthiaa! Cynthiaa! striga primul marinar, care, pentru moment, uitase de Viola: holba ochii la doamnă.

— Domnişoara ar trebui să predea căţelul la vagonul de bagaje, repetă îngrijitorul vagonului.

— „Ar trebui!" Un negru murdar să nu mă înveţe pe mine ce trebue să fac cu căţelul meu!!

— Imi pare rău, doamnă, dar trebue să chem conductorul.

Cynthia ieşise de sub fotoliu şi se oprise în faţa profesorului, uitându-se la el desaprobator. Era o căţeluşe plină de haz, cu ochiul stâng tivit cu negru. Trupuşorul ei neastâmpărat tremura şi se mişca neîncetat. Doamna se apropie tiptil, o prinse pe Cynthia în braţe şi o strânse, tare, la piept.

Profesorul Ellington îşi strânse hârtiile în servietă şi o închise. Trenul începea să-şi micşoreze viteza. Prin fereastra vagonului se vedeau periferiile Baltimore-ului.

* * *

Ellington era un bărbat înalt şi bine legat, cu înfăţişare plăcută. Avea principii ferme, treburile îi mergeau bine şi, afară de aceasta, primise destulă educaţie, ca să nu se amestece în discuţiile altora. In felul acesta putu fi, treptat, avansat, căpătând funcţia de asistent.

Cu Dorris, făcuse cunoştinţă încă pe când era student şi se îndrăgostise subit de ea. Acum au doi copii, pe Norwood junior şi pe Elisabeth şi o casă în împrejurimile Baltimore-ului, cu grădiniţă şi seră, de care îi place să se ocupe. Oamenii vorbeau despre familia Ellington, ca despre una din cele mai fericite familii americane.

De aceeaşi părere era şi profesorul Ellington, deşi uneori, această orânduială inviolabilă a vieţii îl sâcâia. Poate chiar acesta a fost motivul care l-a îndemnat să primească propunerea pe care i-a făcut-o odată, unul din decanii facultăţii. Cu multă prudenţă, acesta îl informase că ministerul de război are nevoie de serviciile lui. Lucrul era de o importanţă deosebită şi universitatea n'avea să-i facă greutăţi.

Dar, contrar aşteptărilor, activitatea din tabără nu adusese nimic nou în viaţa lui. E drept, în această muncă trebuia să aibă, zilnic, de-aface cu microbi periculoşi, dar pentru un bacteriolog nu e greu să se deprindă cu asta, doar nu e un simplu chirurg sau dentist. In afară de asta, i se interzisese să povestească ce se petrecea în tabără. Dar nici înainte nu-i plăcuseră lui Ellington conversaţiile legate de specialitatea lui, mai ales că, pentru neiniţiaţi, aceasta era tot atât de uşor de înţeles ca şi alfabetul chinez Aici primea un salariu mult mai mare decât la universitatea lui John Hopkins. Ministerul de război îi făcuse şi o asigurare de 100.000 dolari, şi plătea regulat ratele stabilite. In tabără, avea relaţii cu mulţi ofiţeri care nu erau nici mai deştepţi, nici mai proşti decât alţii. Duminicile şi le petrecea acasă; atunci, totul era la fel ca şi înainte...

Ca deobicei, în acea duminică lua masa cu familia. La capete, profesorul şi Dorris, pe laturi, copiii. Masa decurgea în familia profesorului, în atmosfera obişnuită de strictă bunăcuviinţă. Profesorul mesteca fără grabă. Dorris veghia ca fiecare să aibă destui cartofi, salată şi celelalte. In timpul mesei, conversaţia nu era stimulată.

— Ce-i cu tine? întrebă, deodată, Dorris, înălţându-şi sprincenele.

Profesorul încetă să-şi scarpine piciorul drept de piciorul scaunului şi se uită la Dorris, cu nedumerire.

— Iţi lipseşte ceva? se interesă mai departe Dorris.

Profesorul tăcea, buimac.

— Trebue să chem tâmplarul să repare piciorul scaunului, hotărî Dorris.

— Scaunul n'are nimic, bolborosi el.

— Atunci dece nu stai la un loc?

Ellington se posomorî. Norwood junior rânji vesel, cu toţi dinţii, iar micuţa Elisabeth îşi muta privirile, dela «mammy» la «daddy», simţind că, la masă, se petrece ceva neobişnuit.

Parcă dinadins, picioarele scaunului erau rotunde. Şi stofa pantalonilor atenua scărpinatul, aşa că operaţia nu-i producea nicio uşurare. In cele din urmă, Ellington se hotărî: se aplecă, îşi suflecă pantalonul şi începu să se scarpine cu unghiile. Bine înţeles, Dorris fu nemulţumită, dar el îşi văzu de treabă cu şi mai multă înverşunare.

Deodată, mâna îi încremeni. Simţise, între degete, o uşoară umflătură. O băşicuţă, nu mai mult, dar, de jur împrejur, pielea părea inflamată; deci aici avûsese loc pişcătura.

Incetă să-şi mai pipăe piciorul şi se îndreptă în scaun.

Işi tăie carnea în farfurie, dar nu putu mânca. Rămase cu cuţitul şi furculiţa în mână, privind absent bucăţile de carne.

— Dar ce-i cu tine? întrebă Dorris enervată.

— Nu mi-e foame.

— Ţi-am mai spus să nu te saturi cu aperitivul, când ştii că te aşteaptă masa acasă! Toate sunt acum aşa de scumpe şi tu...

Nici nu auzea ce spune, cuvintele ei sunau, parcă, undeva, departe. Picioarele i se făcuseră ca de vată.

Lăsă cuţitul şi furculiţa în farfurie. Apoi se ridică de pe scaun, murmurând: «Scuză-mă, te rog», şi ieşi din cameră.

— Unde te duci? întrebă Dorris. Era încă supărată, dar, cuprinsă de nelinişte, se luă după el. Profesorul nu răspunse.

Urcă scara, sprijinindu-se de balustradă, treaptă cu treaptă, parcă în silă. Se opri pe platforma de sus ca să-şi tragă răsuflarea. Apoi intră în camera de baie şi încuie uşa, răsucind cheia de două ori, în broască.

Camera de baie era zugrăvită în verde închis. Lângă cadă un covoraş, la fereastră, perdeluţă, iar chiuveta de faianţă şi nichel, strălucea. Culoarea verde era liniştitoare. «Prostii», se gândi el. Un om poate avea mâncărime dintr'un milion de motive şi la urma urmei, nu e prima dată că îl mănâncă piciorul. Şi copiii se scarpină cu unghiile, când nu sunt destul de supraveghiaţi. Chiar şi pe patul morţii se scarpină omul, dacă infirmiera nu-i face frecţia la timp. La urma urmei, ce este toată viaţa, decât o

lungă alternanță între mâncărime și înlăturarea ei?

Surâzând acestui gând, mai înviorat. Își puse piciorul pe scăunel și își suflecă pantalonul. Umflătura era tot acolo, roșeața deasemeni, iar la mijloc era o pată mică, albă. Strânse umflătura între degete, apoi o lăsă. Câteva minute rămase albă, apoi sângele veni la loc. Îl străfulgeră un gând: el, profesorul Ellington, este un animal cu sânge cald. Profesorul cunoștea în toate amănuntele drumul pe care îl străbătuse sângele lui dela umflătură, prin vene, cord, artere, până la cele mai mici capilare din vârful degetelor. Așa cum curge apa prin canale și conducte, sub străzile și piețele unui oraș mare. Ori, se poate spune așa, dintr'odată, ce poartă cu ea această apă?...

Se apropie de oglinda atârnată deasupra chiuvetei, aprinse lumina, apoi deschise gura și scoase limba. Limba era cărnoasă, cu vârful roșu, iar dinții, afară de câțiva plombați, erau impecabili.

Pe limbă se vedea clar o membrană cenușie.

Putea să fie dela stomac. Ce mâncase oare? Nimic ce i-ar fi putut face rău, își aminti el. Acolo, în tabără, nici micuței maimuțe nu i-au dat ceva ce i-ar fi putut strica stomacului ei maimuțesc; la ei, regimul alimentar era foarte sever pentru animalele de experimentare...

Își aduse aminte cum a scos chiar el, cu penseta, limba maimuței. Mister Moto îi descleștase maxilarele. Pe limba maimuței se vedea clar o membrană cenușie, da, cenușie! Când mister Moto i-a dat drumul, maimuța a sărit în cel mai depărtat colț al celulei, tremurând toată de indignare. Mister Moto a scos din buzunar câteva bomboane și i le-a aruncat.

— Capul sus, mititico, despre tine are să vorbească în curând tot universul! spusese mister Moto. Apoi adăugase cu o căldură neașteptată în voce:

— Acuma ai puțină temperatură, mâine vei simți dureri în stomac, în piept, în ceafă, capul ți se va fărâma în bucăți. Apoi or să iasă din funcțiune, unul după altul, toate organele, numai sistemul nervos va mai transmite fiecare acces de durere. Iar poimâine...

Profesorul Ellington îl vedea acum aproape aevea pe mister Moto zâmbind și depărtându-se de cușcă. Și auzea limpede vocea colegului său: „Acum, trebue să te ferești cu mare grijă de micul nostru pacient, profesor Ellington. Maimuța noastră este infectată. Ferească dumnezeu dacă sgârie, mușcă sau scuipă pe cineva în obraz, — și animalele acestea nu-și dau sufletul fără să se lupte. Pentru cel care se va atinge acum de ea... nu dau nici un cent de lemn..."

Mister Moto râsese. Era încântat că putuse să folosească o zicătoare americană modernă... Apoi a clătinat din cap și a spus:

— Dacă am aplica experiența aceasta la om, procesul ar dura, probabil, o zi-două mai mult...

«Ei, gândi profesorul Ellington, mi se pare că mister Moto are norocul să facă experiența aceasta...»

* * *

La plecare n'a sărutat-o nici pe Dorris, nici pe copii. Și a fost chinuitor de greu să întoarcă capul când Dorris, ca deobicei, s'a ridicat în vârful picioarelor și i-a întins buzele. A întors capul și n'a văzut cum ei i s'au mărit ochii de mirare întristată.

Luă un taxi până la gara Pensylvania. Mâncărimea dela picior nu încetase; se scărpina cu exasperare. N'are decât să creadă ce vrea șoferul, care se uita la el prin retrovizor. Acum nu-i mai păsa ce crede lumea. Poate va mai prinde trenul de 5,30 pentru tabără, deși aceasta îi era acum cu totul indiferent. Simți că se ducea acolo numai ca să facă ceva, să fie acolo în tabără. Avea să răstoarne toate laboratoarele. În tabără sunt sute de medicamente antiepidemice: împotriva ciumei, holerei, tifosului, febrei galbene, împotriva tuturor bolilor posibile, provocate de microbi. O să vorbească cu mister Moto. Da, o să vorbească cu japonezul acela politicos și stăpânit. Dar, doamne, el știe ce-o să-i spună mister Moto! Alegându-și cuvintele, prudent, mister Moto îi va repeta ceeace îi mai spusese, când începuseră să lucreze împreună la B—327: «Frumusețea acestei experiențe, spusese atunci japonezul, adevărata ei frumusețe, tocmai asta este: că, împotriva acestei infecții nu există nici un antidot; în tot cazul, omenirea are să mai caute mult și bine, un mijloc de apărare împotriva acestui microb...»

Coborând din mașină, simți o mare slăbiciune. Despărțirea de Dorris și copii îi sleise ultimele puteri. Sau, poate că se schimbă compoziția chimică a sângelui?

Luă un bilet pentru tabără. Până la sosirea trenului mai erau unsprezece minute.

Intră în restaurantul gării și comandă un brandy.

Băutura îi mai potoli durerea de stomac. Zâmbi. Dacă i-ar da maimuței alcool, poate că n'ar suferi atât. Totdeauna îl mira cruzimea cu care își făcea mister Moto experiențele. Cu ce era vinovată biata maimuțică, de trebuia să sufere atât de cumplit, și să piară în chinuri? Își aminti că voise să intervină, să injecteze un amestec oarecare în trupușorul maimuței, care se cutremura în convulsii. Mister Moto s'a uitat la el cu mirare: «N'am știut că ești atât de sentimental. Nu se poate așa. Oare nu e important să fixăm toate datele despre B-327, inclusiv acțiunea convulsivă asupra celor mai fine fibre nervoase?»

Profesorul Ellington nu era sentimental; era doar, un om de știință. E adevărat, încă din copilărie exista în sufletul lui o oarecare milă pentru animale, și tocmai aceasta l-a dus la ceeace i se întâmpla acum. Își aduce aminte cum îi înflăcărase imaginația de adolescent o carte, citită întâmplător, despre Pasteur și alți vânători de microbi. Dacă n'ar fi dat peste această carte, se prea poate să nu fi ales bacteriologia, și acum ar fi fost chirurg sau terapeut. Ce ciudat: exemplul vieții unui om poate să-ți schimbe cu totul cursul vieții, și chiar... să te omoare!

Durerea reîncepu.

— Chelner, încă un brandy, strigă el, străduindu-se să urle mai tare decât difuzorul atârnat de peretele barului.

Nu! Acum înțelege. El n'a aplicat în viața lui, exemplul lui Pasteur. Pasteur vâna microbi, și-i omora. Iar el... el îi cultivă și îi crește pentru a ucide. Și acum, ei îl ucid pe el, James Norwood Ellington.

Îl ucid pe el, cum o ucid pe maimuțică; nici el, nici ea, n'au nicio vină. Poate fi, oare, învinuit un om, că a mers, toată viața, cu ochii legați? Când decanul facultății i-a propus să lucreze în tabără, nu i-a spus nici un cuvânt despre ce anume trebue să facă acolo. Nu i-a spus: «Mister Ellington, vei avea un bun prilej de a ucide maimuțe și... — un gând nou, teribil, pătrunse acum în conștiința profesorului, așa cum se prăvălește o stâncă peste o șosea de munte, — și de a ucide apoi mici coreeni și chinezi... și cine știe câți alți oameni...»

Nu, decanul nu-i spusese toate acestea. I-a vorbit numai despre avantajele acestui serviciu, despre bunele condiții în care avea să facă cercetări. Apoi simțind că subalternul lui șovăie, a adăugat: «Bine înțeles, nu te silesc, dar cunoști situația în universitate, dacă rămâi aici, vei rămâne asistent până vei cărunți...»

Ce putea face un om care avea de susținut o familie, o casă, un anumit standard de existență?

Ceasul din peretele barului arăta ora cinci și treizeci și două de minute. Cuprins de o frică subită, exclamă:

— Barman, merge bine ceasul?

— La secundă, Sir, ca toate ceasornicele din gară. Ora căilor ferate.

Scăpase trenul spre tabără. Următorul pleca abia la miezul nopții. Îl copleși nepăsarea. «Tot una. Tot nu-i puteau fi de nici un ajutor, acolo, în tabără. Îl vor izola și vor urmări cum moare, cum urmărea și el moartea micuței maimuțe; el și mister Moto. Mi-e ciudă că nu pot da acum ochii cu mister Moto. Probabil că se află în laborator... Și eu, aș putea să-i ofer cea mai minunată posibilitate să facă observații științifice asupra acțiunii lui B — 327, la om. Sunt chiar gata... — profesorul simți că îl cuprinde o furie oarbă, — sunt gata să-i predau funcția de cobai, chiar lui, lui mister Moto în persoană... Nu e greu să-l agăriu în obraz, să-l scuip în față». Profesorul alungă repede varianta cu mușcătura: nu se putea închipui mușcându-l pe mister Moto...

Profesorul rămase multă vreme nemișcat. Deodată, începu să râdă, la început încet, apoi mai tare și, însfârșit, în hohote de bas răgușit. Chelnerul îl privi cu mirare, înspăimântat. Iată-l, paradoxul secolului XX! El, profesor James Norwood Ellington, a devenit acum o «armă secretă», o bombă bacteriologică, care poate exploada singură. El, profesor Ellington, condamnat la o moarte chinuitoare, poate, dacă vrea, să se răzbune. Să se răzbune pe cei vinovați de moartea lui.

Crainicul anunță sosirea trenului de 5,45 pentru Washington. La Washington se afla colonelul Young, cu sufletul lui romantic. La Washington, la Pentagon*, se ascundea, în cabinetul lui, colonelul Young-ucigașul, iar în alt cabinet stă generalul Van-Dewinter, comandantul suprem al tuturor purecilor, păduchilor, păianjenilor, ploșnițelor și al tuturor bacteriologilor.

Profesorul Ellington își frecă mâinile, surescitat. Gândul teribilei puteri cu care era înzestrat acum, îl cuprinse cu totul. Și durerile aproape încetaseră; rămâsese numai cu o ușoară mâncărime.

Plăti și plecă grăbit.

* * *

Nu era greu pentru el să străbată clădirea Pentagonului. Actele lui — mai ales biletul de trecere, învelit în celofan și iscălit de aghiotantul generalului — aveau efectul unei baghete magice. Dar pierduse peste jumătate de oră, căutând ușa cu tăbliță: «Colonel S. F. Young, direcția războiului chimic».

Locotenentul, care semăna grozav cu un purceluș, — cu obrajii roz și ochii albaștri, — exprimă cele mai sincere regrete: colonelul plecase acum un ceas. Nu, nu putea spune unde, mâine e duminică, înțelegeți și Dumneavoastră.

Durerea din piept se accentuă, străpungându-l până în spate. Dar dacă mister Moto a greșit? Dar dacă bacteria acționează, la om, la fel de repede ca la maimuță?

— Nimeni altcineva nu vă poate ajuta?

Profesorul Ellington se gândi o clipă:

— Da, spuse el, mai e cineva. Președintele.

— Poate aveți nevoie de o mașină, Sir? propuse în grabă locotenentul.

— Nu, n'am nevoie. Mulțumesc.

* * *

Hotărîse: «Cât mai am putere, merg pe jos». Aerul curat îi va face bine și timp avea. De sigur că omulețul care dispune de comandantul suprem al tuturor purecilor, păduchilor, ploșnițelor și bacteriologilor, n'are de când să părăsească Casa Albă, acum. Iar mâine e duminică. Toți gură-cască își petrec duminicile lângă Casa Albă. Omulețului îi place să fie

* Ministerul de război al S. U. A.

văzut... Am să mă amestec în mulțime și am să aștept prilejul potrivit.

Era o noapte minunată, caldă, înstelată. Merse, agale, pe malul Potomacului, socotindu-și parcă fiecare pas. Mâncărimea din pulpa piciorului parcă mai scăzuse; totuși, simțea o slăbiciune generală și, la fiecare două-trei minute, pântecele i se contracta și o durere ascuțită îi străpungea ceafa.

Două probleme îl chinuiau fără încetare și, conform obiceiului, încercă să le analizeze sistematic. Prima: trebue să reziste, să sufere, până ce va exploda bomba, adică el însuși. A doua: trebue, totuși, să înțeleagă cum s'au întâmplat lucrurile. In privința primei probleme, aici nu poate inventa nimic: trebue să-și păstreze forțele cât va putea mai mult, trebue să se aibă în mână până la urmă, chiar și în agonie. El nu e o maimuță. Nu e un animal mut, el e om! Cât despre a doua problemă, i se pare că a și găsit răspunsul! Purecii, purtătorii lui B—327, erau ținuți într'un loc anume, căruia îi spuneau «circul purecilor».

De dimineață, profesorul intrase și el în «circul purecilor».

Stătuse acolo câteva minute, observând ghemotocul negru al morții, care mișuna în cutie.

Iată când s'a putut întâmpla! Ridică cu greu capul, strâns parcă într'o menghină. Pe cer, norii se risipiseră, erau o mulțime de stele, mai multe decât purecii din camera aceea blestemată.

Cu fruntea scăldată în sudoare, se sprijini de balustrada podului. Convulsii grozave — agonia? — îi sfârtecau mărunțaiele.

Luă o cameră la hotelul Statler, ceeace nu-și permisese niciodată, înainte. Acum, nu mai avea nevoe să facă economie. De Dorris și de copii avea să îngrijească societatea de asigurare. Da, în țara asta poți fi plătit și ca să ucizi, și ca să fii ucis. Dolarul cumpără și plătește orice.

Dolarii curgeau ca un fluviu și se revărsau, în râuri și pâraie, în hotelul Statler. In hall, la bar, în sala de dans, mulțimea se înghesuia peste tot. Bărbați voinici, bine hrăniți, îmbrăcați fără cusur, cu fețe de culoarea cărnii crude. Femei, în rochii scumpe, cu pieptănături extravagante, împodobite cu pietre scumpe din creștet până în tălpi. Cum îi ura, în acele clipe! Ura lui era la fel de puternică, că otrava pe care o purta acum în corp. Toată bogăția și strălucirea lor poate fi distrusă de niște pureci dătători de moarte... Din toate făceau ei aur: din pureci, din atomi, din tancuri, din avioane, din tunuri. Și, să fim drepți: știau să facă aur...

Se închipui, deodată, pe el profesorul Ellington, strecurându-se prin mulțimea asta strălucitoare, alegându-l pe vizitatorul cel mai gras și mai roșu la față, și spunându-i: «Scuzați-mă, Sir». Celălalt se întoarce, iar el îl scuipă drept în față. Nu, trebue să-și înnăbușe această dorință. De câte ori va reuși să scuipe? Odată, de două ori; apoi, se va pomeni cu toți polițiștii din garda hotelului. N'are dreptul să-și irosească bomba asupra primului venit...

Se urcă în cameră, se desbrăcă și se culcă. Nu-i era somn. Cum să-i fie? Piciorul începuse din nou să-l mănânce, durerile îi reveniseră, iar capul îi roia de planuri: planuri pentru mâine, ultima duminecă din viața lui. Trecuse adesea pe lângă Casa Albă, — odată chiar a fost acolo, la o recepție. Poliția și agenții secreți n'aveau cum să bănuiască pe un om bine îmbrăcat, cu înfățișare de academician; astfel de oameni nu poartă în buzunar mașini infernale. Totul era să se așeze cât mai aproape pentruca scuipatul să nimerească la țintă. Eu n'am ce să pierd: port moartea în mine, aceasta îmi dă puterea să mă strecor prin orice cordon...

Aproape de ora unu simți o fierbințeală atât de mare, încât nu mai putu sta culcat. Trebuia să se uite în oglindă, să-și privească limba. Membrana era mai deasă. Pulsul era de o sută zece, inima îi bătea ca un ciocan și privirea îi ardea cu o flacără sălbatecă.

Petrecu restul nopții într'un fotoliu, lângă geam. In cameră era zăpușeală, dar el nu avusese putere să deschidă fereastra. Prin geam se vedea cum începeau să albească zorile. Insfârșit, ațipi.

Se trezi aproape de ora unsprezece. Îl durea tot corpul, de parcă peste el ar fi trecut un camion. Temperatura, totuși, îi scăzuse. Să

riște să facă un duș? Ieșind din camera de bae, tremura de frig: durerile reîncepură și mai chinuitoare decât în ajun. Pe când se îmbrăca nu-și putu stăpâni gemetele.

Liftierul îl salută vesel: „Bună dimineața", dar cuvintele i se opriră în gât: domnul acesta voinic arăta ca un cadavru. Profesorul se sili să ia, la restaurant, o ceașcă de ceai, dar de mâncare aproape că nici nu se atinse. Apoi luă o mașină și se îndreptă spre Casa Albă.

Prin fața porții, se plimbau trei-patru polițiști. Dincolo de poarta de fier, străluceau verdele tânăr al ierbii. La toate ferestrele, perdelele erau lăsate. Se opri pe trotuar și rămase un timp nemișcat, privind clădirea din spatele mulțimii de gură-cască, care înconjura gardul. Insfârșit, se apropie încet de poartă.

Deodată, fu doborît de o durere insuportabilă. Își încleștă mâinile de vergelele de fier ale gardului, încercând în zadar să respire.

— Ce ai, moșule? îl întrebă polițistul. Acesta, era un tânăr înalt, cu obrazul roșu și cu ochii mici și bulbucați. „Nu te simți bine?"

— Ba mă simt bine. Profesorul se desprinse cu greu de gratii.

Polițistul dădu din cap, cu îndoială:

— Pari cam bolnav.

După o clipă de tăcere, polițistul adăugă:

— Tot felul de oameni ciudați. Vin aici de parcă ar fi mormântul lui Christos. Au venit și azi, când n'au nimic de văzut, doar o clădire pustie.

— O clădire pustie? întrebă profesorul.

— Păi!... Nu-i nimeni! Harry a plecat cu yachtul, vremea e tocmai bună.

— Ești sigur? întrebă profesorul, prefăcându-se indiferent. Și când se întoarce?

Polițistul zâmbi:

— Cine știe! Dacă eu aș fi președinte, aș pescui toată săptămâna... De asta e președinte.

Toți gură-casă, împreună cu polițistul, Casa Albă, toate se învârteau cu el. Se depărtă ca să nu cadă pe trotuar. Vocea de bas a irlandezului, în uniformă de polițist, continuă să-i vâjâie în urechi: Harry a plecat, cu yachtul, vremea e bună, vremea cea mai potrivită pentru președinte...

Profesorul umblă multă vreme pe străzi. Abia mișca picioarele; oamenii se uitau după el. Mergea fără țintă, nevăzând nimic înaintea lui. In cap, îi stătea ca un cui, un gând: „Să-i găsească, să-i găsească pe cei vinovați de moartea lui, să-i găsească și bomba să explodeze. Bomba este el, el e răzbunătorul. Trebue numai să apese pe trăgaci și... Toate se învălmășeau în capul lui. Unde este acum Harry cu yachtul lui? Da! El este „boss"-ul. El dispune până și de comandanții supremi ai tuturor purecilor, păduchilor, păianjenilor... Dar mai este cineva mai mare decât Harry, și care dispune și de Harry însuși; înainte, înapoi, stop! Cine e ăla? Cine este principalul, adevăratul ucigaș, care a poruncit să fie ucisă maimuțica și toți oamenii care vor pieri de pe urma lui B—327, și el însuși, el, James Norwood Ellington?...

Se opri în fața unui magazin și, deodată văzu un om care îl privea stăruitor. Deși geamul gros al vitrinei deformă ușor conturul feței și trăsăturile acelui om, totuși, el putea fi văzut foarte deslușit. Inalt, bine făcut, cu o înfățișare plăcută; un american obișnuit, proprietar al unei case din împrejurimi, bine îmbrăcat, fără nimic vicios în trăsături și în privire. Omul acesta avusese deplin posibilitate să spună „nu" decanului facultății, putuse să refuze să execute ordinele colonelului Young, și să nu se supună generalului Van-Dewinter; împreună cu alte mii ca el, ar fi putut să ridice vocea și să salveze astfel mulți oameni, și... chiar viața lui, a lui James Norwood Ellington. Dar el nu făcuse nimic din toate acestea. Îl împiedicaseră câteva mii de dolari și dorința de a căpăta mai repede titlul de profesor. Acum, stă ca un vinovat: ca un condamnat, care e, totodată, un ucigaș.

Automat, profesorul privi firma: era o farmacie. Scoase repede dintr'un buzunar un carnet cu antet, pentru rețete, și completă o foaie. Apoi, împinse ușa și intră în magazin.

Citind rețeta, farmacistul se încruntă. Apoi, se sui până la un raft de sus, din spatele biroului, și scoase din dulăpior un pachețel.

— Să fiți cu băgare de seamă cu medicamentul ăsta, spuse farmacistul. Poți să adormi și să nu te mai trezești.

— Știu. Sunt medic și am scris rețeta singur.

— Mă rog, atunci e în regulă.

— V'aș ruga să fiți atât de bun să-mi dați un pahar cu apă. Dar, vă rog, să fie rece. Nu suport apă călduță.

* * *

— Cynthia, spuse doamna mustrător. Nu ți-e rușine, neascultătoareo? Nu ești un cățel cuminte!

Cynthia ședea pe masă, în cabinetul unui medic veterinar și se scărpina cu lăbuța la urechea stângă.

— Sunteți sigur, doctore? stăruia doamna. Nu e bolnavă?

— Foarte sigur, răspunse veterinarul.

Doamna ședea în fotoliu, neliniștită și nervoasă.

— Și n'are nimic, afară de acești... acești...

— Pureci, îi suflă doctorul calm. Se încuibă adesea, la câini. Așa e felul lor: Am să vă dau o cutioară cu un praf.

— Teribil! exclamă doamna, scărpinându-se, pe neobservate, la pulpă.

— N'aveți de ce să vă neliniștiți, doamnă. Aceste insecte trec foarte rar, dela câini, la om. Sar uneori și pișcă. In tot cazul, în cutiuța aceasta este praf destul, și pentru câine, și pentru Dumnevoastră.

Doctorul luă cățelul de pe masă și, ascunzându-și un zâmbet, îl puse pe podea, spunând:

— Am de primit dela Dumneavoastră, doamnă, zece dolari.

In curând pe ecranele Capitalei

«OROPSIȚII»

Acest film indian, realizat în studiourile organizației cinematografice indiene «Radha film» este o cutremurătoare mărturie a tragediei și suferințelor poporului de 400 milioane al Indiei. Filmul demască cruzimile reacțiunii indiene și ale colonialiștilor anglo-americani, care înfometează, jefuiesc și extermină poporul indian. Dar «Oropsiții» încep să se ridice la luptă—și filmul se încheie cu fața spre viitor, chemând poporul indian la cucerirea libertății sale.

«GEORGIA SOVIETICĂ»

Dela înălțimea avionului se deschid în fața spectatorului minunatele privelişti ale Georgiei Sovietice: uriașe uzine metalurgice, câmpurile bogate ale colhozurilor, palate, sanatorii cufundate în verdeață, căi ferate șerpuind prin munți, stâlpii înalți ai liniilor electrice de înaltă tensiune.

Arătând marile prefaceri sociale din ultimele patru decenii ale istoriei poporului georgian, eroismul poporului georgian în anii războiului ca și în anii construcției postbelice precum și prietenia indestructibilă dintre popoarele Uniunii Sovietice, filmul «Georgia Sovietică» este o încântătoare prezentare artistică a realității sovietice. Filmul a obținut la recentul Festival Internațional al Filmului dela Karlovy-Vary, premiul pentru film în culori.

«INIMI DE OȚEL»

Acest nou film polonez reconstituie un episod emoționant din lupta poporului polonez împotriva ocupanților hitlerişti. Acțiunea filmului se desfășoară într'o regiune minieră. In ciuda teroarei gestapoului, muncitorii conduși de partid și însuflețiți de victoriile Armatei Sovietice duc la capăt o îndrăzneață acțiune antihitleristă. «Inimi de Oțel» simbolizează dragostea de patrie și ura neîmpăcată împotriva dușmanilor poporului polonez. Artiștii L. Laskowska, H. Buckzynska, St. Winczewski au însuflețit cu măestrie figurile eroice ale rezistenței.

Marele nostru scriitor I. L. Caragiale se bucură de o popularitate deosebită în Uniunea Sovietică. Anul trecut Editura de Stat pentru Literatură a U.R.S.S., a publicat o culegere de opere alese ale lui Caragiale. Oamenii sovietici au sărbătorit la 30 Ianuarie crt. a 100-a aniversare a nașterii eminentului satiric român. Recent, nemuritoarea comedie a lui Caragiale «O scrisoare pierdută» a fost prezentată la Teatrul de Satiră din Moscova, la Teatrul de Comedie din Leningrad, la Odessa, iar pentru începutul stagiunii viitoare este programată pe scenele teatrelor a peste 20 de orașe importante din Uniunea Sovietică.

Prezentarea capodoperei literaturii dramatice românești a fost făcută cu multă minuțiozitate și spirit creator de artiștii sovietici. Ei au vizitat expoziții special organizate în acest scop, au studiat epoca respectivă din istoria României și au reliefat valabilitatea satirei caragialiene, care lovește deopotrivă în regimul burghezo-moșieresc din România veche și în actualele rânduieli politice din orice țară capitalistă. Regizorii N. V. Petrov și V. Plucek dela Teatrul de Satiră din Moscova și I. Iurski și G. Florinski dela Teatrul de Comedie din Leningrad, artiștii P. Pol (Zaharia Trahanache), V. Henkin (cetățeanul turmentat), V. Lepko (Farfuridi), G. Dore (Cațavencu,) V. Jukovskaia (Zoe Trahanache), etc., au merite deosebite în redarea cu mult succes a personajelor comediei lui Caragiale. Artiștii sovietici au simțit multă dragoste pentru creația marelui scriitor român. Artistul poporului al R.S.F.S.R. Pavel Pol — care în cei 40 ani ai activității sale a jucat aproape 300 roluri — declară: «Sunt fericit că am avut posibilitatea să adaug acum la cele mai bune roluri ale mele, tipul afaceristului politic înveterat Zaharia

«NEUITATUL AN 1919»

...In 1919, asupra Petrogradului — leagănul revoluției — atârna o mare primejdie. Unități ale gărzilor albe alcătuite de intervenționiști înaintau amenințând orașul cu încercuirea. Ambasadele străine împânzeau orașul cu o rețea de agenți complotiști contrarevoluționari. In acest moment, când inspiratorii intervenției socoteau victoria asigurată, V. I. Lenin trimite pe I. V. Stalin la Petrograd, învestindu-l cu puteri extraordinare. Tovarășul Stalin ridică la luptă gloriosul proletariat al orașului, precum și pe marinarii flotei din Marea Baltică. El sdrobește organizația de complotiști pusă în slujba imperialismului; revoluția triumfă.

Toate aceste evenimente impresionante sunt redate în chip artistic magistral în noul film sovietic «Neuitatul an 1919», care a obținut «Premiul cel mare» la Festivalul Internațional al Filmului dela Karlovy-Vary.

Regisorul M. Ciaureli și artistul M. Gheiovani, care colaborează de mult la întruchiparea în cinematografie a figurii marelui Stalin, au înfățișat cu multă vigoare și spirit creator activitatea clocotitoare și geniala clarviziune politică și militară a conducătorului poporului sovietic.

In film apar figuri de neuitat ale oamenilor simpli, slujitori modești și neînfricați ai cauzei revoluției. (marinarul Șibaev,—artistul Boris Andreev, Katia, logodnica lui — artista M. Kovaliova, etc.)

Filmul îndreaptă o satiră usturătoare și extrem de actuală asupra dușmanilor externi ai revoluției, întruchipați de Wilson, Clemenceau, Churchill și agenții lor. Astfel, «Neuitatul an 1919» devine o frescă istorică de mari proporții, emoționantă și profund instructivă.

Prezentarea acestei realizări a cinematografiei sovietice pe ecranele Capitalei și țării noastre va constitui un mare eveniment artistic.

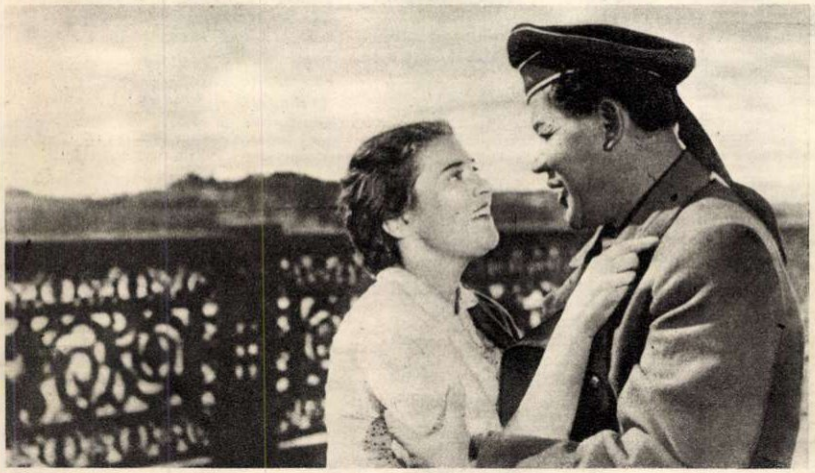

„O scrisoare pierdută“ pe scenele teatrelor sovietice

Trahanache, pe care Caragiale l-a creionat splendid. Piesa «O scrisoare pierdută» oferă actorului un material bogat. Aici fiecare rol este un caracter viu care îți rămâne în memorie, un personaj artistic plin de viață».

Actorul român Marcel Anghelescu, care a vizitat de curând Uniunea Sovietică, relatează: «Spectatorul sovietic asaltează pur și simplu spectacolul «O scrisoare pierdută», care se joacă în fiecare seară în săli arhipline. La 8 Iunie crt., în sala de vară a Teatrului de Satiră din Moscova, cu o capacitate de aproape 1.000 de locuri, toate ocupate, am asistat la acest spectacol, mândru de eveniment și emoționat ca interpret al unuia dintre personajele piesei. După spectacol am urcat pe scenă, pentru a-i vedea de aproape și a-i felicita pe interpreții dela Moscova ai personajelor lui Caragiale. Nivelul superior la care a fost realizat spectacolul cu «O scrisoare pierdută» — fapt atât de firesc și caracteristic teatrului sovietic — arată, pe lângă măestria înaltă și marea pricepere a oamenilor de teatru sovietici, și dragostea lor pentru creațiile valoroase ale artei dramatice a tuturor popoarelor lumii».

Presa sovietică a salutat cu căldură prezentarea capodoperei lui Caragiale pe scenele teatrelor sovietice. Ea a subliniat înrudirea operei lui Caragiale cu cele mai bune lucrări ale lui Gogol și Șcedrin, precum și faptul că ea se apropie prin spiritul ei de teatrul sovietic.

Scena din actul IV al piesei „O scrisoare pierdută“, la Teatrul de Satiră din Moscova.

Prezentarea «Scrisorii pierdute» la Moscova este o mărturie a prețuirii artei noastre de către poporul sovietic, o dovadă a desvoltării relațiilor culturale prietenești dintre popoarele sovietic și român.

„O scrisoare pierdută pe scena Teatrului de Comedie din Leningrad: Tipătescu (artistul A. Podgur) și Cațavencu (artistul emerit al R. S. S. Tadjice, I. Hanzel).

UN CAZ DE CONȘTIINȚĂ

de Al. D. ZAMFIRESCU

Pe la mijlocul primului pătrar al acestui veac, vestea „vizitei spontane" a domnului prim-ministru stârnise înfrigurare în micul oraș reședință de județ din Muntenia de jos.

Atunci să fi văzut zel în aparatul administrativ! Ce mai intrigi! Câtă slugărnicie! Răsuna ulița a zarvă și larmă. In aerul primăvăratec, stăruia chiar o notă eroică. A, da! trompeții din curtea cazărmii exersau discordant, pe când din grădina publică, răbufneau în cacofonie valurile muzicii militare repetând pentru a suta oară același pasaj din „Paiațe", căci domnul prefect spusese: „aria preferată a domnului prim-ministru"!

De fapt „vizita spontană" era rezultatul unei întregi urzeli a bătrânului vulpoi de prefect, latifundiar cu protimie la centru, căci se cam uzaseră în județ „ai noștri" după cinci ani de guvernare: disidență în conducerea locală; scandalul cu concesiunea cointeresată a canalizării, care înghițise milioane. Trebuia întinsă cât mai repede mușamaua, căci mergea doar vestea că nesățiosul latifundiar se înrudește cu „Primul"! Dela un timp prefectul se îndoia și de purtarea fostului său om de casă, ajuns acum director de prefectură, celebrul domn Alcibiade Drubetă-Chiștoc, spaima județului, care, în oarba-i ambiție de a parveni, îi susținuse pe disidenți; dar cutra se cuvenea menajată, căci știa prea multe. Din clipa, însă, în care șeful județului anunțase că „unchiul Gregoire", în speță primul-ministru, va sosi în curând, toate certurile locale se stinseseră ca prin farmec iar vajnicul dom' Alcibiade se dase pe brazdă spre bucuria șefului său.

In schimb, cei nevoiași nu aveau de ce se bucura la fel. Dar ce importa! In mahalale, sbirii îi luaseră cu duiumul la prestație. La sate, oamenii zilei — primarii, notarii, cantonierii — rechiziționaseră care și vite, cu zecile și sutele... plus fiecare câte ceva de sufletelul propriu... „Ce, nu vă e rușine, măi! Subscrieți benevol pentru statue! Pune degetul aici!" Și tot cu zel adecvat, jandarmii înjurau și loveau în „recalcitranți", doar-doar s'o desmetici „prostimea" și o ține minte așa zile impunătoare.

* * *

— ...cu forțe unite, domnii mei! încheiase domnul director Alcibiade ședința.

— ...

— Cum? Cum? Jalbe? Exclus! Atât ar mai trebui! Să stricăm frumoasa ordine a serbării? Mai întâi în județul nostru nu există nici plângeri nici nemulțumiri. Băgați-vă bine în cap acest lucru.

— ...

— Ce? Ce?... Cu canalizarea? Nu, hotărît nu, nici o jalbă. O vrea excelența, din filotimie... vreo danie, altceva! In schimb, popularitate cât mai mare și până mâine seară să se completeze listele de subscripție benevolă. Constrângeți, secvestrați, mie îmi e egal, dar ne trebue cel puțin un patrusute mii! Apoi într'un strigăt de apoteoză: „Să trecem peste toate! Uite toți de păsuri! Să dea fiecare totul pentru ai noștri, căci și noi ne-am dat trup și suflet marelui nostru șef, mulți ani trăiască!"

Buimaci dar admirându-i strășnicia, membrii comitetului de onoare se strecuraseră unul câte unul pe ușă.

— Uf! se lăsase în jilț dom'director. Răbufni: „Auzi, ticăloșii! Vroiau să transforme splendoare de recepție în pantahuză de jelanii! Și cum să mai sperăm noi, ăștia care purtăm greul răspunderii, cuvenitele recompense dela barosan, dacă-l ținem tot într'o tânguială! Dreptate are dom'prefect că s'a dus la moșie să aducă anghinarele, cultură proprie, și crap proaspăt din iaz. Asta da!"

Sculându-se, trase cu ifos de vestitul său cioc negru. Mătăhălos, dar laș din fire, afecta pururi aere de spadasin. Se privi mulțumit în oglindă; își netezi părul ca pana corbului. Era încântat de sine, domnul Alcibiade! Numai 24 de ore îl despărțeau de încununarea carierei: vizita primului ministru! Vor vedea cu toții de ce e în stare: banchete, iederă, discursuri, dar mi-te focurile bengale! Ș'apoi a doua zi! Destindere! Primul ministru acceptase: vânătoare cu trei suite gonaci în pădurea Hoțomanca. De fapt «premierului» puțin îi păsa de vânat și de cum auzea primul bucium, se retrăgea într'o poieniță mai la dos, unde număra înduioșat floricelele lunii Priar, până se cufunda zâmbind în somn nevinovat. Dar îi plăcea să se grozăvească că-i mare vânător. Va urma răsplata la banchetul de despărțire. «Premierul» bine dispus de somnul întremător, îi va atârna în văzul tuturora, o decorație, poate chiar o cruce de comandor, și de, de... la asemenea perspective, își aminți și de proaspăta-i fericire conjugală. Se înfoia; într'adevăr, cine ca el, flăcău tomnatic, mai luase așa fată? Cuminte și frumoasă; blândă și ascultătoare. Unde mai pui, manierată dela «pansion» și cu zestrea rotunjoară. Intr'un cuvânt, o bomboană și o floare, Magdalena-Angelica lui!

— S'trăiți dom-director! îndrăsni aprodul. Trăsura așteaptă de un ceas.

— Că bine zici. Cheamă-l pe Pitacu, repede! Inspecția!

Infundându-și pălăria cu bord lat, domnul director înșfăcă bastonul din abanos masiv, trase mănușile galbene și porni triumfal, să privegheze, vorba vine, la ornare, de fapt să discute comisionul la antreprenorul Christache și să-l dijmuiască pe restauratorul Troncania de 6 cutii cu icre, peșchesul pentru banchet.

— Nenorocitul de mine! Mamă, mamă, ce mă fac? Așa caz de conștiință!—se văicărea abia cu două ceasuri mai târziu, marele Alcibiade, în taina biroului directorial, spovedindu-se subalternului: «Pitacule! Te-am crescut ca pe un copil al meu. Spune-mi ce să fac? Mișcă-te, ticălosule, sfătuește-mă»!

— Mai încet, dom'director, vezi că ne poate auzi de afară!

— Ce? Cum? Nemernicule! Nu spui nimica? Mă lași în așa chinuri grele? Ce-ai spus? Că să iert? Așa-i?

— Dar n'am spus nimic, păcatele mele!

— Mai bine o sinucid și mă sugrum personal! Iar tu, Pitacule, te du și le spune la toți, lui dom'prefect, lui coana Zenobia, auzi? La toți cei mari; dar în secret și confidențial: că eu, din clipa aceasta, s'a terminat! Mă las de toate! Imi dau demisia! Facă ei ce vor cu primirea. Apoi teatral: «Of! Angelo, Angelica mea, în ce impas ai adus un titan ca mine»!

— Stați, dom'director! se speriase acum și alde Pitacu. Nu înțelegea nimic. Să fi căpiat șeful? «Lăsați, dom'Alcibiade. om ieși noi și din asta...!»

Dar superiorul nu-l auzea: «Canalia!... Asculți? Un colet anonim sosit cu poșta. în lipsa noastră, adineaori, pe adresa mea personală... iar înăuntru, poftim!» Directorul scoase din buzunarul hainei un binoclu uzat. «Ascultă scrisoare: marelui nostru tribun Alcibiade Chiștoc, acest mic dar în cinstea marii serbări. Fel de întrebuințare: luați obiectul și porniți, de preferință singur, spre fundul gangului, etajul I prefectură între orele 11-12. Privind de pe geamul din dos înspre casa dv. veți vedea cum crește în brațele unui glorios ofițer de ață, frumoasa dv. floare și bomboană! Iscălit: un amic desinteresat!» Apoi holbând ochii: «Dară postscriptul! Nu-l văzusem!» Citi: «Vă sfătuesc s'o luați domol, căci distinsul locotenent are la activul său 17 dueluri dintre cari 6 mortale, 7 schilodiri pe viață, iar restul până la împlinirea numărului, fugiți de pe teren».

— Măiculiță! izbucni subdirectorul. Ei și? Ați fost?

— Am fost, răspunse uriașul cu glas cavernos.

— Ce imprudență! adică nu, firește nu era nimic?

— Cum să nu fie! Intâi n'am văzut decât o ceață. Apoi am întors de rotița benoclului de-mi intrase casa în ochi. Fereastra deschisă, perdeaua albă trasă... iarăși nimic!

— Ei vedeți, aveam dreptate, răsufla Pitacul.

— Ce dreptate, boule? Taman atunci un vântuleț afurisit a ridicat perdeaua... Pitacule, mi-am văzut ursita! In picioare, în umbra odăii, banditul o stângea la piept! Atunci m'am repezit ca un leu pe scara de serviciu, am traversat strada... am bătut în cerdac: „Magdaleno-Angelico, îți ordon! In numele legii, deschideți! Deschideți!

— Ei, și atunci?

— Atunci a deschis. Zâmbea liniștită: „Ce ți-e, omule?" M'am năpustit prin odăi. Am căutat peste tot. Dar ea se crucea: că ce am? că ce mi-a cășunat? In fine îmi venise oarecum inima la loc. Gândeam: vreo farsă. Benoclul trucat. S'au mai văzut de-alde astea pe la moși. Când să ies — dumneaei rămăsese în iatac — ce să văd? In antret, pe după ficus, o sabie lungă de parcă intra în mine, așa cum

lucea în teaca ei, rezimată de trunchiu! Acu e acu, m'am gândit eu. Să mă întorc înapoi? „Să-i omucid? Ce caz de conştiinţă! Pitacule! Ce să fac în această triplă dilemă: onorul profesional, onorul vizitei oficiale, onorul conjugal? Şi turbând subit: „ Nu, nici aşa! Mă duc să-i omor la moment! Acuş îi răpun!...“

— Stai pe loc, coane, se atârnă de el subalternul căzându-i la picioare. „Te implor în genunchi, să nu faci nimic! Las'pe mine, merg eu, fac eu, vorbesc eu... O vestesc pe coana Zenobia, pe dom'prefect, fug, dreg, le'nvârtesc! Numai mata să-ţi ţii rangul, hangul şi onoarea. Altcum s'a dus dracului şi primire şi peşcheş şi toate!“

Domnul director, în picioare, cu pumnii încleştaţi, sforăia ca un taur. Apoi deodată împăciuit, puse îngenunchiatului mâna în cap: „Stiu, Pitacule, ca-mi eşti devotat, dar aici e chestie mare! Tripla mea onoare pătată! Se cuvin sancţiuni, ehehei! adică daune materiale şi morale importante!...

— Aşa-i, aşa-i. Lăsaţi pe mine... dar să-mi făgăduiţi că nu vă mişcaţi din birou. Gândiţi-vă — adăugă el slugarnic — fără mâna dv. de fier, s'a dus măreaţa zi de mâine!

— Fie voia ta, încuviinţă în sfârşit marele dregător regional.

Ţâşnind pe uşă, Pitacu sări în prima birjă: „Galop la dom'prefect acasă!“ Gonea birjarul printre oamenii ridicaţi cu arcanul la prestaţii; tot bărbaţi şi tineri cu feţele supte, sdrenţăroşi, nemâncaţi, adunaţi doar or astupa în pripă toate gropile nereparate de zeci de ani...

— Sărut mâna, coană Zenobia, se ploconi slujbaşul din prag. In salonul de alături răsuna ciripitură de glasuri franţuzite. Zumzăia încăperea. Doamna prefect, scoasă cu sila din hulubăria aceea unde foşneau numai mătăsuri, dantele şi atlasuri, ale prietenelor care-şi încercau toaletele costisitoare, nu-şi ascunse plictisul: „Grav?“ şi distrată: „Ce poate fi grav?“

— Să vedeţi, coană Zenobia, să vedeţi... duduiţa Angelica a lui dom'director... chestiunea cu dom'locotenent Mirabolu... Mă înţelegeţi...

— Ei şi? chestie veche!

— Apoi a aflat dom'director... vrea să-şi dea demisia, să-i omoare şi alta nu. In fine tragedie şi dezastru...

— Păcatele mele, se sperie şi doamna prefect. Şi cu primirea...?

— Tocmai cu primirea, ce ne facem?

— Stai, Pitacule, stai jos, să ne gândim, gâfâi coana Zenobia.

Dela gheretă sunase prelung. Faţa năucită a sergentului se ivi în prag: «Cocoană, maşina lui dom' prefect s'aude din Strada Mare!».

Coana Zenobia se însenină: «Of, bine că ai sosit», se jeli ea către soţul care intra împovărat cu nepreţuitele trufandale. Aflând vestea, conul Leon gata-gata să scape panerul ce-l ţinea proptit de burtă: «E lată rău! Ce ne facem?» Apoi, dându-şi seama de prezenţa subalternului, îngădui servitoarei să-l desbare de anghinare şi o luă de sus: „Pitace, spunei lui Alcibiade că numai cât mă scald, iau o gustare şi am venit. Până atunci, consemn sever: dumneata să taci dar mai cu seamă dumnealui să nu se mai spovedească nimănui... „l'imbecile!“

„Consemn sever“? După un ceas ştia tot târgul.

Pitacu trecuse în grabă să-l vestească „confidenţial“ ba pe antreprenorul Christache, ba pe restauratorul Troncania, ba pe ceilalţi beneficiari, grozăvindu-se pretutindeni: «e conflict grav între jupân Alcibiade şi guvern! Chestie politică! Veniţi de zor la prefectură, să-l înduplecăm pe nea Chiştoc, altfel pierdeţi gologanii iar eu misitia. Ba te pomeneşti că nici nu mai are loc vizita»! Şi coana Zenobia scăpase — că doar femeie era — dar numai la ureche, «celei mai bune prietene»; şi «cea mai bună prietenă» şoptise şi ea «celei mai bune prietene» că e divergenţă, coflict politic, «ştii tu, cu mitocanul de Alcibiade...»

* * *

Conul Leon sosise în grabă la prefectură. Dela biroul său, căuta să-l înduplece pe director. Dar acesta se arăta de neîmpăciuit.

— Vă cred, domnule prefect, dar şi dv. trebue să mă înţelegeţi... tripla mea onoare atinsă... duel infailibil... situaţie sdruncinată... Caz de conştiinţă... şi alta nu!

— «Ce duel! doar sunt leacuri la toate! ...Comandamentul principal: supunere intereselor şefilor! ...Te joci cu nava statului?» Apoi pe ton amical: «Fleacuri, Alcibiade, fleacuri, toate aceste incidente familiare... trebue să le înfrunţi cu seninătate ca să urci treptele partidului nostru eminamente agricol şi democrat!»

Domnul Alcibiade, proţăpit în picioare, cu braţele încrucişate, îl sfida pe şef. Era ora lui. Il sfredelea din priviri. Arogant şi teatral, — declamă:

— In grava sdruncinare a sufletului meu sdrobit, vă ofer demisia mea! Sunteţi prefect şi aveţi puterea... primiţi dv. pe ilustrul sol! Eu, slujitor obscur, mă înclin în faţa destinului! Şi domnul director se prăbuşi pe scaun, cu capul în mâini.

— Nicidecum, sări din jilţ distinsul politician, căci înţelesese: se cuvenea făcut orice sacrificiu. „Nicidecum, scumpe Chiştoc. Eşti stâlpul şi baza judeţului!“ Şi plimbându-se agitat, îl apostrofă întinzând de trei ori arătătorul:

— Nu e pată care să nu fie acoperită de o cruce de comandor, ai, ce zici? Nu e situaţie sdruncinată ce nu se poate restabili de pildă la o viitoare mişcare administrativă... vreo prefectură... ce spui? Şi nu sunt interese periclitate care să nu fie compensate de un consiliu de administraţie rodnic... hm... tocmai mă gândisem... Aud?...

La aceste cuvinte cu miez, dl. director sări de pe scaun:

— Onorate domnule prefect! Nimeni, faţă de mărinimia înaltei dv. concepţii politice, nu v'ar putea sta în cale. Cu atât mai puţin subsemnatul care luând act de meritatele consolări ce-mi oferiţi, vă declar înduioşat, solemn şi hotărît, că din clipa aceasta mi-am retras demisia şi îmi reiau cu conştiinţă şi patriotism sarcina de a duce la bun sfârşit primirea marelui bărbat de stat, ilustrul dv. unchi! După care, dl. Alcibiade deschise braţe de erete şi până să se desmeticească dl. prefect, îl şi pupă înţepându-l pe fiecare obraz, cu vestitul său cioc negru.

* * *

Eşit pe sală, dl. director păşea drept, fudul, grozav. Se răsti la gloata furnizorilor, clipind totuşi vesel spre ei: „Toată lumea la treabă! Totul în regulă. Pe mâine băeţi!“

Ajuns în birou, se repezi şi mâzgăli pe un colţ de hârtie: „Angelica mea adorată, tot planul tău a reuşit de minune. In curând vei fi prefectoriţă. Pupă-l şi pe verişorul Bolică din partea mea căci el a fost primul cu ideia. Spune-i că-l fac intendant-şef. Te sărut cu foc, floarea mea şi bomboană! Al tău Alcibică“. Puse ceară, pecetie şi sunând aprodul: „Fugi la coana Angelica şi adu-mi imediat plicul iscălit!“

Apoi zâmbi dispreţuitor: „Ce proşti! Cum au putut crede cu toţii că mă înşeală Angelica mea! Şi cu cine? Cu verişorul Mirabolu? Ha, ha! Dar şi eu m'am prefăcut de minune!“ Şi răutăcios: „Cum îţi închipuiai, ciocoiule de prefect, că scapi de mine cu o tinichea în grad de cavaler?“

Pitacu se şi furişase pe uşă: „Ce a spus? Cum a fost?“

— Cum să fie—se împăună superiorul trăgând de ciocul său negru — cruce de comandor; membru în consiliu de administraţie şi prefect la viitoarea mişcare... şi te iau cu mine, bă, adică hm, dacă-mi faci treabă bună mâine...

— Dar cu coana Angelica... cu cazul de conştiinţă, cum rămâne?...

— Ce pricepi tu, mă Pitacule! Intre noi, ăştia mari, rezolvăm orice caz de conştiinţă prin curaj, sacrificiu şi devotament... într'un cuvânt: nava statului, dom'le, nava statului!

* * *

Seara, în doi la masă cu coana Zenobia, dl. prefect se pierduse în socoteli. Ce-i va aduce vizita? Cât? Deodată îşi aminti de întâmplarea de peste zi şi către soţie:

— Ciudat, Zenobio, n'aş fi crezut că Angelica?... Or fi numai vorbe...

— Fii serios Leon... ştie tot târgul... încă de când era la pansion... Numai tu şi Alcibiade vă mai îndoiţi...

— O fi! Oricum, l-am dus şi eu pe el. I-am făgăduit marea cu sarea pân'om trece hopul de mâine... Cât despre prefectură şi celelalte momeli, poate să aştepte mult şi bine, căci a fost măgar cu disidenţa lui. Ce? Crede că am uitat? Apoi ridicând din umeri cinic: „Adică, de... Vom vedea!“

Din grădina publică răbufnea, în adierea primăverii timpurii, aria „Râzi, paiaţă“.

PROBLEME DE ŞAH

In cursul lunii Iunie s'a desfăşurat la Medzydroje, în Republica Populară Polonă, un turneu internaţional la care au luat parte 17 fruntaşi ai şahului din ţările de democraţie populară. După cum era de aşteptat, întâlnirea aceasta de maeştri a dat loc

ION BĂLĂNEL

unei dispute deosebit de interesante, în cadrul căreia sau putut constata încă odată progresele remarcabile înregistrate în ultimii ani de către mişcarea şahistă din ţările de democraţie populară, ai căror reprezentanţi au atins astăzi un nivel foarte ridicat.

Victoria a revenit, după o luptă dârză, reprezentantului R. P. R., maestrul sportului Ion Bălănel, care după ce a condus aproape tot timpul concursului, a fost ajuns în penultima rundă de către maestrul bulgar Zdravko Milev, învingătorul turneului internaţional disputat anul trecut la Bucureşti. Cei doi tineri maeştri au terminat la egalitate, totalizând câte 11 puncte (din 16 posibile) întrecând jucători cu reputaţie internaţională ca J. Szily (R. P. Ungară) şi K. Macarkzyk (R. P. Polonă) care au ocupat locurile III - IV, cu câte 10 puncte. Pe locul V s'a clasat Tarnowsky (R. P. Polonă) cu 9 ½, iar pe locul VI Ştefan Szabo, cel de-al doilea reprezentant al R. P. R.

Cei doi jucători ai R.P.R., Ion Bălănel şi Ştefan Szabo, au jucat în acest turneu cu mult elan şi succesul pe care l-au obţinut depăşeşte toate rezultatele internaţionale în domeniul şahului obţinute de către jucătorii noştri până astăzi.

Partida care urmează ilustrează felul cum a jucat Ion Bălănel în acest concurs, stilul şi cunoştinţele lui.

GAMBITUL DAMEI

Alb: I. Bălănel (R. P. R.)

Negru: W. Litmanowicz (R. P. Polonă)

1. d4 d5 2. c4 c6

Conducătorul negrelor, maestrul Litmanowicz, a scris de curând o foarte bună carte asupra acestei apărări a Gambitului Damei, intitulată „Obrona Slowianska" (Apărarea Slavă), astfel că nu este de mirare faptul că a utilizat-o în numeroase partide jucate la turneul dela Medzydroje.

3. Cf3 Cf6 4. Cc3 d:c4 5. e3 (Mutarea lui Alehin) 5...b5 6. a4 b4 7. Ca2 e6 8. N:c4 Nb7.

Mutarea aceasta este considerată de Litmanowicz în cartea sa, ca fiind cea mai bună. Se mai poate juca 8... Cbd7.

9. o-o Ne7 10. De2 o-o 11. b3

În aceeaşi poziţie, în partida Reshevsky-Smîslov (matchul prin radio URSS - SUA, 1945), câştigată de marele maestru sovietic, s'a jucat 11. Tdl a5! 12. Nd2 Cbd7 13. Ccl c5 14. Cb3 Db6! şi negrul a obţinut un joc bun. Mutarea din partidă pare mai bună.

Poziţia după mutarea 25-a a negrului

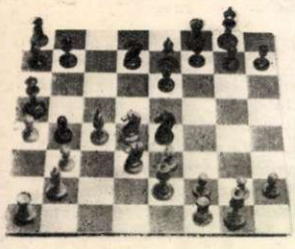

11... Cbd7 12. Nb2 Da5 (Mai bine era a7-a5 şi Db6) 13. Ccl c5 14. Cd3 c:d4 15. C:d4 Ce4?

O mutare greşită care permite albului să efectueze o combinaţie tipică pentru astfel de poziţii.

16. C:e6! (Probabil că negrul nu s'a aşteptat la acest sacrificiu)

16... f:e6 (Altfel albul rămâne cu un pion în plus şi poziţie mai bună)

17. Dg4 (Ameninţând mat la g7) 17...Dg5 (Relativ, cea mai bună apărare, dar totuşi neîndestulătoare pentru a salva partida) 18. N:e6+Rh8 19. D:g5 N:g5 20. N:d7 Tad8 21. Nb5 Nd5 22. C:b4 C:f2? (O combinaţie greşită. Oricum însă, negrul trebuia să piardă) 23. Nd4 şi negrul a cedat, deoarece mai pierde o figură.

SOLUŢIA PROBLEMEI DIN NUMĂRUL TRECUT

Studiul premiat al tânărului G. Teodoru are următoarea soluţie foarte dificilă şi ingenioasă: 1.Tg2+! (Albul sacrifică turnul deoarece după 1... fg, 2. f3+ R:f3 3. N:a7 câştigă cu ajutorul pionului „e") 1... Rh3! 2. Tg7 Ta2+ (Acum negrul foloseşte faptul că regele său nu poate muta—este în poziţie de „pat"—pentru a da o serie de şahuri cu turnul, pe care albul nu-l poate lua) 3.Re3 Te2+ 4.Rd4 Te4+! 5.Re5 Te5+ 6.Rb6 Te6. (Pentru moment regele alb a scăpat de şahuri şi albul se foloseşte de aceasta pentru a-şi întări poziţia prin luarea pionului h6) 7.T:h7 Rg2! 8.Tg7 Rh3. (Din nou regele negru n'are mutări şi turnul ameninţă să reînceapă seria de şahuri salvatoare) 9.h7 T:c6+ 10.R:a5 Ta6+ 11.R:b4 Th6. (Acum se pare că albul nu mai poate câştiga deoarece turnul său nu poate părăsi linia 7-a din cauza pierderii pionului h7, nici coloana „g" din cauza Rg2.) 12. Nh2!. Cu acest sacrificiu final albul decide jocul în favoarea sa. După 12... R:h2 albul câştigă luând pionul b5 şi înaintând pionul său de pe coloana „b", în timp ce figurile negrului sunt paralizate. O realizare remarcabilă!

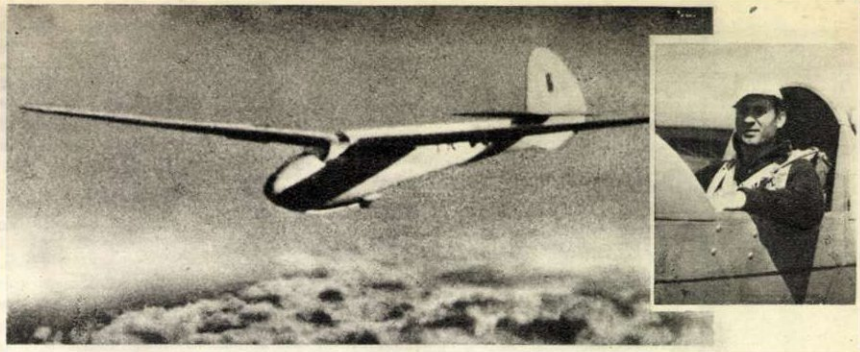

Lăcătuşul Gheorghe Cucu, unul dintre cei mai iscuşiţi planorişti din ţara noastră, a realizat de curând o performanţă de valoare mondială. Decolând dela Cluj pe bordul unui planor de tipul «un singur loc», el a trecut Carpaţii şi a aterizat nu departe de Buzău, după un sbor de 8 ore şi 35 minute, acoperind distanţa de 312 km.

CUVINTE INCRUCIŞATE

ORIZONTAL: 1. Eliberatoarea patriei noastre de sub jugul fascist (2 cuv.) 2. Elan de luptă. — Personagiu din filmul sovietic «Căderea Berlinului». 3. Oraş pe care hitleriştii voiau să-l folosească drept centru de rezistenţă pentru a întârzia eliberarea noastră şi a înlesni aplicarea variantei Churchill în Balcani. — Lucrez pământul. — Străluceşte pe chipiul fiecărui ostaş sovietic. 4. Il înlocuiesc fasciştii cu tunuri. — Vene. — In acest mod. — Triaj-călători. 5. In adâncă ilegalitate mobiliza massele la luptă pentru libertate, împotriva criminalului război antisovietic. — Foaie. 6. Pronume. — Lagărul din care a evadat tovarăşul Gh. Gheorghiu-Dej pentru a conduce personal pregătirea actului dela 23 August. — Partidul conducător al luptei antifasciste a poporului nostru. 7. Notă. — Părăseşte camera. — Combinaţia iodului cu un alt element. 8. Locuinţă. — Luptă pentru strângerea legăturilor de prietenie cu U.R.S.S. — Partizană sovietică ucisă mişeleşte de către fasciştii. 9. Producător de in. — Creşterea lor în toate domeniile de activitate este azi o preocupare de seamă. 10. Grup de partizani înfiinţat de partid în pădurea Caraşului. — Armăsar. — Nu s'a împlinit ora. 11. Folositori. — Efort deosebit pentru atingerea unui scop în luptă. 12. Neon. — Reuniune de voci. — Trecătoare. 13. Persoană. — Călăuzeşte drumul vaselor care circulă pe marea Ţimlianskaia. — Voluntari români care au luptat cu bărbăţie pentru fericirea poporului. 14. Monumente. — Talaz. — Pământ deşelenit. 15. Munte în Cehoslovacia, unde ostaşii români, alături de ostaşii sovietici, au înscris pagini nemuritoare de glorie, în lupta pentru nimicirea fascismului. — Măreţul act dela 23 August.

VERTICAL: 1. Luna marii cotituri în istoria patriei noastre. — Om de tip nou. 2. Centru unde reacţiunea ducea tratative pentru înrobirea ţării noastre imperialiştilor americano-englezi. — Vigilenţă. 3. Una din bazele de agresiune engleze în Mediterana. — Uşi. — Se îndreaptă tot mai hotărît spre o viaţă nouă, socialistă. 4. Plasă (de prins peşte). — Nota traducătorului. — Publicaţii ale Academiei R. P. R. — Transilvania (presc). 5. Tot (mold). Despică. — Campioni. — Orăşel pe Nil. — Sărbătorirea zilei de 23 August. — Drumuri. 7. Ştefan. — Fluviu în Africa — Călătorie cu avionul. 8. Posedă. — Cel ce se ocupă cu olăria. — Vladimir. 9. Anotimpul actual. — Râu în R.P.R. — Spetează. — Tijă de cereale. 10. Nil, nu chiar dela izvor. — Timid. — Steagul imaculat al păcii. 12. Dânşii. — Oraş în Ardeal, pentru eliberarea căruia s'au dus lupte mari. — Arbust cu flori albe. 12. Zahăr praf. — Tociţi. — Cadou. 13. Acest. — Mic funcţionar. — A curăţi. 14. Prietenul nedespărţit al şcolarului. — Alt centru de complot imperialist, în 1944, împotriva intereselor poporului nostru. — Rareori. — 15. Muncitor feroviar. — Camere cu aer condiţionat.

Cuvinte rare: Ava, Fua.

DESLEGĂRILE DIN NUMĂRUL TRECUT

ORIZONTAL: Caragea — Listă — Soldat — Mihale — Ga — Zi — Govora — C. G. M. — Sinaia — C. p. — Ie — Efort — Coreea — Zidaru — Sbir — Lanţ — Est — No — Ic — Atr — Na — Do — Fl — Au — Fu — Sa — Nor — S. M. T. — Lie — Canal — Se — In — China — Cassian — Iulie — Avânt — As — Arges — Ad — Balet — Cehov — Jar — Nedoşivin.

VERTICAL: Balzac — Vasu — Realism — Gogol — Plină — Lar — Azi — Coborît — Agrominim — Nicoara — Ac — Se — Petrol — Italia — Creman — A,B — Zn — Itire — Ucraina — Intrece — Aculina — Sa — Paris — Os — In — Ghete — Saru — iser — Radio — Is — Va — Vesel — Fedin — Taso — Ri.

In acest număr sunt reproduse în culori următoarele picturi: «Cirivița 1933» de Gavril Miklossy, «Maria Zidaru» de Lidia Agricola şi «Peisaj din pădurea Călineşti» de Panteli Stanciu.

Coperta IV reprezintă afişul expus de Pavlin Nazarie la Expoziţia de Stat a Artelor Plastice 1952.

REDACŢIA

Bucureşti, Str. Dobrogeanu Gherea, 8 — Raionul Lenin, Telefon: 4.36.29, 4.87.31

ABONAMENTE:

la toate ghişeele oficiilor poştale din ţară şi la secţiile raionale de difuzare a presei

PREŢUL ABONAMENTELOR: 6 luni: 12 lei — un an: 24 lei.

CÂNTEC PENTRU 23 AUGUST

VERSURI: DUMITRU CORBEA

MUZICA: GEORGE DERIEȚEANU

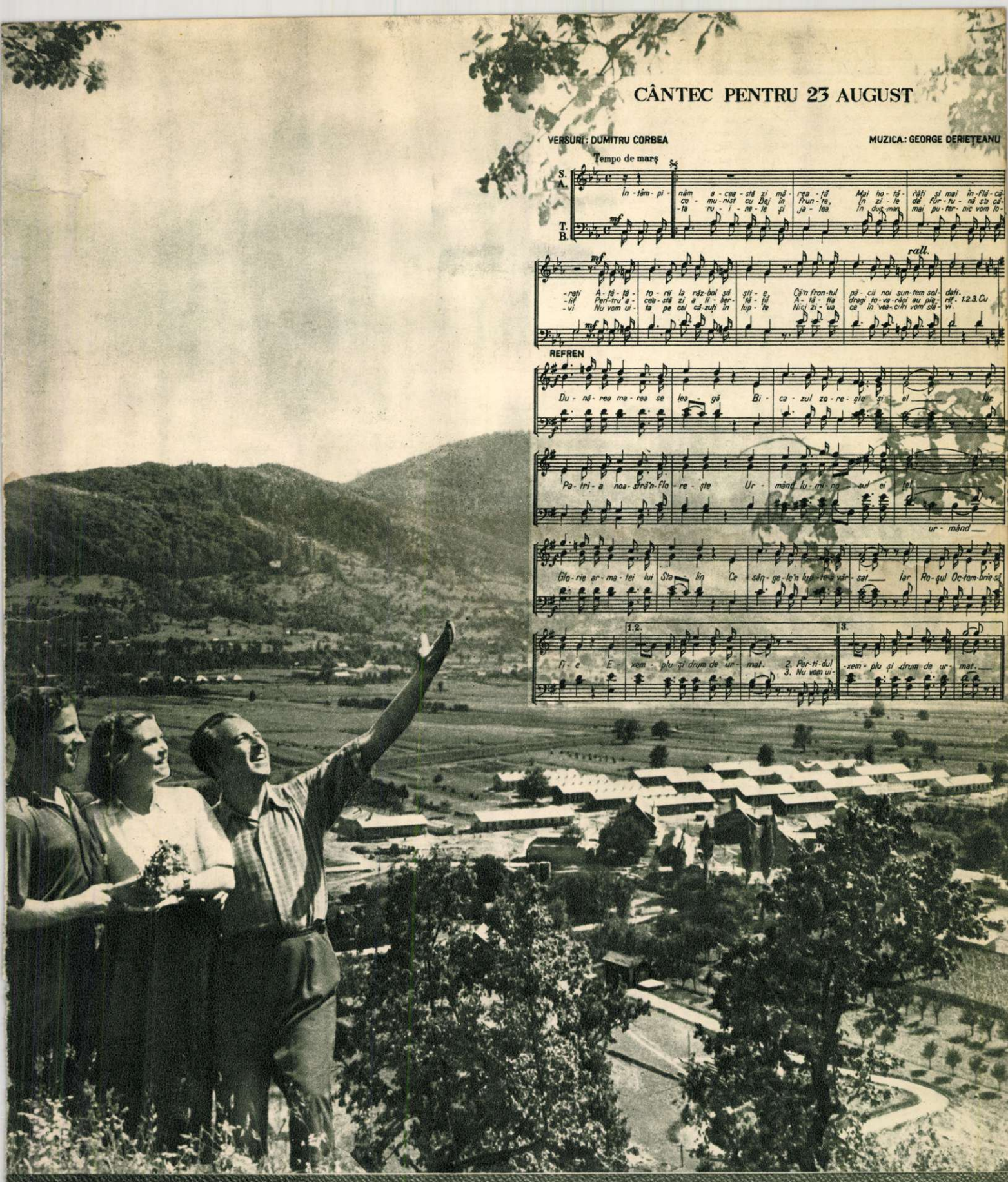

1. — Întâmpinăm această zi măreață
Mai hotărîți și mai înflăcărați
Ațâțătorii la război să știe
Că'n frontul păcii noi suntem soldați.

2. — Partidul Comunist cu Dej în frunte
În zile de furtună s'a călit
Pentru această zi a libertății
Atâția dragi tovarăși au pierit.

3. — Nu vom uita ruinele și jalea
În dușman mai puternic vom lovi
Nu vom uita pe cei căzuți în lupte.
Nici ziua ce în veacuri vom slăvi.

Refren.

Cu Dunărea marea se leagă
Bicazul zorește și el.
Iar Patria noastră 'nflorește
Urmând luminosul ei țel.

Glorie Armatei lui Stalin
Ce sângele'n lupte-a vărsat
Iar Roșul-Octombrie să fie
Exemplu și drum de urmat.

REDAM
LA TIMP ȘI CU DRAG
COTA CĂTRE STA